

Şeytan Biliyor ki Ölüsün
Lawrence Block

İngilizce aslından çeviren
Şen Süer Kaya

MACERAPEREST KİTAPLAR

Polisiye

Şeytan Biliyor ki Ölüsün - The Devil Knows You're Dead / Lawrence Block
İngilizce aslından çeviren: Şen Süer Kaya

© Lawrence Block, 1993

© Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti., 1999

Baror International, Inc., Armonk, New York, U.S.A. aracılığıyla
yazar sözleşmesi yapılmıştır.

Bu yapıtın bütün hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılarının dışında
yayımcının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Kitap ve genel tasarım: Serdar Benli

Kapak tasarımı: Ulaş Eryavuz

Dizgi düzeni: Goudy 10 / 12 pt

Ofset hazırlık: Oğlak Yayınları

Baskı: Oğlak Baskı Hizmetleri

Tel: (0-212) 612 73 05

Birinci baskı: Aralık 1999

ISBN 975 - 329 - 217 - 1

"Maceraperest Kitaplar" bir Oğlak Yayıncılık ve
Reklamcılık Ltd. Şti. ürünüdür.

Oğlak Yayınları

Genel Yönetim: Senay Haznedaroğlu

Yayın Yönetmeni: Raşit Çavaş

Zambak Sokak 29, Oğlak Binası, 80080 Beyoğlu/İstanbul

Tel: (0-212) 251 71 08-09, Faks: (0-212) 293 65 50

e-posta: oglak@oglak.com

www.oglak.com

Sandra Kolb'un anısına

Bu kitabın hazırlık çalışmalarının yapıldığı, Greenwich Village'daki Yazarlar Odası'na ve bu kitabın
Chelsea'deki evinde yazıldığı Marta Curro'ya önemli katkıları için teşekkür etmekten mutluluk duyuyorum.

Yollar yükselsin seni karşılamak için.

Rüzgâr her zaman arkanda olsun.
Bir an önce cennette ol, çünkü
Şeytan biliyor ki ölüsün.

BİR İRLANDA DUASI

1

Eylül ayının son Perşembe'si Lisa Holtzmann, Dokuzuncu Cadde'de alışverişe çıktı. Evine üç buçukla dört arasında döndü ve kahve koydu. Lisa yanmış bir ampulü yeni aldığıyla değiştirenken, yiyecekleri yerlerine kaldırırken ve Goya mercimek kutusunun arkasındaki yemek tarifini okurken kahve hazırlandı. Telefon çaldığında elinde bir fincan kahveyle pencere kenarında oturuyordu.

Arayan Glenn'di, kocası, altı buçuğa kadar eve gelemeyeceğini söylemek için arıyordu. Geç saatlere kadar çalışması alışılmadık bir şey değildi ve Glenn geç kalacağını bildirmeye dikkat ediyordu. Bu açıdan her zaman düşünceli olmuştu, Lisa bebeğini kaybettiğinden beri daha da titizlenmişti.

Glenn kapıdan içeriye girdiğinde saat neredeyse yediydi, yemeğe oturduklarında yedi buçuk olmuştu. Lisa mercimek tarifine sarımsak, taze kişniş ve bolca Yucateca acı sosu ekleyerek pişirmiş, ayrıca pilav ve yeşil salata yapmıştı. Yemek yerken güneşin batışını, gökyüzünün kararmasını izlediler.

Daireleri Elli Yedinci Sokak ile Onuncu Cadde'nin güneydoğu köşesinde yüksek bir apartmanda, Jimmy Armstrong'un barının çapraz karşısındaydı. Apartmanın yirmi sekizinci katındaki daireleri güneye ve batıya bakıyordu, manzara muhteşemdi. George Washington Köprüsü'nden Battery'ye kadar bütün Batı Yakası'nı ve Hudson yoluyla New Jersey'in yarı yolunu görebilirdiniz.

Güzel bir çifttiler. Glenn ince uzundu. Koyu kahverengi saçları belirgin saç çizgisinden geriye taranmıştı ve şakaklarında hafif bir kırılık vardı. Koyu renk gözler, koyu renk ten. Güçlü yüz hatları çenedeki hafif bir incelikle biraz yumuşuyordu. Güzel ve düzgün dişler, güvenli bir gülümseme.

Büroya giderken her zaman giydiklerini giymişti: iyi dikilmiş koyu renk takım elbise ve çizgili kravat. Yemeğe oturmadan önce ceketini çıkarmış mıydı? Bir iskemlenin arkasına ya da kapı koluna asmış olabilirdi. Ya da belki bir askıya asmıştı, eşyalarına özen gösterirdi. Onu, mavi Oxford gömleğinin kollarını kıvrımış, lekelenmemesi için kravatını bir omzundan arkaya atmış, masada otururken gözümde canlandırabiliyorum. Bir keresinde Sabah Yıldızı adlı bir kahvede onu böyle görmüştüm.

Lisa da ince uzundu, düz koyu renk saçları moda uygun olarak kısa kesilmişti, porselen gibi cildi ve şaşırtıcı mavi gözleri vardı. Otuz iki yaşındaydı ama daha genç gösteriyordu, kocası ise otuz sekiz yaşında olmasına rağmen daha büyük duruyordu.

Lisa'nın ne giydiğini bilmiyorum. Belki jean pantolon, paçaları kıvrılmış, dizleri ve popo kısmı biraz eskimiş. Sarı, pamuklu bir süveter, boyunlu bluz, kolları dirseklerine kadar sıyrılmış. Ayağında kahverengi süet terlikler.

Ama bu yalnızca bir tahmin, bir düşgücü egzersizi. Lisa'nın ne giydiğini bilmiyorum.

Sekiz buçukla dokuz arasında Glenn dışarı çıkması gerektiğini söyledi. Ceketini daha önceden çıkarmışsa tekrar giydi, üstüne de paltosunu aldı. Bir saat içinde döneceğini söyledi. Önemli bir şey yok dedi. Yalnızca halletmesi gereken bir şey vardı.

Sanırım Lisa bulaşıkları kaldırdı. Bir fincan kahve daha koydu ve televizyonu açtı.

Saat onda merak etmeye başladı. Kendine aptallık etmemesini söyledi ve yarım saat daha pencerenin önünde oturarak bir milyon dolarlık manzarayı izledi.

On buçukta kapıcı arayarak bir polisin yukarı gelmekte olduğunu bildirdi. Polis asansörden çıkarken Lisa koridorda bekliyordu. Polis mavi üniforma giymiş, uzun boylu, sinekkaydı tıraş olmuş bir İrlandalıydı. Lisa onun tıpkı polis gibi görüldüğünü hatırlıyordu.

"Lütfen" dedi. "Sorun nedir? Ne oldu?"

Dairenin içine girene kadar polis hiçbir şey söylemedi ama Lisa zaten anlamıştı. Polisin yüzündeki ifade her şeyi anlatıyordu.

Kocası On Birinci Cadde ile Batı Elli Beşinci Sokak'ın köşesindeydi. O köşedeki kulübeden telefon etmek üzereydi belli ki ama biri olasılıkla soygun yapmak için yakın mesafeden dört el ateş etmiş ve ölümüne neden olmuştu.

Daha fazlası da vardı ama Lisa ancak bu kadarını duyabildi. Glenn ölmüştü. Başka bir şey duymasına gerek yoktu.

2

Glenn Holtzmann'la ilk kez Nisan ayının bir Perşembe günü tanıştım. Nisan için en acımasız ay denilirdi. T. S. Eliot bunu "Çorak Ülke"de söylemişti ve belki de neden söz ettiğini biliyordu. Ama ben bilmiyorum. Bana bütün aylar kötü görünüyor.

Ellinci ile Altmışıncı sokaklar arasındaki Elli Yedinci Sokak'taki beş katlı bir binada bulunan Sandor Kellstine Galerisi'nde tanıştık. Galeride çağdaş fotoğrafçılardan oluşan bir grubun açılışı vardı ve üçüncü kattaki büyük

salonda yedi fotoğrafçının sergisi bulunuyordu. Yedisinin de arkadaş ve akrabaları sergi için gelmişti, ayrıca Hunter College'da Perşembe akşamları "Soyut Bir Sanat Olarak Fotoğrafçılık" adlı bir kursa katılan Lisa Holtzmann ve Elaine Maddell gibi kişiler de vardı.

Bir masanın üstüne plastik sürahilerde beyaz ve kırmızı şarap ile üzerlerine çeşitli renklerde kürdanlar takılı peynir küpleri konulmuştu. Soda da vardı, kendime biraz soda alıp Elaine'i buldum, o da beni Holtzmann'larla tanıştırdı.

Adama bir baktım ve hemen ondan hoşlanmadığıma karar verdim.

Kendime bunun aptalca bir şey olduğunu söyleyerek elini sıkıp gülümsemesine karşılık olarak gülümsedim. Bir saat kadar sonra dördümüz Sekizinci Cadde'deki bir Tayvan lokantasında yemek yiyorduk.

Sohbet sıradandı. Biraz önce gördüğümüz sergiden konuşmaya başladık, sonra standart konulara -yerel politika, spor, hava- geçtik. Glenn'in avukat olduğunu ve başka yayıncıların yayınladığı kitapların büyük punto baskılarını yapan Waddell & Yount Yayınevi'nde çalıştığını zaten biliyordum.

Glenn, "Çok sıkıcı bir iş" dedi. "Çoğunlukla sözleşmeler, arada bir de birine sert bir mektup yazmak zorunda kalırım. Artık bu becerimi aktarabileceğim biri var. Oğlan yeterince büyüyünce ona nasıl sert mektup yazılacağını öğreteceğim."

Lisa, "Ya da kızına" dedi.

Kız ya da oğlan henüz doğmamıştı, sonbaharda doğması bekleniyordu. Bu nedenle Lisa bira yerine buzlu kahve içiyordu. Elaine hiçbir zaman içkiyi çok seven biri olmamıştı, son günlerde ise hiç içmiyordu. Ben de gün-be-gün içmiyordum.

Glenn, "Ya da kıza" diye kabul etti. "Kız ya da erkek, çocuk, babasının sıkıcı ayak izlerini takip edebilir. Matt, senin için heyecan verici olmalı. Yoksa çok fazla televizyon izlediğim için mi böyle düşünüyorum?"

"Heyecan verici anları vardır" dedim, "ama çoğunlukla rutin işler yapılır. Diğer bütün işler gibi."

"Tek başına çalışmaya başlamadan önce polis miydin?"

"Evet."

"Şimdi de bir ajansta mı çalışıyorsun?"

"Beni aradıkları zaman" dedim. "Güvenilir adlı bir ajansa parça başı işler yapıyorum ve önüme çıkan işleri de yürütüyorum."

"Sanırım çok miktarda sanayi casusluğu vardır. Şirket sırlarını açığa vuran mutsuz personel."

"Bazen."

"Ama fazla değil."

"Ben ruhsatlı değilim" dedim, "bu yüzden kendi başıma şirket müşterim pek olmaz. Güvenilir, epeyce şirket işleri epeyce alıyor ama beni daha çok marka hırsızlığı için kullanıyorlar."

"Marka hırsızlığı mı?"

"Sahte Rolex saatlerden svetsört ve beyzbol kasketleri üzerindeki izinsiz amblemlere kadar her şey."

"İlginç görünüyor."

"Değil" dedim. "Sert mektup yazmanın sokaktaki eşdeğeri."

"Çocuğun olsa iyi olur" dedi. "Bu aktarmak isteyeceğin bir beceri."

Yemekten sonra evlerine kadar yürüyüp manzara karşısında klasik ah'lar, oh'lar çektik. Elaine'in dairesinden East River'in bir kısmı görünüyordu, oteldeki odamdan ise Dünya Ticaret Merkezi'nin bir parçasını görebiliyordum ama Holtzmann'ların manzarası bizimkilere bin basardı. Dairenin kendisi küçüktü - ikinci yatak odası yirmi beş metre kare kadardı- birçok yeni binada olduğu gibi tavanı alçaktı ve inşaat kusurları vardı. Ama manzara bunların hepsini kapatıyordu.

Lisa hazır kahve yaptı ve eş bulma ilanlarından konuşmaya başladı. Bu ilanları kullanan çok saygın insanlar tanıdığını söyledi. "Çünkü bugünlerde insanlar başka nasıl tanışacak ki?" dedi. "Glenn'le ben şanslıydık, Ben Waddell & Yount'a kitabımı sanat yönetmenine göstermeye gitmiştim ve rastlantıyla koridorda karşılaştık."

Glenn, "Onu odanın diğer tarafından gördüm ve rastlantıyla karşılaşmamız gerektiğinden kesinlikle emin oldum" dedi.

Lisa konuşmaya devam etti. "Ama böyle şeyler ne kadar sık olur? Siz ikiniz nasıl tanıştınız, sormamda bir mahzur yoksa tabii?"

Elaine, "İlanlarla" dedi. "Ciddi misin?"

"Hayır. Aslını ararsan yıllar önce sevgiliydik. Sonra ayrılıp birbirimizin izini kaybettik. Sonra tekrar birbirimize rastladık ve..."

"Ve aynı eski büyü hâlâ oradaydı, öyle mi? Güzel bir hikâye bu."

Belki de güzeldir ama bütün hikâye bu değildi. Yıllar önce tanışmıştık, tamam, Elaine genç ve tatlı bir telekız, ben de Altıncı Bölge'ye bağlı ama Long Island'daki karısıyla iki oğluna o kadar bağlı olmayan bir detektifken. Yıllar sonra ortak geçmişimizden bir psikopat ortaya çıktı ve her ikimizi de öldürmeye ant içti. Bu

bizi tekrar biraraya getirdi ve evet, Lisa, aynı, eski büyü hâlâ oradaydı. Birbirimize yapıştık ve bağ sağlam görünüyor.

Ben buna güzel bir hikâye derim ama büyük kısmı anlatılmamış olduğu için bu konuda fazla sohbet edemedik. Lisa bir arkadaşının arkadaşının boşandıktan sonra New York dergisindeki bir ilana cevap verdiğini, kararlaştırılan saatte kararlaştırılan yere gidince eski kocasıyla karşılaştığını anlattı. Bunu bir işaret olarak görmüşler ve tekrar birleşmişler. Glenn buna inanmadığını söyledi. Çok anlamsızdı, bu konunun düzinelerce çeşitlenmesini duymuş ama hiçbirine inanmamıştı.

"Şehir folkloru" dedi. "Bunun gibi düzinelerce hikâye var. Her zaman bir arkadaşın arkadaşındır, hiçbir zaman gerçekten tanıdığın biri olmaz ve aslını ararsanız böyle şeyler hiç olmaz. Akademisyenler bu tür hikâyeleri toplar, bunlarla dolu kitaplar vardır. Valizdeki Alman çoban köpeği gibi."

Şaşkın şaşkın bakmış olmalıyız. "Ah, haydi" dedi. "Bunu biliyor olmalısınız. Adamın köpeği ölür, kalbi kırılır, ne yapacağını bilemez, büyük bir valize köpeği koyar ve veterinerine ya da hayvan mezarlığına doğru yola çıkar. Soluk almak için valizi yere koyduğu sırada biri gelip valizi alır kaçar. Ha-ha-ha, çalınan valizi açıp içinde ölü bir köpek bulduğu zaman zavallı orospu çocuğunun yüzündeki bakışı düşünabiliyor musunuz? Bahse girerim bu hikâyenin en azından bir versiyonunu duymuşsunuzdur hepiniz."

Lisa, "Ben Doberman'lı olanı duymuştum" dedi.

"Şey, bir Doberman, bir çoban köpeği. Herhangi bir büyük köpek."

Elaine, "Benim duyduğum hikâyede bir kadının başına geliyordu" dedi.

"Tamam, elbette, genç bir adam valizini taşımayı önerir."

Elaine, "Ve valizin içinde" diye devam etti, "kadının eski kocası vardır."

Şehir folkloru için bu kadar yeter. Yenilmek bilmez Lisa ilanlardan telefonda seks konusuna geçti. Bunu doksanların, sağlık bunalımından kaynaklanan kusursuz bir eğretilmesi olarak görüyordu. Ona göre kredi kartları, 900'lü numaralarla telefonda seks kolaylaştırılmıştı ve insanların gerçeklik yerine fanteziyi tercih etmesiyle giderek artıyordu.

"Kızlar iyi para da kazanıyor" dedi, "ve yapmaları gereken tek şey konuşmak."

"Kızlar mı? Herhalde yarısı anneannem yaşındadır."

"Ne olmuş? Yaşlı bir kadının üstünlüğü vardır. Genç görünmen gerekmez, aktif bir düşgücü yeterli."

"Yani müstehcen bir kafa demek istiyorsun. Seksi bir ses de gerekir."

"Benim sesim yeterince seks mi?"

Glenn, "Ben seks olduğunu söyleyebilirim" dedi, "ama ben önyargılıyım. Neden? Bana bunu düşündüğünü söyleme."

"Şey" dedi Lisa. "Düşünmüştüm."

"Dalga geçiyorsun, değil mi?"

"Şey, bilmiyorum. Bebek uyurken buraya tıklıp kalacağım..."

"Telefonu kaldıracak ve yabancılarla açık saçık konuşacak mısınız?"

"Şey..."

"Evlenden önce aldığın müstehcen telefonları hatırlıyor musun?"

"O başka."

"Korkudan ölmüştün." "Şey, o bir sapıktı."

"Ah, gerçekten mi? Müşterilerinin kim olacağını sanıyorsun, yavru kurtlar mı?"

"Karşılığında para aldığımda farklı olur" dedi. "Mahremiyetimin ihlali gibi olmaz. Hiç değilse olmayacağını düşünüyorum. Sen ne dersin Elaine?"

"Hoşlanacağımı sanmam."

Glenn, "Eh, elbette hoşlanmazsın" dedi. "Senin pis bir kafan yok."

Elaine'in evine dönünce, "Olgun bir kadın olarak açık bir üstünlüğün var" dedim. "Ama telefonda seks için yeterince müstehcen bir hayalgücün olmaması çok kötü."

"O kadar korkunç muydu? Neredeyse bir şey söyleyecektim."

"Ben de söyleyeceğini sanmıştım."

"Neredeyse söylüyordum. Ama soğukkanlılık egemen oldu."

"Eh" dedim, "bazen olur."

Elaine ile ilk tanıştığımda bir telekızdı ve tekrar biraraya geldiğimizde de telekızlığa devam ediyordu. İlişkimizi sağlamlaştırırken mesleğini yapmaya devam etti, ben de bu beni rahatsız etmiyormuş gibi davrandım, Elaine de aynı şeyi yaptı. Bu konuda konuşmadık, hiç ağzımıza almadığımız bir konu oldu bu: Ortalıkta dolaşan ama hiç sözü edilmeyen züccaciyecideki fil gibi.

Sonra bir sabah karşılıklı itiraflarda bulunduk. Bunun beni rahatsız ettiğini itiraf ettim, Elaine de birkaç ay önce gizlice işi bıraktığını itiraf etti. Bütün olayda tuhaf bir "Sihir" vardı, yapılacak düzenlemeler, aslında ikimizin de hiç tanımadığı bir arazide çizilecek yeni yollar vardı.

Elaine'in düşünmesi gereken şeylerden biri de bundan sonra ne yapacaktıydı. Çalışmak zorunda değildi. Hiçbir zaman parasını muhabbet tellallarına ya da uyuşturucu satıcılarına kaptırmamış, akıllı yatırımlar yaparak Queens'de daireler satın almıştı. Her şeyi onun adına bir yönetim şirketi yürütüyor ve her ay ona bir çek gönderiyordu. Yaşam biçimini rahatça koruyabilirdi. Sağlık kulüplerine ve konserlere gitmeyi, kolej kurslarına katılmayı seviyordu ve her zaman yapacak bir şeyler bulunan bir kentin göbeğinde oturmanın rahatlığını yaşıyordu.

Ama yaşamı boyunca çalışmıştı ve emeklilik biraz canını sıkıyordu. Bazen eleman ilanlarını okur ve kaşlarını çatardı. Bir keresinde bir hafta uğraşarak bir özgeçmiş yazmış, sonra içini çekip yırtmıştı. "Umutsuz" dedi. "Boşlukları ilginç yalanlarla bile dolduramıyorum. Yirmi yılımı dolar peşinde koşarak geçirdim. Ev kadınıydım diyebilirim ama ne fark eder ki? Her iki açıdan da aslında işe alınamaz biriyim."

Bir gün, "Sana bir soru soracağım" dedi. "Telefonda seks hakkında ne düşünüyorsun?"

"Eh, belki bir sıkıntıya çare olabilir" dedim, "bazı nedenlerle bir araya gelemiyorsak. Ama işin ruhuna kapılmayacak kadar bilinçliyim sanırım."

Elaine sevecenlikle, "Aptal" dedi. "İkimiz için değil. Para kazanmak için. Tanıdığım bir kadın bunun çok kârlı olduğunu söylüyor. On-on iki kızla dolu bir odadasın. Mahremiyet, için bölmeler var, bir masaya oturuyor ve telefonda konuşuyorsun. Ödeme konusunda sıkıntı yok. AIDS ya da belsoğukluğu korkusu yok. Fiziksel tehlike, hatta fiziksel temas yok, müşterilerini hiç görmüyorsun, onlar da seni görmüyorlar. Hatta adını bile bilmiyorlar."

"Sana ne diyorlar?"

"Bir sokak adı uydurabilirsin ama benim böyle adım yok, çünkü hiç sokakta çalışmadım. Bir telefon adı ama bahse girerim Fransızca'da bunun bir karşılığı vardır." Bir sözlük alarak karıştırdı. "Nom de téléphone. Galiba İngilizcesi daha iyi."

"Peki kim olacaksın? Trixie mi? Vanessa mı?"

"Belki Audrey."

"Durup düşünmedin bile değil mi?"

"Birkaç saat önce Pauline ile konuştum. Bir ad düşünmek için ne kadar zaman gerekir?" Derin bir soluk aldı. "Pauline çalıştığı yere beni sokabileceğini söylüyor. Ama bu konuda sen ne düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum" dedim. "Öngörmesi zor. Belki denemen iyi olur, o zaman her ikimiz de ne hissettiğimizi görürüz. Bunu yapmak istiyorsun, değil mi?"

"Sanırım."

"Eh, mastürbasyon hakkında ne derlerdi? Gözlüğe ihtiyaç duyana kadar yap."

"Ya da işitme aletine" dedi.

Ertesi Pazartesi işe başladı ve altı saatlik vardiyanın dört saatini ancak tamamladı. "Olanaksız" dedi. "Söz konusu bile değil. Yabancılarla müstehcen konuşmak yerine düzüşmeyi tercih ederim. Bunu bana açıklamak ister misin?"

"Neler oldu?"

"Yapamadım. Umutsuz vakaydım. Şu sivri akıllılardan biri kamışının ne kadar büyük olduğunu duymak istedi. 'Ah, çok büyük' dedim. 'Gördüğüm en büyük şey. Allahım, bu şeyin içime nasıl girebileceğini düşünemiyorum bile. Senin kamışın olduğundan emin misin? Kolun olduğuna yemin edebilirim.' Adam çok kızdı. 'Bu işi doğru yapmıyorsun' dedi. Bunu bana kimse daha önce söylememişti. 'Abartıyorsun. Aptal bir hale sokuyorsun.' Eh, ben de kendimi kaybettim. 'Aptal mı?' dedim. 'Orada bir elinde telefon, bir elinde kamışınla oturmuş bir yabancıyla seninle konuşması için para ödüyorsun ve aptal olan benim, öyle mi?' Ona defolup gitmesini söyleyerek telefonu kapadım. Bunu kesinlikle yapmamam gerekiyordu, çünkü 900'lü bir numarayla sana ulaşıyorlar ve hatta kaldıkları sürece para yazıyor. Yapmaman gereken tek şey ondan önce telefonu kapatmak ama ben aldırmadım.

Başka bir dahi ona hikâyeler anlatmamı istedi. 'Bir kadın ve bir erkekle üçlü ilişki kurduğun zamanı anlat' dedi. Eh, ona anlatacak gerçek hikâyelerim vardı ama gerçekten olmuş bir şeyi otuzbir çekmesi için nasıl anlatabilirdim? Allah kahretsin. Bu yüzden uydurdum. 'Elbette üçü de kızışmıştı, harikaydı, cinsel olarak mükemmel eşzamanlıydı ve sanki havai fişekler patladı. Gerçek yaşamdaysa soluğu kokan, terli erkekler var, kadınlar ise orgazm olmuş gibi yapıyor ve erkeklerinki kalkmıyor.' Öğrenerek başını salladı. "Unut gitsin" dedi. "Para biriktirmem iyi olmuş çünkü hiçbir işe giremeyeceğim ortaya çıktı. Telefon orospusu bile olamıyorum."

"Eee?" dedi, "ne düşünüyorsun?"

"Glenn ve Lisa hakkında mı? Hoş insanlar. Her şey gönüllerince olsun."

"Onları bir daha görmesek üzölmeyeceksin yani?"

"Bu biraz sert bir cevap olacak ama bütün boş zamanlarımızı onlarla geçirmeyi düşünemediğimi kabul etmeliyim. Bu akşam fazla başarılı değildi."

"Nedenini merak ediyorum. Yaş farkı mı? Onlardan fazla yaşlı değiliz."

"Lisa hayli genç" dedim, "ama nedenin bu olduğunu sanmam. Galiba ortak yanlarımız pek yok. Sen onunla birlikte ders alıyorsun, ben de onlardan bir blok ötede oturuyorum ama bunların dışında..."

"Biliyorum" dedi. "Fazla ortak yan yok ve bunun böyle olacağını öngörebilirdim. Ama Lisa'yı çok hoş buluyorum, bu yüzden denemeye değer diye düşündüm."

"Eh, haklıydın" dedim, "ondan neden hoşlandığını anlıyorum. Onu ben de sevdim."

"Ama kocasını sevmedin."

"Özel olarak bir sempati duymadım."

"Sence bunun nedeni ne?"

Biraz düşündüm. "Hayır" dedim. "Aslında bilmiyorum. Onu neden rahatsız edici bulduğum konusunda bazı nedenler ileri sürebilirim ama aslını ararsan ondan hoşlanmamaya en başta karar vermiştim. Ona bir baktım ve hoşlanmayacağım biri olduğuna karar verdim."

"Kötü görünüşlü bir adam değil."

"Değil" dedim. "Yakışıklı. Belki de neden budur, belki de onu çekici bulacağını sezdim ve kendimi geri çektim."

"Ah, onun çekici olduğunu hiç düşünmedim."

"Düşünmedin mi?"

"İyi bir görünüşü var" dedi, "erkek mankenler gibi ama onlar da bugünlerde çok hoş görünmüyorlar. Güzel oğlanları çekici bulmam. Homurtulu yaşlı ayıları severim."

"Bunun için Allah'a şükretmem gerek."

"Belki de Lisa'ya bayıldığın için ondan hoşlanmadın."

"Daha Lisa'ya bakmadan ondan hoşlanmadığıma karar vermiştim."

"Ya!"

"Ayrıca neden ona bayılayım?"

"Güzel kız."

"Zarif bir taşbebek gibi. Zarif, hamile bir taşbebek."

"Erkeklerin hamile kadınlara deli olduğunu sanıyordum."

"Bunu yeniden düşün."

"Anita hamileyken ne yaptın?"

"Fazla mesai" dedim. "Birçok kötü adamı kodese tıktım."

"Hamile değilken yaptığın gibi."

"Çoğunlukla, evet."

"Belki de polislik içgüdüdür" dedi. "Belki de bu yüzden ondan hoşlanmadın."

"Biliyor musun" dedim, "tam on ikiden vurdun galiba. Ama bunun hiç anlamı yok."

"Neden?"

"Çünkü o hamile bir eşi ve harika bir evi olan genç ve geleceği parlak bir avukat. Sağlam bir el sıkışı ve güvenli bir gülümsemesi var. Neden onu yanlış bir insan olarak göreyim?"

"Sen söyle."

"Bilmiyorum. Bir şey sezdim ama bunun ne olduğunu söyleyemeyeceğim. Ona anlattıklarımın daha çoğunu bilmek istermiş gibi dikkatle dinliyordu yalnızca. Bu gece sohbet sıkıcıydı ama ona detektif öyküleri anlatmış olsam harika bir sohbet olabilirdi."

"Neden anlatmadın?"

"Belki dinlemeye fazla meraklı olduğu için."

"Telefonda seks" gibi dedi. "Bir elinde telefon, bir elinde kamışı vardı."

"Bunun gibi bir şey."

"Telefonu kapamak istemene şaşmamalı. Allahım, nasıl bir felaket olduğunu hatırlıyor musun? Bir hafta boyunca yatakta tek bir kelime bile etmedim."

"Biliyorum. İnlemedin bile."

"Şey, inlememeye çalıştım" dedi, "ama bazen başka seçeneğim yoktu."

Nazi aksarıyla, "Sizi inletecek yollarımız var" dedim.

"Gerçekten mi?"

"Sanırım zi Fräulein kanıt istiyor."

"Galiba istiyorum."

Bir süre sonra "Eh, geçirdiğimiz en iyi akşam olduğunu söyleyemem ama kesinlikle güzel bir sonu oldu, değil mi?" dedi. "Galiba haklıydın, onda ters bir şeyler var ama boş ver gitsin. Onları bir daha görmek zorunda değiliz."

Ama ben onları görmek zorunda kaldım.

İlk görüşmemizden bir hafta ya da on gün sonra bir akşam otelimden çıktım ve Dokuzuncu Cadde'nin yarısına geldiğimde adımın seslendiğini duydum. Çevreme bakınca Glenn Holtzmann'ı gördüm. Takım elbise giymiş, kravat takmıştı ve elinde bir evrak çantası vardı.

"Beni geç saatlere kadar çalıştırıyorlar" dedi. "Lisa'ya bensiz yemesini söyledim. Yemek yedin mi? Bir yerlerde bir şey atıştırmak ister misin?" Yemek yediğimi söyledim. "Öyleyse bir fincan kahveyle bana eşlik etmek ister misin? Şık bir yer düşünmüyordum, Kızıl Alev ya da Sabah Yıldızı'na ne dersin? Zamanın var mı?"

"Aslına bakarsan yok" dedim. Dokuzuncu Cadde'yi gösterdim. "Biriyle buluşmaya gidiyorum."

"Peki, seninle birlikte bir blok yürüyeceğim. İyi bir çocuk olup Alev'de Yunan salatası yiyeceğim." Göbeğine vurdu. "Kiloları azaltmak gerek" dedi, oysa bana yeterince zayıf gelmişti. Elli Sekizinci Sokak'a kadar yürüyüp karşıya birlikte geçtik. Alev'in önünde, "Burada ayrılıyorum" dedi. "Umarım görüşmen iyi geçer. İlginç bir vaka mı?"

"Bu aşamada söylemesi zor" dedim.

Aslında bir olay falan yoktu. St. Paul'ün bodrum katında bir Adsız Alkolikler toplantısı vardı. Bir buçuk saat katlanır metal bir iskemlede oturarak plastik bardaktan kahve içtim. Saat onda dua ettik ve iskemleleri topladık. Birkaçımız Kızıl Alev'e giderek bir şeyler yedik. Orada Yunan salatasını yemekte olan Holtzmann'a rastlayacağımı düşündüm ama o çoktan gökyüzündeki küçük kulübesine dönmüştü. Biraz kahve ve tost alarak onu tamamen aklımdan çıkardım.

Bir-iki hafta sonra onu Dokuzuncu Cadde'de otobüs beklerken gördüm ama o beni görmedi. Başka bir seferinde Elaine'le Armstrong'da bir şeyler atıştırmıştık, tam çıkarken Holtzmannlar binalarının önünde taksiden iniyorlardı. Bir öğleden sonra da pencere kenarında otururken Glenn Holtzmann olabilecek bir adamın sokağın karşısındaki fotoğrafçıdan çıkarak batıya doğru yürüdüğünü gördüm. Odam üst katta, yani gördüğüm insan başka biri de olabilirdi ama yürüyüşündeki ya da duruşundaki bir şey aklıma Holtzmann'ı getirmişti.

Ama ancak Haziran ayında tekrar konuştuk. Hafta içi bir akşamdı ve saat geç olmuştu. Hiç değilse geceyarısını geçmişti. Bir toplantıya gitmiş ve sonrasında kahve içmişim. Odama döndüğümde elime bir kitap aldım ama okuyamadım, televizyonu açtım ama izleyemedim.

Bazen böyle olurum. Bir süre huzursuzlukla mücadele ettim, geceyarısı Allah kahretsin diyerek ceketimi askıdan alıp dışarıya çıktım. Güneybatıya doğru yürüdüm ve Grogan'a gelince barda bir iskemleye yerleştim.

Grogan'ın Yeri Ellinci Sokak ile Onuncu Cadde'dedir. Yıllar önce Cehennem Mutfağı'nı tarif etmek için kullanılan eski tip İrlanda barlarından biridir. Bugünlerde bu tür barların sayısı azaldı, gerçi Grogan henüz Tarihi Eserler Komisyonu'ndan bronz plaka almadı ya da Tükenmekte Olan Türler Listesi'ne girmedi. Solda uzun bir bar var, sağda ise bölmeler ve masalar, arka duvarda da bir dart tahtası var. Yerde eski tip karoların üzerine talaş atılmış, eski çatı tamir gerektiriyor.

Grogan genellikle fazla kalabalık olmaz ve bu gece de bir istisna değildi. Barın ardında Burke vardı, kablolu kanallardan birinde eski bir film izliyordu. Bir Cola isteyince getirdi. Mick'in orada olup olmadığını sordum, başını sallayarak, "Daha sonra" dedi.

Bu onun için uzun bir konuşmaydı. Grogan'daki barmenlerin ağız çok sıkıdır. İş tanımlarının bir parçasıdır bu.

Cola'mı yudumlayarak salona göz gezdirdim. Tanıdık birkaç yüz vardı ama merhaba diyecek kadar iyi tanıımıyordum ve buna da memnun oldum. Filmi izledim. Aynı filmi evde de izleyebilirdim ama orada hiçbir şey izleyememiş, hatta oturamamıştım bile. Burada sigara dumanı ve bira kokusu arasında nedense kendimi çok rahat hissediyordum.

Ekranda Bette Davis içini çekerek başını yana eğdi, çok genç görünüyordu.

Filme kendimi kaptırmayı başardım, sonra düşüncelere dalıp gerilere gittim. Birinin adımı seslendiğini duyunca dalgınlığımdan sıyrıldım. Döndüm, Glenn Holtzmann'dı. Spor gömleğinin üzerine bir rüzgârlık giymişti. Onu ilk kez takım elbise dışında bir giysiyle görüyordum.

"Uyuyamadım" dedi. "Armstrong'a gittim ama çok kalabalıktı. Bu yüzden buraya geldim. Ne içiyorsun, Guinness mi? Bir dakika, bardağında buz var. Burada buzlu mu veriyorlar?"

"Coca-Cola" dedim, "ama Guinness'i fıçından veriyorlar ve istersen buzlu da verirler sanırım."

"Hiç istemiyorum" dedi, "buzlu ya da buzsuz. Ne içebilirim?" Burke tam yanımdaydı. Tek bir kelime bile etmemişti ve şimdi de etmiyordu. "Ne tür biranız var? Boşver, bira içmek istemiyorum. Johnny Walker Red var mı? Sodasız, yanında biraz su."

Burke küçük bir kadehin yanında suyla içki servisi yaptı. Holtzmann bardağına su koyduktan sonra ışığa tuttu, bir yudum aldı. Bir anda anılar başıma üşüştü. İstedğim en son şey içki içmekti ama bir an tadını bile aldım.

"Burayı seviyorum" dedi, "ama fazla gelmem. Ya sen?"

"Ben yeterince seviyorum."

"Buraya sık sık gelir misin?"

"Fazla sık değil. Buranın sahibini tanıyorum."

"Tanıyor musun? 'Kasap' dedikleri adamı mı?"

"Ona ne dediklerini bilmiyorum" dedim. "Galiba bu adı bir gazeteci uydurdu, herhalde buralardaki kabadayılara da 'Batlılar' diyen aynı gazetecidir."

"Kendileri böyle demiyorlar mı?"

"Artık diyorlar" dedim. "Ama eskiden demezlerdi. Mick Ballou için ise sana şu kadarını söyleyebilirim: Kendi çevresinde kimse ona 'Kasap' demez."

"Yanlış bir şey söylediyse..."

"Merak etme."

"Buraya, bilmiyorum, dört-beş kez geldim. Henüz ona rastlamadım. Sanırım gazetedeki resimlerinden tanırım, iri yarı bir adam, değil mi?"

"Evet."

"Onunla nasıl tanıştın, sormamda bir mahzur yoksa tabii?"

"Ah, onu yıllardır tanıyorum" dedim. "Uzun zaman önce yollarımız bir yerde kesişti."

Viskisinden biraz içti. "Bahse girerim onunla ilgili bazı hikâyeler anlatabilirsin" dedi.

"Pek iyi bir anlatıcı değilim."

"Bundan şüpheliyim." Cüzdanından bir kartvizit çıkararak bana verdi. "Öğle yemeği için boş olduğun oluyor mu, Matt? Bugünlerde beni bir ara. Arar mısın?"

"Bugünlerden birinde."

"Umarım ararsın" dedi, "çünkü iyi bir sohbet etmeyi isterim ve kim bilir, belki bu sohbet bizi bir yerlere götürür."

"Ya!"

"Örneğin bir kitap gibi. Yaşadıkların, tanıdığın kişiler. Yazılmayı bekleyen bir kitabın olmasına şaşırılmazdım."

"Ben yazar değilim."

"Malzeme varsa yazar olması zor değil. Ve malzemenin olduğunu hissediyorum. Ama bunu öğle yemeğinde konuşabiliriz."

Birkaç dakika sonra çıktı, ben de film bitince toparlanmaya karar verdim ama daha film bitmeden Mick geldi ve sonunda uzun bir gece geçirdik. Holtzmann'a iyi bir anlatıcı olmadığımı söylemişim ama o gece payıma düşen hikâyeyi anlattım, Mick de birkaç tane anlattı. Mick İrlanda viskisi, ben de kahve içtim ve Burke iskemleleri masaların üzerine koyup barı kapattığı zaman dışarı çıkmadık.

Oradan çıktığımızda gökyüzü ağarmıştı. Mick, "Şimdi bir şeyler yiyelim sonra St. Bernard Kilisesi'nde kasap ayinine yetişiriz" dedi.

"Beni sayma" dedim. "Yorgunum. Eve gidiyorum."

"Ah, hiç de eğlenceli değilsin" diyerek beni eve götürdü. Otele gelince, "Güzel bir geceydi" dedi, "keşke bu kadar erken sona ermeseydi."

Elaine'e, "Yapmak istediğim son şey, büyüleyici deneyimlerimle ilgili bir kitap yazmak" dedim. "Ama bu düşünceye açık olsaydım bile, bunu bana yaptırarak en son insan Glenn olurdu. Yapması gereken tek şey bana bir soru sormak, otomatik olarak cevap vermemenin bir yolunu arıyorum."

"Bunun nedenini merak ediyorum."

"Bilmiyorum. Neden benimle kitap yazmam hakkında konuşmak istiyor. Çalıştığı yayınevi yayınlanmış kitapların büyük punto baskılarını yapıyor. Ayrıca Glenn de bir editör değil, bir avukat."

"Başka yayınevlerindeki insanları tanıyor olabilir" diye öne sürdü Elaine. "El altından bir kitap bastırarak istiyor olamaz mı?"

"El altından bir iş çeviriyor."

"Ne demek istiyorsun?"

"Gizli bir gündemi var. Bir şey istiyor ama bunun ne olduğunu söylemiyor. Sana bir şey söyleyeyim mi, kitap yazmamı istediğine inanmıyorum. Çünkü gerçekten istediği bu olsa başka bir öneride bulunurdu."

"Peki, ne istediğini düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum."

"Bulması kolay" dedi. "Onunla öğle yemeği ye."

"Yiyebilirim" dedim. "Ya da bunu öğrenmeden de yaşayabilirim."

Holtzmann'ı Ağustos'un ilk haftasına kadar tekrar görmedim. Bir öğleden sonra Sabah Yıldızı'nda pencere kenarında bir masada oturmuş tart yiyip kahve içiyor, birinin yan masada bıraktığı Newsday'i okuyordum. Sayfanın üzerine bir gölge düşünce başımı kaldırdım. Glenn Holtzmann camın diğer tarafında duruyordu.

Kravatını gevşetmişti, yakası açıktı, ceketini koluna almıştı. Gülümsedi, kendini ve girişi gösterdi. Bunun bana katılmak anlamına geldiğini tahmin ettim, tahminimde yanılmamıştım.

"Seni görmek ne güzel Matt. Oturabilir miyim? Yoksa birini mi bekliyorsun?" dedi.

Karşımdaki iskemleyi gösterdim, o da oturdu. Garson menüyle yanımıza geldi, Glenn elini sallayarak yalnızca kahve istediğini söyledi. Aramamı beklediğini, birlikte yemek yemeyi dört gözle beklediğini söyledi. "Herhalde meşguldün" dedi.

"Çok meşguldüm."

"Tahmin edebiliyorum."

"Ayrıca" dedim, "doğrusunu söylemek gerekirse kitap yazmakla ilgilenmiyorum. Yazacak bir kitabım olsa bile yayınlanmamasından daha mutlu olurum."

"Başka bir şey söyleme" dedi. "Buna saygı duyarım. Gene de yemek yememiz için bir kitap projesi olması gerektiğini kim söylüyor ki? Herhalde konuşacak başka konular bulabiliriz."

"Eh, işim biraz hafiflediği zaman..."

"Elbette." Kahvesi geldi. Holtzmann kahveye kaşlarını çatarak baktı ve kaşını peçeteyle sildi. "Neden kahve söyledim bilmiyorum" dedi. "Buzlu çay bu sıcakta daha iyi giderdi. Gene de burası yeterince serin, değil mi? Klimaya şükretmeliyiz."

"Şükürler olsun."

"Halka açık yerlerin yazları, kışın olduğundan daha serin tutulduğunu biliyor musun? Burası Ocak ayında bu serinlikte olsa hemen yönetime şikâyet mektubu yazardık. İnsanlar neden enerji bunalımında olduğumuzu merak ediyor bir de." Sırıttı. "Gördün mü? Konuşacak birçok şey bulabiliriz. Hava. Enerji sıkıntısı. Amerikan ulusal karakterindeki tuhaflıklar. Öğle yemeğinde tam konuşulacak şeyler."

"Konuları önceden tüketmezsek tabii."

"Ahh ben bundan hiç endişe etmiyorum. Bu arada Elaine nasıl? Lisa kurs bittiğinden beri onu görmüyor."

"İyi."

"Yazın da kursa gidiyor mu? Lisa gitmek istedi ama hamileliğin engel olacağına karar verdi sonradan."

Elaine'in sonbaharda bir kursa yazılabileceğini ama uzun haftasonu tatilleri yapabilmemiz için yazı boş bırakmaya karar verdiğini anlattım.

"Lisa onu aramaktan söz ediyordu" dedi, "ama sanırım aramadı." Kahvesini karıştırdı. Birden, "Bebeği kaybetti. Sanırım bunu duymamıştın" dedi.

"Tanrım, hayır. Çok üzüldüm Glenn."

"Evet."

"Ne zaman?"

"Bilmiyorum, on gün önce falan. Yedinci ayına yeni girmişti. Ama daha da kötü olabilirdi, bize bebeğin bir sakatlığı olduğunu, zaten yaşamasının imkânsız olduğunu söylediler. Bebeği her şeye rağmen sonuna kadar taşıyıp doğursaydı çok daha büyük sorunlar olacaktı."

"Ne demek istediğini anlıyorum."

"Bir bebek isteyen Lisa'ydı" dedi. "Ben buraya kadar be-beksiz geldim ve daha da gidebileceğimi düşünüyordum. Ama bebek onun için önemliydi, ben de neden olmasın dedim. Doktor tekrar deneyebileceğimizi söylüyor."

"Ece?"

"İster miyim bilmiyorum. Hiç değilse hemen istemiyorum. Komik, bunları sana anlatmak niyetinde değildim. Bak, ne kadar iyi bir detektifsin, hiç çaba sarfetmeden insanları konuşturmayı başarıyorsun. Seni gazetenle başbaşa bırakayım." Ayağa kalktı, masaya iki dolar bıraktı. "Kahve için" dedi.

"Bu çok fazla."

"Öyleyse büyük bir bahşış bırak" dedi. "Fırsat bulunca da beni ara. O yemeği yiyelim."

Konuşmayı Elaine'e anlatınca ilk tepkisi Lisa'yı aramak oldu. Telefonu çevirdi, telesekreter çıkınca mesaj bırakmadan kapattı.

"Düşündüm de" dedi, "benim yardımım olmadan da üzüntüsünü hafifletebilir. Ortak tek yanımız dersti, o da iki ay önce bitti. Onun için üzülüyorum, gerçekten üzülüyorum ama neden bu işe dahil olayım?"

"Zorunda değilsin."

"Ben de buna karar verdim. Belki de AA'dan bir şey öğreniyorum. Daha sık gitmeye başlasam herhalde daha çok şey öğrenirim."

"Toplantıları sevmemen ne kötü."

"Bütün o sızlanmalar. Neredeyse kusacaktım. Bunun dışında harikaydılar. Ya sen? Üzüntüsünü seninle paylaştıktan sonra Glenn'den daha çok hoşlanıyor musun?"

"Hoşlanmam gerekir" dedi. "Ama gene de onunla öğle yemeği yemek istemiyorum."

"Ah, başka seçim şansın olmayacak" dedi. "Bir gün uyanıp onun en iyi arkadaşın olduğunu anlayana kadar peşinde koşmaya devam edecek. Göreceksin."

Ama böyle olmadı. Tam tersine Glenn Holtzmann'ı hiç görmeden ya da düşünmeden altı-yedi hafta geçti. Sonra silahlı bir dam her şeyi değiştirdi ve o andan itibaren Glenn düşüncelerime, yaşarken hiç olmadığı kadar girdi.

"Ah, başka seçim şansın olmayacak" dedi. "Bir gün uyanıp onun en iyi arkadaşın olduğunu anlayana kadar peşinde koşmaya devam edecek. Göreceksin."

Ama böyle olmadı. Tam tersine Glenn Holtzmann'ı hiç görmeden ya da düşünmeden altı-yedi hafta geçti. Sonra silahlı bir adam her şeyi değiştirdi ve o andan itibaren Glenn düşüncelerime, yaşarken hiç olmadığı kadar girdi.

3

Bir saat içinde Lisa Holtzmann'ın bildiği her şeyi öğrendim.

Elaine "ile ben sinemadan sonra yemeğe gitmiştik. Evine L. A. Law başladıktan beş dakika sonra vardık. Program bittiği zaman Elaine, "Bunu söylemekten nefret ediyorum" dedi, "ve siyasal açıdan doğru olmadığını da biliyorum ama Benny'den gına geldi. O kadar sıkıcı ki."

"Ondan başka ne bekleyebilirsin ki?" dedim. "Geri zekâlı o."

"Bunu söylememen gerekir. Öğrenme sorunu olduğunu söylemen gerekir."

"Tamam."

"Ama ben aldırmiyorum" dedi. "Çalıda bile daha yüksek zekâ vardır. Biraz akıllanmasını ya da çekip gitmesini istedim. Ama tanıdığım birçok insan için de böyle düşünüyorum. Şimdi ne yapmak istersin? Bir maç var mı?"

"Haberleri izleyelim."

Yarı dinleyip yarı izleyerek haberlere baktık. Sunucu kadın Midtown'daki bir cinayetten söz ederken biraz daha dikkat ettim çünkü yerel suç haberlerine Dalmaçyalı köpeklerin yangın alarmlarına verdikleri tepkiyi veriyordum hâlâ. Sunucu olayın geçtiği yeri açıklayınca Elaine, "Burası senin oturduğun yer" dedi. Hemen sonra sunucunun kurbanın adını söylediğini duydum. Glenn Holtzmann, otuz sekiz yaşında, Manhattan'da Batı Elli Yedinci Sokak'ta oturuyor.

Reklam arası verdiler. Uzaktan kumandayla televizyonu kapadım. Elaine, "Batı Elli Yedinci Sokak'ta birden fazla Glenn Holtzmann'ın oturduğunu sanmıyorum" dedi.

"Hayır."

"Zavallı kız. Onu son gördüğümde bebek bekliyorlardı, şimdi ise elinde ne var? Onu aramalı mıyım? Hayır, elbette hayır. Bebeği kaybettiği zaman aramadım, şimdi de aramamalıyım. Yoksa aramalı mıyım? Yapabileceğimiz bir şey var mı?"

"Onu pek tanımıyoruz bile."

"Hayır, tanımıyoruz ve herhalde yanında yeterince insan vardır. Polisler, muhabirler, televizyoncular. Sence de böyle değil midir?"

"Ya böyledir ya da henüz duymamıştır."

"Bu nasıl olabilir ki? En yakın akrabasına bildirmeden kurbanın adını saklı tutmazlar mı? Her zaman böyle söylediklerini duydum."

"Böyle olması gerekir" dedim, "ama bazen biri acemilik yapar. Böyle olması gerekmez ama birçok şey olmaması gereken biçimde oluyor."

"Doğru. Glenn'in vurulmaması gerekirdi."

"Ne demek istiyorsun?"

"Allah aşkına" dedi. "Parlak bir genç adamdı, iyi bir işi, harika bir evi, ona deli olan bir eşi vardı ve yürüyüşe çıktı. Telefon etmekte olduğunu mu söylediler?"

"Bunun gibi bir şey."

"Herhalde Lisa'nın marketten bir şey isteyip istemediğini sormak için. Allahım sence Lisa silah seslerini duymuş mudur?"

"Nereden bilebilirim ki ?"

Kaşlarını çattı. "Çok rahatsız edici" dedi. "Tanıdık biri olduğu zaman farklı oluyor, değil mi? Ama hiç de değil. Yalnızca yanlış geliyor."

"Cinayetler hep yanlıştır."

"Ahlaken yanlış demek istemiyorum. Bir hata, kozmik bir nata anlamında söylüyorum. Sokakta vurulacak türde bir insan değildi. Bunun ne anlama geldiğini anlıyor musun? Yani hepimiz tehlikedeyiz."

"Bunu nereden çıkardın?"

"Eğer onun başına geldiyse" dedi, "herkesin başına gelebilir."

Tüm kent olaya böyle yaklaştı.

Sabah gazeteleri bu olayla doluydu. Boyalı basın haberi manşetten vermişti, Times'da bile birinci sayfadaydı. Yerel televizyon kanalları olayı bütün ayrıntılarıyla irdelediler, bazılarının stüdyoları olay yerinin birkaç blok yakınındaydı, bu da izleyenler değilse bile çalışanlar üzerinde etkili oldu.

Televizyona yapıştığımı söyleyemem ama gene de Lisa Holtzmann ile yapılan röportajları gördüm. Lisa'nın yanında semtten insanlar, birkaç polis memuru, Manhattan Cinayet Şubesi'nden bir detektif ve Midtown North'taki bölge komiseri vardı. Bütün polisler aynı şeyi söyledi: Bunun korkunç bir olay olduğunu, bu tür saldırganların cezasının mutlaka verilmesi gerektiğini ve katil yakalanana kadar bütün personelin yirmi dört saat çalışacağını...

Fazla uzun sürmedi. Resmi ölüm saati Perşembe akşamı 9:45'ti, yirmi dört saat içinde katili yakaladıklarını açıkladılar. Haberlerin tanıtım filminde, "Cehennem Mutfağı cinayetinde şüpheli yakalandı. Saat on birde" açıklaması vardı.

Elaine, "Allahım, şuna bir bak" dedi. "Adam ayaklı bir kâbus gibi. Tatlım, sorun nedir? Onu tanıyor olamazsın."

"Onu tanımıyorum" dedim, "ama çevrede görmüştüm. Galiba adı George."

"Kim bu?"

Bu soruya cevap veremedim ama onlar verebilirlerdi ve verdiler de. Adı George Sadecki'ydi, kırk dört yaşında, işsiz, yoksul, Vietnam savaşçısı, Batı Elliler'deki bir figürdü. Glenn Holtzmann'ı öldürmekten ikinci dereceden cinayetle suçlanıyordu.

4

Cumartesi sabahı bir otomobil kiraladım ve kentten ayrılarak Hudson'ın tepelerine çıktık. Üç gece Columbia County'de restore edilmiş bir kolonyal tarzı hanın, içinde eski tip lavabosu, porselen oturağı, kenarları direkli yatağı olan ama televizyonun bulunmadığı bir odasında kaldık. Orada olduğumuz sürece ne televizyon izledik, ne de gazete okuduk.

New York'a Salı öğleden sonra döndük. Elaine'i eve bıraktıktan sonra otomobili geri verdim. Otelime döndüğümde lobide iki yaşlı, Holtzmann olayını tartışıyordu. Biri, "Katili yıllardır burada görürdüm" diyordu. "Otomobil camlarını siler, lastik değiştirirdi. Her zaman bu orospu çocuğunda bir terslik olduğunu söyledim durdum. Bu kentte yaşarken insanın içgüdüleri geliyor.."

Gazetelerin verdiği adla On Birinci Cadde Katliamı, olayda yeni bir gelişme olmamasına rağmen haberlerde hâlâ yer tutuyordu. Halkın ilgisini çekecek iki öge vardı: Kurban genç, bir kentliydi, meslek sahibi, bu tür şeylerin başına gelmeyeceği düşünülen türde bir insan. Katil ise geniş evsizler ordusunda özel bir dikkat çekmeyen bir askerdi.

Evsizler uzun süredir bizimle birlikteydi ve sayıları giderek artıyordu. Hayırseverlerin "merhamet yorgunluğu" dedikleri duygu içimize gireli uzun zaman olmuştu. İçimizdeki bir şey evsizlerden nefret etmemize neden olmuştu ve artık bunun için iyi bir nedenimiz vardı. Az da olsa bir tür tehdit unsuru olduklarını her zaman sezmiştik. Kötü kokuyorlardı, hastalıklıydılar, bitliyidiler. Varlıkları suçluluk duygusunun büyümesine neden oluyor, sistemin başarısız olduğu, uygarlığımız parçalandığı için evsizlerin aramızda olduğu gibi rahatsız edici bir duygu bu suçluluğa eşlik ediyordu.

Ama silahlı ve tehlikeli olabileceklerini, birini vurabileceklerini kim tahmin edebilirdi ki?

Allah aşkına, onları buradan götürün. Sokakları onlardan temizleyin. Onlardan kurtulalım.

Bu haber tüm hafta boyunca gündemde kaldı ama ünlü bir emlakçının intihan manşetleri kaplayınca etkisini biraz yitirdi. (Emlakçı avukatıyla iki yakın arkadaşını evine çağırılmış, onlara içki ikram etmiş ve "Sizi buraya tanık olarak çağırdım, böylece kimse bir cinayete kurban gittiğinden şüphelenmeyecek" demişti. Adamlar onun söylediklerini daha anlayamadan terasa çıkmış, parmaklığı tırmanmış ve sessizce altmış iki kattan aşağıya atlamıştı.)

Cuma gecesi Elaine'le onun evinde buluştuk. Elaine makarna ve salata yapmıştı. Televizyonun önünde yedim. Gece haberlerinde bir kadın, yaşamak için çok şeyi olmasına rağmen yaşamına son veren emlakçıyla yaşamak için hiçbir şeyi olmayan ama başka birinin hayatına son veren George Sadecki'yi karşılaştırmaya çalışıyordu. İkisinin arasında hiçbir bağlantı göremediğimi söyledim, Elaine de her iki adamı aynı paragrafa koymanın tek yolunun bu olduğu yorumunu yaptı.

Sonra yalnızca Barry olarak tanıtılan bir adamla röportaj kaydını yayınladılar. Katil olduğu iddia edilen kişinin arkadaşı olarak tanıtılan Barry beyaz saçlı, gözlüklü bir siyahtı.

"George" dedi, "yumuşak bir herifti. Bankların üstüne oturmaya, yürüyüşe çıkmayı severdi. Kimseyi rahatsız etmez, onu rahatsız edenlere de aldırmazdı."

Elaine, "Ne tarif ama" dedi.

"George dilenmekten hoşlanmazdı" diye devam etti Barry. "Kimseden hiçbir şey istemekten hoşlanmazdı. Bira için paraya gerek duyduğu zaman alüminyum kutuları toplar ve depozitolarını alırdı. Kimse kızmasın diye çöp kutularını düzgün bırakırdı."

Elaine, "Bir çevreci" dedi.

Barry, "George her zaman barışçıydı" dedi. George bir silahı olduğundan hiç söz etmiş miydi? Şey, Barry onun böyle bir şeyler söylemiş olacağını düşünüyordu. "Ama, bak, George çok şey söylemişti. George Vietnam'a gitmişti, bak, bazen nerede olduğunu karıştırırdı. Bir şey yaptığını söylerdi ve bunu dün yapmış gibi konuşurdu ve belki yirmi yıl önce yaptığı bir şey olduğu ortaya çıkardı, yapmışsa tabii." Ne gibi? "Şey, kulübeleri ateşli oklarla yakmak gibi. İnsanları vurmak gibi. Kulübe ve ateşli oklar varsa yirmi yıl öncesinden söz ettiğini bilirdiniz, çünkü kulübelere ve ateşli oklar Batı Elli Yedinci Sokak'ta hiç görülmemişti. Ama insanları vurmak, şey, bu başka bir şeydi tabii."

Muhabir, "Cehennem Mutfağı'ndan Amy Vassbinder" dedi, "burada kulübe ve ateşli oklar yok ama insanları vurmak başka bir şey."

Elaine ses kesme düğmesine bastı. "Dikkat ettin mi, tekrar Cehennem Mutfağı diyorlar" dedi. "Clinton'a ne oldu?"

"Yükselen emlak değerleriyle ilgili bir haberse" dedim, "semtin adı Clinton'dır. Sınıf atlamadan ve ağaç dikmeden söz ettikleri zaman bu adı verirler. Silahlar, uyuşturucu işi varsa Cehennem Mutfağı derler. Glenn Holtzmann, Clinton'da lüks bir dairede oturuyordu. Evinden birkaç blok ötede Cehennem Mutfağı'nda öldürüldü."

"Ben de buna benzer şeyler düşünmüştüm."

"Barry'yi daha önce görmüştüm" dedim. "George'un arkadaşını."

"Aynı semtte mi?"

"Toplantılarda."

"Programda mıydı?"

"Şey, oralardaydı, içkiyi bırakmamış olduğu çok açık. Ekranda onu bira içerken gördün biraz önce. Kadehler arasında içkiyi bırakan ya da kahve ya da sohbet için ara sıra toplantılara gelenlerden biri olabilir."

"Bunu çok insan yapıyor mu?"

"Elbette ve bazıları gerçekten de içkiyi bırakıyor. Bazıları zaten alkolik değil, yalnızca soğuktan korunmaya çalışıyorlar. Bu bazı AA grupları için bir sorun, özellikle sokakta bu kadar çok insan yaşarken. Bazı toplantılarda kahve ve kurabiye vermeyi kestiler çünkü bunlar oraya dahil olmayan birçok insanı toplantılara çekiyor. Sert bir çözüm çünkü kimseyi dışlamak istemez insan ama yardım isteyen alkolikler için boş koltuk bulundurmamak da ister."

"Barry alkolik mi?"

"Herhalde" dedim. "Dünyaya, yaşamını elinde birasıyla bankların üzerinde nasıl geçirdiğini anlattığını duydun. Öte yandan sorun yaşamı alkolün mü yönetilemez hale getirdiği. Bunu da ancak Barry yanıtlayabilir. Çok iyi idare ettiğini söyleyebilir ve belki de idare ediyordur. Ben kimim ki buna karar veriyorum?"

"Ya George?"

Omuzlarımı silktim. "Onu toplantılarda gördüğümü hiç sanmıyorum. Herhalde onun için yaşamını denetleyemiyordu diyebiliriz. Giysileri egzantriklik olarak kabul edilebilir ama sokakta yabancılara ateş etmek ters giden bir şeylerin olduğunu düşündürüyor. Ama bunu yapan bira mı? Hiçbir fikrim yok. Sızacak kadar içki almak için yeterince boş teneke toplamış olmalı ama hiç içmemiş olup da Glenn Holtzmann'ın Ho Şi Minh'in kız kardeşi olduğuna karar vermiş de olabilir. Zavallı orospu çocuğu."

"Barry onun yumuşak biri olduğunu söyledi."

"Herhalde öyleydi" dedim. "Geçen haftaya kadar, geçen hafta biraz sinirlendi."

O gece orada kaldım ve ertesi gün öğleden sonraya kadar otelime dönmedim. Mesajlara bakmak için resepsiyona uğradıktan sonra odama çıktım. İki kez Bay Thomas diye biri aramıştı. Bir kez bir gece önce, ikinci kez o sabah on buçukta. 718 kodlu bir numara bırakmıştı, dolayısıyla Brooklyn ya da Queens'de oturuyor olmalıydı. Telefon numarasını tanımadım, adı da bana bir şey ifade etmiyordu.

Bir önceki akşam on birde alınan diğer mesaj Jan Keane'dendi ve bıraktığı numarayı tanıdım. Uzun uzun sekiz harflik adı ve soyadına, yedi harfli telefon numarasına baktım. Bir süredir bu numarayı çevirmemişim ama numara bırakmamış olsa bile bakmaya ihtiyaç duyacağımı sanmıyordum.

Ne istediğini merak ettim.

Her şey olabilir, dedim kendi kendime. Herhalde AA'yla ilgiliydi. Belki SoHo ya da Tribeca'da bir toplantının başkanlığını yapıyordu ve beni konuşmacı olarak çağırarak istiyordu. Belki hikâyesi benimkine çok benzeyen yeni biri vardı ve Jan da ona yardımcı olabileceğimi düşünmüştü.

Ya da belki kişisel bir şeydi. Belki evleniyordu ve bunu bana söylemek istemişti.

Belki bir ilişkiyi yeni bitirmişti ve bazı nedenlerle bunu bana söylemek istiyordu.

Öğrenmesi çok kolay. Telefonu kaldırıp numarasını çevirdim. Dördüncü çalışta devreye telesekreter girdi, kayıtlı sesi sinyalden sonra mesaj bırakmamı istedi. Tam bir şeyler söylemeye başlamıştım ki Jan'ın gerçek sesi araya girdi. Telesekreteri kapamasını bekledim. Tekrar telefona gelince nasıl olduğumu sordu.

"Yaşıyorum ve içki içmiyorum" dedim.

"Yaşıyorum ve içki içmiyorum.' Hâlâ standart cevap bu mu?"

"Yalnızca sana."

"İyi, ben de her ikisindenim eski dostum. Mayıs'da bir yıldönümü daha kutladım."

"Yirmi yedi Mayıs, değil mi?"

"Nasıl hatırlıyorsun?"

"Belleğim iyidir."

"Seninle sonbaharda ve benim belleğim iyi değil. Bu ay mı, gelecek ay mı?"

"Gelecek ay. On dört Kasım."

"Ateşkes Günü. Hayır, yanılıyorum. Bu on birindeydi."

Birbirimizin yaşamlarına ilk girdiğimizde ikimiz de içkiyi bakmamıştık. Üzerinde çalıştığım bir olay nedeniyle tanışmıştık. Yıllarca önce Brooklyn'in Boerum Hill bölgesinde bir kadın dizi cinayetler katili olduğu sanılan biri tarafından buz kıracağıyla öldürülmüş ama sonra katilin bu cinayeti işlemediği ortaya çıkmıştı. Kurbanın babası soğuk külleri karıştırmam ve gerçek katilin kim olduğunu bulmam için beni kiralamıştı.

Cinayetin işlendiği tarihte Jan Keane, Corwin adlı bir evliydi ve Brooklyn'deki ölü kadının komşusuydu. Boşanıp Manhattan'a taşınalı uzun zaman olmuştu. Araştırmalarım sonucu Lispenard Sokağı'ndaki çatı katını buldum. Yaptığımız ilk şey bir şişe açıp birlikte içmek oldu. İkinci olarak birlikte yattık.

Bana öyle geliyor ki, her iki açıdan da çok iyi uyuyorduk ama fazla fırsat bulamadan Jan artık görüşemeyeceğimizi söyledi- daha önce AA'yı denemişti ve bir şans daha tanımak istiyordu, içki içmemeye çalışırken sıkı içkicilerle takılmak iyi bir fikir değildi geleneksel görüşe göre. İyi şanslar dileyip onu kilise bodrumları ve özlü sloganlar dünyasına bıraktım.

Daha ne olduğunu anlayamadan ben de o dünyanın yolunu bulmuştum ama kolay olmamıştı. Birkaç kez acil servise ve retrosikasyon bölümlerine kaldırdım. Birkaç gün ayık kalmayı başarıyor, sonra bunu kutlamak için tekrar içiyordum.

Bir gece, geceyi içki içmeden geçirmenin başka bir yolunu bulamadığım için kendimi onun kapısında buldum. Jan bana kahve yaptı ve kanepede uyumama izin verdi. Birkaç gün sonra tekrar oraya gittim ve bu kez kanepede uyumama gerek kalmadı.

İçkiyi bırakmanın ilk evrelerinde duygusal olarak birine bağlılık geliştirmemenin iyi olduğunu söylerler ve sanırım haklılar da. Ama nedense her ikimiz de içki içmedik ve birkaç yıl ilişkimizi sürdürdük. Hiçbir zaman birlikte oturmadık ama onun evinde otelden daha çok gece geçirdiğim bir noktaya vardık. Jan bir çekmecesini benim için boşalttı ve gardropda bana yer açtı. Gitgide daha çok insan, beni otelden bulamazlarsa Jan'dan arayacaklarını öğrenir oldu.

Bir süre böyle devam etti. Bazen iyi, bazen de o kadar iyi değildi ve bir dönem geldi, benzinsiz kalmış bir otomobil gibi öksürdü, tıksırdı ve stop etti. Büyük kavgalar, dramlar yaşanmadı. Uzlaşmaz farklılıklarımız yoktu. Yalnızca benzinsiz kalmıştık.

Şimdi Jan, "Seninle konuşmam gerek" diyordu.

"Tamam."

"Bir iyilik yapmanı istiyorum" dedi, "ve telefonda konuşmak istemiyorum. Buraya gelebilir misin?"

"Elbette" dedim. "Ama bu gece olmaz çünkü Elaine ile planlarımız var."

"Elaine ile tanışmıştım, değil mi?"

"Doğru, tanışmıştın." Bir Cumartesi öğleden sonra SoHo'daki galerileri gezerken bir galeride Jan'a rastladık. "Altı ay kadar önce olmalı."

"Bundan daha uzun süre önce. Paula Canning Galerisi'ydi. Rudi Scheel'in sergisinde sizi görmüştüm, bu da Şubat sonuydu."

"Aman Allahım, o kadar çok mu olmuş! Zamanın nasıl geçtiğini hiç anlamıyorum."

"Evet" dedi, "ben de anlamıyorum." Sözcükler havada asılı kaldı.

"Peki" dedim. "Bu gece olamaz ama bu iş ne kadar âcil Jan?"

"Ne kadar âcil mi?"

"Çünkü gerçekten önemliyse hemen oraya gelebilirim ya da yarın bir ara..."

"Yarın iyi olur."

"Hâlâ Forsyth Sokağı'ndaki Pazar öğleden sonra toplantısına gidiyor musun? Orada buluşabiliriz."

"Allahım, Forsyth toplantısına gitmeyi asırlar oldu. Her neyse, seninle bir toplantıda görüşmek istediğimi sanmıyorum. Senin için sorun yoksa buraya gelmeni tercih ederim."

"Olur. Zamanı sen seç."

"Sen söyle, bütün gün evde olacağım."

"Saat iki iyi mi?"

"İyi."

Telefonu kapadıktan sonra yatağın kenarına oturarak ne tür bir iyilik istediğini ve neden telefonda söylemek istemediğini merak ettim. Kendi kendime bunu çok geçmeden öğrenirim dedim. Fazla aldırmamış olacağım, yoksa hemen oraya giderdim. Elaine'le buluşana kadar yapmam gereken önemli bir şey yoktu. Wide World of Sports'da izlemeyi planladığım bir orta sıklet maçı vardı ama Yüzyılın Maçı da değildi. Bu maçı kaçırsan üzüntüden ölmezdim.

Telefonu tekrar kaldırıp 718 kodlu numarayı çevirdim. Telefonu bir erkek açınca Bay Thomas'la konuşmak istediğimi söyledim. Adam, "'Bay Thomas mı dediniz? Yoksa Tom'la mı konuşmak istiyorsunuz?" diye sordu.

Mesaj kâğıdını kontrol ettim. "Burada 'Bay Thomas' yazı-yor" dedim, "ama mesajlarım alana göre değişebiliyor. Adım Matthew Scudder ve biri bu numaradan Bay Thomas'ı aramam için iki mesaj bırakmış."

"Ah, tamam" dedi. "Şimdi anladım. Seni arayan bendim ama adımı karıştırmışlar. Thomas' demedim, 'Tom S' dedim."

"Herhalde seni toplantılardan tanıyorum."

"Aslında" dedi, "beni tanıdığını hiç sanmıyorum. Doğru insanı bulduğumdan da yüzde yüz emin değilim. Sana bir şey sorayım. Burada ve Şimdi adlı bir toplantıda konuşma yapmış mıydın?"

"Burada ve Şimdi."

"Bir Brooklyn grubu, Gerritsen Caddesi'ndeki Lutheran kilisesinde Salı ve Cuma'ları toplanıyoruz."

"Şimdi hatırladım. Üç konuşmacılı bir toplantıydı ve Quincy adlı bir adam bizi arabasıyla götürmüştü. Yolumuzu kaybetmemize rağmen oraya zamanında varabilmiştik. İki yıl kadar önce olmalı."

"Daha çok üç. Tarihten kesin olarak emin olabilirim, çünkü doksan günümü yeni tamamlamıştım. Zaten o toplantıda doksan günümün dolduğunu açıkladım ve çok alkış aldım."

Neredeyse onu tebrik edecektim.

"Doğru insanı bulduğumdan emin olmak istiyorum" diye devam etti. "New York City polisiydin, polisliği bıraktın ve özel detektif oldun."

"İyi bir belleğin var."

"Şey, bugünlerde birinin toplantıda söylediklerini işitip beş dakika sonra unutuyorum ama ilk birkaç ayda dinlediklerin derin izler bırakıyor. Senin konuştuğun gece her sözcüğü dikkatle dinlemiştim. Sormak istiyorum, hâlâ aynı işi mi yapıyorsun? Özel detektif misin?"

"Evet."

"İyi. Ben de böyle umuyordum. Bak, Matt -affedersin, safta Matt dememde bir sakınca var mı?"

"Tabii ki yok" dedim. "Ben de sana Tom diyeceğim, çünkü şimdiki kadar yalnızca adını öğrendim."

"Şey, doğru. Soyadımı hâlâ söylemedim. Bilmiyorum, bunu iyi idare edemiyorum, değil mi? Belki başlangıç için en iyisi; adım söylemek olacak. S, Sadecki'nin S'si."

Bir an durdum, sonra jeton düştü. "Ah!" dedim.

"George Sadecki kardeşimdir. Daha önce soyadımı söylemek istemedim çünkü, şey, söylemedim işte. Kardeşimden utandığım için değil. Bunu sakın düşünme çünkü utanmıyorum. O benim için her zaman bir kahramandı. Bazı açılardan; hâlâ da öyle."

"Sanırım zor günler geçiriyor."

"Yıllardır. Vietnam'dan döndüğünden beri iyi değil. Ah, daha önce de sorunları vardı, her şeyin suçunu savaşa yükleyemeyiz ama savaşın onu değiştirdiğini de inkâr edemem. Başta yaşamının düzelmesini, hayatla başa çıkmasını bekleyip durduk. Ama yirmi yıldan uzun süre oldu. Allah aşkına, uzunca bir süredir hiçbir şeyin değişmeyeceği ortadaydı.

Başta farklı işlere girdi ama hiçbirinde uzun süre kalmadı, insanlarla uyuşamıyordu. Kavga etmeye falan başlıyordu, insanlarla anlaşamıyordu.

Sonra bir işe girememeye başladı, çünkü tavırları çok tuhaftı, yüzünde tuhaf ifadeler vardı ve temiz pak olmaktan da vazgeçmişti. Asıl grubunun Dokuzuncu Cadde'de olduğunu ve buralarda oturduğunu biliyorum, yani belki George'u tanıyordur."

"Yalnızca şahsen."

"Öyleyse neden söz ettiğimi anlamış olmalısın. Banyo yapmazdı, elbiselerini değiştirmezdi, tabii saç sakalı da vardı. Ona elbise almak parayı boşa harcamak olurdu, çünkü dolabında altı çift pantolon asılı olsa bile bir pantolonu parçalanana kadar giyerdi.

Bir yaşama biçimi vardı sanki ve hiçbir şey onu değiştiremezdi- Yaşadığı bir yer vardı, biliyorsun ya da belki bilmiyor-sundur. Ona evsiz yaftasını yapıştırdılar, hep bunu söylüyorlar ama aslında Elli Altıncı Sokak'ta bir bodrum katında odası vardı. Orayı kendisi bulmuştu ve kirasını ödüyordu."

"Alüminyum kutuları toplayarak mı?"

"Her ay birkaç çek alır, Vietnam'da çarpışmış olmaktan ve sosyal sigortalardan, bu da kirasını karşıladığı gibi üste de biraz para bırakır. Odayı tutmasından hemen sonra kız kardeşimle birlikte gidip ev sahibiyile bir

anlaşma yaptık. George kirayı ödemezse evsahibi bize bildirecekti. Bir kez bile ödemediği olmadı. Onu görüyorsun, bir bankta pis bir yığın, hayatını yönlendiremeyen bir insan. Gene de her ay kirasını zamanında öderdi. Ona önemli gelen şeyleri yapma açısından hayatını yönlendirdiğini söylememiz gerekir."

"Şimdi nasıl?"

"İyi sanırım. Dün öğleden sonra onu kısa bir süre için gördüm. Onu Rikers Island'a götürmüşlerdi, onca yoldan sonra psikiyatrik inceleme için Bellevue'ya geçirdiklerini öğrendim. On dokuzuncu kattaki tutuklu koğuşundaydı. Ancak birkaç dakika görebildim. Onu orada bırakmaktan nefret ediyorum ama oradan çıktığımda mutlu olduğumu da söylemek zorundayım."

"Onu nasıl buldun?"

"Ah, bilmiyorum. Sanırım birçok insan iyi göründüğünü söyler, çünkü onu biraz temizlemişler ama benim fark edebildiğim tek şey gözlerindeki bakış oldu. George gözünü dikip bakma eğilimindedir, bu insanları ondan uzaklaştıran şeylerden biridir ama şimdi gözlerinde öyle yaralı bir bakış vardı ki, yürek burkucuydu."

"Herhalde bir avukatı vardır."

"Ah, elbette. Ona bir avukat tutacaktım ama zaten birini atamışlar ve atadıkları kişi bana iyi göründü. Şu anda birkaç seçeneği değerlendiriyor. Kardeşimin akıl sağlığının bozukluğu nedeniyle suçlu olmadığını ileri sürebilir ya da suçluluğunu kabul ettirerek ceza indirimi yapılmasını ve uzun süre bir tedavi merkezinde tutulmasını sağlayarak mahkemeye çıkarmaz. Her ikisi de aynı şey aslında. George kapatılacak ama orası bir hapisane olmayacak. Biraz tıbbi yardım alma ihtimali de var."

"George bu konuda ne düşünüyor?"

"Sorun çıkarmıyor. Yapmış olabileceğini tahmin ettiği için suçlu olduğunu kabul edebileceğini söylüyor."

"Öyleyse Holtzmann'ı öldürdüğünü kabul ediyor."

"Hayır bunu yaptığını tahmin ediyor, yapmış olması gerektiğini düşünüyor. Yaptığını hatırlamıyor ama kanıtların aleyhine olduğunu anlıyor ve aptal bir insan da değil, iddiaların ne kadar güçlü olduğunu biliyor. Yaptığına yemin edemez ama yapmadığına da yemin edemez, yani herhalde adamlar haklı diye düşünüyor."

"Çok mu içkiliydi?"

"Hayır ama belleği güvenilebilir diyebileceğin bir bellek; olmadı hiçbir zaman. Olayları hatırlıyor ama sıralama konusunda tamamen yanılabilir ya da bir şeyi yanlış hatırlayabilir, bir olay ya da konuşmayı gerçek halinden farklı hatırlayabilir."

"Anlıyorum."

"Bana karşı çok sabırlısın Matt, teşekkür ederim. Konuya girmek için çok dolandığımı biliyorum."

"Hiç önemli değil, Tom."

"Olay şu" dedi, "herkes tatmin oldu, anlıyor musun? Polisler olayı aydınlattı, basın sırtlarını sıvazladı. George suçu kabul etse de reddetse de savcılık kaybetmeyecek. George avukatı neye karar verirse kabul etmeye hazır, avukat da elinden geleni yaptığını bilerek olayı fazla büyütmeden halletmeye hazır. Kız kardeşim, George bir akıl hastanesinde olacağı için bütün gece uyanık yatarak yiyecek yemeği var mı ya da fiziksel bir tehlike altında mı, ölmekte mi, yoksa biri ona zarar mı veriyor diye merak etmek zorunda kalmayacağını söylüyor. Karım da aynı şeyi söylüyor, ayrıca kendisi ve toplumun yararı için yıllar önce bir kuruma yatırılması gerektiğini de söylüyor. Masum bir çocuğu öldürmemiş olduğu için şanslıyız diyor. Asıl trajedi onu daha önce kapatsaydık, Glenn Holtzmann bugün yaşıyor olacaktı, diyor-

Yani herkes herkese en iyisinin bu olduğunu söylüyor, ben de burada oturmuş kendimi tek karakedi gibi hissediyorum. Herkesin vicdanını rahatsız ediyorum. Kardeşimin deli olduğunu düşünüyorsun? Asıl deli benim."

"Neden Tom?"

"Çünkü onun yaptığını inanmıyorum" dedi. "Bunun kulağa ne kadar aptalca geldiğini biliyorum. Bunu düşünmeden edemiyorum. George'un o adamı öldürdüğüne inanmıyorum, o kadar."

5

"Teşekkür ederim" dedi. Konuşurken kahvesine şeker koydu, karıştırdı, süt ekledi, biraz daha karıştırdı.

"Biliyor musun" dedi, "neredeyse vazgeçecektim. Aramama noktasına gelmiştim. Sarı Sayfalar'da özel detektiflere baktım. Şey, bildiğim tek şey adındı ve Matt ön adlı kimseyi bulamadım. Belki işin ucunu bırakmam daha iyi olur diye düşündüm. Bırakmak ve Tanrı'ya havale etmek, böyle denir, değil mi?"

"Otomobil çıkartmalarında böyle yazıyor."

"Sonra Tommy dedim, bir dene, ne olacağına bir bak. Canını çıkarma, bu detektifi arayacak başka bir detektif tutma ama hiç değilse telefonu kaldırıp nereye kadar gidebileceğine bir bak. Derede yüzme ama hiç değilse ayakların ıslansın ve kim bilir, belki de bir dalga yakalarsın, belki kendini akıntıya kaptırırın."

Şu ana kadar akıntı onu Kızıl Alev'e kadar getirmişti, sigara içilen bölümdeki bir bölmede oturuyorduk. Yıllar önce müşterilerimle barlarda buluşurdum. Şimdiyse genellikle kahvelerde buluşuyordum. Kendim de akışa kapılmıştım ve beni sürüklediği yer burasıydı.

"Böylece Intergroup'u aradım" dedi "ve Basitleştir grubunun sözcüsüyle konuşmak istedim, çünkü asıl grubunun bu olduğunu biliyordum. Ama o zamandan bu yana grup değiştirmiş, başka bir semte taşınmış ya da şehirden ayrılmış olabilirsin Hatta içkiye başlamış da olabilirsin, çünkü kim bilir ki, değil mi?"

"Doğru."

"Her neyse, adamın adını verdiler. Ben de arayıp yalat söyledim. Seninle bir toplantıda tanıştığımı, bana telefon numaranı verdiğini ama numarayı kaybettiğimi, soyadını ise hiç öğrenmediğimi söyledim. Adam da senin soyadını bilmiyordu ama hemen kimden söz ettiğimi anladı ve hâlâ içki içmediğini, hâlâ aynı semtte olduğunu söyledi. Bana Rich adlı bir adamın numarasını verdi. Onun da soyadını bilmiyorum ama o senin soyadını biliyordu ve defterinde numaran yazılıydı. Böylece dün gece ve bu sabah aradım, sonra sen beni aradın ve işte buradayım." Derin bir soluk aldı. "Şimdi bana benim deli olduğumu söylersen eve dönerim."

"Deli misin, Tom?"

"Bilmiyorum" dedi. "Sen söyle."

Hayli akli başında görünüyordu. Altmış-yetmiş kilo, bir seksen boylarındaydı. Wide World'de sürekli kaçırdığım altmış kilo sıklığında dövüşen boksörlerden biraz daha kalındı. Yüzü yuvarlaktı, çocuksu ifadesini alındaki çizgiler ve ağzının kenarındaki kırışıklıklar dengeliyordu. Açık kahverengi saçları kısaydı ve üst kısımdan dökülmeye başlamıştı. Tel çerçeveli gözlük takmıştı, kahve sipariş vermeden önce menüyü incelerken çıkardığından, miyop olduğunu tahmin ettim.

Açık mavi spor gömleğini plili pantolonunun içine sokmuştu. Ayağında tabanı lastik kahverengi loferlar vardı. Yanındaki iskemleye ceketini koymuştu. Göğüs cebinde L. L. Bean logosu olan mavi bir ceket. Sol yüzük parmağında sade bir alyans, sağ bileğinde paslanmaz çelik kemerli Timex dijital saati ve gömleğinin cebinde de bir paket Camel vardı. Yaktığı sigara kül tablasındaydı. Marka düşkünü biri gibi durmuyordu ama Brooklyn'li, çok çalışıp iyi kazanan bir adama benziyordu. Deli gibi görünmüyordu.

"Neden George'un masum olduğunu düşündüğünü anlatmıyorsun?" dedim.

"Bir nedenim var mı bunu bile bilmiyorum" dedi. Sigarasını aldı, külünü silkti, sonra tekrar küllüğe koydu. "Benden beş yaş büyük" dedi. "Bunu söylemiş miydin? Önce o, sonra ben, sonra da kız kardeşim. Büyürken hep ona özendim elbette. Askere gittiğinde on dört yaşındaydım, o yaşta bile George'un farklı olduğunu biliyordum: Uzaklara dalıp gitmesi, bazen sorulara cevap vermemesi. Bunu biliyordum ama gene de onu örnek alıyordum." Kaşlarını çattı. "Ne söylemeye çalışıyorum? Onu tanıdığımı ve kimseyi asla öldüremeyeceğini mi? Herkes öldürebilir. Bir keresinde ben bile neredeyse öldürecektim."

"Ne oldu?"

"Herhalde içkiyi bırakmamdan iki yıl önceydi. Bir bardayım. Bunda tuhaf bir yan yok, öyle değil mi? Yani bir tartışma oldu, adam beni itti, ben de onu ittim, itişip kakıştık. Adam yere düştü ama ona sıkı bir yumruk attığım için değil. Zaten ayaklarının üzerinde zor duruyordu, Kafasını bir şeye vurdu, bar demirine, taburenin ayağına, ne olduğunu bilmiyorum. Üç gün komaya girdi, yaşayıp yaşamayacağını bilmiyorlardı, ölseydi adam öldürmekten yargılanacaktım. Ne diyecektim, bunu yapmak istememiştin. Cinayet böyle, istemezken bile işlenebiliyor." Olayı düşünerek başını salladı. "Kısa kesecek olursam, üçüncü gün komadan çıktı ve beni mahkemeye vermedi. Lafını bile etmedi. Sonra ona bir barda rastladım. Ona içki ısmarladım, o da bana ısmarladı ve çok iyi arkadaş olduk." Sigara paketini çıkardı, baktı, tekrar yerine koydu. "Bundan bir yıl sonra öldü."

"Başka bir bar kavgasında mı?"

"Bir soygunda. Ralph Caddesi'nde bir çek bozurma yerinde müdür yardımcısıydı. Üç kişi vuruldu: Arkadaşım, bir güvenlik görevlisi ve bir müşteri. Ölen tek kişi arkadaşımdı. Şey, böyle şeyler oluyor, belki vadesi dolmuştu. Ama bir yıl önce dolmuş olsaydı, hapiste olan ben olacaktım: Sicili olan bir adam ve bunun tek nedeni de itişip kakışmamız."

"Şanslıymışsın."

"Hayatım boyunca şanslı oldum" dedi. "Zavallı ağabeyimin ise hiç şansı yoktu. Kavgadan uzak duran bir adamdır ama nedense kendini her an bir kavganın ortasında bulabilir. Yaşadığı hayat nedeniyle şiddet onu hep köşe başında bekler." İskemlesinde doğruldu. "Ama geçen hafta olanlar" dedi, "hiç anlamlı değil. George'a hiç uymuyor."

"Bunu nasıl söylüyorsun?"

"Bak" dedi. "Polis olayı şöyle kurdu. Holtzmann köşedeki kulübeden telefon ediyor. George yanına yaklaşıyor, para istiyor. Holtzmann onu görmezden geliyor, hayır diyor, belki defolup gitmesini söylüyor. George silahını çekip ateş etmeye başlıyor."

"Bunda yanlış nerede?"

"George'u çevrede görmüşsündür. Kimseden para istediğini hiç gördün mü?"

"Hatırladığım kadarıyla, hayır."

"İnan bana, görmedin. George dilenmezdi. Kimseden bir şey istemekten hoşlanmazdı. Meteliksiz kalmışsa ve bir-iki kuruş kazanmak istiyor ama bunu şişe ve teneke kutuları toplayarak yapamıyorsa belki kırmızı ışıkta

duran otomobillerin yanına gidip camlarını silerdi. Ama o zaman bile para diye tutturmazdı. Telefonda konuşan takım elbiseli bir adamı kesinlikle rahatsız etmezdi. George bu tür adamların yanından geçip giderdi."

"Belki George ona saati sormuş ve aldığı cevaptan hoşlanmamıştır."

"Sana söylüyorum, George adamla konuşmazdı bile."

"Belki geçmişe gitti, bir çarpışmada olduğunu sandı?"

"Buna ne neden oldu? Telefon eden bir adamın görüntüsü mü?"

"Ne demek istediğini anlıyorum" dedim, "ama bu bir varsayım, değil mi? Gerçek kanıtlara bakınca..."

Öne doğru eğilerek, "Peki" dedi. "İyi, öyleyse kanıtlardan söz edelim. Bana göre tüm kurgu bu noktada bozuluyor."

"Gerçekten mi? Bense çok ikna edici olduğunu düşünüyorum."

"Ah, ilk bakışta çok sağlam görünüyor" dedi. "Bunu kabul ediyorum. Onu olay yerinde gören tanıklar var ama bunda şaşılacak bir yan var mı? Tam köşede oturuyor, her gün o telefon kulübesinin yanından geçmiş olmalı. Silahlar ve ateş etmekten söz ettiğini söyleyen başka tanıklar da var herhalde. Ama kim bu tanıklar? Sokakta yaşayan diğer kişiler mi? Onlar polisleri duymak istediklerini söyler."

"Ya fiziksel kanıtlar?"

"Sanırım mermi kovanlarından söz ediyorsun."

"Dört tane" dedim, "kurbanın üzerinden çıkardıkları dört dokuz milimetrelik mermiye uyuyor. Kovanlar ateş edildikten sonra otomatik olarak silahtan düşer ama polisler oraya gidince olay yerinde mermi kovani bulamadı. Tam tersine polis yakaladığında ağabeyinin ordu ceketinin cebinden çıktı."

"Güçlü bir kanıt" diye kabul etti.

"Birçok insan sonuca götüren kanıt olduğunu söyleyebilir."

"Oysa bana yalnızca zaten bildiğimiz bir şeyi, olay sırasında orada olduğunu kanıtlar. Belki birkaç adım ötedeydi, bir kapı ağzında duruyordu. Holtzmann onu görmedi, katil de görmedi. Holtzmann telefonda, katil ortaya çıkıyor, belki yaya, belki bir arabadan iniyor, kim bilir? Bang bang bang bang, Holtzmann ölür, katil koşarak ya da otomobiline binerek uzaklaşır, artık hangisiyse. Sonra George ortaya çıkar. Belki her şeyi gördü, belki uyukluyordu ve silah sesleri onu uyandırdı ama şimdi yerde yatan bir adam var ve sokak lambasının ışığı kaldırımdaki dört metal parçasını aydınlatıyor." Sustu, gözlerini indirdi. "Bu kadar yeter. Ağabeyimden daha kaçık olduğumu düşünmeden sussam iyi olacak."

"Konuşmaya devam et."

"Pekâlâ. Kurbanı iyice bakmak için yürüyor. Bu onun yapabileceği bir şey. Mermi kovanlarını görüyor. George ordudaydı, onların ne olduğunu bilir. Polise ne dediğini hatırlıyor musun? 'Bölgede polislik yapmak gerekir' dedi. 'Kendi piriç parçalarını toplaman gerekir.'"

"Bu kovanlardan sorumlu olduğunu göstermez mi? Kendi silahından çıktığını?"

"Bana kafasının karışık olduğunu düşünüyor. Yerde ölü bir adamla kovanlar var ve aklına hemen Vietnam gelir. Ona devriye gezerken yerdeki mermi kovanlarını toplamasını söylediklerini hatırladı ve ne yapması gerektiğini anladı."

"Olaya katıldığını gösteren kanıtları gizlemeye çalıştığını varsaymak daha basit değil mi?"

"Ama neyi gizledi ki? Kahrolası şeyleri ceket cebine koydu, onu enseleyene kadar tam bir gün onlarla dolaştı. Onlardan kurtulmak isteseydi sayısız seçeneği vardı. Silahı atmak için nehre gittiğini, iskeleden suya attığını söylüyorlar. Silahı attı ama kovanları atmadı. Onları her yere atabilirdi, bir çöp kutusuna, çöp bidonuna, bir kanalizasyon ızgarasına ama bunun yerine gün boyunca cebinde mi taşıdı? Bunun ne anlamı var?"

"Belki orada olduklarını unuttu."

"Dört piriç kovani mı? Cebinde takırdayıp duruyorlardı. Hayır, anlamsız, Matt. Anlamsız."

"Kimsenin kardeşinin akılcı davrandığını öne sürmeye çalıştığını sanmam."

"Öyle olsa bile, Matt. Öyle olsa bile. Bak, silahlardan söz etmişken. Cinayet silahı dokuz milimetrelik bir tabanca, öyle mi? Holtzmann'dan çıkardıkları mermiler dokuz milimetrelikti, George'un cebindekiler de öyle."

"Yani?"

"Yani George'da kırk beşlik vardı."

"Nereden biliyorsun?"

"Gördüm."

"Ne zaman?"

"Belki bir yıl önce. Belki daha az. Onu görmeye gitmiştim, biraz bir şeyler verecektim. Onu bulana kadar etrafta dolandım. Her zamanki yerlerinden birindeydi, Roosevelt Hastanesi'nin girişinin yakınlarında." Biraz kahve içti. "Odasına gittik, getirdiklerimi oraya koydu. Çoğunlukla giysi, birkaç torba da kurabiye. Nutter Butter kurabiyelerini çok severdi, içi fıstık ezmesi olanları. Çocukken en sevdiği kurabiye buydu. Ne zaman onu görmeye gitsem bunlardan alırdım." Bir an gözlerini kapattı, sona açtı ve "Odasına gittik, bana

gösterecek bir şeyi olduğunu söyledi. Oda karmakarışıkta, her şey üst üste yığılmıştı ama George nereye bakacağını biliyordu ve birkaç süprüntüyü kenara çekerek bir silah çıkardı. Kirli bir el havlusuna sarılıydı ama George havluyu açarak silahı gösterdi."

"Sen de kırk beşlik olduğunu görebildin."

Tereddüt etti. "Silahları fazla bilmem" dedi. "Dükkânda bir tabancam var, bir otuz sekizlik. Kasanın altındaki rafta durur ve bir ay elimi sürmediğim olur. Ocean Caddesi'nin batısındaki Kings Highway'deyiz, ev aletleri satıyoruz. Waring blendırdan kurutuculu çamaşır makinelerine kadar her şeyi satarız. Kasada fazla para olmaz. Bugünlerde hepsi çek ya da kredi kartı ama her şey için soygun yapabilirler, biraz uyuşturucu alırlarsa doğru dürüst düşünemezler ve kasa boşsa sinirden seni vurabilirler. Yani dükkânda bir silah var ama kullanmak zorunda kalmamak için Allah'a dua ediyorum.

Bir revolver, bunu söyledim mi bilmiyorum. George'un bana gösterdiği silah revolver değildi, benimki gibi silindiri yoktu. L şeklindeydi, kareydi."

Masanın üstüne silahın şeklini çizdi. Ona tabanca gibi görüldüğünü söyledim ama kırk beşlik olduğunu nereden biliyordu?

"Öyle olduğunu George söyledi. Kırk beş kalibrelik tabaca dedi. Başka ne demişti? Ordu silahı, tamam. Devlet malı bir ordu silahı olduğunu söyledi."

"Nereden bulmuş?"

"Bilmiyorum. Sordum, Vietnam'da taşıdığından söz etti ama yanında getirdiğine inanmıyorum. Orada buna benzer bir silahı vardı sanırım. Tahminime göre bu silahı bulmuş ya da sokakta satın almış. Dolu olup olmadığını ya da George'da mermi olup olmadığını bilmiyorum. Polislerin soru sorduğu bazı insanlar onun silah taşıdığını ve silahını çıkarıp gösterdiğini söylediler. Belki de göstermiştir. Yaşadığı hayatta onu kendini korumak için silah taşırken, hatta kendini savunmak için kullanırken düşünebiliyorum. Ama telefonda konuşan bir adama karşı neden kendini savunmak zorunda kalsın? Ayrıca kırk beşlik bir silahla dokuz milimetrelilik mermi atamazsın değil mir1

"Silaha ne oldu?"

"Gördüğüm silaha mı? İşte bunu bilmiyorum. Onu yakaladıklarında silah üstünde değildi. Odasını aradıklarında da bulamadılar. George'un onlara Hudson'a iskeleden bir silah attığına benzer bir hikâye anlattığını söylüyorlar. Oraya dalgıç gönderdiler ama dalgıçlar elleri boş çıktı. Üstelik bakalım doğru iskelede miydiler? Ne olduğunu düşündüğümü bilmek ister misin?"

"Nedir?"

"George silahı aylar önce nehre attı. Şu ya da bu nedenle silah taşımamanın güvenli olmadığına karar verdi ve attı. Polisler onu yakalayıp silahı ne yaptığını sorunca da attığını söyledi. Ne zaman attığını söyleyemez, çünkü bu tür bir belleği yok. Bir olasılık da cinayetten sonra, kovanları yerden topladıktan sonra endişelendi ve silahtan kurtulmanın daha iyi olacağına karar verdi, böylece eve gidip silahı aldı ve attı. Bir olasılık da şöyle..."

Ağabeyini masum çıkartan, aynı zamanda kanıtlara uygun bütün senaryoları işlemeye devam etti. Sonunda senaryolar bitti. Bana bakıp ne düşündüğümü sordu.

"Ne mi düşünüyorum?" dedim. "Polislerin doğru adamı yakaladığını düşünüyorum. Ağabeyinin sana dokuz milimetrelilik bir tabanca gösterip kırk beşlik olduğunu söylediğini düşünüyorum, çünkü bu ikisi birbirine benzer ve aşına olduğu yarı otomatiklerdendir. Sanırım yeniden kullanılabilen teneke kutu ve şişe ararken bir çöp bidonunda buldu silahı. Sanırım bulduğunda üstünde mermiler vardı. Eski sahibi herhalde bu silahı bir eylemde kullanmış, sonra da atmıştı. Silahlar çöp kutularını ve nehirleri genellikle böyle boylar."

"Aman Tanrım" dedi.

"Sanırım Glenn Holtzmann telefon ederken ağabeyin bir kapı ağzında uyuyordu. Bir şey onu uykusundan uyandırdı. Gördüğü ya da duyduğu bir şey, sokakta ya da rüyasında, Holtzmann'ın bir tehdit olduğuna onu ikna etti. İlgüdüyle davrandı herhalde, gerçekten nerede olduğunu ya da ne yaptığını anlayamadan silahını çekip üç el ateş etti. Dördüncü ve son mermiyi Holtzmann'ın ensesine sıktı sanırım, çünkü Güneydoğu Asya'da böyle infaz ederler.

Kovanları kendisine öyle öğretildiği için ve olayla bağlantısını kurabilecekleri için aldı herhalde. Sanırım silahı da bu yüzden attı. Sanırım cebinde olduklarını unutmasa kovanları da atardı ya da atması gerekirdi. Galiba Holtzmann'ı vurduğunu hatırlamıyor, çünkü o sırada ne yaptığının fazla farkında değildi. Bir rüyadaydı ya da geçmişe gitmişti."

Tom arkasına yaslandı, omurgasına sert bir yumruk yemiş gibi duruyordu. "Vay canına" dedi.

"Düşünmüştüm ki şey, ne düşündüğümü boş ver."

"Devam et, Tom."

"Şey, bak, George için bir avukata birkaç bin dolar vermeyi düşünmüştüm ama zaten bir avukat atadıkları ortaya çıktı. Yoksul olduğu için avukatın ücreti kamu fonundan karşılanıyor. Avukat, tutabileceğim bir avukat kadar iyi ve George'u görmüş, ona sempati besliyor." Omuzlarını silkti. "Yani harcayacağımı düşündüğüm

para var ve düşündüm ki, biliyorsun, biraz detektiflik yapacak birini tutabilirim, belki George'un masum olduğunu ortaya çıkarır. 'Detektif diye düşünür düşünmez aklıma sen geldin. Ama sen suçlu olduğundan kesinlikle emin-sen... "

"Ben böyle demedim."

"Öyle mi? Demişsin gibi geldi."

Başımı hayır anlamında salladım. "Onun suçlu olduğunu düşündüğümü söyledim. Ya da bu işi yaptığını... 'Suçlu' gibi sözcükler, olayın içindeki kişi Saygon'un kuzeyinde bir Vietkong'luyu infaz ettiğini sanıyorsa kötü seçilmiş olabilir. Ama bu yalnızca benim var olan kanıtlara dayanan düşüncem. Elimdeki verilere bakarak başka bir şey düşünmüyorum. İkimizin de bilmediği başka veriler olabilir ve bunları bilince fikrimi değiştirebilirim. Yani evet, onun yaptığını düşünüyorum ama yanılmam da mümkündür sanırım."

"Diyelim o yapmadı. Onu kurtarmanın bir yolu var mı?"

"Kanıtlamak zorundasın" dedim, "çünkü savcının iddianamesini çürüterek onu kurtaramazsın. Görgü tanıklarının ifadelerinden bazılarını çürütsen bile mermi kovanları çok sağlam fiziksel kanıt, bundan daha sağlamı dumanı tüten bir silah olurdu. Onun suçlu olduğunu gösteren yeterli kanıt olduğu için tek savunma onun masum olduğunu kanıtlamak, olasılıkla başka birinin yaptığını kanıtlamaktır. Çünkü Holtzmann'ın intihar etmediği açık seçik ortada ve onu George öldürmediyse başkası öldürmüştür."

"Yani gerçek katili bulmak zorundasın."

"Tam değil. Onu teşhis etmek ya da hakkında dava açmak zorunda değilsin."

"Değil misin?"

"Tam değil. Diyelim gökyüzünden bir uçan daire iniyor ve içinden bir Marslı çıkıyor, Holtzmann'a dört mermi sıkıyor, daireye dönüyor, çekip gidiyor. Bunu anlatabilirsen, böyle olduğunu kanıtlayabilirsen, uçan daireyi ya da Marslı'yı bulman gerekmez."

"Anladım." Bir sigara çıkarıp Zippo çakmağıyla yaktı. Duman bulutu arasından, "Peki, ne düşünüyorsun?" diye sordu. "O Marslı'yı arayacak mısınız?"

"Bilmiyorum."

"Bilmiyor musun?"

"Ben bu iş için yanlış insan olabilirim" dedim. "Bak, Glenn Holtzmann'ı tanıyordum."

"Onu tanıyor muydun?"

"Çok yakından değil" dedim, "ama senin kardeşini tanıdığımdan daha yakın. Bir kez evine gitmiştim. Karısıyla tanıştım. Sokakta birkaç kez onunla konuştum ve buradan bir blok ötede birlikte kahve içtik." Kaşlarımı çattım. "Arkadaş olduğumuzu söyleyemem. Doğrusunu istersen ondan fazla hoşlandığımı da söyleyemem. Ama katilini ipten kurtarmaya çalışırken rahat edeceğimi sanmam."

"Ben de."

"Nasıl yani?"

"Bunu George yapmışsa" dedi, "ben de onun ipten kurtulmasını istemem. Tetiği çekmişse, kendisi ve başkaları için tehlike oluşturuyor demektir ve yeri kapalı bir koğuştur. Ancak yapmamışsa temize çıkmasını isterim ve durum böyleyse çelişki yok demektir. Masum olduğu ortaya çıkarsa George'a yardım etmiş olursun. Bunu kendin de söyledin, o yapmamışsa başka biri yapmıştır. George yakayı kurtarırsa, o zaman gerçek katil içeriye girer."

"Ne demek istediğini anlıyorum."

"Kurbanı tanıyor olman" dedi, "bence seni bu iş için biçilmiş kaftan kılıyor. Holtzmann'ı tanıyorsun, George'u tanıyorsun, o semti tanıyorsun. Bu da iyi bir başlangıç demek, bana öyle geliyor. Bunu yapacak biri varsa, o da sensin."

"Ben o kadar emin değilim" dedim. "Kardeşinin yapmamış olma olasılığı az, yapmadığını kanıtlama olasılığı daha da az. Korkarım paranı çarçur ediyorsun."

"Bu benim param, Matt."

"Doğru, istersen çarçur etme hakkına sahipsin. Sorun şu ki, zaman benim de zamanım ve karşılığında para alıyorsam zamanımı çarçur etmekten hoşlanmam."

"Masum olması küçük bir ihtimal bile olsa..."

"Bu başka bir şey" dedim. "Sen onun masum olduğuna inanıyorsun, bunun bir nedeni de inanmayı tercih etmen. Diyelim ki masum ve hiçbir şey yapmazsan işlemediği bir suç yüzünden hayatının geri kalanını hapiste geçirecek."

"İşte bu düşünce beni deli ediyor."

"Dünyadaki en kötü şey değil, Tom. Klasik bir hapisanede olmayacağını, ihtiyaçlarının karşılanacağı ve yardım göreceği bir tür akıl hastanesinde olacağını sen kendin söyledin. Masum olsa bile, yanlışlıkla oraya konulmuş olsa bile, bu çok mu kötü olur? Onu beslerler, banyo yapmasını, kendisine bakmasını sağlarlar, tedavi görür..."

"Thorazine alır. Bu ilaç onu tam bir zombiye çevirir."

"Belki."

Gözlüğünü çıkardı, burnunun kemerini kaşdı. "Ağabeyimi tanıyorsun" dedi. "Onu gördün ama tanıyorsun. O evsiz değil, bir odası var ama orada geçirdiği zamana bakılırsa evsiz de olabilirdi. Uyumlu değil. Bir yatağı var ama pek yatmaz. Normal bir insan gibi uyumaz, gece yatıp sabah kalkmaz. Bir hayvan gibi uyur, yarım saatlik, bir saatlik uykularla, gündüz ve gece birbirine karışır. Bir sıraya uzanır ya da bir kapı ağızına kıvrılır ve kedi gibi uyur.

Açık havayı sever. Kışın bile sürekli odasının dışındadır. En soğuk gecelerde ancak içeri girer. Hava soğudukça üzerine daha çok şey giyer, ta ki ordu ceketinin altına sahip olduğu her şeyi giyene kadar. Isınmak için yürür. Saatlerce, kilometrelerce yürür.

Gündüz gece o ordu ceketini giyer. Onu asla o ceksiz görmedim. Ceketini üzerinden çıkarıp yaktılar. Giydiği her şeyi alıp ocağa attılar. Başka ne yapmışlardı? Temiz giysiler giydirdiklerinde onu gördüm. Banyo yaptırmışlar, üstünü başını temizlemişlerdi. Saçını sakalını kesmediler, çünkü rızası olmadan bunu yapamazlar ama burası Bellevue. Kalıcı bir yere gittiğinde kurallar farklı olacak.

Ordu ceketini yaktılar. Başka ne yapabilirlerdi ki, içinde bulunduğu durumda? Ama George'u onsuz düşünmek çok zor.

Ağabeyimin kaçık olduğunu söyleyebilirsin, öyle de herhalde ama bütün yaşamı boyunca böyle oldu ve artık onu değiştiremezler. Kapalı kalmanın onu öldüreceğini söylemiyorum, çünkü belki öldürmez, belki gerçeklikten biraz daha uzaklaşıp kendi içine kapanır, orada kendi dünyasını kurar."

Dosdoğru yüzüme bakıyordu. Gözlüğünü çıkarmışken da ha kırılğan ama aynı zamanda da daha sert duruyordu.

"Yaşadığı hayatı idealize ediyor değilim, Soylu Vahşi gibi olduğunu söylemiyorum. Bu korkunç bir yaşam. Bir hayvan gibi yaşıyor, korku ve eziyet çekiyor. Sonunda Thorazine'li bir koğuşta soluğu almasa bile bir metro treninin önüne düşebilir ya da soğuktan ölebilir, şanslı olup genç sadistler onu yakmazsa tabii. Tanrım, Matt, dünyaları verseler böyle bir hayat süremezdim ama bu onun hayatı, beni anlıyor musun? Bu onun kahrolası hayatı, öyleyse bırakalım yaşasın."

6

Elaine'e, "Yani, ona bir bakacağımı söyledim" dedim. "Masaya bin dolar koydu, ben de aldım. Bana nedenini sorma."

"İyi kalplilik" dedi. "Bir tür toplumsal sorumluluk. Adaletin gerçekleştiğini görme ihtiyacı."

"Başka ne olabilir ki?"

"Belki parayı almak istiyordun."

"Önüme çıkan parayı almam öğretildi bana" dedim, "ama para kazanmak için zor bir yol. Müşterinin parasını hak etmek için fazla mesai yaparsın ve kendini dolandırıcı gibi hissedersin, çünkü hiçbir şey başaramamışsındır. Ortada başarılacak bir şey olup olmaması önemli tabii ama nedense önemli değilmiş gibi gelir."

"George'un yaptığını mı düşünüyorsun?"

"Öyle sanıyorum, evet. Tom'a söylediğim bütün nedenler yüzünden."

"Ama kuşkuya yer var."

"Fazla yer yok" dedim. "Fazla yer yok."

Village'da yemek yemiş, Bleecker Sokağı'nda birkaç caz kulübüne uğramış, sonra taksiye binip Elaine'in evine gitmiştik. Sabah Elaine sert bir kahveyle tost yapmıştı ve bir papayayı ortadan ikiye bölmüştük. Oturma odasının penceresinden güneş ışığı giriyordu ama eve dönerken aldığımız Times'ı okuyan Elaine gün ışığının uzun sürmeyeceğini söyledi. Gün ortasında gökyüzünü bulutlar kaplayacak, öğleden sonra ve akşam daha da kötüleşecekti. "Yarın hava açacak" dedi. "Ama bunun bana bir faydası yok. Yarın Pazartesi. Müze kapalı."

Başka bir fotoğraf kursuna gidiyordu, bu kursun adı "Kameranın Gözüyle Şehir Manzarası" idi. New York Şehir Müzesi'nde bir sergi vardı ve bir sonraki derse kadar Elaine'in bu sergiyi görmesi gerekiyordu."

"Sanırım ıslanacağım" dedi. "Ya sen?"

"Sanırım ben biraz çevrede yürüyüşe çıkacağım."

"Ben de öyle yapacağımı düşünmüştüm. Cehennem Mutfağı mı Clinton mı?"

"Belki her ikisinden de biraz. Biraz ayakkabı kösesi eskitip Tom Sadecki'nin bana verdiği bin doları hak etmeye çalışacağım. Bir toplantıya da gitmek istiyorum, ayrıca Jim Faber ile her zamanki Pazar yemeği var."

"Eh, ben herhalde jimnastiğe gideceğim" dedi, "ya da belki boşver deyip dosdoğru müzeye giderim. Sonra eve döner ve televizyonun karşısına yerleşirim. Programlar İngiliz yapımı olduğu zaman neden daha seyredilebilir oluyor?"

"Konuşma tarzlarından."

"Öyle olmalı. Alistair Cooke sunarsa American Gladiator bile önemli bir yapıtmış gibi gelebilir. Bu gece fırsat bulursan beni ara, olmazsa sabah ben seni ararım. Jim'e de benden selam söyle."

Söylerim dedim. Nedense eski kız arkadaşımın saat ikide buluşacağımı söylemeyi unuttum.

Yıllar önce telefon görüşmeleri bir sentken, trafiğin gürültüsünü ve havayı geçirmeyen camlı kulübeler vardı. Belki ülkenin başka kısımlarında hâlâ vardır ama New York'ta bu kulübeler yavaş yavaş yok oldu, her yeni modelle, birlikte biraz daha ortadan kalktı. Şimdi yalnızca direğe takılı telefonlar var ve bu günlerde bu direkleri de kaldıracaklar.

Benim ilgilendiğim telefon, On Birinci Cadde'yle Batı Elli Beşinci Sokak'ın güneybatı köşesindeydi. Öldüğü gece Glenn Holtzmann'ın o telefonu kullandığını biliyordum, çünkü çevredeki tek telefon buydu. Elaine'in evinden çıktığımda saat yaklaşık on buçuktu. Yeşil ışığın yanmasını beklerken telefona baktım sonra karşıya geçip almacı kaldırdım. Çevir sesini dinleyip almacı yerine koydum.

Northwestern'da yaşadığım yıllar boyunca On Birinci Cadde'de çok az zaman geçirmiştim. Cadde'nin bu bölümünde oto teşhir salonları, depolar, inşaat malzemesi satan dükkânlar ve tamir atölyeleri vardı. Şu anda hepsi kapalıydı, tıpkı olay gecesi de kapalı oldukları gibi.

Olayı içimde hissetmeye çalışarak biraz yürüdüm. Olayın olduğunu gösteren hiçbir işaret yoktu. Ne yerde cesedin yatış pozisyonunu işaretleyen tebeşir izi, ne de olay yerini çevreleyen sarı şeritler vardı.

Ne de belirgin kan izleri.

Hayalimde Glenn'i orada dururken, almacı kaldırıp cebinde bozuk para ararken, parayı telefona sokarken canlandırabiliyordum. Sonra bir şey arkasına dönmesine neden oluyor, belki bir ses, göz ucuyla gördüğü bir hareket. Dönmeye başlıyor, bir patlama oluyor ve vuruluyor.

Mermi göğüs kafesinin sağ altına giriyor. Karaciğeri parçalıyor, büyük atardamarı parçalıyor.

Ölümcül bir yara, kesinlikle ölümcül ama bu yaradan ölecek kadar uzun yaşamıyor. Katile doğru dönerken adam kısa mesafeden iki el daha ateş ediyor. Bir mermi kaburgasına girip kas dokusunu parçalıyor. Öbürü kalbe giriyor ve anında öldürüyor.

Glenn artık yerde, telefon direğinin dibinde kaldırılma boyu boyunca serilmiş. Dördüncü ve son kez silah ateş alıyor, coup de grâce, ensesine bir mermi saplanıyor. Diğerleri kadar gürültülü ama Glenn bunu duymuyor.

Orada ne kadar yattığını, ne kadar kanama olduğunu söylemek zor ama kalp kan pompalamaktan vazgeçmeden önce karaciğerin ne kadar kanadığını tahmin edemem. Biri sallanan almacı kaldırıp telefon etmeden önce, başta kanayarak sonra kanamayarak orada yattı kaldı.

Tom Sadecki, kardeşinin odasının bulunduğu binanın adresini vermişti. Bina, Elli Altıncı Sokak'ta kırmızı tuğladan eski bir yapıydı. Sağında benzer bir bina, solunda ise ot bürümüş boş bir arazi vardı. Bodrum seviyesindeki giriş merdivenden inilerek giriliyordu. Merdivenin altındaki kapıya göz seviyesinde cam takılmıştı ama camdan bir şey göremedim. Kapı kilitliydi. Zorlayarak açmak çok zor gibi görünmüyordu ama bunu denemedim. Kilitli olmasa bile girmek ister miydim bilmiyorum.

Elli Beşinci Sokak ile On Birinci Cadde'nin köşesine giderek not defterimi çıkardım ve yerin kabaca krokisini çizdim. Holtzmann'ın öldürüldüğü köşede bir Honda yetkili satıcısı, sokağın karşısında bir Midas Egzost mağazası vardı. Tom Sadecki'nin senaryosunu hatırlayarak, başka biri ateş ederken George'un nerede olabileceğini tahmin etmeye çalıştım. Hiçbir kapı girişi görmedim ama Honda mağazasının girişinde insanın kuşku çekmeden ayakta durabileceği ya da çömelebileceği bir yer vardı. Köşede, telefonda on metre kadar ötede bir çöp bidonu, karşı kaldırımda da başka bir çöp kutusu vardı.

Elaine'in evinden ayrıldığımda güneş vardı. Cinayet yerine vardığımda bulutlar güneşi kaplamıştı ve her dakika hava daha da kararıyordu. Sıcaklık da düşüyordu, giydiğim ceketin beni yeterince ısıtmayacağı aklıma geldi. Üstümü değiştirmek için otele yöneldim ve oraya gitmişken yanıma bir şemsiye aldım.

Ama Dokuzuncu Cadde'ye vardığımda bir otobüsün kalkmakta olduğunu görüp koştum ve yetiştim. Belki yağmur yağmaz, dedim kendi kendime. Belki güneş çıkar ve tekrar havayı ısıtır.

Elbette.

Houston Sokağı'ndaki bir odaya girdiğimde saat neredeyse yarım olmuştu. Bir bardak kahve ve cam tabaktan birkaç kurabiye aldım. Bir iskemle buldum. Biri ayağa kalkıp AA'nın önsözünü okudu ve konuşmacıyı tanıttı.

Grup çoğunlukla eşcinsellerden oluşuyordu, AIDS ve HIV hakkında çok konuşuldu. Bir buçukta el ele tutuşup dua ettik. Sağımdaki genç adam, "Bilinemezler grubunda toplantıları nasıl kapattıklarını biliyor musun?" dedi. "Bir dakika susuyorlar, sonra bir dakika daha susuyorlar."

SoHo'dan geçerken bir pizzacıya uğrayıp bir dilim Sicilya pizzası ve Cola aldım. Lispenard Sokağı, Kanal'ın hemen altındaydı ve yalnızca iki blok uzunluğundaydı. Jan'ın dairesi iki büyük ve daha modern binanın arasındaki altı katlı bir apartmanın beşinci katındaydı. Binanın girişine gidip Jan'ın zilini çaldım. Sonra tekrar kaldırılma geçerek pencereyi açıp anahtarı atmasını bekledim.

Onunla tanıştığım gece böyle yapmıştı, sonraki birkaç gidişimde de yapmıştı. Sonra bir süre kendi anahtarım olmuştu. Son kez bir öğleden sonra eşyalarımı almak için gittim. İki alışveriş torbasını giysilerimle doldurdum ve anahtarı mutfak tezgâhına, Mr. Cofree makinesinin hemen yanına bıraktım.

Başımı kaldırdım. Pencere açıldı, anahtar aşağıya uçtu, kaldırırma çarptı, sıçradı, tıkırdadı ve hareketsiz kaldı. Anahtarı alıp binaya girdim.

7

Jan, "İçeri gir" dedi. "Geldiğin için teşekkür ederim. İyi görünüyorsun, Matt."

"Sen de" dedim. "Kilo vermişsin."

"Hah" dedi, "sonunda." Başını eğip gözlerimin içine baktı. "Ne düşünüyorsun? İyi olmuş mu?"

"Sen bana hep güzel göründün, Jan."

Yüzü bulutlandı, yanımdan uzaklaşarak, taze kahve yaptığını söyledi. Hâlâ sütsüz mü içiyordum? Evet dedim. Şeker yok, değil mi? Doğru, şeker yok.

On tarafa yöneldim, burada yerden tavana kadar yükselen pencere Lispenard Sokağı'na tepeden bakıyordu. Saçı yılanlardan oluşmuş bronz Medusa başı, alçak kanepenin sağındaki sehpa duruyordu, ilk yapıtlarından biriydi. Tanıştığımız gece görmüş ve yorum yapmıştım. Jan, gözlerine bakma demmişti, çünkü bakışıyla taş çevirir.

Kahveyi getirdiğinde büyük gri gözlerindeki bakışları da ürkütücüydü. Kilo vermişti gerçekten ve bunun ona yakıştığından emin değildim. Son kez gördüğümde daha yaşlı duruyordu.

Bunun bir nedeni de saçlarıydı. Artık tümüyle gri olmuştu. Onunla tanıştığımde saçlarında birkaç tutam gri vardı ve daha beyazlayacakmış gibi görünmüyordu. Şimdi ise koyu renk saç kalmamıştı ve verilen kilolarla birlikte onu olduğundan daha yaşlı gösteriyordu.

Kahvenin iyi olup olmadığını sordu.

"İyi" dedim, "Sen içmiyor musun?"

"Son zamanlarda fazla kahve içmiyordum" dedi. Sonra, "Canı cehenneme, neden olmasın?" diye ekledi. Mutfağa gidip bir fincan kahveyle geri döndü. "İyi olmuş" dedi, "kahvenin tadını unutmuşum neredeyse."

"Ne yapmaya çalışıyordun, kafeinsiz kahveye geçmeye mi?"

"Kahveyi tamamen bırakmıştım" dedi. "Ama artık yapmayacaklarımızla ilgili şu sıkıcı AA konuşmalarından birine çalmayalım." Kahvesinden bir yudum alarak fincanı sehpa koydu. "Bugüne dönelim, Matthew. Neler yapıyorsun?"

"Büyük bir ajans için küçük işler yapıyorum. Bir müşteri çıktığında çalışıyor, çıkmadığında dolanıyorum. Toplantılara gidiyorum. Geziniyorum. Elaine'le çıkıyorum."

"Öyleyse ilişkiniz iyi gidiyor. Memnun oldum. Çok hoş görünüyor. Matthew, senden bir iyilik istediğimi sana söylemiştim."

"Evet."

"Öyleyse hemen konuya girip sorayım. Bana bir silah bulabilir misin?"

"Bir silah."

Düz bir sesle, "Bugünlerde çok suç işleniyor" dedi. "Her sayfada kötü bir olay görmeden gazete okuyamıyor insan. Eskiden düzgün semtlerde insanlar emniyeteydi ama artık nerede olduğun ya da saatin kaç olduğu önemli değil gibi. Geçen haftaki olay, genç yayıncı. Senin mahallendeydi değil mi?"

"Yalnızca birkaç blok ötede."

"Korkunç" dedi.

"Neden silah istiyorsun Jan?"

"Korunmak için elbette."

"Elbette."

"Aslında silahları pek tanımam" dedi dalgın bir tavırla. elbette bir tabanca istiyorum ama farklı büyüklükte ve biçimde olanlar var, değil mi? Hangisini seçeceğimi bilmiyorum."

"Bu kentte silah taşıma izni alman gerekir" dedim. "Alması çok mu zor?"

"Çok zor. En iyi yol bir silah kulübüne üye olup kursa katılmak. Yüksek bir ücret karşılığında başvuru formunu doldurmana yardım ederler ve işlemleri senin adına yürütürler. Aslında eğitim almak fena bir fikir değil ama uzun sürer ve ucuz da değildir."

Bu yolu seçersen evde tabanca bulundurma ve kapalı bir muhafazada taşıma iznini herhalde alabilirsin. Hırsızlardan korunmak istiyorsan bu yeterli olur ama sokakta korunmak için silahı çantana koyamazsın. Bunun için taşıma ruhsatı gerekir ve bugünlerde taşıma ruhsatı vermede hayli yavaşlar. Bir dükkânın olsa ve bankaya düzenli olarak çok miktarda para götürüyor olsan, o zaman taşıma ruhsatı alabilirsin. Ama sen heykeltraşsın ve aynı yerde yaşayıp çalışıyorsun. Yıllar önce taşıma ruhsatı alabilen bir kuyumcu tanıyordum. Çünkü sık sık değerli taşlar taşıyordu ama sen destekleyici belgeler olmadan bunu iddia edemezsin."

"Kil ve bronz işe yaramaz, ha?"

"Korkarım hayır."

"Aslında silah taşımaya ihtiyacım yok" dedi. "Her neyse yasallığını pek düşünmüyorum."

"Ya!"

"Ruhsat başvurusundaki bürokratik işlemleri yapmak istemiyorum. Allah aşkına, ben mi böyle düşünüyorum, yoksa şehrin yarısında silah mı var? Okullara metal detektörler koydular, çünkü sınıfa silah getiren çok öğrenci var. Evsizler bile silahlı Zavallı kaçık çöp kutularının arasında yaşıyordu ama nasılsa bil silahı vardı."

"Sen de bir silah istiyorsun."

"Evet."

Kahve fincanını kaldırınca boş olduğunu gördüm. Bitirdiğimi hatırlamıyordum. Fincanı tekrar yerine koyup, "Kimi öldürmek istiyorsun, Jan?" diye sordum.

"Ah, Matthew" dedi. "O kişiye bakıyorsun."

"Baharda başladı" dedi. "Hiç çaba harcamadan birkaç kilo verdiğimi fark ettim. Hey, harika, diye düşündüm, sonunda kilomu kontrol edebileceğim."

Kendimi fazla enerjik hissetmiyordum. Biraz başağrısı, takatsizlik. Fazla önem vermedim. Aralık'ta da böyle hissetmişim ama tatillerde hep kötü günlerim olur, kendimi umutsuz ve iğrenç hissederim. Herkes böyle hissetmez mi? Mevsim dönümü hastalığı diye düşünüp aldırmadım, birkaç ay önce tekrar başlayınca gene fazla önem vermedim.

Sonra midem beni rahatsız etmeye başladı. Tam şurada bir ağrı vardı, bir gün sancının haftalarca geçmediğini fark ettim. Doktora gitmek istemedim, çünkü bir şey çıkmazsa zaman ve para kaybedecektim. Ülsersem de bunu bilmek istemezdim. Farkında değilmiş gibi yaparsam belki geçer diye düşündüm. Böyle yaptım ama geçmedi. Öyle bir noktaya geldi ki, yarı oturur pozisyonda uyumak zorunda kaldım, çünkü oturmak ağrıyı hafifletiyordu. Eh, inkâr insanı ancak bir noktaya kadar getiriyor, sonunda aptalca davrandığıma karar vererek doktora gittim, iyi haber, ülser değildim. Şimdi bana kötü haberin ne olduğunu sormalısın."

Bir şey söylemedim.

"Pankreas kanseri" dedi. "Başka iyi ve kötü haber duymak ister misin? İyi haber, erken teşhis konursa iyileştirebiliyorlar. Yapmaları gereken tek şey pankreası ve kalın bağırsağı alıp mideyi ince bağırsağa bağlamak. Yaşamın boyunca günde birkaç kez insülin ve enzim almak zorundasın ve yiyeceklerin çok sınırlı ama bu iyi haber. Kötü haber ise, hiçbir zaman erken teşhis olmuyor."

"Hiç mi?"

"Hiçe yakın. Farkedilebilir belirtiler başladığında kanser diğer iç organlara yayılmış oluyor. Biliyorsun kilo vermeme ve diğer belirtileri görmezden geldiğim için başta kendimi suçladım ama doktor beni rahatlatı. Bana ilk sancıdan ya da ilk kilodan önce hastalığın yayılmış olduğunu söyledi."

"Ya süresi?"

"Daha kötüsü olamazdı. Pankreas kanserine yakalananların %90'ı teşhisin ilk yılında ölüyor. Geri kalanı ise beş yıl içinde. Kimse bu hastalıktan canlı kurtulmuyor."

"Deneyebilecekleri bir tedavi yok mu?"

"Var ama hayatta kalmanı sağlamıyor. Daha rahat olman için bazı şeyler yapıyorlar. Geçen ay tıkalı bir safra borusunu by-pass etmek için bir ameliyat geçirdim. Bağladılar -şey pek bir şey fark etmedi ama ağrı hafifledi ve sarılıktan kurtuldum. Ayrıca karnını yarıp tekrar diktiklerinde yaşadığın duygu da kaldı geriye. Ameliyattan sonra fark ettiğim ilk şey saçlarımın tümüyle gri olmasıydı ama bu nasılsa olacaktı herhalde. Ayrıca beni rahatsız ederse boyayabilirim de, değil mi?"

"Doğru."

"Saçlarım dökülmeyecek, çünkü radyasyon ya da kemoterapiyi denemenin bir faydası yok. Allahım, öyle görünüyor ki... adil değil diyecektim ama yaşamın kendisi adil değil zaten, bunu herkes biliyor. Çok keyfi geliyor bana. Ne demek istediğimi anlıyor musun? Allah bir şapkadın adını çekiyor, kurada sen çıkıyorsun."

"Bunun nedeni ne, biliyor musun?"

"Tam olarak değil. İstatistiklere göre alkol ve sigara bir faktör. Alkolikler ve sigara tiryakileri arasında hastalık oranı daha yüksek. Yedi Gün İlerlemecileri ve Mormonlar pankreas kanserine pek yakalanmıyorlar ama onlar zaten pek bir şeye yakalanmıyor. Neden sonsuza kadar yaşamadıklarını merak ediyorum. Başka ne var? Yağlı yiyecekler de bir rol oynayabilir. Kahve tüketimiyle de bağlantısı olduğunu düşünüyorlar ama bunu söylemek zor, çünkü nüfusun % 80'i kahve içiyor. Mormonlar ve Yedi Güncüler içmiyor elbette, Tanrı onları korusun. Yaptıkları tek şey kahrolası davullarını çalmak. Eh, ben de bunu yapıyorum, değil mi? Yapabildiğim sürece içtim ve yıllarca baca gibi tüttüm. Elbette her zaman sıkı bir kahve tiryakisi oldum ve içkiyi bıraktığımda vazgeçmediğim tek kötü alışkanlık oldu. Tam tersini yapıp kahve içmeye devam ettim."

"Bu yüzden mi son zamanlarda kahveden uzak duruyorsun?"

"Elbette. Atın çalınınca başka ne yaparsın? Ahıra yeni bir kilit takarsın." İcini çekti. "Gerçi kahvenin bununla ilgisi olmadığına yemin ederim. Sanırım kahveyi bırakmamın gerçek nedeni, bu tür bir davranışın On İki Aşama programındaki insanlar için otomatik olmasıdır. Bize zevk veren şeyleri bırakırız." Ayağa kalktı. "Bir fincan daha alacağım" dedi. "Sen de ister misin?"

"Otur. Ben getiririm."

"Aptal olma" dedi. "Gücümü korumak zorunda değilim. Özürlü değilim, yalnızca ölüyorum."

Bir süre sonra, "Sana dünyadan bıktığım ve kurtulmak istediğim izlenimini vermek istemiyorum. Benim için her gün değerli. Yaşayabildiğim kadar çok yaşamak istiyorum."

"Öyleyse silahı neden istiyorsun?"

"İyi günlerim bittiği zaman gerekli. Kütüphaneye gidip konuyu okudum. Öyle görünüyor ki, iyi günler bittiğinde kötü günler gerçekten kötü oluyor. Yüzünü duvara dönüp ölemiyorsun. Çok acı veriyor ve bir süre devam edebiliyor."

"Ağrılar için sana verebilecekleri bir ilaç yok mu?"

"Bunu istemiyorum. Yaşamımda çok şey kaçırdım, çünkü neler olup bittiğini anlamayacak kadar Smirnoff içmiş olurdum. Bu dünyadan ayrıлып morfinle uyuşmuş bir kafayla başka dünyaya geçmek istemiyorum. Ameliyattan sonra Demerol aldım, bana verdiği duyguya katlanamadım. Demorol'ü çekip yerine Tylenol vermelerini istedim. Doktor, 'Ama çok ağrın olacak' dedi, 'Tylenol işe yaramaz.' 'Öyleyse ben de bu ağrıyı yaşarım' dedim, üstelik o kadar da kötü değildi. Beni bir kurban olarak mı görüyorsun?"

"Bilmiyorum."

"Çünkü ben görmüyorum. Allah kahretsin, içkisiz bir yaşama o kadar çok yatırım yaptım ki, şimdi ölümü de içkisiz istiyorum. Acıyı hafifletmektense çekmeyi tercih ederim. Ne olmuş, bu benim açtığım el. Yapabildiğimce oyunda kalacağım. Sonra atacağım kartları. Bu benim elim, istediğim zaman bırakabilirim oyunu."

Pencereden dışarıya baktım. Hava daha da kararmıştı, sanki güneş batıyordu. Ama bunun için daha çok erkendi.

"Bunu intihar olarak görmüyorum" dedi. "Bir parçam intiharı günah görecektir kadar Katolik hâlâ. Allah sana bir yaşam veriyor ve bunu almak günah. Ama bunu yaşamımı almak olarak görmüyorum. Kendime bir armağan veriyorum yalnızca." Hafifçe güldü. "Kurşun armağanı. Bu şiiri bilir misin?"

"Hangi şiiri?"

"Robinson Jeffers. 'Yaralı Şahinler.' Evinin yakınlarındaki ormanda yaralı bir şahin buluşunu ve şahinlere ne kadar hayran olduğunu, cezası aynı olsa şahin yerine insan öldürmeyi tercih edeceğini anlatır. Bu şahine yiyecek getirir ve ona yardımcı olmaya çalışır ama bir gün gelir ki kuş için yapabileceği tek şey şahini ızdırabından kurtarmak olur. 'Alacakaranlıkta ona bir kurşun armağanı verdim.' Sanırım dize böyleydi. Yani bir mermi. Şahini vurur, ancak o zaman şahin uçabilir."

Anlattıklarını düşünüp, "Belki şahinlerde işe yarıyordur" dedim.

"Ne demek istiyorsun?"

"Silahla intihar pistir. Her zaman işe yaramayabilir. Akademiden yeni mezun olduğum sırada şakağına silah dayayıp ,kendini vuran bir adamı duymuştum. Mermi kemiğe çarpmış ve kafatasının yanında bir delik açmış, derinin altından bir tünel açarak diğer taraftan çıkmış. Zavallı orospu çocuğu vurulmuş bir domuz gibi kan akıtmış, bir kulağı sağır olmuş ve tarif bile edemeyeceği bir başağrısına tutulmuş."

"Ve yaşamış."

"Kesinlikle. Bilincini kaybetmemiş bile. Beyinlerine kurşun sıkan ama gene de yaşamayı beceren başka insanlar da biliyorum. Bir Houston polisi son on ya da on iki yılını tam bir bitki gibi yaşadı. Ama ilk seferinde başaracağını varsaysak bile, bu gerçekten kendine vermek istediğin türde bir armağan mı? Vücuda karşı o kadar şiddetli bir fiziksel aşışılama ki. Kafatasın göçmüş, beynin duvara akmış şekilde olacaksın. Affedersin, bunu söylemek istememiştim ama..."

"Önemli değil."

"Daha temiz bir yolu yok mu, Jan? Bu konuda yazılmış bir kitap yok mu?"

"Aslında var" dedi. "Yatağımın başucunda bir tane var. Allah'ın belası şeyi satın almak zorunda kaldım üstelik. Kütüphaneye gittim ama bekleme listesinde on altı kişi vardı. Buna inanmadım, Zabar'da iki yüz elli gram somon füme almaya çalışıyordum sanki. Bu kentte kendini öldürmek istiyorsan, numara alıp beklemen gerekiyor."

"Nasıl iade ediyorlar?"

"Kim nasıl neyi iade ediyor? Anlayamadım."

"Kitap" dedim. "İşe yaramışsa, kitabı kütüphaneye geri kim götürüyor?"

"Ah, harika" dedi. "Bir imza atman gerekiyor. 'Ben, Janice Elizabeth Keane, aklım başımda olarak'..."

"Bu senin hikâyen ve buna yapışıp kaldın."

"...borçlarımın ve cenaze masraflarımın ödenmesini Final Exit adlı kitabın New York Halk Kütüphanesi'nin son Park şubesine geri götürülmesini rica ederim'..."

"...başkaları da benim gibi yararlınsın diye."

"Ah, bu harika oldu" dedi. "Sonra da bekleme listesini ki bir sonraki kişiyi arıyorlar. 'Merhaba, Bay Nussbaum. İstedığınız kitap elimizde. Lütfen işlerinizi ayarlayın.'"

Amma çok güldük.

Kitaptaki sorun, dedi, tavsiye edilen yöntemlerin çoğunda bir tür ruh halini değiştiren madde olmasıydı. Bir avuç dolusu uyku hapi yutup üstüne bir bardak viski içmen öneriliyordu örneğin. Jan'ın intihar etmek için başlıca nedenlerinden biri içki içmeden ölmek istemesi olduğundan, bu tür yöntemler onun için işe yaramazdı.

"Üstelik ya işe yaramazsa? Düşün ki on iki saat sonra akşamdan kalmış gibi uyanır ve başardığı tek şey içkiye karşı üstünlüğünü kaybetmek olur. Adım Jan, bir gündür içki içmiyorum ve iki haftalık ömrüm kaldı. Hayır, boşver gitsin.

Karbon monoksidi de tavsiye ettiler" dedi. "Gaz borusuna bir hortum bağlayıp pencereden geçireceksin. Ama otomobilsiz yapması zor. Otomobil kiralayabilirim tabii ama ne yapacağım, sokağa park mı edeceğim? Tam ben giderken kafası iyi bir genç içeri girip radyoyu çalacak."

Yani silah en iyi çözüm olarak görünüyordu. Zaten yakılacaktı, yani neye benzeyeceği hiç önemli değildi. Cesedini bulan kişi biraz kötü anlar yaşardı ama zaten yaşam kötü anlarla doluydu, değil mi?

İsteyen herkese serbestçe tabanca satıldığı bir güney eyaletine gitmeyi düşünmüştü ama yasaların nasıl işlediğinden emin değildi. Başka bir eyaletten olunca satın alabilir miydi? Yoksa o bölgeden olduğunu gösteren kimlik göstermek mi gerekirdi. Belki ikametgâh gerekirdi, Nevada'da boşanmak isteyenlerin yaptığı gibi. Zaten uçakta silahı nasıl getirecekti ki? Dönüsü Amtrak'la yapabiliirdi ama bir trende saatler geçirme düşüncesinden nefret ediyordu. Ayrıca uçakla bir yere gitme fikrine de bayılmıyordu zaten.

"Sonra düşündüm, Allah aşkına, şehir ruhsatsız silahlarla dolu ve bir tabanca almak o kadar zor olmamalı. Okul çocukları silah alabiliyorsa, evsiz kaçıklar ortalıkta silahla dolaşıyorsa, silah bulmak ne kadar zor olabilir? Kendime nasıl silah alınacağını bilen ve belki bunu yapacak kadar beni seven bir arkadaşım olup olmadığını sordum. Ve sen, canım, aklıma gelen tek kişi sen oldun."

"Gurur duyduğum galiba."

"Umarım biraz da heyecanlanmışsındır?"

Dışarıda yağmur mu yağıyordu? Gökyüzü, yağacakmış gibi görünüyordu.

"Biliyor musun, bu durumdan nefret ediyorum" dedim. "Hasta olmandan nefret ediyorum. Öleceğin düşüncesinden nefret ediyorum."

"Ben de buna bayılmıyorum."

"Sana silah bulacağım" dedim.

"Bulacak mısın?"

"Neden olmasın?" dedim. "Arkadaşlar hangi gün içindir?"

8

Dışarıda soğuk bir rüzgâr esiyordu. Fırtınanın geldiğini hissedebiliyordum. Kanal ve Altıncı Cadde'deki IND istasyonuna yürüdüm. A treni yeni gitmiş olmalıydı, çünkü bir sonraki trenin gelmesini on beş dakika beklemek zorunda kaldım. İstasyona girdiğimde platform boştu, tren geldiğinde de boşa yakındı.

Columbus Circle'da indim ve sokağa çıktığımda bardaktan boşanırcasına yağmur yağdığını gördüm. Dışarıda olma şanssızlığına uğramış birkaç kişi kapı ağızlarına sığınmıştı ya da şemsiyelerinin ters dönmesini engellemeye çalışıyorlardı. Elli Yedinci Sokak'ın diğer ucunda bir adamın başını gazeteyle örtmeye çalıştığını, başka bir adamın da yağmura karşı olabilecek en küçük hedef olmak istermişçesine omuzlarını kıştırdığını gördüm. Bu stratejilerden hiçbirini uygulamaya kalkışmadım. Kendimi sırlıslıklam olmaya teslim ederek yağmurda yürüdüm.

Lobiye vardığımda Jacob masadan başını kaldırdı ve hafif bir ıslık çaldı. "Allahım, hemen üst kata çıkıp sıcak bir banyo yapsan iyi olacak" dedi. "Böyle dolaşarak ölüme davetiye çıkarıyorsun."

"Kimse sonsuza kadar yaşamaz" dedim.

Bana tuhaf bir bakış fırlattıktan sonra Times'ın çapraz bulmacasına döndü. Odama çıkıp ıslak giysilerimi çıkardım ve düşün altına girdim. Orada uzun süre kalarak omuzlarımda ve boynumda sıcak sudan başka hiçbir şey hissetmemeye çalıştım-Muslukları kapayıp küvetten çıktığımda küçük oda Türk hamamı gibiydi.

Lavabonun üstündeki ayna buharlanmıştı. Aynayı öyle bıraktım. Ne kadar yaşlı ve yorgun göründüğümü çok iyi biliyordum ve bunu bizzat görme ihtiyacı hissetmiyordum.

Giyindim ve televizyonda izleyecek bir şey bulmaya çalıştım. CNN'deki haberlerde karar kıldım ama ne izlediğim önemli değildi, çünkü hiç dikkat etmiyordum.

Bir süre sonra televizyonu kapadım. Tepedeki ışığı açmışın onu da kapadım ve oturup pencereden yağmuru izledim.

Dokuzuncu Cadde'deki Hunan Arslanı'nda Jim Faber'le buluştum. Korunmak için şemsiye kullanarak birkaç blok yürüyüp altı buçukta oraya gittim. Şemsiyem ters dönmedi. Yağmur hâlâ bardaktan boşanırcasına yağıyordu ama rüzgâr hızını büyük ölçüde azaltmıştı.

Jim benden önce gelmişti. Masaya oturur oturmaz garson menülerle yanımıza geldi. Masada çay demliği ve iki fincan duruyordu zaten.

Menüyü açtım ama hiçbir şey çok çekici görünmedi. "Bu gece iki kişilik yiyebilirsin" dedim. "Benim fazla iştahım yok."

"Sorun nedir?"

"Ah, hiçbir şey." Jim bana bir bakış fırlattı. Jim Faber benim AA sponsorum ve arkadaşımıdır, birkaç yıldır Pazar geceleri birlikte yemek yiyoruz, yani dalgın olduğumu söylemesi şaşırtıcı değil. "Şey, dün bir telefon aldım" dedim, "Jan'dan."

"Ya!"

"Evine gitmemi istedi."

"İlginç."

"Düşündüğün anlamda değil. Bana söylemek istediği bir şey vardı. Bu öğleden sonra evine gidince söyledi."

"Eee?"

Sözcükleri, boğamıza takılma şansı vermeden alalecele söyledim. "Ölüyor. Pankreas kanseri teşhisi konmuş, bir yıldan az ömrü kaldı."

"Aman Allahım."

"Sanırım bu beni biraz sersemletti."

"Tahmin ederim" dedi, sonra garson elinde kâğıt ve kalemle geldi. Jim, "Bak" dedi, "siparişi ben vereyim, tamam mı? Bize soğuk şehriye, brokolili ve soslu İstakoz ve General Tzo'nun ünlü tavuğundan getirin." Menüye gözlerini kısarak baktı. "Gerçi bazı yerlerde General Tsung diye biliniyor ama başka menülerde başka söyleyiş biçimleri. Galiba hepsi aynı general. Allah bilir her zaman da aynı tavuktur."

Garson, "Güzel bir yemektir" dedi.

"Eminim güzeldir. Elinizde varsa kahverengi piring de alacağız."

"Yalnızca beyaz piring var."

"Öyleyse beyaz piring alalım." Menüü geri verdikten sonra fincanlarımızı doldurdu. Bana, "Senle ben Çin'de yaşasaydık her Pazar akşamı General Schwarzkopf'un tavuğunu yer miydik? Nedense bundan şüphe ediyorum. Matt, bu korkunç bir haber, çok kötü. Kesin mi? Yapabilecekleri hiçbir şey yok mu?"

"Hiç yok. Jan'a göre teşhis bir ölüm cezası. Ölüm cezasından da kötü, çünkü dilekçe falan yazarak erteleyemiyorsun. Eski Batı'daki sınır adaleti gibi. Öğleden sonra ceza verip akşamüstü asıyorlar."

"Ne saçmalık. Jan kaç yaşında, biliyor musun?"

"Kırk üç, kırk dört."

"Genç."

Elaine'den biraz büyük, benden biraz küçük. "Sanırım olabileceği kadar yaşlı."

"Çok kötü bir durum."

"Daha sonra otele dönüp pencerenin yanında oturdum ve yağmuru izledim. İçki içmek istedim."

"Sürpriz değil bu."

"İçki içmek düşüncesiyle oyalanmadım. Bunun yapmak istediğim bir şey olmadığını biliyordum. Ama fiziksel istek hatırlayabileceğim kadar güçlüydü. Vücudumdaki her hücre alkol diye inliyordu."

"Bu koşullar altında kim içki içmek istemez? Nedeni de bu değil mi? Bu yüzden alkolü şişelere koymuyorlar mı? Ama istemek içmek değildir. Bu da iyi bir şey, yoksa New York'ta haftada bir AA toplantısından başkası olmazdı ve bu toplantıyı da telefon kulübesinde yapabilirdin."

İçine girecek bir kulübe bulabilirsen, diye düşündüm. Artık kulübeleri tamamen kaldırdılar. Ama neden telefon kulübelerini düşünüyordum?

Jim konuşmaya devam etti. "İçki içmek istemediğin zaman ayık kalmaktan kolayı yoktur. Ama beni şaşırtan şey, içmek istediğimiz zaman bile ayık kalmayı başarmamız. Bizi güçlendiren de bu. Gelişme buradan kaynaklanıyor."

Ah, tamam. Daha önce Elli Beşinci Sokak'la On Yedinci Cadde'nin köşesinde durup Holtzmann'ın ölürken kullandığı telefona bakarken telefon kulübelerini düşünmüştüm. Artık kentte kulübeler olmadığına göre Süperman giysilerini nerede değiştirecekti?

Jim, "Sanırım geçirdiğim her zor dönemden bir şey kazanarak çıktım" diyordu. "Devam etmeliyim. Devam edemiyorum. Devam edeceğim." Bunu kimin söylediğini unuttum."

"Samuel Beckett."

"Gerçekten mi? Programda vardı, neydi, onuncu maddede mi? İçki içmemeliyim, içki içmem, içki içmeyeceğim."

"Bu on birinci madde."

"Öyle mi? 'İçki içmemeliyim, içki içmem, içki içmeyeceğim.' Doğru, on birinci madde. Haklısın. Ah, susam soslu soğuk şehriyeler tam zamanında geldi. Haydi, biraz al. Hepsini ben yiyemem."

"Tabağımda yenmeden kalırlar."

"Olsun. Her şeyin gideceği bir yer vardır."

Garson kirli tabaklarımızı aldığı zaman, Jim iştahsız bir insan göre iyi idare ettiğimi söyledi. Çinliler'in yemek çubukları yedim. Ne yaptığını biliyor gibi görünmen gerekir.

"Gene de kendimi bomboş hissediyorum" dedim. "Yemek yemek bunu değiştirmedim."

"Onun için ağladın mı?"

"Ben asla ağlamam. En son ne zaman ağladım biliyor musun? İlk kez bir toplantıda konuşup alkolik olduğumu itiraf ettiğim zaman."

"Hatırlıyorum."

"Gözyaşlarını engellemek için çaba sarfetmedim. Ağlamak istiyordum. Ama şimdi böyle hissetmiyorum. Gömleğimi yırtıp Iron Mike ve oğlanlarla ormanda davul çalacak değilim."

"Iron John demek istiyorsun sanırım."

"Öyle mi?"

"Galiba. Iron Mike, Chicago Bears'ın antrenörü ve davul çaldığını sanmıyorum."

"Yalnızca bir bas çalgıcısı ha?"

"Tahminimce öyle."

Biraz çay içtim. "Onu kaybetme düşüncesinden nefret ediyorum" dedim.

Jim bir şey söylemedi.

"Jan'la ayrıldığımız zaman, sonunda bitti deyip evinden eşyalarımı aldığım ve ona anahtarını geri verdiğim zaman, sana, ilişkinin bitmesinin beni ne kadar üzdüğünü söylediğini hatırlıyorum. Bana ne söylediğini hatırlıyor musun?"

"Umarım derin şeyler söylemişimdir."

"Bana ilişkilerin bitmediğini yalnızca farklı bir biçim alıklarını söylemiştin."

"Böyle mi demiştin?"

"Evet, ben de bu sözleri çok rahatlatıcı bulmuştum. Sonraki birkaç gün bu sözleri kafamda düşünüp durmuştum. 'İlişkiler bitmez, yalnızca farklı bir biçim alır.' Bir şeyi, benden alınan değerli bir şeyi kaybettiğim duygusundan kurtulmuştum.

"Komik" dedi, "çünkü bu konuşmayı hatırlamadığım gibi bunun üzerine hiç düşündüğümü bile hatırlamıyorum. Ama seni rahatlattığına memnun oldum."

"Rahatlattı" dedim, "ama birkaç gün sonra bunun üzerine düşündüm ve fazla bir rahatlama olmadığına karar verdim. Çünkü bu ilişki biçim değiştirmişti, tamam. Gecelerinin yarısını birlikte geçiren ve günde en az bir kere konuşan iki insanı, birbirlerinden uzak durmaya çalışan iki insan haline dönüştürmüştü. İlişkinin aldığı bu yeni biçim, var olmamaktı.

"Belki bu yüzden söylediklerimi hatırlamıyorumdur. Belki bilinçaltını bunun saçmalık olduğunu anlayacak sağduyuya sahipti."

"Ama saçmalık değil" dedim, "çünkü sonunda sen haklı çıktın. Daha sonraları karşılaştığımızda, Jan'la birbirimize yakın ve saygılıydık ama bu ne kadar sık oldu? Yılda bir iki kez mi? Onunla telefonda son iki konuşmamı sana anlatabilirim. O kaçık Motley, benimle bir biçimde ilişkili olduğunu keşfettiği bütün kadınları öldürmek istiyordu. Eski karımı dikkatli olması için uyardım. Jan'ı da aradım. Sonra onu her şeyin normale döndüğünü söylemek için bir kez daha aradım.

Ama onunla ister konuşayım ister konuşmayayım, ister göreyim ister görmeyeyim, bilinçli olarak onu düşünmeyim ya da düşünmeyeyim, Jan her zaman oradaydı. İlişkilerin biçimi değişiyor, evet ama değişmeyen bir yanı da kalıyor. Sana söylüyorum, içinde Jan'ın bulunmadığı bir dünyayı düşünmekten nefret ediyorum. Öldüğü zaman bir şeyi kaybedeceğim. Yaşamım biraz daha küçülecek."

"Ve biraz daha sona yaklaşacak."

"Belki."

"Bütün sızlanmalarımız kendimiz için."

"Böyle mi düşünüyorsun? Belki. Çocukken insanların ne. den ölmek zorunda olduklarını anlayamazdım. Bir şey ister misin? Hâlâ anlayamıyorum."

"Babanı kaybettiğinde çok küçüktün, değil mi?"

"Çok küçük. Allah'ın çok büyük bir hata yaptığını düşünmüştüm, özel olarak babam olduğu için değil ama sistemin işleyiş tarzı yüzünden. Hâlâ anlamış değilim."

Jim de anlamıyordu, bunun üzerine biraz daha konuştuk, Sonra Jim, "Kalıcı ilişkilerle ilgili bilgece sözlerime geri dönersek" dedi. "Belki ölüm de hiçbir şeyi değiştirmiyordun"

"Ruhtarın yaşamaya devam ettiğini mi söylüyorsun? Bunu kabul edeceğimden emin değilim."

"Ben de kabul ediyor muyum bilmiyorum, gerçi bu konuda açık görüşlü olmaya çalışıyorum. Ama söylemek istediğim bu değil. Hayatı sona erdiğinde Jan'ın, yaşamının bir parçası olmaktan çıkacağını gerçekten düşünüyor musun?"

"Eh, onunla telefonda konuşmak biraz daha zor olacak."

Jim, "Annem altı yıl önce öldü" dedi, "ve onunla telefonda konuşamıyorum ama konuşmama da gerek yok. Onun sesini duyabiliyorum. Başka bir dünyada, başka bir varoluş düzleminde olması gerektiğini söylemiyorum. Duyduğum ses, benim bir parçam haline gelen ve zihnimde yaşayan ondan bir parça." Bir an sessiz kaldı, sonra, "Babam öleli yirmi yıldan fazla oldu" dedi. "Onun sesini de hâlâ duyabiliyorum, yaşlı orospu çocuğu. Bana berbat olduğumu, hiçbir değerim olmadığını söylüyor."

"Pencerenin kenarına oturup yağmuru izledim" dedim, "yıllar içinde kaybettiğim insanları düşündüm. Bu kadar uzun yaşamının sonucu bu işte. Yaşamın sana verdiği kahrolası bir seçim. Ya genç ölüyorsun ya da birçok insanı kaybediyorsun. Ama hâlâ onları düşünüyorsak gitmiş olamazlar, değil mi?"

"Biraz daha rahatlama, ha?"

"Eh, hiç rahatlama olmamasından daha iyidir."

Hesabı istemek için garsona işaret etti. "Pazar günleri Holy Name'de yeni Büyük Kitap toplantıları var" dedi. "Şimdi çıkarsak yetişebiliriz. Gelmek ister misin?"

"Bu sabah bir toplantıya gittim."

"Ne olmuş yani?"

AA. toplantılarının birkaç farklı biçimi vardır. Konuşmacı toplantıları, tartışma toplantıları ve bu ikisini birleştiren toplantılar vardır. Her hafta programın on iki aşamasından biri üzerinde yoğunlaşan aşama toplantıları ve AA'nın on iki geleneğini tek tek ele alan gelenek toplantıları vardır. Umut toplantıları, talimatlara uyan herkesin yakalayabileceği iyileşmenin yararları üzerinde durur. (On iki umut vardır. Musa alkolik olsaydı, bunu söylediklerini duymuştum, on yerine on iki emir olurdu.)

Büyük Kitap, AA literatürünün en eski ve en önemli parçasıdır, ilk üyeler tarafından elli yıl kadar önce yazılmıştır. Başlangıç bölümleri programın ilkelerini açıklar, kitabın geri kalan kısmı üyelerin kendi kişisel hikâyelerini anlatmasından oluşur. Tıpkı toplantılarda konuştuğumuz zaman yaşamlarımızın eskiden nasıl olduğunu, neler olduğunu ve şimdi nasıl olduğunu anlatmamız gibi.

İçkiyi ilk bıraktığım sırada Jim bana Büyük Kitap'ı okumamı söyleyip duruyordu, ben ise hoşlanmadığım şeyler bulup duruyordum. Kitaptaki vezinli üslup sıkıcıydı, havası ölümcül derecede ciddiydi, sofistikasyon düzeyi de Iowa'nın küçük bir kasabasındaki Rotary Kulübü'nün kahvaltılarındakine yakındı. Jim gene de okumam gerektiğini söyledi. Yazılar eski tarz dedim. Shakespeare de öyle dedi. Kral James'in Kitabı Mukaddes'i de öyle. Ne olmuş? Uykusuzluktan şikâyet ettiğim zaman bana yatma saatinde Büyük Kitap'ı okumamı söyledi. Denedim ve işe yaradığını bildirdim. Elbette yarar dedi Jim, bölümlerden bazdan kızgın bir gergedanı bile durdurabilir.

Bir Büyük Kitap toplantısında üyeler sırayla kutsal metinden birkaç paragraf okur. O haftanın belirlenen bölümü bittiği zaman, geri kalan zaman okunanlar üzerine tartışmaya ayrılır, insanlar okunanlarla kendi kişisel hikâyeleri ve bugünkü koşullar arasında bağlantı kurar.

Bu grup, yani Clinton Büyük Kitap Grubu, Dokuzuncu ile Onuncu caddeler arasındaki Kırk Sekizinci Sokak'ta bulunan Holy Name Okulu'nun birinci katındaki bir derslikte son sekiz Pazar'dır toplanıyor. Bu toplantıda on dört kişiydik ve okuduğumuz bölüm uzundu, bu yüzden çoğumuza birden fazla sıra geldi. Okunanlara pek dikkat etmedim ama bu pek de önemli değildi. Okunanlar tam olarak yeni bir bilgi sayılmazdı.

Toplantı sona erdiğinde hâlâ yağmur yağıyordu. Jim'le birlikte birkaç blok yürüdüm, ikimiz de fazla konuşmadık. Evinin köşesinde Jim omzuma vurarak bağlantıyı kesmememizi söyledi. "Unutma" dedi, "bu senin hatan değil. Jan'ın kansere nasıl yakalandığını bilmiyorum, nedeniniyse zaten bilemeyiz ama bildiğim tek bir şey var: Kanser olmasına sen neden olmadın."

Grogan'dan yalnızca birkaç blok uzaktaydım ama önünden geçerek Dokuzuncu Cadde'ye çıktım. İki içen kişi başka biri olsa da masada iyi bir viski şişesiyle oturmak istediğim bir gece değildi. Konuşmak da istemiyordum. Bu gecelik yeterince konuşmuştum, söylemediğim çok şey olsa da.

Silahtan hiç söz etmemiştim. Jim, Jan'ın arama nedenini hiç sormamıştı. Önemli haberi eski bir arkadaşla paylaşma ihtiyacı duyduğunu varsayıyordu. Sormuş olsaydı Jan'ın bana verdiği görevi ve bu görevi kabul ettiğimi anlatırdım herhalde. Ama Jim sormamıştı, ben de anlatmamıştım.

Oteldeki odamdan Elaine'i aradım ama ona da bundan söz etmedim. Cinayet yerine gittiğimden de, günün geri kalan kısmında neler yaptığımdan da fazla söz etmedim. Telefonda uzun konuşmadık ve çoğunlukla onun yaptıklarından, müzede gördüğü sergiden söz ettik. Elaine, "New York'un eski fotoğrafları gerçekten güzel bir sergi" dedi. "Hoşuna gideceğini düşünüyorum. Önümüzdeki ayın ortasına kadar açık, yani belki gidilirsin. Oradan bir kamera almayı düşünerek çıktım. Her gün kenti dolaşip her şeyin fotoğrafını çekeceğim."

"Yapabilirsin."

"Evet ama neden? Çünkü fotoğraflara bakmayı seviyorum, ondan mı? W. C. Fields'ın söylediklerini hatırla." "Enayilere asla şans tanıma."

"Kadınların filler gibi olduğunu söyler. 'Onlara bakmaktan hoşlanırım ama sahip olmak istemem.'"

"Bunun fotoğraflarla ilgisi nedir?"

"Şey, onlara bakmayı seviyorum ama... bilmiyorum. Unut gitsin. Söylediğim her şeyin bir anlamı olması gerekir mi?"

"Hayır ve bu iyi bir şey."

"Seni seviyorum, seni yaşlı ayı. Sesin yorgun çıkıyor. Yorucu bir gün müydü?"

"Yorucu bir gün, soğuk bir gün, ıslak bir gün."

"Biraz uyu. Yarın konuşuruz."

Ama uzun süre uyuyamadım. Televizyonu açtım, elime kitap ve dergiler aldım, oradan bir sayfa, buradan bir sayfa okudum ve sonra kapadım. Büyük Kitap'ı okumayı bile denedim ama işe yaramadı. İşe yaramadığı, hiçbir şeyin işe yaramadığı zamanlar vardır, yapabileceğin tek şey pencereden yağmura bakmaktır.

9

Joe Durkin, "Bunu söylemekten nefret ediyorum" dedi, "ama bu konuda kötü duygular besliyorum. Keşke adama parayı geri verseydin."

"Bunu senden duyacağımı hiç düşünmezdim."

"Biliyorum" dedi. "Bana hiç benzemiyor. Bir adam dürüst bir dolar kazanma şansı elde ederse, kimim ki ben ona engel olacak?"

"Öyleyse sorun nedir?"

İskemlesinde arkaya yaslanarak bacaklarının arkasıyla iskemleyi dengeledi. "Sorun mu nedir? Dostum, sorun sensin" dedi.

Elli Dördüncü Sokak'taki Midtown North Karakolu'nun ikinci katındaki detektif odasında idik. Kahvaltıdan sonra yürüyüşe çıkmış, yolumu uzatarak On Birinci Cadde'deki cinayet yerine bir kez daha bakmıştım. Pazartesi sabahı cadde biraz daha hareketliydi, dükkân ve mağazaların çoğu açılmıştı ve daha fazla araç trafiği vardı ama Glenn Holtzmann'ın son anlarıyla ilgili yeni bir içgörü sağlamadı bu gezinti.

Oradan Midtown North'a gittim ve Joe'yu masasında buldum. Tom Sadecki'nin bana para verdiğini anlatmıştım, şimdi de Joe bana parayı geri vermeme söylüyordu.

"Herkes gibi olsaydın" dedi, "herkesin yapacağını yapardın, yani birkaç saatini ayırdıktan sonra müşterine zaten bildiği şeyi söyledin, yani bu işi kardeşinin yaptığını. Böylece müşterin yapabileceği her şeyi yaptığını düşünürdü, sen de fazla yorulmadan birkaç dolar kazanmış olurdun."

Ama sen aksi bir orospu çocuğusun, katır kadar inatçısın da. Adamın yüzüne gülmek yerine, ki farkında olsa da olmasa da aslında istediği bu, parasını hak etmek için elinden geleni yapacaksın. Adamın kardeşinin cinayeti işlememe olasılığı olduğuna kendini ikna etmek için bir yol bulacaksın, saatler harcayacaksın, herkesin canını sıkacaksın, ben de dahil. İş bittiği zaman aldığın para harcamalarına denk gelirse şanslı olursun. Yalnız George'un herkesin bildiği kadar suçlu olduğu sonucuna isteksizce de olsa varacaksın ama hemen açılıp kapanan bir dosyada elinden gelen her şeyi de yapmış olacaksın. Bana neden öyle bakıyorsun?"

"Keşke bu konuşmayı kaydetseydim diye düşünüyordum. Müşteri adaylarıma dinletirdim."

Güldü. "Yani seni fazla mı övdüm? Eh, Pazartesi sabahındayız. Biraz övgüyle başlaman gerekir. Ciddi olursak, Matt, yalnızca olay üzerinde oyalan, olur mu? Bu medyatik bir olay. İyi bir araştırmayla kısa sürede çözdük ama medya hikâyeye bayılıyor. Onlara olayı yeniden açmaları için bir bahane vermek istemezsin."

"Ne bulurlardı?"

"Hiçbir şey. Olay açık. İyi bir çözümdü."

"Sen de araştırmamanın içinde miydin, Joe?"

"Bütün şube içindeydi, ayrıca Manhattan Cinayet Şubesi'nin yarısı da dahildi. Olayın kapatılmasıyla fazla bir ilgim yok. George'u yakaladıkları zaman dosya kapandı. Cebinde piringler vardı, Allah aşkına. Kovanlar. Başka ne istersin ki?"

"Onu aramanız gerektiğini nasıl düşündünüz?"

"Aldığımız istihbaratla."

"Kimden alınan istihbarat?"

Başını salladı. "I-ih. Bunu sana söyleyemem."

"Bir muhbirden mi?"

"Hayır, günah çıkarmanın mahremiyetini ihlal etmeye karar veren bir papazdan. Evet, elbette bir muhbirden. Ama muhbirin kimliğini sakın sorma."

"Muhbir ne söyledi?"

"Bunu sana söyleyemem."

"Neden söyleyemeyecekmışsin?" dedim. "Olay yerinde miydi? Bir şey mi gördü, bir şey mi duydu? Yoksa biri yalnızca sizi George'a götürecek bir söylenti mi aktardı?"

"Görgü tanığımız var" dedi. "Bu nasıl?"

"Olayı gören bir görgü tanığı mı?"

Kaşlarını çattı. "Her zaman sana planladığımdan fazlasını söylüyorum" dedi. "Sence bu nasıl oluyor?"

"Benden kurtulmanın tek yolunun bu olduğunu biliyorsun. Görgü tanığınız ne gördü?"

"Zaten çok şey söyledim. Bir tanık ve sağlam fiziksel kanıtlar var, bundan sonra en iyi şey bir itiraf olurdu. Sadece bu bile herhalde yaptığını tahmin ettiğini söylüyor. Olay o kadar sağlam ki zavallı adam bile ikna olmuş durumda."

Ben de ikna olmuşum ama hak etmem gereken bir ücret vardı. "Diyelim ki, tanık olay sonrasında gördü" dedim. "George cesedin üzerine eğilmiş kovanları topluyor."

"Başka biri onu vurduktan sonra."

"Olabilir."

"Ah, elbette, Matt. Biri otların arasından ateş etti. Bana sorarsan CIA için içindeydi."

"Holtzmann hırsızlara rastlamış olabilir" dedim. "Bu çevrede duyulmamış şey değil. Hırsıza karşı koyduğu için vurulmuş olabilir."

"Bunu gösteren bir kanıt yok. Kalçasındaki cüzdanın içinde üç yüz dolardan fazla para vardı."

"Hırsız vurduktan sonra panikledi."

"Komik bir panikleme biçimi. Önce enseden dört tam isabet mermi sıkıyor, sonra panikliyor."

"Olay yerinde başka kim vardı? Tanık başka kimi gördü?"

"George'u gördü. Bu kadarı yeterli."

"Holtzmann orada ne yapıyordu? Kimse buna araştırmaya zahmet etmedi mi?"

"Yürüyüşe çıkmıştı. Ticari uçuş gibi değil, önce rezervasyon yaptırman gerekmiyor. Huzursuzdu ve yürüyüşe çıktı."

"Telefon etmek için durdu öyle mi? Evindeki telefonun suyu mu çıkmıştı?"

"Belki evini aramaya çalışıyordu, karısına ne zaman eve döneceğini söyleyecekti."

"Neden onunla konuşmadı?"

"Belki hat meşguldü. Belki numaranın yarısını çevirdiği sırada George ona ateş etti. Kim bilir ve ne fark eder? Allah kahretsin, tam da yapacağını bildiğim şeyi yapıyorsun, mükemmel bir olayda delik açmaya çalışıyorsun."

"Bu kadar mükemmel olsaydı delik açamazdım, değil mi?"

"Hayır ama bu arada gerçekten büyük sıkıntı veriyorsun."

Tom Sadecki, tek kara koyun benim demişti. Herkesin canını sıkıyorum.

"Holtzmann hakkında ne biliyorsun, Joe?" diye sordum.

"Onun hakkında bir şey bilmem gerekmez. O bir kurban."

"Cinayet soruşturmaları böyle başlar, değil mi? Kurbanla?"

"Kovalamaca yoksa başlamaz. Katili gözaltına almışsan kurbanı didiklemek zorunda kalmazsın. Neden böyle düşünüyorsun?"

"Olayda yanlış olan nedir biliyor musun, Joe?"

"Tek yanlış senin ilgilenmen. Bunun dışında her şey mükemmel."

"Yanlış şu" dedim, "olayı çok çabuk çözdünüz. Öğreneceğiniz birçok şey var -Holtzmann hakkında, semtteki diğer insanlar hakkında- ama peşlerinden gitmediniz, çünkü zahmete ne gerek var? Zaten katili gözaltına aldınız."

"Yanlış adamı mı aldık sence?"

"Hayır" dedim. "Sanırım, doğru adamı aldınız."

"Polis çalışmasının eksik olduğunu mu düşünüyorsun Sence bir şey mi atladık?"

"Hayır, çalışma harikaydı. Ama keşfetmeniz gereken sokaklar olduğunu düşünüyorum."

"Ve oralarda biraz yürümen gerektiğine karar verdin." :

"Eh, adamın parasını aldım" dedim. "Bir şeyler yapmak zorundayım."

Donnell kütüphanesi, Beşinci Cadde'nin sonundaki Elli Üçüncü Sokak'tadır. İkinci kattaki okuma odasında birkaç saat kalarak son on günün yerel gazetelerini taradım. Çoğunu bildiğini büyük başlıkları geçtikten sonra geri kalan haberlerin çoğu evsizler, çevrenin sınıf atlaması, sokaktaki suç eylemleriyle ilgili haberlerdi. Yıllardır bölgedeki evlerde oturan insanlarla ve Holtzmann'ın oturduğu apartmana yeni taşınanlarla, ayrıca sokakta yaşayan birkaç kişiyle röportaj yapılmıştı. Her köşe yazarı elini bir kez konuya atmıştı. Bazıları çok ilginç yazılardı ama bana zaten bildiğimin ötesinde bir şey söylemediler.

Özellikle hoşuma giden bir yazı vardı: Holtzmann'ın oturduğu binanın iki blok ötesinde oturan bir reklamcının Times'a yazdığı bir yazı. Yazar geçen Mayıs'tan beri işsizdi ve ekonomik durumunun bakış açısını nasıl değiştirdiğini anlatıyordu.

"Geçen her günle birlikte" diye yazmıştı, "Glenn Holtzmann'a karşı kendimi daha uzak, George Sadecki'ye daha yakın hissediyorum. Olay patladığı zaman şoke oldum, dehşete düştüm. Kaldırımda bu benim de başıma gelebilir diye düşündüm. Yaşamının altın yıllarına yeni girmiş bir insan, parlak geleceği olan bir meslek sahibi, Clinton'da, yani dünyanın en önemli kentinin en heyecan verici bölgesinde oturuyor.

Saatler ve günler geçtikçe aynada kendimi biraz daha farklı gördüm. Rikers Island'da olan ben de olabiliirdim diye düşünürken yakaladım kendimi. Orta yaşın eşliğinde bir erkek, sıkışık iş pazarında işsiz bir gezgin, günlerini Cehennem Mutfağı'nda dolaşarak geçiriyor, Allah'ın yeryüzündeki en umarsız kentinin en huzursuz bölgesinde. Öldürülen adama hâlâ acıyorum ama onu öldürene de acıyorum. Her ikisi de ben olabiliirdim, Glenn Holtzmann'ın cilalı şık ayakkabısını ya da George Sadecki'nin ikinci el spor ayakkabısını giyiyor olabiliirdim."

Otele kadar yürürken yolda sosisli sandviç ve papaya aldım. Mesajları almak için resepsiyona uğradım ama kimse aramamıştı. Yandaki kafeden kahve alarak Pare Vendome'a bitişik küçük parka gittim. Oturacak bir yer buldum, kahvem kutusunun kapağını açtım, içilemeyecek kadar sıcak olduğu için yanıma koyup not defterimi çıkardım.

George Sadecki'nin masum olduğundan başlayarak düşündüklerimi kâğıda yazdım. Bunu kanıtlamak zaman kaybıydı. Bu cinayeti işleyebilecek başka birini bulmam gerekiyordu. Glenn Holtzmann'ı öldürmek için nedeni olan birini ya da en azından George'dan daha fazla nedeni olan birini.

Glenn Holtzmann. Oturduğum yerden apartmanın üst katlarını görebiliyordum. Arkama dönsem son konuşmamızı yaptığımız Sabah Yıldızı'ndaki masayı da görebiliirdim. Lisa bebeğini kaybetti demişti. O öğleden sonra ona acımış ama gene de yakınlaştığımı hissetmemiştim. Kendimi ondan uzak hissettim ve bu uzaklığı korumaktan memnundum. Onu tanımak istemiyordum.

Şimdi tanımam gerekiyormuş gibi görünüyordu. Joe'ya bir cinayet araştırmasının kurbanla başlaması gerektiğini hatırlatmıştım. Bir katil bulmak için öldürmek için nedeni olan birini ararsın. Nedeni öğrenmek için de önce kurbanın kim olduğunu öğrenirsin.

Birinin onu öldürmek için bir nedeni varsa.

Belki yalnızca yanlış zamanda yanlış yerdeydi. Başarısız bir soygun girişiminin kurbanı olabiliirdi. Joe bunun olamayacağını açıklamış, son darbeyi indirmek için bekleyen bir soyguncunun parayı almadan uzaklaştığı düşüncesiyle alay etmişti. Söyledikleri anlamlıydı ama birçok suçlu bunu yapardı. Akli başında işler yapmazlar. İlgüdüleriyle davranırlar, akıldışı hareket ederler ve birden yön değiştirirler. Çok az bir kısmı istikrarlı ve düzenlidir ama büyük çoğunluk evden ne zaman çıksa aptalca bir şey yapar.

Holtzmann'ı iyi bir nedeni olmadan öldürebilecek tek insan bir soyguncu değildi. Birçok insanın silahlı gezdiği bir kentte yanlış bir şey söylemiş de olabiliirdi. Bir tartışma -örneğin telefonda uzun konuşma- şiddet potansiyelini ortaya çıkarmış olabiliirdi.

Ya da yanlışlıkla vurulmuş olabiliirdi. Birkaç yıl önce Mutray Hill'deki bir lokantada böyle bir şey olmuştu. Üçü kürkçü, biri muhasebeci olan dört kişi bir masaya oturup içki ısmarlamışlardı. Kapıdan içeri iki kişi girmiş, biri otomatik bir silah çıkararak kürkçülerin masasına ateş etmiş, dört adamı öldürerek yan masadaki bir kadını yaralamıştı.

Bir mafya hesaplaşması olduğu açıktı, bir-iki hafta içinde polisler kürk sanayine mafyanın sızdığını ya da ölümlerden bitinin beş mafya ailesinden biriyle bağlantısı olduğunu keşfettiler. Ama sonradan ortaya çıktı ki, adamlardan hiçbiri örgütlü suç işlememişti. Asıl hedef dört başka adamdı: Olay olduğunda restoranın diğer tarafında oturan, Jersey City'nin mafyaya bağlı bir inşaat şirketinin üst düzey yöneticileri. Ateş eden kişinin yön duygusunun bulunmadığı, sağa dönmesi gerekirken sola döndüğü ortaya çıktı. Post'un manşeti, **ÖLÜMCÜL BİR HATA** idi.)

Eh, bu tür şeyler oluyor. Herkes hata yapar.

Yani bu olaya yaklaşmanın iki yolu vardı. Kurbanı ya da olayın kendisini araştırabilirdin. Yirmi metre ötede tanıdık bir yüz gördüğüm sırada yazı-tura atmak üzereydim. Adamın saçı beyazdı, elmacık kemikleri çıkık, burnu dar, gözlüklüydü, kahvem renğinde teni vardı. Barry idi bu, George Sadecki'nin arkadaşı, ters

çevirdiği bir süt sandığının üstüne oturmuştu, masa olarak da üç ayaklı beton bir küp kullanıyordu. Kübün üzerinde bir satranç tahtası vardı, sigara içerek tahtayı inceliyordu.

Yanına gidip adını söyleyerek merhaba dedim. Barry bana baktı, kafasında beni bir yere oturtmaya çalışırken bile dudakları hemen gülmüştü. "Seni tanıyorum" dedi. "Adını hatırlayacağım."

"Matt" dedim.

"Gördün mü? Bana özel kuryeyle geldi adın. Otur, Matt. Satranç oynar mısın?"

"Taşların nasıl hareket ettiğini biliyorum."

"Öyleyse oyunu da biliyorsun. Hepsi bu, biri kazanana kadar taşları hareket ettiriyorsun." Her iki eline bir piyon aldı, ellerini arkasına götürdü, sonra iki yumruğunu önümde tuttu. Ben birine vurdum, yumruğunun içinde beyaz bir piyon vardı.

"Gördün mü?" dedi. "Şimdiden kazandın, başlangıç hareketini sen yapacaksın. Taşları diz de oynayalım. Yalnızca vakit geçirmek için."

Masasının karşısında başka bir plastik süt sandığı vardı. Sandığın üstüne oturup adamlarımı dizdim, inceledim, sonra şah piyonunu iki kare ilerlettim. Barry karşılık verdi ve her ikimiz de birkaç normal açılış hareketi yaptık. Atını tehdit etmek için filimi öne sürdüğümde Barry "Ah, yaşlı Ruy Lopez" dedi.

"Sen öyle diyorsan" dedim. "Bir keresinde biri standart açılışların adlarını öğretmeye çalışmıştı ama öğrenemedim. Korkarım oyuna uygun bir kafam yok."

"Bilmiyorum" dedi. "Kendini kötüleyip durman beni kışkırtmak için galiba."

"Hayal kurmaya devam et" eledim.

Başta her ikimiz de hızlı hareket ediyorduk ama oyun ilerledikçe taşlarımızı hareket ettirmek zorlaştı ve tahtayı incelemeye daha çok zaman ayırır oldum. On-on iki hamleden sonra atlarımızı verdik ve ben bir piyonla kaldım. Biraz sonra Barry, geriye kalan atını rokumun karşılığında verdi. Her hamlede kuvvetlerini saldırıya zorluyordu, benim yapabileceğim tek şey ise beklemektir. Durumum savunmasız ve çok kötüydü.

Bana faydalı olacak bir hamle bulmaya çalışırken, "Bilmiyorum" dedim. "Galiba teslim oluyorum."

"Olabilirsin" dedi.

İşaret parmağımı uzatıp şahımı yatırdım. O durumda çok üzücü bir görüntüsü vardı.

Barry, "Bir şeyine oynamıyorduk ama bu demek değil ki bir koşu karşı tarafa geçip, bir ufak Eight Hundred almayasın" dedi.

"Bugünlerde içmiyorum, Barry."

"Bunu bilmediğimi mi sanıyorsun adamım? Ama ne zaman içkiden söz ettiğimi duydun? İçmek bir şey, satın almak başka şeydir."

"Bu da bir bakış açısı."

"St. Paul'un bodrum katı" dedi. "Seni oradan tanıyorum, değil mi?"

"Doğru."

"Oraya pek gitmem. Kahve için, insanlarla birlikte oturmak için giderdim eskiden. İçki içmek bir sorun değil benim için."

"Şanslısın."

"Bira içtiğim sürece rahatım. Bazen beni hasta ediyor. Elini sağ tarafına, göğüs kafesinin hemen altına koydu. Tam şurası ağrıyor."

"Karaciğer" dedim.

"Sanırım. Bence ne biliyor musun, Night Train. O tatlı aptal bir katil. Ama bira bana uygun görünüyor." Sırıttı, ağzının köşesinden küçük bir altın diş göründü. "Hiç değilse şimdi-... Bira bir gün beni öldürecek herhalde ama insanın bir nedenle ölmesi gerek. Ne kadar uzun yaşarsan yaşa, er ya da geç uzun yaşamaktan ölürsün. Biri olmazsa öbürü olur. Böyle demezler mi?"

"Böyle derler."

"Peki sen ne diyorsun? OE alıp bir oyun daha oynamak ister misin?"

Bir beşlik bulup ona verdim. Selam vermek için işaret parmağını kaşına değdirdi ve sokağın karşısında Kore bakkalına yollandı. Sallana sallana gidişini, kollarının iki yanında rahatça salınmasını izledim. Bir ordu ceketi, solmuş bir jean pantolon, yüksek konçlu spor ayakkabı giymişti. En az altmış yaşında olmalıydı ve Dokuzuncu Cadde'de zıp zıp zıplıyordu.

Kendimi belki Barry'nin doğruyu kapmış olduğunu düşünürken buldum. Bira iç, ara sıra kahve ve yarenlik için toplantıya git, satranç oyna ve ara sıra susadığın zaman para dilen.

Aman Tanrım, süt sandıkları üzerinde bir ömür tüket. Barry'yi bana bir rol modeli gibi görüyorsam ne tür bir ruh halindeyim acaba? Kendime güldüm, ne düşündüğümü anlamıştım çünkü: içkinin siren seslerinde bir nota daha. Çekiciliği sonsuz ve yaratıcıydı, hangi sokakta yürürsen yürü, köşe başında seni bekleyecekti, birden üzerine atlayıp seni şaşırtmaya hazırdı. Bir milyon dolar ve iki Nobel ödülüyle bir Güzellik Kraliçeliği ödülü de kazansan, bir gece, bir barın önünden geçerken içeri bakıyorsun ve arka masalarda oturan

serserilerin senin bilmediğini neyi bildiğini merak ediyorsun. Çünkü onlar içiyorlar sen içemiyorsun, onlar ne kadar yanılmış olabilirler ki?

Barry kesekâğında Olde English 800 şişesiyle geri döndü. Şişenin kapağını açtı, bardağı torbadan çıkarmadan şişeyi başına dikti. Bu kez siyah takımı alabileceğimi, onun da beyazlarla oynayacağını söyledi, hangisini tercih edersem. Bugünlük bu kadar satranç yeter dedim.

"Oynamak için büyük bir istek duymuyorsun herhalde dedi. "İnsan duyacağını düşünüyor ama."

"Neden?"

"Şey, bir tahmin. Polisliğe benziyor olmalı, hamleleri düşünmek, bunu yaparsam o da şunu yapar diye hesaplamak. Sen polistin, değil mi?"

"İyi bir belleğin var."

"Eh, ikimiz de yıllardır aynı semtte oturuyoruz. Birbirimizi tanımamamız şaşırtıcı olurdu. Gene de duruşundan ve bakışından senin polis olduğunu anlardım herhalde. Bu George'la ilgili mi?"

Başımı salladım. "Seni televizyonda gördüm" dedim.

"Adamım" dedi, "bu kentte beni televizyonda görmeyen kimse kaldı mı?" içini çekip başını salladı, Olde English şişesinden büyük bir yudum daha içti. "Kaç kanal var. Kablolular da dahil altmış, yetmiş mi? Herkes Kanal 7'yi izlemiş olmalı, çünkü herkes Barry'yi televizyonda gördü. Benim dışımda herkes. New York'ta Allah'ın belası programı izlememiş tek insan ben olmalıyım."

Biraz George'dan söz ettik, televizyondan herkesin duyduğu şeyi, "Tanıdığım George Sadecki" nakaratını bana da anlattığını sezdim. Konuyu Holtzmann'a getirerek vurulan adam hakkında neler bildiğini sordum.

"Burada oturuyorsun" dedim. "Gözlerini açık tutuyorsun. Glenn Holtzmann'ı buralarda görmüş olmalısın."

"Sanmıyorum" dedi. "Gördüysem bile hatırlamıyorum. Gazetede resmini gördüm ve tanımadım. Korkunç bir şey, değil mi? Genç, parlak bir adam, önünde bütün bir yaşam var."

"Sokakta onun için ne diyorlar?"

"Biraz önce söylediklerimi. Ne kadar iyi bir insan olduğunu ve başına ne kötü bir şeyin geldiğini. Başka ne diyebilirler ki?"

"Bu bildiklerine göre değişir."

"Adamım, ne bilebilirler ki? O burada oturmuyordu."

"Elbette oturuyordu" dedim. "Oturduğu apartmanı buradan görebilirsin."

Holtzmann'ın oturduğu apartmanın üst katlarını gösterirken Barry de parmağımı takip etti. "Doğru" dedi. "Orada oturuyor, on dördüncü katta."

Yirmi sekiz diye düşündüm.

"Orası başka bir ülke" dedi. "Adam on dördüncü kattan bürosunun bulunduğu başka bir on dördüncü kata gidiyor. Senle ben sokaktayız. Bu tür insanlar, sokak onlar için günde iki kez geçmek zorunda kaldıkları bir yerdir, bir on dördüncüden diğer bir on dördüncüye giderken."

"Bir hafta önce, Perşembe günü sokaktaydı."

"Biraz hava almak için, öyle diyorlar?"

"Yani?"

"Ah, bir şey söylemek istemedim. On dördüncü katta yeterince hava var gibi geliyor bana, o kadar. Orada havadan başka bir şey yok, sence de öyle değil mi?"

"Peki sokakta ne işi vardı?"

"Kaderin Oyunu olabilir. Kadere inanır mısın?"

"Bilmiyorum."

"İnsanların bir şeye inanmaları gerekir" dedi Barry. "Ben neye inanıyorum, ben bir içki daha içeceğime inanıyorum." İçti ve dudaklarını yaladı, "içmemene memnun oldum ama biraz tatmayacağından emin misin?"

"Bugün değil. Holtzmann'ı On Birinci Cadde'ye Kader'den ve havadan başka ne getirmiş olabilir?"

"Onu tanımadığımı söylemiştim."

"Sokağı tanıdığınızı sanıyordum."

"On Birinci Cadde'yi mi? Nerede olduğunu biliyorum."

"Hiç George'un odasına gittin mi?"

"Geçen haftaya kadar bir odası olduğunu bile bilmiyordum. Eşyalarını koyduğu bir yer olduğunu biliyordum ama nerede olduğunu bilmiyordum. On Birinci Cadde'ye gelince, orada beni çeken pek bir şey yok."

"Frenlerini tamir ettirecek bir otomobilin yok mu?" Gevrek gevrek güldü. "Hayır, frenler iyi. Belki bir gidip lastiklerin balansına baktırırım." Olde English'den bir yudum daha aldı ve bu kez şişeyi kesekâğın yarısından çıkarıp camın üstündeki etikete gözlerini kısarak baktı.

"Bak" dedi, "bira ve malt tam bana göre. Şarap ve viski benim için kötü. Bana iyi davrandıkları bir zaman vardı ama o günler geçti."

"Öyle diyorsan öyledir."

"Elbette önüme çıkarsa küçük bir sigara tellendiririm ama aramam. Adam esrarlı sigarayı sana sunuyor, nazik olmak istiyorsun, beni anlıyor musun?"

"Elbette."

"Son kez beni Roosevelt'e götürdüler, içimi açtılar, diktikten sonra da bu Percodan'ı verdiler. Her dört saatte bir, yemin ederim ağrı ne kadar kötüyse onlar o kadar daha iyiydi. Çıkartırlarken yanıma da verdiler ama çok çabuk bitti ve reçeteyi yenilemediler. DeWitt Clinton Park'a gidip aynalı güneş gözlüğü olan sıska bir beyaz oğlandan altı hap aldım. Bana Roosevelt'de verdiklerine benziyordu, aynı renk, aynı işaret ama aynı etkiyi yapmadı. Belki ilaç şirketinin tapon malları gibi bir şeydir, uygun olmayanları arka kapıdan satıyorlardır. Sen ne düşünüyor."

"Olabilir herhalde."

"Bu yüzden On Birinci Cadde'ye fazla gitmem" dedi. "Orada ihtiyacım olan bir şey yok."

Percodan hikâyesi aklıma Jan'ın ağrı kesici almama karacı getirdi. Bunu düşünürken Barry'nin söylediklerinin sonuçlarını kaçıırıyordum neredeyse.

Sonra vitesi büyüttüm ve, "DeWitt Clinton Park. Holtzmann'ın vurulduğu köşenin bir ya da iki blok aşağısında küçük bir park var, On Birinci'nin batı tarafında. Söz ettiğin park orası mı?"

"Hı-hı. Clinton Parkı. Oraya gidersen aynalı gözlüklü beyaz oğlanlardan bir şey alma. Paranı boşa harcarsın."

"Orayı bilmiyorum bile" dedim. "Parkın adını bile bilmiyorum. Orada uyuşturucu mu satıyorlar?"

Barry, "Her tür pisliği satıyorlar" dedi. "Uyuşturucu demem için hapların bende daha etkili olması gerekirdi. Orada her zaman satıcılar vardır, sorun buysa. Burası, satıcıların olmadığını bildiğim tek park ve bunun nedeni küçük olması. Ot yok, ağaç yok, yalnızca sıralar ve masalar. Park diyorlar ama kaldırımın geniş bir hali aslında. Gerçek bir parkta kesin uyuşturucu satıcıları olur."

"Orada fazla iş yapıyor olamazlar."

"İnsanların istediğini satıyorsan gelip seni bulurlar."

"Sanırım bu doğru."

"Gece kızlar vardır. Kastettiğim kızları biliyorsun. Biri otomobil ya da kamyonla durup yol sorsun diye ortalıkta dolaşırlar."

"Bu daha kent merkezine doğru, değil mi? Kızların bulunduğu yer Lincoln Tüneli'nin kuzeyindeydi."

"Orayı bilmiyorum" dedi. "Benim tanıdığım kızlar burada, On Birinci Cadde'de, sarı perukları ve dar pantolonlarıyla işlerini yapıyorlar. Bir farkla, bunlar kız değil, ne demek istediğimi alıyorsan."

"Transseksüel demek istiyorsun."

"Travestiler, transseksüeller. Bir fark var ama hangisinin, hangisi olduğunu hatırlamıyorum. Kız gibi görünen oğlanlar, bazılarının çok güzel görüldüğünü söylemeliyim. Sen ne dersin?"

"Ah, ben bunun için çok yaşlıyım" dedim.

Mutlu mutlu kıkırdadı. "Sen bunun için benden daha gençsin, ben de fazla yaşlı sayılmam. Ama On Birinci Cadde'deki kızlar, dolar için canlarını verirler. Bugünlerde çoğu hasta, onlarla olursan, ölüm fermanını imzalarsın. Hayır, o eski arzuyu hissettiğim zaman, okul öğretmenimle birlikte olmayı tercih ediyorum."

"O da kim?"

"Tanıdığım bir kadın, Lincoln Center'ın oralarda oturuyor. Washington Heights'da dördüncü sınıf okutuyor. Beyaz şarabı sever, ne diyorlardı, Chardonnay'i. Böyle söyleniyor değil mi? Ama benim için dolabında her zaman bira vardır. Orada sıcak banyo da yapabilirim. Ben küvette yatarken o bodrum katındaki çamaşır makinesinde giysilerimi yıkar. Soğuk gecelerde orada kalabilirim, akşamdan kalma değilse sabah bana kahvaltı hazırlar." OE şişesinin kapağını açarak içine baktı. "Beş-altı dolar da verir ama ondan para almaktan hoşlanmıyorum." Bana baktı. "Ama bazen alırım" dedi.

10

DeWitt Clinton Parkı, Elli İkinci Sokak'tan Elli Dördüncü Sokak'a ve On Birinci Cadde'den On İkinci Cadde'ye kadar iki blok kaplar. Yüksekçe bir çitle çevrili bir beyzbol sahası alanın yarısından fazlasını işgal etmektedir, geriye kalan arazi de gene çitlerle çevrili çocuk parkıdır. Oraya gittiğimde beyzbol sahası boştu ama oyun parkında çocuklar vardı, salıncaklara ve kaydıraklara biniyorlar, orada bulunan büyük bir kayanın üzerinden kendilerini unutarak kayıyor ve tekrar tırmanıyorlardı.

Parkın güneydoğu köşesinde bir I. Dünya Savaşı anıtı vardı: Omzunda tüfeğiyle normalden daha büyük, etrafını yosun kaplamış bir I. Dünya Savaşı Askeri. Heykelin üzerinde durduğu küçük kaideye altı dize kazanmıştı:

"FLANDERS TARLALARINDAN

ÖLENLERE YİTİRİRSEN İNANCINI

UYUYAMAYIZ BÜYÜSE DE GELİNCİKLER FLANDERS TARLALARINDA.

Bu şiiri lisedeki İngilizce dersinden hatırlıyordum. Yazarı Savaş Şairleri'nden biriydi ama hangisi olduğunu hatırlamıyordum. Rupert Brooke mu, Wilfred Owen mı, yoksa başka biri mi? Kaide de ipucu vermiyordu, sanki dizeler Meçhul Asker'in bir çalışması bile olabilirdi.

Askerin sağında benden epeyce genç iki kişi yan yana durmuş derin bir sohbete dalmışlardı. Biri siyahtı ve Chicago Bulls ceketini giymişti, diğeri taşlanmış jean giymiş bir İspanyol asıllıydı. Belki şairin kim olduğunu tartışıyorlardı ama nedense böyle olduğunu sanmıyordum. Onları ilgilendiren gelincikler Flanders tarlalarında yetişmiyordu.

On Birinci Cadde'ye daha önce geldiğim zaman uyuşturucu satıcılarına dikkat etmemiştim ama o saatte ıssız parka da pek dikkat etmiş değildim. Şimdi akşamüstüne doğru Bryat Park ya da Washington Alanı gibi bir uyuşturucu süpermarketi olmaktan çok uzaktı. Yalnız ya da çiftler halinde parka dağıldı, yedi-sekiz genç vardı, banklarda oturuyorlardı ya da çite yaslanmışlardı. İki genç biraz ötede, çimenlerin üstünde oturuyordu Etrafta dolaşırken çoğu temkinli ya da girişimci ruhuyla bana bakıyordu. Birkaçı fısıldadı: "Mal, iyi mal."

Parkin batı kenarında, On İkinci Cadde'ye bakarak yoğunlaşmaya başlayan trafiği izledim. İş sahipleri köprüye ve kuzeydeki banliyölere doğru gidiyordu. Otomobillerin arkasında Hudson iskeleleri vardı. George Sadecki'yi ordu ceketini içinde silahı bu iskelelerden birinden atabilmek için otomobillerin arasında dolaşırken canlandırmaya çalıştım. Ama bu saçmalığı gecenin ortasında yapmıştı elbette. O sırada daha az trafik vardı.

Benim yaşlarımdaki iki kişinin eltopu sahasında çalışmasını izlemek üzere döndüm. Ceketleriyle pantolonlarını kenara koymuşlardı. Şort, ayakkabı ve ter bantları takmışlardı. Orta yaş erkeğinin kafasını takmışlığıyla topu duvardan geçirmeye kararlıymışlar gibi vuruyorlardı. Birkaç yıl önce Jan Keane ile ben benzer bir gösteriye rastlamıştık: Village'da bir basketbol maçı. Jan havayı koklamış ve "Testesteron" demişti, "testesteron kokusunu alabiliyorum."

"Bana bir silah getir" demişti. Onu elinde silahı tutup yağlı çeliği koklarken hayal ettim. Ateş ettiğini gördüm, yankılanan sesini duydum. "Barut" diyecekti, "barut kokusunu alabiliyorum."

Parkin kuzeybatı köşesinden çıktım, rastladığım ilk telefon On İkinci Cadde ile Elli Dördüncü Sokak'taydı. Çevir sesini dinledim ama bozuk parayı atmadım, çünkü biri telefonun numarasını gösteren levhayı sokmuştu. Bu telefonda birini arayabilirdiniz ama kimse sizi arayamazdı.

Elli Dördüncü Sokak, On Birinci Cadde'de numarası üzerinde bir telefon vardı ama paramı kabul etmedi. Dört farklı parayla denedim ama hiçbirini kabul etmeyerek geri kustu. Ben de paralarımı alıp bir blok kuzeye yürüdüm. Orada bulduğum telefon, Glenn Holtzmann'ın son kullandığı telefondur. Numarası üstündeydi, çevir sesi verdi ve paramı kabul etti. Kimse beni vurmadığı sürece iyi durumdaydım.

Numarayı çevirdim, sinyal sesini alınca bulunduğum yeni numarasını tuşladım. Sonra kapayıp bir elimle ahizenin asılı olduğu çengeli aşağıda tutarken sessiz alıcıyı kulağımdan ayırmadım ki, gelip geçenler beklediğimi değil de telefonu gerçekten kullandığımı sansınlar.

Fazla uzun süre beklemem gerekmedi. Telefonu açtım ve "TJ'yi kim arıyor?" sesini duydum.

"Üç kıtanın polisi" dedim. "Diğerlerinin yanı sıra."

"Hey, adamım! Durumlar nasıl? Matt. TJ için bir iş mi var?"

"Olabilir" dedim. "Bu öğleden sonra boş musun?"

"Hayır ama bir şey yapabilirim. Nasıl bir iş?"

"DeWitt Clinton Parkı'ndan bir blok ötedeyim" dedim. "Burayı biliyor musun, bilmiyorum."

"Elbette biliyorum. Kaptan heykelinin yanında buluşalım."

"Asker demek istiyorsun."

"Asker olduğunu biliyorum. Adını bilmiyorum, bu yüzden ona Kaptan Flanders diyorum."

"Sanırım rütbesini yanlış almışsın" dedim. "Sıradan bir er gibi giyinmiş."

"Ya, öyle mi? Beyaz olduğu için bir subay olması gerektiğini düşünmüştüm. Yirmi dakika içinde orada buluşalım mı?"

"Bunun iyi bir fikir olduğundan emin değilim."

"Öyleyse neden aradın, Paul? Demiştin ki..."

"Parkta buluşmamalıyız, hepsi bu." Buluşacak bir yer bakındım ama caddede uygun bir yer göremedim.

"Onuncu Cadde ile Elli Yedinci Sokak" dedim. "Köşede bir kahve var. Bir köşede Armstrong, çaprazında yüksek bir apartman var, diğer köşelerden birinde de bir kahve var, Yunan kahvesi."

"Üç köşe oldu" dedi. "Dördüncüde ne var?"

"Şu anda bilmiyorum. Ne fark eder?"

"Benim için bir şey fark etmez ama zaten benim için gene bir şey fark ettirmeyen diğer iki yeri söyledin. Benimle kahvede buluşmak istiyorsun, kahveyi söylemen yeterli. Herhalde bulurum. Başka bir işaret vermene gerek yok."

"Yirmi dakika mı?"

"Yirmi dakika."

Oraya giderken oyalanarak Elli Yedinci Sokak'ta biraz vitrinlere baktım. Kahveye varmam on beş dakika sürdü. TJ çoktan gelmiş, öndeki bölmelerden birine oturmuştu. Bir çift çizburger ve iyi kızarmış patates yiyordu. TJ siyah bir sokak çocuğudur; Batı Kırk İkinci Sokak'ın Bryant Park ile Port Authority Otobüs Terminali arasındaki kesiminde dolaşan diğerlerinden görünürde bir farklılığı yoktur. Bir süre önce bir dava nedeniyle yolum kaldırımlara düşmüştü, TJ ile orada karşılaştım.

Şimdi eski arkadaş ve iş ortağıyız ama gene de onun hakkında çok az şey biliyorum. TJ bildiğim tek adı ve bu harflerin neyin kısaltılmışı olduğunu ya da bir şeyin kısaltılmışı olup olmadığını bile bilmiyorum. Kaç yaşında olduğunu -tahmin etmem gerekirse on altı derdim- ya da ailesi hakkında herhangi bir şey bilmiyorum. Aksarımdan ve konuşma tarzından Harlem'de doğup büyüdüğünü tahmin edebilirim ama sürekli aksan değiştiriyor ve birden fazla kez ikna edici derecede Brooks Brothers ağızıyla konuştuğunu duydum.

Uyanık olduğu saatlerin çoğunu Times Alanı'nın içinde ve çevresinde geçirerek Deuce'da hayatta kalmak için gereken yaşama becerilerini geliştirir. Nerede uyduğunu bilmiyorum. Evsiz olmadığında, yaşayacak bir yeri olduğunda ısrar ediyor ama bu konuda ağız çok sıkı.

Başta hiçbir biçimde ona ulaşamıyordum, o beni aradığında karşılık olarak ben onu arayamazdım. Sonra iyi bir gece çakmasının sonunda ona ödediğim parayla bir yatırım olduğunu iddia ederek kendine bir çağrı cihazı aldı. Çağrısından çok gurur duyuyordu ve hattı açık tutmak için gereken aylık faturayı hep ödemeyi başardı. Benim de bir çağrı almam gerektiğini düşünüyordu ve neden almadığımı anlamıyordu.

Parayla başka ne yaptı bilmiyorum ama iş vermek için onu aradığım zaman saniyesinde damlamaya istekli görünüyordu. Onu arayamadığım zaman o beni arar, onun için elimde bir iş olması gerektiğinde ısrar eder, enerjik ve yaratıcı olduğunu savunurdu. Allah biliyor ya, ona çok para veremiyordum ve Deuce'da çalışsa harcadığı zamanın karşılığında çok daha iyi para alacağından eminim. Deuce'da kumarbazlar için çeşitli ayak işleri yapabiliirdi. Ama detektifliği meslek olarak görmekte ısrarlıydı ve ikimizin ortak olacağı günü dört gözle bekliyordu. Bu arada Tonto oynamakla yetiniyor görünüyordu.

TJ yemek yerken ona Glenn Holtzmann ile George Sadecki'yi anlattım. TJ olayı duymuştu -üç eyalette duymayan kimsenin kalması çok zordu- ama Deuce'da bunun etkisi başka semtlere oranla çok daha azdı. Bunu anlayabiliyordum. Sokak çocukları olayı bir herif bir herifi vurmuş diye özetlerdi ve bunda önemli ne vardı ki? Bunlar her zaman olan şeylerdi.

Ama şimdi bu heriflerin kaderine önem vermek için bir nedeni vardı, olayı anlatırken beni dikkatle dinledi. Anlatmam bitince garsona işaret, edip kendime kahve, TJ için de çikolatalı kek söyledim.

Keki gelince bir parça tadarak bir gurme gibi, başıyla onayladı. Çok harika değil ama kesinlikle kabul edilebilir. "Parkta ve sokakta insanlar var" dedi. "Onu alıp bunu satıyorlar."

"Gündüz bunu pek yapmıyorlar" dedim, "ama özellikle geceleri."

"Gece olduğu için belki biri bir şey görmüştür diye düşündün. Sana baktıkları anda kim olduğunu anlarlar ve ağızlarından hiçbir şey alamazsın."

"Denemedim bile."

"Oysa kimse benim polis olduğumu düşünmez."

"Ben de tam böyle düşünmüştüm."

"Bizi birlikte görürlerse, ikiyle ikiye toplarlar. Bu yüzden parkta buluşmak yerine buraya geldik."

"Doğru yoldasın."

"Eh, bunun için roketbilimci olmaya gerek yok." Başını eğerek kekin üzerinde çalıştı. Soluk almak için başını kaldırıp, "Ben oraya senden daha iyi uyarım. Buna şüphe yok. Tanıdığım bir herife bile rastlayabilirim. Ama rastlamayabilirim de. Clinton Parkı her zamanki alanımın dışında."

"Yalnızca birkaç blok dışında, daha önce de oraya gitmiş olmalısın. Kaptan Flanders'ı hatırlıyorsun."

"Ah, Kappy ile ben eski dostuz ama burası benim şehrim, Kitty. Ölmeden önce her tarafını tanımayı planlıyorum. Bu demek değil ki gittiğim her kaldırımdaki herifleri tanıyorum. Senin oyuncularından çoğu ortalıkta fazla dolanmaz. Yeni biri ortaya çıkınca tepeden tırnağa incelenir. Belki rakip olur, belki kendi işini yapar. Belki polistir, belki polise çalışıyordun Ne kadar çok soru sorarsa başı o kadar belaya girmeye başlar."

"İşin içinde bir risk varsa" dedim, "unutalım gitsin."

"Karşıdan karşıya geçmek bile bir risk" dedi. "Karşıdan karşıya geçmemek de risk. Hayatı köşede durarak geçiremez insan. İki tarafa da bakıp karşıya geçersin."

"Yani?"

"Belki birkaç gün sürebilir. Hemen insanların yanına gidip soru soramayabilirim. Zaman gerekir falan."

"İstediğin kadar zamanın var" dedim. "Tek sorun şu: Bu olayda fazla para yok. Tom Sadecki bana başta çok para vermedi ve arkasının geleceğinden şüpheliyim. Aslını ararsan, parasının hepsini ya da bir kısmını geri de verebilirim."

"Böyle konuştuğunu duymaktan nefret ediyorum. Parayı geri vermiş!"

"Kurala aykırı" dedim, "ama bazen başka seçenek kalmıyor."

Hesabı bana doğru iterek, "Bu sefer" dedi, "sanırım yemek parasını sen ödesen iyi olacak. Hâlâ elinde biraz para varken harcayalım."

TJ parka doğru yollandıktan sonra kahvenin önündeki kaldırımda durarak Glenn Holtzmann'ın oturduğu binaya baktım. Kendi kendime TJ ile buluşmak için başka bir kahve seçmem gerektiğini söyledim. Seçeneklerim sınırlı olduğu için değil. Manhattan'da Astoria'daki Yunanlılar kadar çok kahve var, üstelik hepsinde öz olarak aynı menü ve aynı albeni ya da albeni eksikliği var. Neden bu sokağın köşesiyle, en az yapmak istediğim işle yüz yüze gelmemi sağlayacak bir kahve seçtim?

Bir cinayet soruşturması kurbanla başlar. Durduğum yerden yirmi sekiz kat sayıp kurbanın pencerelerine baktım. Bu pencerelerin ardında kurbanın karısını bulabilirdim. Lisa Holtzmann kesinlikle konuşmam gereken ilk insandı: İhtiyaç duyduğum en çok bilgiyi bana verecek insan.

Ve konuşmak istediğim en son insan da oydu. Çocuğunu kaybettiği zaman onu aramamıştım. Kocası öldürüldüğü zaman onu aramamıştım. Nisan ayında dördümüzün birlikte geçirdiği akşamdan beri onunla konuşmamıştım ve kocasının dostluk gösterilerini elimin tersiyle itmiştim. Tam olarak suçluluk değilse bile bir rahatsızlık hissediyordum. Rahatsızlığım, onu rahatsız etme, sormam gereken sorularla acısına acı katma düşüncesiyle katlanarak arttı.

Kafamı kaldırdım, pencereleri saydım. Dairelerinin –Lisa'nın dairesinin- yirmi sekizinci katta olduğunu biliyordum, ama kaç pencere saymam gerektiğinden emin değildim, çünkü binada on üçüncü katın bulunup bulunmadığına dikkat etmemiştim. Birçok New York gökdeleninde on üçüncü kat yoktu ama son yıllarda birkaç inşaatçı bu boş inancı beslemeyi reddetti. (Bir hafta önce terasından atlayan Harmon Ruttenstein bu konuda özellikle ısrarlıydı, yaşamın triskaidekaphobia [On üçüncü kat korkusu] için fazla kısa olduğunu iddia eden birden fazla yazı yazmıştı ve bu yazıların sonucunda kentte birçok insan sözlüğe bakmak zorunda kaldı. Ruttenstein kendi binalarından birinde oturduğu için, ölümüyle ilgili yazı yazarlardan biri, altmış ikinci katın gerçekten altmış ikinci kat olduğunu, diğer birçok binadaki gibi altmış bir olmadığını belirtti.)

Elaine'e, her iki durumda da kaygı duyulması gerekenin yalnızca son bir santim olduğunu söyleyecektim.

Holtzmanlar'ın bir Harmon Ruttenstein binasında oturup oturmadıklarını bilmediğim için hangi pencerenin onlarınki olduğundan tam olarak emin olamadım. Sorunu iki olasılığa indirebildim elbette ve her iki durumda da söz konusu dairelerde ışık yanıp yanmadığını anlayamadım, çünkü batan güneş binanın batı cephesindeki bütün pencerelerde yansıyor.

Bir çeyrek harcaayıp bulsana, diye düşündüm.

Köşede iki telefon vardı ama biri bozuktu, diğeri ise para kabul etmiyor, yalnızca NYNEX kartlarım kabul ediyordu. Aylık telefon faturamla birlikte bana da bir kart önermişlerdi, ama şimdiye kadar karşı koymuştum. Kartı taşımam gereken bir şey daha olarak görüyordum ama paralı telefonlar yok olmaya devam ederse almaktan başka çarem kalmayacaktı. O zaman diğer her şey gibi bunsuz nasıl yaşadığımı merak edecektim.

Karşıya geçtim ve Armstrong'dan telefon ettim. İçkiyi bırakmamın ilk dönemlerinde buradan kaçınmak için özel bir çaba harcıyordum, çünkü yıllardır neredeyse orada yaşamıştım. Gitmediğim dönemde Jimmy'nin kira kontratı sona ermiş ve batını Dokuzuncu Cadde'nin doğu tarafında, Elli Sekizinci Sokak'ın güneyinden, bugünkü yerine taşımıştı. Yeni yerden de uzak durdum ve eskisinin yerine masum bir Çin lokantası açtıklarında bile oraya gitmedim. (Bir keresinde Jim Faber, Pazar yemeğimiz için bu Çin lokantasını önerdiği zaman, bunun iyi bir fikir olmadığını söyledim ona. "Burası var olmadan önce burada içki içerdim" diye açıkladım. Jim bu cümlenin dilini de, savımın mantığını da sorgulamadı. Bir alkoliği ancak başka bir alkolik anlayabilir.)

Sonra bir akşam gene içkiyi bırakmış olan bir arkadaşım geç saatte yemek yemek için Armstrong'u önerdi, o zamandan beri de bir nedenim olduğunda oraya gider oldum. Şimdi bir nedenim vardı ama iç sesim buna karşı çıkıyordu. Çevrede başka telefon yok muydu? Kahvedeki telefonun suyu mu çıkmıştı? Neden bir bara girmek için bahane arıyordum?

Zihni boşa harcamak korkunç bir şey olabilir ama dinlemek zorunda kalmak daha da kötüdür. Benimkine düşüncelerini paylaştığı için teşekkür edip Armstrong'a girdim ve telefonlarımı ettim. Önce 4H'i, sonra yazdığım numarayı çevirdim. Lisa Holtzmann'ın telefonu dört kez çaldı, sonra kocasının kayıtlı sesinin sinyal sesinden sonra mesaj bırakmamı söylemesini dinledim. "Sinyal sesini beklemeyi unutmayın" dedi. Sinyal sesini bekledim, tamam, sonra kapadım.

Bir hayaleti ilk kez dinlemiyordum. Yıllar önce Portia Carr adlı bir İngiliz telekız bir müşteri -onun müşterisi, benim değil- tarafından öldürülmüştü. Bir gece onun numarasını çevirecek kadar sarhoş oldum ve kız telefona cevap verince hemen ayıldım. Ama elbette cevap veren telesekreterdi, bunu anlar anlamaz sarhoşluğuma geri döndüm.

O sırada telesekreterler herkeste yoktu. Şimdi herkeste var, -benden başka herkeste- sahiplerinden daha uzun süre yaşayan seslere alıştık. Bir süre önce bir arkadaşımı aradım ve telefona Humphrey Bogart cevap verdi. Bir hafta sonra tekrar aradım ve bu kez cevap veren Tallulah Bankhead'di. Satın alabileceğin bantlar var: Uzun zaman önce ölmüş ünlülerin telefonuna cevap vermesini sağlayan bir modern teknoloji harikası "Seni dinliyorum sevgilim. Arkadaşım Jerry Palmieri şu anda telefona gelemez ama telefon numaranı bırakırsan her zamanki şüphelileri dolaştıktan sonra seni arar."

Glenn Holtzmann'ın sesi de Portia Carr'inkinden daha büyük bir şok değildi ve Tallulah'inkinden büyük bir sürpriz de olmadı. Ama girmek istemediğim bir bardan telefon etmekle zaten dengemi biraz yitirmiştim ve telefonu kapayıp oradan çıkmak için bulduğum bahanenin üzerine hemen atladım. Bu koşullar altında John Wayne'in sesine bile telefonu kapardım.

Otelime dönünce bir kez daha denedim ama Glenn'in sesini tekrar duyduğumda yine mesaj bırakmadım. Lisa'yla konuşmak bir şeydi, beni araması için not bırakmak başka bir şey. Bir kez daha sinyal sesini dinledim ve bir kez daha konuşmadan kapadım.

Elaine'i aradım ve ona bu akşam için bir şey planlayıp planlamadığımı hatırlayamadığımı söyledim. Elaine planlamamış olduğumuzu söyledi. "Ama seni görmek hoşuma gider" dedi. "Ancak aslında evden çıkmak istemiyorum."

"Ben de."

"Bu bir araya gelmemizi zorlaştıracak" dedi. "Bütün geceyi telefonda geçirmezsek tabii."

Bunu bir şekilde çözdük. "Evimden çıkmaya aldırmiyorum" dedim. "Yalnızca senin evinden çıkmak istemiyorum."

"Eh, çıkmak zorunda değilsin" dedi. "Mi casa es su casa. İstedğin zaman gel, yemek pişiririm ya da ismarlarınız, evde sakın bir gece geçiririz."

"Su casa'da."

"Evet, chez moi. Bazı okumalarım ve yapmam gerekenler var ama sonsuza kadar sürmez. Bak, ne diyeceğim, gelirken bir film al."

"Özel bir isteğin var mı?"

"Hayır, beni şaşırt. Canavarlı bir şey olmasın, tek istediğim bu."

"Gerçek yaşamda yeterince canavar var zaten."

"Aynen öyle. Ne zaman gelebilirsin?"

"Erken bir toplantıya gidip sekiz sularında oradan çıkabilirim. Bu nasıl?"

"Bu canım, harika bir plan."

11

Evde bir akşam geçirdik. Birinci Cadde'de yeni açılan bir Hint lokantasından körili bir yemek ismarlamıştık. Elaine'e göre evde Hint yemeği yemenin önemli bir avantajı vardı.

"Gittiğim Hint lokantasında" dedi, "son banyosunu Ganj nehrinde yapan bir garson var ve masanın yanına geldiği zaman baygınlık geçirebilirsin."

Yemekten sonra Lisa Holtzmann'ı aradım ve telesekreter çıkınca tek söz etmeden kapadım. Elaine yirmi dakika ödev yaptı, sonra video-caseti koydu. Lee Marvin'in kötü adamı John Wayne ile Jimmy Stewart'ın kendilerini oynadıkları The Man Who Shot Liberty Valance filmi almıştım.

Elaine, "Çocukken annemle babam geç saatlerde eski filmleri izlerdi. 'Allahım, Franchot Tone ne kadar genç!' Ya da Janet Gaynor, Gene Arliss, kimi izliyorlarsa işte. Bu beni deli ederdi. Şimdi de ben aynısını yapıyorum. Film boyunca tek düşündüğüm Lee Marvin'in ne kadar genç olduğuydu."

"Biliyorum."

"Ama film bitene kadar bunu söylemedim. Sanırım büyük bir sabır gösterdim"

Telefon çalınca Elaine açtı. "Aaa, merhaba" dedi. "Nasil gidiyor? Epey zaman oldu, değil mi?"

Konuşulanlara fazla dikkat etmemeye çalıştım, hatta her zamanki hafif kıskançlık dalgasını hissettiğim zaman bile. Elaine eski müşterilerinden hâlâ ara sıra telefonlar alıyor ve telefon numarasını değiştirme zahmetinden emekli olduğunu açıklamak için on saniye harcamanın daha basit olduğunu düşünüyor. Bunu anlıyordum ama ben başka yerdeyken aramalarını yeğledim.

"Bir dakika" dedi. "Burada."

Telefonu alınca TJ, "Adamım, oteldeki odanı görmüştüm. O oda sırf senin için bile çok küçük. Hoş bir bayanı oraya getirmemeliydin."

"O hoş bir bayan değildi" dedim. "Elaine'di."

"Bunu bilmediğimi mi sanıyorsun? Ah, şimdi anladım. Otelinde değilsin."

"Bunu tahmin edeceğimi sanmıştım."

"Sen onun evindesin. Ne diyorlardı, Telefon Yönlendirme yapmışsın."

"Doğru yoldasın."

"Çağrı cihazın olsaydı" dedi, "böyle bir şeye ihtiyaç duymaz, telefonuna başka birinin cevap vermesiyle insanları şaşırtmazdın. Neden aradım, Kaptan'ın oralarda dolanıyordum."

"Kaptan Flanders"

"O benim adamım. Hey, güneş battıktan sonra park biraz değişiyor, park da, sokak da. Birçok herif alıp satmak için geliyor."

"Bunu gündüz zamanı da görmüştük" dedim, "ama çoğunlukla Honda alıp satıyorlar."

"Şimdi farklı bir bok var" dedi. "Uyuşturucu. Yerdeki şırıngaları gördün, istediğin şeyi sana satacak birini bulursun orada. Çok da kız var ve bazıları gerçekten hoş. Kız olmamaları dışında. Onlara ne diyorlar biliyor musun?"

"Transseksüel."

"İnsanlar daha çok 'kamuşlu piliç' diyor. O sözcüğü tekrar söyle." Söyledim, TJ de benim ardından tekrarladi. "Transseksüeller. Onlara farklı cins diyenler olduğunu biliyorum ama bu tüm ameliyat geçirdikten sonra olur. O zamana kadar kamuşlu piliçler. Bu biçimde mi doğmuşlar, biliyor musun?"

"Kamuşla doğduklarından eminim."

"Dalga geçme benimle, Jake. Ne demek istediğimi anlıyorsun."

Tanıdığım bütün transseksüeller hatırladıklarından beri böyle olduklarını söylüyorlardı. "Sanırım bu biçimde doğuyorlar" dedim.

"Memeleri nasıl oluyor? Doğal yoldan oluşması çok zor. Ne yapıyorlar, hormon iğnesi mi oluyorlar? Silikon mu taktırıyorlar?"

"Her ikisi de herhalde."

"Büyük ameliyata para biriktirmek için de fahişelik yapıyorlar. Hepsi ne istiyor, gerçek bir kadından ayırt edememen için ameliyat olmak, tek farkla ki boyları upuzun ve elleri çok büyük, bu da insana bir ipucu verebilir."

"Hepsi ameliyat olmak istemiyor."

"Yani her iki yolu da istiyorlar mı sence? Neden?"

"Bilmiyorum."

Bir sessizlik, sonra TJ, "Bu arada kendimi gömleğimin altında sallanan memelerle sokakta yürürken hayal etmeye çalışıyordum" dedi. "Acaip."

"Bence de."

"Bunu düşünmekten başıma ağrı girdi. İlk tanıştığımızda sana söylediğimi hatırlıyor musun? Deuce'de yürürken sana ne aradığını söyletememiştim."

"Hatırlıyorum."

"Sana herkesin bir müşterisi olduğunu söylemiştim. Buna kesin olarak güvenebilirsin, Frank. Şimdiye kadar söylediğim en doğru şey."

"Glenn Holtzmann'ın müşterisi olup olmadığını merak ediyorum" dedim.

"Merak edecek bir şey yok. Nabızı atıyorsa müşterisi vardır. Belki şansımız yaver gider de ne olduğunu buluruz."

Elaine konuşmayla ilgilenmesini sağlayacak yeterli anahtar sözcükleri duymuştu, boşlukları da ben doldurdum. "TJ ha" dedi "Bir an tamamen cool ve kurnaz bir sonra masumluğu ortaya çıkıveriyor. Bu yaşta transseksüel kavramı çok rahatsız edici olmalı."

"Ama bilmediği bir şey değil, takıldığı yere bakılırsa."

"Sanırım öyle. Bugünlerde memelerle ortaya çıkmamasını umarım. Buna hazır olduğumu sanmıyorum."

"TJ'nin de hazır olduğunu sanmam."

"İyi. Glenn Holtzmann'ın müşteri olduğunu mu düşünüyorsun?"

"TJ herkesin bir müşterisi olduğunu söylüyor. Bunu söylemesi aklıma Holtzmann'ın dul eşini getirdi."

Saatime baktım ve Holtzmann'ın Lisa'yı aramak için saatin çok geç olmadığına karar verdim, zaten büyük olasılıkla evde değildi. Gerçekten de evde değildi. Ama bu kez ölü kocasının sesini görevşinaslıkla dinlemedim. Telesekreter çıkar çıkmaz bağlantıyı kestim.

"Bir şey onu On Birinci Cadde'ye götürdü. Bacaklarını gevşetmek istiyor olabilirdi ama neden o yönde gevşetmek istesin? Bir rastlantı olabilir ya da On Birinci Cadde'nin sunduğu bir şeyi arıyor da olabilir."

"Bana uyuşturucu kullanan biri gibi gözükmedi."

"Hayır ama kullanıyorduydu uyuşturucu kullanan ilk yuppie olmaz."

"Onun gibi insanlar uyuşturucuyu sokaktan mı alıyor?"

"Her zaman değil, hayır. Belki seks istiyordu, belki sevgiyi yanlış yerlerde arıyordu."

"Evde bekleyen öyle bir karısı varken mi?"

"Daha temiz, daha yeşil bir yerde daha hoş, daha tatlı bir kız. Ama bunun bu işle ne ilgisi var?"

"Fazla bir ilgisi yok" dedi. "Birçok erkeğin evde karısı var ve hepsi de eşlerine sadık değil. Belki farklı bir şey yapma isteği duymuştur."

"Belki büyük elli ve uzun boylu kızlara karşı eğilimi vardır."

"Ve kamışlı. Sokak fahişesini seçerek büyük bir riske atıldı."

"Dalga geçme."

"Hayır, ayrıca her zamanki riskler de var. Evinin manzarasını hatırlıyor musun? Lisa pencerede olsa onu köşede görebilirdi. Hatta olaya tanık bile olabilirdi."

"Açının doğru olduğunu ve manzaranın kapanmamış olduğunu varsayarsak. Gene de o uzaklıktan seçilebileceğinden kuşkuluyum."

"Sanırım seçilemez. Lisa o evi elinde tutacak mı sence?"

"Hiç fikrim yok."

"Orada oturmak istemez miydin? Özellikle o apartmanda demiyorum ama ona benzer bir yerde."

"Gökyüzünde demek mi istiyorsun?"

"Harika bir manzarayla gökyüzünde. Birlikte yaşamaya başlarsak -ama belki bunu şimdi konuşmak istemezsin."

"Hayır, önemli değil."

"Eh, bu evi seviyorum ama belki yeni bir yerde daha iyi oluruz diye düşünüyorum. Burasının çok kötü bir geçmişi var."

"Burada yaptığımız bütün o sevişmeler."

"Düşündüğüm bu değildi."

"Biliyorum."

"Artık telekizlik yapmıyorum ve gene de aynı dairede oturuyorum. Bunun çok iyi bir fikir olduğundan emin değilim. Birlikte oturmasak bile. Bunun iyi bir fikir olduğundan emin değilim."

"Burayı satar mıydın?"

"Satabilirim. Piyasanın durumuna bakılırsa herhalde kiralamak daha iyi olur. Diğer mülklerimi yöneten şirket burayla da ilgilenebilir."

"Bayan Zengin Sürtük."

"Eh, bunun için özür dileyecek değilim. Hırsızlık yapmadım, kimsenin mirasını yemiyorum. Eski usul, yani çalışarak kazandım."

"Bunu biliyorum."

"Bunun için düzüstüm. Ne olmuş? Dürüst bir iş. Yasal olmayabilir ama dürüst. Çok çalıştım, paramı biriktirdim ve akıllı yatırımlar yaptım. Bunlar utanılacak şeyler mi?"

"Elbette değil."

"Savunma konumundayım, değil mi?"

"Biraz" dedim, "ama olsun. Kimse mükemmel değildir. Nerede oturmak isterdin?"

"Ben de bunu bulmaya çalışıyorum. Bu semti seviyorum ama bu apartmanın bir geçmişi varsa, semtin de var. Ya sen? Oteldeki odanı büro olarak kullanmak isteyebilirsin."

"Bir tür büro."

"Müşterilerle buluşacağın bir yer."

"Eskiden müşterilerimle barlarda buluşurdum" dedim, "şimdi ise kahvelerde buluşuyorum."

"Odayı elden çıkarmak ister miydin?"

"Bilmiyorum."

"Çok ucuz" dedi. "Kira kontrolü falan. İstedğin zaman kendine ait bir yerin olması için elinde tutmaya değer. Yakınlarda kendine ait bir yer olduğunu bilsen birlikte yaşamak daha kolay olabilir."

"Ne olacak, kaçış sığınağı mı?"

"Belki."

"Burayı satmak yerine kiraya verirsen senin de böyle bir yerin olur."

"Hayır" dedi. "Buradan çıktığım zaman iş biter. Elli Birinci Sokak beni bir daha görmez. İşler planladığımız gibi olmazsa ah, birlikte yaşayamayacağımızı anlarsak bile bir daha buraya dönmem. Aslını ararsan..."

"Evet?"

"Şey, birlikte yaşamaya hazır olmasak bile belki buradan taşınmayı düşünmem gerekir. Daha sonra birlikte oturacak bir daire bakacaksak benim bu arada başka bir daireye çıkmam aptalca geliyor ama taşınmanın zamanı geldi sanırım."

"Neden bu acillik?"

"Bilmiyorum."

"Emin misin?"

Bir an sonra, "Bugün bir telefon aldım" dedi. "Düzenli müşterilerimden biri."

"Emekli olduğunu bilmiyor muydu?"

"Biliyordu."

"Ah!"

"Son bir yılda birkaç kez aradı. Bu emekliliğin gelip geçici bir şey olmadığından emin olmak için."

"Anlıyorum."

"Anlaşılır bir şey. Biri yirmi yıldır kıçını satıyor, sonra piyasadan çekiliyorsa, bunun kalıcı bir şey olduğunu düşünmezsin."

"Herhalde."

"Birkaç kez yalnızca sohbet etmek için aradı. Öyle demişti. Eh, birbirimizi yıllardır tanıyoruz ve dostane bir ilişkimiz var, yani adama cehenneme kadar yolun var diyemiyorsun. Ama eski müşterilerle sohbet etmeye de ihtiyacım yok, bu yüzden kısa kesmeyi becerdim. Kırgınlık yok, kapatmak zorundayım, hoşçakal."

"İyi."

"Bugün, gelip gelemeyeceğini sordu. Hayır, dedim, gelemezsin. Yalnızca konuşmak için dedi, çünkü zor günler geçiriyordu ve onu gerçekten tanıyan biriyle konuşma ihtiyacı duyuyordu. Bu tamamen palavra çünkü tanımıyorum. Onu gerçekten tanımıyorum yani. Bu yüzden hayır dedim, gelemezsin, çok üzgünüm ama böyle. Para öderim dedi. Sana iki yüz dolar veririm, bırak geleyim de konuşalım."

"Ne yaptın?"

"Ona hayır dedim. Ona terapist olmadığımı ve artık aramamasını söyledim. Yalnızca konuşmak istemiyordu. Bunu sen de tahmin etmişsindir herhalde."

"Evet."

"Bir kez kapıdan içeriye girince yatak odasına da geçebileceğini tahmin ediyordu. Bir kez parayı alınca hak etmek için bir şeyler yapacağımı tahmin ediyordu. Ama aslında seks falan değildi, iktidarla ilgili bir şeydi. Bana istemediğim bir şeyi yaptıрма düşüncesi hoşuna gidiyordu."

"Kim bu adam?"

"Ne fark eder?"

"Onunla konuşabilirim."

"Hayır, Matt. Kesinlikle hayır."

"Tamam."

"Beni tekrar ararsa söylerim ama arayacağını sanmam, birkaç ayda birden fazla aramaz ve bununla da yaşayabilirim. Hayır, korunma ihtiyacı duymuyorum. Özel olarak bu adamdan korunmama gerek yok."

"Sen eminsen."

"Eminim."

"Ama telefonu değiştirmen gerektiğini düşünüyorsun."

"Taşındığım zaman. Yeni ev, yeni telefon numarası."

"Her ikisi aynı anda."

"Doğru."

Bunu düşündüm. "Belki yeni bir yer bakmaya başlaman da gerek" dedim.

"Ya da hiç değilse düşünmemiz. Şu anda oturduğun semti tercih ederdin, değil mi?"

"Eh, oraya alıştım" dedim, "tıpkı senin Turtle Bay'e alışman gibi. Gittiğim bazı lokanta ve kahveler var ve düzenli toplantılara da gidiyorum. Mick'in barı bana çok yakın. Lincoln Merkezi ile Carnegie Hall da öyle. Çok sık gitmesek de tiyatroların büyük kısmı da yakın ve orada olduklarını bilmek güzel. Ama kentin sevdiğim tek semti orası değil, hatta birçok açıdan favori yerim bile değil. Batı Village'ı severim, Chelsea'yı severim, Gramercy Park'ını severim."

"Ya da kent merkezi. SoHo. Tribeca."

Ama buraların da kendine özgü geçmişleri vardı. "Ya da Batı Yakası'na doğru semtler" diye devam ettim.

"Batı Yetmişler örneğin. Şu anda bulunduğum yerden kolayca yürünebilecek ya da kısa bir otobüs yolculuğuyla gidilebilecek bir yer, yani oteldeki odamı büro olarak elimde tutabilir ve aynı AA toplantılarına gidebilirim. Ama şimdi düşünüyorum da, olasılıklar çok fazla. Hemen her yerde oturabiliriz."

"Ama Manhattan dışında değil."

"Hayır, kesinlikle hayır."

"Albuquerque'e taşınmazsak."

Noel'den kısa bir süre önce büyük bir iş yapmış ve yüklüce para almıştım. Elaine'in sömestir tatili geldiğinde New Mexico'ya gidip kuzey bölgesinde iki hafta geçirdik, çoğunlukla Kızılderili köylüler arasındaydık. Her ikimiz de Albuquerque ve Santa Fe'nin mimarisine bayıldık.

"Orada bir evimiz olabilir" dedim, "kuleleri, eğimli duvarları ve merdivenleriyle. Nerede olduğu da önemli olmaz, çünkü her yere otomobile gidebiliriz, hangi semti seçsek New York'takinden daha güvenli ve daha rahat oluruz."

"Bunu yapmak ister miydin?"

"Hayır."

"Allah'a şükürler olsun" dedi, "çünkü ben de istemezdim, gücün ülke New York'tan çok daha güzel yerlerle dolu ama hiçbirinde yaşamak istemezdim. Sen de aynı şeyi hissediyorsun, değil mi?"

"Korkarım öyle."

"Birbirimizi bulmamız iyi olmuş. Kerpiç evlerin görüntüsünü özlemeye başlarsak her zaman uçağa binip Albuquerque'e gidebiliriz, değil mi?"

"İstedığımız her zaman" dedim, "Albuquerque durduğu yerde duruyor."

Geceyarısına doğru yatmış olmalıyız. Bir saat sonra uyumaktan vazgeçip ayaklarımın ucuna basarak oturma odasına geçtim. Dergi dolu bir gazetelikle kitap dolu bir kitaplık vardı ve elbette televizyon da her zaman oradaydı ama sakince oturamayacak kadar huzursuzdum. Giyinip pencerenin yanında durdum, nehrin karşısındaki kırmızı neon Pepsi-Cola tabelasına baktım. Elaine buraya taşındığından beri manzarasının büyük kısmını yeni binalar kapatmıştı ama gene de Pepsi reklamı görülebiliyordu. Taşınırsak bunu özler miydim? Elaine özler miydi?

Aşağıda kapıcı tek söz etmeden başıyla selam verdi, sonra gözlerini başka bir yere çevirdi. Genç bir adamdı, Arabistan'ın bir yerlerinden yeni gelmiş bir göçmendi ve kulaklarında her zaman bir walkman kulaklığı takılıydı. Top 40 radyoyu dinlediğini düşündüm, ta ki bir gece durup dinlenmeden eğitim kasetleri dinlediğini keşfedene kadar. Bu kasetleri yaşamını zenginleştirmek, para kazanma kapasitesini artırmak, kilo vermek için dinliyordu.

Birinci Cadde'ye yürüdüm, BM binasını geçtim, Kırk İkinci Sokak'a geldim. Sağa dönerek bir blok yürüdüm ve İkinci Cadde'de üst tarafa doğru yöneldim. Birkaç barın önünden geçtim, beni çağırmaları da varlıklarının hiç farkına varmadığımı söyleyemem. Grogan'da Mick'i arayabilirdim ama onu bulursam geç saatlere kadar otururduk ve kısa kessek bile Batı Yakası'ndan Doğu Elli Birinci Sokak'a kadar bütün o yolu gerisin geri dönme isteği duymazdım.

Birlikte yaşamak bu sorunu çözerdi. Peki hangi yeni sorunları yaratırdı?

İkinci Cadde ile Kırk Dokuzuncu Sokak'ın köşesinde bütün gece açık bir kahve var. Tezgâhta bir iskemle bulup reçelli çörek ile bir bardak süt istedim. Biri Times'ın erken baskılarından birini bırakmıştı, okumaya başladım ama okuduklarıma aklımı veremiyordum. Belki benim de eğitim kasetlerine ihtiyacım vardı. Zihninizdeki Gizli Güçleri Geliştirin! Yaşamınızın Denetimini Elinize Alın!

Gizli güçlerimi geliştirmeye ihtiyacım yoktu. Neler olduğunu anlamaya yetecek kadar beyin hücrem kalmıştı.

Jan Keane yaşamıma geri dönmüştü, kendi yaşamının sonuna yaklaşmış olsa bile. Bir vakitler onunla neredeyse birlikte oturuyorduk, bu yönde büyük bir aşama kaydetmiştik aslında, sonra tam tersine ilişki bitti ve birbirimizi kaybettik.

Şimdi Elaine'le de benzer bir durumda ve benzer bir aşamadaydık. Onun gardrobunda yerim, komodininde bir çekmecem, haftada birkaç gece uyuduğum yatağında yerim vardı. Bu aşama geçici olduğu için, tanımlanmadığı ve belki de tanımlanamayacağı için her şeyin düşünülüp değerlendirilmesi gerekiyordu. Doğu Elli Birinci Sokak'ta gece kaldığım zaman Telefon Yönlendirme'yi otomatik olarak açacak mıydım? Daha sonra kapamayı unuttuğum zaman özürler mi dileyecektim? İkinci bu hat mı çektirmeliydik?

Yoksa taşınmalı mıydık? Oteldeki odamı bırakmamalıydım? Benim semtimi mi, onun semtini mi, yoksa tarafsız bir bölgeyi mi seçmeliydik?

Bunu tartışmalı mıydık? Bunu tartışmaktan kaçınmalı mıydık?

Aslında bütün bunlar hoşgörülebilir şeylerdi, hatta bazen eğlendirici bile olabiliyordu. Ama Jan ölüyordu ve bu her şeye sarı bir gölge düşürmüştü.

Korkuyordum elbette. Bir ilişkinin başına gelenin diğerinin de başına geleceğinden, bir gün giysilerimi toplayıp anahtarlarımı mutfak tezgâhına bırakacağımdan korkuyordum. Küçük salaş otel odamın yaşamımın geri kalan kısmında evim olacağından, Kasvetli Ölüm geldiğinde iç çamaşırlarımla dar yatağımın kenarında tünemiş olacağımdan korkuyordum. Beni oradan bir ceset torbasıyla çıkaracaklarından korkuyordum.

İşlerin bozulacağından korkuyordum, çünkü her zaman öyle olur. Kötü sona ereceğinden korkuyordum, çünkü her zaman kötü sona erer. Belki en çok da, bütün söylenmesi gerekenler söylenip yapılması gerekenler yapıldıktan sonra her şeyin benim hatam olduğunun ortaya çıkacağından korkuyordum. Çünkü içimin derinliklerinde, iliğime, kemiğime kadar her zaman böyle olduğuna inanıyorum.

Sütümü içip eve gittim. Bu kez kapıcı beni adımla selamlayıp gülümsedi. (Ad ve Yüzleri Hatırla! Gülümsemem Dünyayı Aydınlatır!) Yatak odasına yavaşça girdiğimde Elaine kıpırdadı ama uyanmadı. Yatağa girdim ve karanlıkta yanına sokuldum, sıcaklığını hissettim.

Birden uyuyakaldım, bundan sonra bildiğim ilk şey rüya gördüğümdü. Bir adamı izliyor ve yüzünü bir an görmeye çalışıyordum. Tehlikeli geçitlerden ve sonsuz merdivenlerden geçerek onu takip ettim. Sonunda

arkasını döndü, yüzünün yerinde bir ayna vardı. Aynadaki yansımayı görmeye çalıştığımda bana yalnızca kör edici bir beyaz ışık gösterdi. Uyanmak için mücadele ettim, Elaine'in koluna dokunmak için uzandım ve nere.deyse anında tekrar uyudum.

Uyandığımda saat dokuzdu ve evde yalnızdım. Mutfakta sıcak kahve vardı. Bir fincan kahve içtim, duş yaptım, giyindim ve tam ikinci fincanı koyarken Elaine sağlık kulübünden döndü. Dışarıda havanın güzel olduğunu söyledi. "Mavi gökyüzü" dedi. "Kanada havası. Biz onlara asit yağmuru veriyoruz, onlar da bize taze hava ve Leonard Cohen. Ne anlaşma ama."

Lisa Holtzmann'ı aradım ama telesekreter çıkınca her zamanki gibi kapadım. Elaine, "Bana ver" dedi. "Numarası kaç!" Numarayı çevirdi ve Holtzmann'ın mesajını dinlerken yüzünü buruşturdu. Sonra, "Lisa, ben Elaine Mardell, Hunter'da geçen sömestir birlikte ders almıştık. Uzun zaman önce aramam gerekirdi ve yaşadıklarından dolayı çok üzgünüm. Eminim meşgulsündür ama fırsat bulur bulmaz beni arar mısın? Önemli sayılır ve ...ah, merhaba Lisa. Evet, şey, telesekreteri açık tuttuğunu düşündüm, çünkü Matt seni beş-altı kez aradı ve her seferinde telesekreter çıktı. Mesaj bırakmak istemedi. Hı-hı. Elbette."

Bazı sorular sordu, her zamanki taziye cümlelerini kurdu. Sonra, "Peki, neden telefonu Matt'e vermiyorum? Burada. Tamam, bugünlerden birinde biraraya gelelim. Beni arar mısın! Unutma. Tamam, bekle. Matt'e veriyorum."

Telefonu alıp, "Ben Matthew Scudder, Bayan Holtzmann" dedim. "Sizi rahatsız ettiğim için çok özür dilerim. Konuşmak için kötü bir zaman seçtiysem..."

"Hayır, kötü değil" dedi. "Doğrusunu isterseniz..."

"Evet?"

"Aslında ben de sizi aramayı planlıyorum ama erteleyip duruyordum. Aradığınıza memnun oldum."

"Sizi görebilir miyim?"

"Ne zaman?"

"Ne kadar erken olursa o kadar iyi olur. Mümkünse bugün."

"Öğle yemeğinde biriyle buluşmam gerekiyor" dedi. "Bugün öğleden sonra da randevularım var."

"Yarın nasıl?"

"Yarın saat ikide sigorta şirketinden biriyle görüşmem gidiyor ama ne kadar sürer bilmiyorum. Ah, bu akşam boş zamanınız var mı? Yoksa iş saatlerinden sonra randevu vermiyor musunuz?"

"İş saatlerimi çalışma belirler" dedim. "Bu gece iyi olur, sizin için de uygun olduğuna eminseniz."

"Kesinlikle uygun. Saat dokuz iyi mi? Yoksa çok mu geç olur?"

"İyi. Dokuzda evinize gelirim, planı değiştirmesenz tabii. Randevuyu iptal etmeniz gerekirse diye size numaramı vereceğim." Numarayı söyledikten sonra otel resepsiyonunu da arayabileceğini ekledim.

"Northwestern'deyim" dedim.

"Sokağın hemen altında. Glenn bana birkaç kez sizinle karşılaştığını söylemişti. Siz iptal etmek zorunda kalırsanız arayıp mesaj bırakın. Kim olduğunu anlamadan telefonları açmıyorum. Gelen telefonlar..."

"Tahmin edebiliyorum."

"Edebiliyor musunuz? Edemezsiniz. Peki. Sizi dokuzda bekleyeceğim, Bay Scudder. Ayrıca teşekkür ederim."

Telefonu kapayınca Elaine, "Umarım işine karışmamışumdur. Zavallı kızın telefonun yanında oturarak kaldırmaya korktuğunu düşündüm, çünkü bulvar gazetelerinden biri daha arıyor olabilirdi. Mesaj bırakmamın kötü olmayacağını ve onunla konuştuğumda aranızdaki bağlantıyı kurabileceğimi düşündüm."

"İyi düşünmüşsün." Ama belki önce sana sormam gerekirdi."

"İyi yaptın. Bu gece onu görmeye gideceğim."

"Saat dokuz dedin."

"Hı-hı. Beni aramayı planladığını söyledi."

"Bana bunu söylemedi. Ne hakkında, merak ettim?"

"Bilmiyorum" dedim. "Bu da keşfedeceğim şeylerden biri. "

12

Otele dönüp Telefon Yönlendirme'yi kapadım. Bunu uzaktan yapmanın bir yolu olmalıydı ama hiçbir zaman becerememiştim. Aslında Telefon Yönlendirme kolaylığına sahip bile olmayacaktım ama benim adıma telefon şirketinin bilgisayar sistemine giren bir çift bilgisayar dolandırıcısının bir hediyesiydi. Sisteme girmişken aylık faturaya yansımadan Telefon Yönlendirme hizmetinden yararlanmamı sağlayan bir düzenleme yaptılar. Şehirlerarası yaptığım konuşmaların Sprint aracılığıyla geçmesini ama Sprint'in fatura sistemine yansımamasını da sağladılar. (Ahlaki gerekçelerle buna karşı çıktığımda telefon şirketini dolandırmanın gerçekten vicdanımı rahatsız edip etmeyeceğini sordular. Şu ana kadar rahatsız etmediğini kabul etmek zorundayım.)

Batı Altmış Üçüncü Sokak'ta bir öğle toplantısına gittim. Konuşmacı doksanıncı gününü kutluyordu. Doksan gün, bir toplantı yönetmeden önce geçirmen gereken en az içkisiz gün sayışıydı. Konuşmacı içki

içmediğine memnundu ve konuşması boyunca kendini beğendikçe beğendi. Verilen arada yanımda oturan kadın, "Ben de böyleydin" dedi. "Sonra pembe bulutumdan düştüğüm zaman yeryüzü sallandı."

"Ya şimdi?"

"Şimdi mutlu, neşeli ve özgürüm" dedi. "Daha ne olsun?"

Daha sonra bir kafeden kahve ve sandviç alıp Central Park'taki bir bankta oturup yedim. Elaine'in öve öve bitiremediği Kanada havasını soludum. Yapacak işlerim vardı ama bekleyebilirlerdi ve beklemleri de gerekirdi. Büyük kısmı Glenn Holtzmann'la ilgiliydi ve karısının bana söyleyeceklerini öğrenene kadar beklemede tutmam iyi olacaktı.

Parkta birkaç saat geçirdim. Hayvanat bahçesine gidip hayvanları izledim. Strawberry Fields adlı bölgede John Lennon'ı düşündüm ve bir mermi yüzünden sonsuza kadar kırk yaşında kalmasaydı kaç yaşında olacağını hesaplamaya çalıştım. Dünyayı Allah'ın perspektifinden görürsen, birinin bunu söylediğini duymuştum, her yaşamın tam olması gerektiği kadar olacağını ve her şeyin olması gerektiği gibi olacağını kavrardın. Ama dünyayı ya da herhangi bir başka şeyi Allah'ın perspektifinden göremiyordum. Denediğim zaman çabamın karşılığında tutulmuş bir boyunla kalakalıyordum.

Elbette bütün yaşamım boyunca böyle olduğumu söyleyenler de var.

Resepsiyonda Jan'dan ve TJ'den gelen mesajlar buldum. Önce TJ'yi arayıp çağrısına sinyal gönderdim. Beş dakika geçip de TJ beni aramayınca Jan'ın numarasını çevirdim. Karşıma telesekreter çıktı, mesajına cevap verdiğimi, beni istediği zaman arayabileceğini söyledim.

CNN'i açtım, telefon çaldığında ekrana pek dikkat etmiyordum. Arayan TJ'ydi, bu kadar geç aradığı için özür diliyordu. "Telefon bulamadım" dedi, "olanlarda da birileri konuşuyordu. Sekizinci Cadde boyunca tek bir telefon bile yoktu. Allah kahretsin."

"Hepsi bozuk muydu?"

"Bozuk mu? Varlıkları ortada yoktu, tek bir tane bile. Herifler ne yapıyorlar, kırıp açmak yerine otomobillerinin tamponuna bir zincirle bağlayıp kutuyu duvardan söküyorlar. Bütün bozuk paraları aldıklarını mı düşünüyorsun, yoksa telefonları mı satıyorlar?"

"Bunları kim satın alır bilmiyorum" dedim. "Tekrar telefon şirketine satmanın bir yolunu bulmamışlarsa tabii."

"Zengin olmak için yavaş bir yol, Mitch. Hey, seni niye aradım? Bir şey buldum. Sokakta duyduğum bir şey, biri olup biteni görmüş."

"Tanığı mı buldun?"

"Henüz kimseyi bulamadım. Adını bile bilmiyorum. Bildiğim tek şey onu tanıyan birinin adı. Ama sanırım bir yere varıyoruz."

"Tanık kadın mı?"

"Daha çok dün gece konuştuklarımızdan. Kamışlı piliç, gerçi bana farklı bir sözcük söylemiştin ama. Transseksüel mi?"

"Evet."

"Etrafta dolaşmaya devam edersem eğitimimi tamamlayacağım. Bu kamışlı piliç, sanırım onu bulmayı başaracağım. Biraz zaman alabilir, hepsi bu."

"Dikkatli ol yeter."

"Güvenli seks mi demek istiyorsun?"

"Allahım" dedim. "Vurulmana neden olacak bir şey yapmamanı söylüyorum."

"Hey, sorun yok, Bob. Biraz zaman alabilir, çünkü dikkatli olacağım. Bu adları neydi, onlar çok hızlı değiller. Uyuşturucuyla hormonlar arasında biraz yorgun oluyorlar. Ama sana söylüyorum, George'un yaptığını sanmam."

"Neden böyle bir şey söylüyorsun?"

"O bizim müşterimiz değil mi? Biz de iyi adamlar değil miyiz?"

"Haklısın galiba, Dwight."

"Öğreniyorsun" dedi. "Hiç de fena değilsin."

Elaine aradı, geçirdiği günü anlattı, benimkini sordu. Güzel bir gün olduğu ve sonbaharın yılın en iyi zamanı olduğu konusunda birleştik. "Sana sormak istediğim şeyler vardı" dedi, "ama kesinlikle şu anda aklıma gelmiyor. Bundan nefret ediyorum."

"Biliyorum."

"Ve bu giderek sıklaşıyor. Biri bana hafızaya yardımcı olan bir bitkiden söz etmişti ama bir an adının hangi cehennem gittiğini hatırlamadığıma inanır mısınız?"

"Hatırlamış olsan..."

"...ihtiyaç duymazdım. Biliyorum. Bunu da düşündüm Eh, aklıma gelir herhalde. Bu gece Lisa'yı göreceksin, değil mi? İstersen sonrasında beni ara."

"Bunu düşünürüm. Tabii saat çok geç değilse."

"Ya da saat geç olsa bile" dedi. "Biliyor musun? Seni seviyorum."

"Ben de seni seviyorum."

Köşedeki çamaşırhaneye gömleklerimi götürmüşken Jan aramış. On dakika için çıkmıştım ve mesajlara bakmadan odama yollandım ama resepsiyonist asansöre binerken beni gördü ve odamın telefonunu çaldırarak mesajı ilettili. Hemen onu aradım ama karşıma Allah'ın belası makine çıktı.

"Köşe kapmaca oynuyoruz sanki" dedim. "Birkaç dakikalığına çıkmıştım, akşama da bir iş görüşmem var. Seni bulmaya çalışacağım."

Lobideki görevliye adımlı vererek Bayan Holtzmann'ın beni beklediğini söylediğimde saat tam dokuzdu. Bayan Holtzmann adını duyunca yüzündeki ifade değişti. Kocasının ölümünden beri çok ziyaretçi geldiğini ve bunların büyük kısmının beklenmedik ve hoş olmayan ziyaretçiler olduğunu tahmin ettim.

Kapıcı diyafonu kullanarak ellerini ağzına kapatıp sesini duymayacağım kadar alçaktı. Lisa'nın verdiği cevap onu rahatlattı. Beni dışarı atmak ya da polis çağırmak zorunda kalmayacaktı, duyduğu şükran yüzünden okunuyordu. "Yukarı çıkabilirsiniz" dedi.

Asansörden indiğimde Lisa beni dairesinin girişinde bekliyordu. Hatırladığımdan daha güzel ve son olaylar yüzüne bir karakter kazandırmış gibi daha yaşlı görünüyordu. Gene de genç bir görüntüsü vardı ama şimdi gazete yazılarının belirttiği gibi otuz iki yaşında olduğunu kabul etmek zor değildi. (Kadın otuz iki, erkek otuz sekiz yaşındaydı diye düşünürken buldum kendimi. George Sadecki ise kırk dörttü. John Lennon ise hâlâ kırk yaşındaydı.)

"Geldiğine memnun oldum" dedi. "Sana ne dediğimi hatırlamıyorum. Matt mi, Matthew mu?"

"Hangisini tercih edersen."

"Bu sabah telefonda Bay Scudder dedim. Birlikte yemek yediğimiz gece ne dediğimi hatırlamıyorum. Elaine sana Matt diyor. Sanırım ben de böyle diyeceğim. Girmez misin? Girmez misin, Matt?"

Onun ardından oturma odasına geçtim. Orada iki kanepeli birbirlerine dik açıyla konulmuştu. Lisa birine oturup benim de diğerine oturmam için işaret etti. Oturdum. Her iki kanepeli de batıdaki manzarayı tam olarak görecektim biçimde yerleştirilmişti. Pencereden günbatımının son kalıntılarına, kararlı gökyüzünün kenarındaki pembe ve eflatun çizgilere baktım.

"Yolun öte tarafındaki yüksek binalar Weehawken'de. Buranın manzarası onlarınkine göre hiçbir şey" dedi. Oradan bütün Manhattan'ı görebilirler. Ama alt kata inip kapıdan dışarıya çıktıklarında New Jersey'de olurlar."

"Zavallılar."

"Belki orada oturmak o kadar da kötü değildir. New York'a geldiğim ilk günden itibaren Manhattan'ın yaşanacak tek yer olduğunu düşündüm. White Bear Lake'de büyüdüm. Orası Minnesota'da, çevrede Eskimo ve geyiklerden başka bir şey yokmuş gibi geldiğini biliyorum ama aslında Twin Cities'in az çok bir banliyösüdür. Eh, Minnesota Üniversitesi'nden MFA diplomasıyla Northwest uçağına bindim, yanımda başka ne vardı bilmiyorum. Herhalde bir çizim dosyası, bir arkadaşın arkadaşının telefonu. Geceyi Chelsea Oteli'nde geçirdim, ertesi gün Tompkins Square Parkı'nın doğusundaki Onuncu Cadde'de bir daireyi birileriyle paylaşıyordum. Kültür şokunun daha iyi bir tanımı varsa bile ben bilmiyorum."

"Ama uyum sağladın."

"Tabii, evet. Alphabet City'de uzun süre kalmadım, çünkü kendimi güvenlikte hissetmedim. Başıma kötü bir şey gelmedi ama bloktaki insanların soyulduğunu, tecavüze uğradığı ya da bıçaklandığını duyuyordum ve yapabildiğim kadar çabuk Madison Sokağı'na taşındım. Burası Aşağı Doğu Yakası'nda."

"Nerede olduğunu biliyorum. Tam olarak Sutton Place de değildir."

"Hayır, bir varoş. Amerika'nın başka bir yerinde olsak yıkılırdı ama Doğu Onuncu Cadde kadar uyuşturucu yoktu ve kendimi orada güvenlikte hissediyordum. Oturduğum ilk yeri biriyle paylaşıyordum ama sonra kendi başıma yaşayacağım bir daire buldum: Koridorların fare, idrar ve marihuana koktuğu üç küçük odalı bir daire. Kötü bir şey olmadı, kimse sokakta ya da binada beni rahatsız etmedi, kimse kapımı zorlamadı ya da yangın merdivenine tırmanmadı. Sonra ayaklarımı yerden kesen biriyle tanıştım, beni oradan çıkarıp bu inanılmaz yere getirdi. Her şey yeniydi, koku yoktu, girişte yirmi dört saat güvenlik vardı."

Sesini yükselterek, "işte buradayım" dedi. "Buradayım, yeni bir kanepede ayağımı yeni bir şark halısına uzatmış oturuyor ve manzaraya bakıyorum, kilometrelerce ötesini görebiliyorum. Bu güvenli yerde, bu temiz, güvenli yerdeyim. Ölü bir bebeğim ve ölü bir kocam var. Bu nasıl oldu? Bunu bana açıklar mısınız? Bu nasıl oldu?"

Bir şey söylemedim. Bir yanıt beklediğini sanmıyorum. Kendini kontrol etmeye çalışırken yüzünü inceledim. Kusursa derecede, oval bir yüzü, düzgün yüz hatları vardı. Güzel giyinmişti. Açık gri bir hırka, ona uyumlu bir bluz ve çizgili bir mavi etek giymişti. Ayakkabıları siyah ve sadeydi, alçak bir topuğu vardı. Genel olarak yetişkin bir öğrenci etkisi bırakıyordu ama altı ay önce hoş denilebilecek görüntüsü şimdi güzelliğe dönüşmüştü.

"Affedersin" dedi. "Kendimi kontrol edebildiğimi sanıyordum."

"Ediyorsun."

"Bir şey içmek ister misin? Viski ve votkamız var, başka ne var bilmiyorum. Ah, buzdolabında bira var. 'Biz' demekten vazgeçmem gerekiyor. Sana ne verebilirim, Matt?"

"Şu anda hiçbir şey, teşekkürler."

"Kahve ister misin? Biraz önce yapmıştım, ben alacağım sanırım. Korkarım kafeinsiz değil, önemli mi senin için?" "Aslını ararsan normal kahveyi tercih ederim."

"Ben de ama Glenn gece yalnızca kafeinsiz kahve içerdi. Birkaç ay önce bir lokantaya gitmiştik, garson bize kafeinsiz kahve mi, yoksa kafeinsiz olmayanı mı istediğimizi sordu. Düşünebiliyor musun?"

"Bak, bunu duymamıştım hiç."

"Kahveni nasıl alırsın? Kafeinsiz olmayan kahveni?"

Kahveni nasıl aldığımı söyledim, Lisa da mutfağa hazırlamaya gitti. Döndüğünde ben pencereden Cehennem Mutfağı'na ya da Clinton'a bakıyordum, artık hangisini tercih ederseniz. DeWitt Clinton Parkı'nı görebiliyordum, TJ'nin orada olup olmadığını merak ettim.

Lisa, "Orayı buradan pek göremiyorsun. Şu binanın köşesi engelliyor." Tam yanımda eliyle işaret ediyordu. "Olaydan sonraki gün oraya gittim ya da belki ondan sonraki gündü. Hatırlamıyorum. Yalnızca kendim görmek istedim. Ne görmeyi beklediğimi bilmiyorum. Yalnızca bir sokak köşesi."

"Biliyorum."

"Sen de gittin mi?"

"Evet."

"Kahveni masanın üzerine koydum, iyi olup olmadığına bir bak." Oturup kahveyi tattım, iyiydi, bunu ona da söyledik "İyi kahve zaafımdır" dedi "ve kafeinsiz kahveyi hiç sevmem" Oturup kahvesini içti. "Buna alışmak çok zor" dedi. "Dul olmaya. Bir eş olma düşüncesine daha yeni alışıyordum."

"Kaç yıldır evliydimiz?"

"Mayıs'ta bir yıl oldu, yani ne, on yedi ay mı? Bir buçuk yıl bile değil."

"Buraya ne zaman taşındınız?"

"Balayından döndüğümüz gün. İlk tanıştığımızda Glenn Yorkville'deki stüdyo tipi dairesinde ben de Madison Sokağı'ndaydım. Evlendikten sonra bir haftalığına Bermuda'ya uçtuk. Döndüğümüzde havaalanında bizi bir limuzin bekliyordu. Hemen buraya geldik, şoförün adresi yanlış aldığını düşündüm. Daha büyük bir yer bulana kadar Glenn'in evinde oturacağımızı sanıyordum. Bir de baktım ki Glenn beni kucağına almış eşikten geçiriyor. Buradan hoşlanmazsam taşınacağımızı söyledi. Hoşlanmazsamış!"

"Büyük bir sürpriz."

"Glenn sürprizlerle doluydu."

"Ah!"

Bir şey söylemeye başladı, sonra kendini tuttu. "İş konulmam gerekiyor" dedi. "Ama tam olarak ne yapmam gerektiğini bilmiyorum. Daha önce hiç detektif tutmamıştım."

"Benim zaten bir müşterim var Lisa."

"Ya! Seni tuttu mu?"

"Beni kim tuttu mu?"

"Glenn."

"Hayır" dedim. "Neden beni tutsun?"

"Bilmiyorum."

Hemen konuya girdim. "Thomas Sadecki adlı biri tuttu" dedim. "Kardeşi Glenn'i öldürmekten tutuklandı."

"O da seni..."

"Kardeşinin bu cinayeti işlememe olasılığını araştırmam için tuttu. Suçluysa Sadecki'yi kurtarmaya çalışmayacağımı bilmelisin. Ama masum olduğuna dair en küçük bir şans varsa, bu durumda kocanın gerçek katili serbestçe dolaşıyor demektir."

"Evet, elbette." Söylediklerimi biraz düşündü. "Glenn'in yaşamında onu öldürmek için nedeni olan birini bulmaya çalışıyorsun."

"Bu bir olasılık. Diğeriyse, bir yabancı tarafından vurulması ama katilin George Sadecki'den başka biri olması. On Birinci Cadde'de gece gündüzden çok farklı. Otomobil ve fren balataları satmaktan vazgeçip uyuşturucu ve sekse geçiyorlar. Bu tür işler birçok yanlış insanın sokakta olmasına neden olabilir ve bunlardan biri de Glenn'e rastlamış olabilir."

"Ya da belki tanıdığı biri de olabilir."

"Evet, bu da mümkün. Glenn ile ilk kez Nisan ayında tanışmıştım, sonra da yakınlarda onu birkaç kez gördüm. Ama aslında onu tanımiyorum."

"Ben de."

"Ya!"

"Sana ayaklarımı yerden kestiğini söylemişim. Hiç abartmıyorum. Bürosunda tanıştık. Sanırım birlikte olduğumuz akşam bundan söz etmiştik."

"Evet, hatırlıyorum."

"Benimle çok ilgilendi, daha önce hiç rastlamadığım derecede kur yaptı. Alelacele kararlar aldık. Onunla her gün konuşuyordum. Birlikte dışarı çıkmıyorsak beni telefonla arardı. Daha önce de erkek arkadaşlarım olmuştu, benimle ilgilenen erkekler vardı ama böylesi olmamıştı."

Üstelik cinsel olarak bana baskı yapmıyordu. Yatmada önce bir ay çıktık ve bu dönemde birbirimizi herhalde haftada üç-dört kez görmüşüzdür. Şey, AIDS falan nedeniyle artık insanlar üçüncü ya da dördüncü buluşmaya kadar otomatik olarak yatağa girmiyorlar ama bir ay bekliyorlar mı?"

"Bilmiyorum."

"Bu konuda biraz kaygı duyuyordum ama işleri yönetenin Glenn olduğunu ve ne yaptığını bildiğini sezmişim. Her zaman bunu hissettim. Bir gece evinin yakınında bir lokantaya gittik, ardından beni evine götürdü. 'Bu gece burada kalacaksın' dedi. Tamam diye düşündüm, harika. Ve yattık. İki gün sonra evlenme teklif etti. 'Evleneceğiz' dedi. Tamam, harika."

"Çok romantik."

"Allahım, evet. Ona âşık olmaktan başka ne yapabiliirdim? Aşık olmasaydım bile, sana doğruyu söyleyeceğim, gene de onunla evlenirdim. Akıllıydı, zengindi, yakışıklıydı ve bana deli oluyordu. Onunla evlenirsem çocuklarım olurdu ve geçinme derdinden kurtulup gerçekten istediğim şeyler üzerinde yoğunlaşabiliirdim. Madison Sokağı olmazdı, metrolarda koşuşturman olmazdı, işimden çok vücudumla ilgilenen sanat yönetmelerine kitabımı göstermek zorunda kalmazdım, gerçi bazıları kadınlarla hiç ilgilenmiyordu. Glenn gibi biriyle birkaç yıl önce karşılaşmış olsam beni korkuturdu, her şeyi denetimine aldığı için. Ama ben de kendi başıma yaşama konusunda yeterince deneyim kazanmıştım. Burası katı bir kent."

"Doğru."

"Yönetimi başka birine devretmeye hazırdım. Bent kukla gibi yönettiğini de hiç hissetmedim. Balayında gideceğimiz yeri seçti ve bütün düzenlemeleri yaptı. Ama hoşlanacağını bildiği bir yer seçti. Bu ev konusunda semtten hoşlandığını ve üst katlarda oturup kenti izlemekten hoşlanacağını biliyordu."

Her şey hazır. Evi döşemişti. Hoşlanmadığım herhangi bir eşyayı hemen mağazaya geri gönderebileceğimi söyledi. Beni boş bir eve getirmek istememişti ama hoşuma, gittiğinden olmak istiyordu, yani hoşuma gitmeyen herhangi bir şeyi hemen değiştirebiliirdim. Hoşlanmadığım bir halı vardı, hemen Binstein Moomy'ye geri gönderip yerine bunu aldık. Aslında halının bir suçu yoktu ama benden beklediği gibi biraz değişiklik yapmak zorunda olduğumu hissettim. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Elbette."

"Harika bir kocaydı" dedi. "Düşünceli, özenli. Bebeği kaybettiğim zaman gerçekten bana büyük ilgi gösterdi. Benim için zor bir dönemdi ve Glenn'den başka kimsem yoktu. New York'ta hiç yakın arkadaşım olmadı. Alphabet City'de birkaç kişiyle dost olmuşum ama Madison Sokağı'na taşındığım zaman ilişkimiz koptu, evlenip Madison Sokağı'ndan taşınınca da oradaki arkadaşlarımla aynı şey oldu. Ben böyleyim. Sıcakkanlıyım, insanlarla anlaşırım ama gerçek bir ilişki kurmam, kalıcı bir ilişki kurmam."

Yani tek başıma çok zaman geçirdim, çünkü Glenn bazı geceler geç saatlere kadar çalışmak zorunda kalıyordu, bazen de akşamları ve haftasonları iş randevuları olurdu. Derslere katıldım -Elaine ile böyle tanışmıştık- ve elbette çizimlerim, resimlerim vardı. Sinemaya giderdim ya da Çarşamba öğleden sonra bir matineye giderdim. Her zaman konserler var. Carnegie Hall ve Lincoln Merkezi bu kadar yakınsa yapacak bir şey bulmak zor değil. Kendi başıma zaman geçirmek de bana kötü gelmedi. Biraz daha kahve ister misin?"

"Şimdilik istemem."

"Cinayetten beri" dedi, "televizyonu açıp duruyorum. Evde tek başınayken hiç izlemezdim. Şimdi ise sürekli izliyorum gibiyim. Ama sanırım bunu da atlatacağım."

"Şimdilik seni oyuyor" dedim.

"Kesinlikle böyle. Haberleri için izlemeye başladım. Her haber programını izleme ihtiyacı duyuyordum, çünkü Glenn'in ölümüyle ilgili bir şey, davada yeni bir gelişme olabilirdi. Sonra o adamı yakaladılar -özür dilerim, kafam yerinde değil, adını hatırlayamıyorum."

"George Sadecki."

"Tabii. Onu yakaladıklarından sonra haberlerle hiç ilgilenmedim ama evin içinde gene de ses duymak istiyordum. Televizyon bunun için var, insan sesi. Sanırım açmaktan bir süre sonra vazgeçeceğim. Sese ihtiyaç duyarsam her zaman kendimle konuşabilirim, değil mi?"

"Neden olmasın?"

Bir an gözlerini kapattı. Tekrar açıp konuşmaya başladığında sesi yorgun, gergin çıkıyordu. "Kocamı hiç tanımadığımı fark ettim" dedi. "Bu tuhaf değil mi? Onu tanıdığımı sanıyordum, hiç değilse tanımadığımı hiç düşünmemiştim. Sonra öldürüldü ve şimdi onu hiç tanımadığımı anlayabiliyorum."

"Neden böyle söylüyorsun?"

"Geçen ay" dedi, "çok ani bir biçimde ölme olasılığından söz etti. Başına bir şey gelecek olursa evi kaybetmekten korkmamam gerektiğini söyledi. Çünkü ipotek sigortası vardı. Eğer ölürse ipotek otomatik olarak ödenecekti."

"Sen de poliçeyi bulamadın."

"Poliçe yok."

"Bazen insanlar sigorta konusunda yalan söyler" dedim. "Çok masum bir yalan, çünkü ölmeyi beklemezler. Herhalde seni rahatlatmak istemiştir yalnızca. Poliçe olmadığından kesinlikle emin misin? Kredi verenden sormak gerekebilir."

"Poliçe yok" dedi. "Kredi veren bir kurum da yok."

"Ne demek istiyorsun?"

"Yani ipotek yok" dedi. "Dairenin tam sahibiyim. Hiç ipotek olmamış. Glenn burayı krediyle değil nakit parayla satın almış."

"Belki de bunu söylemek istiyordu, mülk üzerinde ipotek ya da..."

"Hayır, kesin sözcükler kullandı. Poliçenin nasıl olduğunu ve kuralların neler olduğunu tam olarak anlattı. Vadeli bir sigortaydı, amortize oldukça her yıl ipotek değeri azalıyordu. Her şey çok açıktı, tam bir kurguydu. Aslını ararsan sigorta yaptırmış, işyerinden bir grup sigortası, kendi başına bir yaşam sigortası ve her ikisinde de tek lehtar benim. Ama vadeli sigorta yaptırmadı ve hiç ipotek olmadı."

"Ailenin finansal işlerini o yürütüyordu."

"Elbette. Her ay faturaları ödeyen ben olsaydım..."

"Hiç kredi borcu ödemesi yapılmadığının farkına varırdın."

"Her şeyle Glenn ilgilenirdi" dedi. Başka bir şey söylemeye başlamışken durup ayağa kalktı. Pencerenin yanına gitti. Artık karanlık tam olarak çökmüştü, yıldızlar görülebiliyordu. New York'ta yıldızlar hava kirliliği yüzünden her zaman görülmez, açık gecelerde bile. Ama temiz Kanada havası nedeniyle şimdi parlıyorlardı.

Lisa, "Sana söylemeli miyim, bilmiyorum" dedi.

"Neyi söylemeli misin?"

"Sana güvenip güvenemeyeceğimi bilmiyorum." Arkasını dönüp büyük mavi gözlerini üstüme dikti. Yeterince güvenle bakıyordu bu gözler. Bakışlarında en ufak bir kurnazlık yoktu. "Seni tutmak istedim" dedi. "Ama zaten bir müşterin var."

"Çıkarlarının onunkilerle çeliştiğini mi düşünüyorsun?"

"Çıkarlarımın ne olduğunu bilmiyorum."

Başka şeyler söylemesini bekledim. Bir şey söylemeyince ona kocasının daireyi nakit parayla nasıl alabildiğini sordum.

"Bilmiyorum" dedi. "Ana-babasının ölümüyle miras kalmış, ön ödemeyi böyle yapmış. Öyle dedi."

"Belki ailesinin parası kredi gerektirmeyecek kadar çoktu."

"Belki."

"Belki de bu konuda açık davranmadı, çünkü zengin bir adamla evlendiğini bilmeni istemiyordu. Bazı zenginler böyledir, yalnızca paraları için sevilmekten korkarlar. Senin varlığınla onunki arasında büyük fark varsa..."

"Benimki bir dolar doksan sekiz sent'ti."

"Eh, bu her şeyi açıklayabilir."

"Öyleyse para nerede?" diye sordu. "Glenn zenginse bankada para olması, hisse senetleri olması gerekmez mi? Hiçbir şey bulamadım. Sigorta poliçeleri var, bunları sana anlatmıştım ve bir hesapta da birkaç bin dolar duruyor, hepsi bu."

"Henüz farkına varmadığın başka kaynaklar olabilir. Bankada bilmediğin bir kasası olabilir ya da özel hesapları, başka şeyler de olabilir. Bir iki ay içinde hiç para ortaya çıkmazsa bunun tuhaf bir durum olduğunu sana söylerim ama varsa öğrenmen o kadar uzun sürmez."

"Bir miktar para ortaya çıktı" dedi.

"Ah!"

Derin bir soluk alıp verdi, ardından kararlı bir tavırla başka bir odaya gidip hemen sonra bir ayakkabı kutusu büyüklüğünde metal bir kasayla döndü.

"Birkaç gün önce dolapta bunu buldum" dedi. "Eşyalarıyla giysilerini bir hayır kurumuna vermeyi düşünüyordum. Bunu üst rafta buldum. Şifreyi bilmiyordum, çekiç ve vidayla kırmayı deneyecektim, sonra üç rakamlı bir şifre olduğu için yalnızca bin kombinasyon olabileceğini düşündüm. Üç sıfırla başlayıp dokuz yüz doksan dokuza kadar rakamları sırayla denersem bu işlem ne kadar uzun sürebilirdi? Başka ne işim vardı zaten? Sonra doğru şifreyi bulunca ağlamaya başladım, çünkü beş-on -bir yani yıldönümümüz. On Bir Mayıs, beş-on bir. Kadrana basıp ağlamaya başladım, kapağı açarken hâlâ ağlıyordum."

"İçinde ne buldun?"

Cevap olarak şifreyi çevirip kutunun kapağını açtı ve içi paralarla dolu kutuyu gösterdi. Gördüğüm dolarların hepsi yüzlüktü.

"Hisse senedi sertifikaları ve kişisel belgeler bulmayı bekliyordum" dedi. "Ama bu kadar şey anlattıktan sonra sana ne göstereceğimi biliyor olmalısın."

"Tam değil."

"Başka ne olabilirdi?"

Düzinelerce şey, diye düşündüm. Gizli bir günlük. Satmak ya da kişisel olarak kullanmak için uyuşturucu. Pornografik yayınlar. Bir silah. Kasetler. Şirket sırları. Aşk mektupları, eski ya da yeni. Aileden kalma mücevherler. Herhangi bir şey.

"Herhalde paradır diye düşündüm" dedim.

"Parayı saydım" dedi. "Burada üç yüz bin dolara yakın para var."

"Nereden geldiğini gösteren bir işaret de yok."

"Yok."

"Bunun mirastan kalan para olduğunu sanmıyorum."

"Bir miras var mı yok mu bilmiyorum. Ana-babasının ölüp ölmediklerini bile bilmiyorum. Matt, korkuyorum."

"Seni korkutmaya çalışan kimse oldu mu?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Tuhaf telefonlar geldi mi?"

"Yalnızca muhabirler ve onlar da geçen hafta çok fazla aramadılar. Başka kim arayabilirdi?"

"Parasını geri isteyen biri."

"Glenn'in bunu çaldığını mı düşünüyorsun?"

"Nasıl elde ettiğini bilmiyorum" dedim, "ya da bunun nereden geldiğini, ne kadar zamandır elinde olduğunu. Burayı evde tutmanın iyi bir fikir olduğundan emin değilim."

"Benim de aklıma geldi ama nereye koyacağımdan da emin olamadım."

"Bir kasan yok mu?"

"Hayır, çünkü kasada tutacak değerli bir şeyim hiç olmadı."

"Şimdi var."

"Ama bu iyi bir fikir mi? Bir IRS soruşturması olursa..."

"Haklısın. Bu para nereden geldiyse, vergisini ödemediğinden eminim. Bir araştırma yaparlarsa, ikinizin adına kayıtlı olan bütün kasaları açmak için mahkeme emri alacaklardır."

"Senin kasan var mı? Benim için saklarsan..."

Başımı olmaz anlamında salladım. Birkaç dakika önce bana güvenip güvenmeyeceğinden emin değildi. Şimdi ise parayı bana vermek istiyordu. "Bunun iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum" dedim. "Bir avukatın var mı?"

"Var diyemem. Doğu Broadway'de biri vardı. Bir keresinde eski evsahibimle başım derde girince onu tutmuştum ama aslında hakkında pek bir şey bilmiyorum."

"Önerebileceğim bir avukat var. Brooklyn Köprüsü'nün yakınlarında ama oraya gitmeye değer sanırım. Sana telefonunu verebilirim ya da istersen senin için onu ararım."

"Arar mısın?"

"Yarın ilk işim bu olacak. Sana bir öneride bulunur ve muhtemelen parayı kasasına koyar. Gardrobunda durmasın dansa orada olması daha iyi olur ve yanılmıyorsam avukat -müvekkil ayrıcalığı uygulanır. Bunu ona sormam gerek."

"O zamana kadar..."

"O zamana kadar dolabında kalabilir. Şimdiye kadar başıma bir şey gelmedi, ben de kimseye bu paradan söz etmeyeceğim."

"Evden uzaklaşmasına memnun olacağım" dedi. "Kasayı bulduğumdan beri tedirginim."

"Ben de tedirgin olurdum" dedim. "Çok para bu. Ama hayır kurumuna vermen gerektiğini sanmıyorum."

13

Mick, "Biliyor musun" dedi, "annem her zaman altıncı hissini olduğuna yemin ederdi, bazen o kalpli kadının haklı olduğuna inanıyorum. Tam şimdi seni aramam gerektiğini düşünüyordu. Ve sen çıkıp geldin."

"Sırf telefonunu kullanmak için geldim" dedim.

"Kullan o zaman. Küçük bir çocukken, üst katımızdaki kadın her gün beni köşedeki Featherstone'a bir kova bira almaya gönderirdi. O zaman birayı böyle satarlardı, kovayla. Küçült galvanize demir bir kova, şu büyüklükte. Bir dolara ağzına kadar doldururlardı, kadın da bana hizmetim karşılığında bir çeyrek verirdi."

"İşe böyle başladın."

"O yirmi beş sentleri biriktirerek ve akıllı yatırımlar yaparak" dedi. "Bak bugün neredeyim? Hayır, itiraf etmesi acı ama parayı şekere yatırdım. O günlerde şekere aşırı düşkünlüğüm vardı." Geçmişini düşünerek başını salladı. "Hikâyenin anafikri..."

"Bir anafikri mi var yani?"

"...o kadın bira içtiğini düşünmemi istemiyordu. 'Mickey, iyi çocuk, benim için Featherstone'a gider misin, benim saçım yıkamam gerekiyor da.' Anneme Bayan Riley'in saçını neden birayla yıkadığını sordum. Annem, 'Saçını değil midasını yıkamakla meşgul o çünkü Biddie Riley satın aldığı her bira kovasıyla başını yıkasaydı şimdiye kadar çoktan kel olmuştu' dedi."

"Anafikir bu mu?"

"Anafikir, kadının birayı yalnızca saçını durulamak için istemesiydi, sen de kahrolası telefonu kullanmak için buradasın. Odanda telefon yok mu?"

"Beni gafil avladın" dedim. "Aslında yıkanıp durulanmak için uğramıştım."

Omzuma vurdu. "Telefon etmek istiyorsan büromdakini kullan" dedi. "Bütün dünyanın dinlemesini istemezsin."

Barda üç kişi, barın arkasında bir kişi vardı. Andy Buckley'le tanıdığım ama adını bilmediğim biri arkada dart oynuyordu ve iki-üç masa doluydu. Yani duvardaki telefonu kullansam bütün dünya dinlemiş olmazdı ama bürosunda kimse olmadan konuşabileceğim için gene de minnettardım.

Büyük bir odaydı, meşe bir masayla iskemle ve yeşil metal bir dosya dolabı vardı. Dev gibi eski bir Mosler kasa bulunuyordu. Drew Kaplan'ın bürosundaki kadar büyük olduğuna şüphe yoktu ama bu kasa avukat-müvekkil ayrıcalığıyla korunmuyordu. Sade siyah çerçeveler içindeki elle renklendirilmiş çelik kakmalar duvarda iki grup oluşturmuştu. Masanın üstündekiler İrlanda'nın batısından, Mick'in annesi Mandalıydı. Eski deri kanepenin üzerindeki ise babasının vatani Fransa'nın güneyini gösteriyordu.

Masadaki telefon çevirmeliydi ama TJ'nin çağrısını aramayacağım için fark etmezdi. Jan'ı aradım ve değişiklik olarak telesekreter yerine karşıma gerçekten kendisi çıktı. Merhaba dedi, sesi uykuluydu.

"Affedersin" dedim. "Saatin bu kadar geç olduğunun farkına varmamışım."

"Geç değil. Okuyordum ve kucağımda kitapla uyuyakalmışım. Aradığına sevindim. Geçen gün yaptığımız konuşmayı düşündüm."

"Ah!"

"Arkadaşlığımızın sınırlarını fazla aştığımı fark ettim."

"Nasıl?"

"Seni kötü bir duruma düşürmekle. Senden hakkım olmayan bir şeyi istemekle."

"Buna karşı çıkabilirdim."

"Çıkar mıydın? Bilmiyorum. Belki çıkardın, belki de olmazdın. Kendini bir yükümlülük altında hissedebilirdin. Her neyse, seni arayıp bir şans daha vermek istedim."

"Ne yapmak için."

"Bana çek arabayı demek için."

"Aptal olma" dedim. "İkinci kez düşündüysen başka tabii."

"Şeyi isteme konusunda..."

"Eşyayı."

"Eşya. Ha. Böyle diyorduk değil mi?"

"Telefonda, evet."

"Anlıyorum. Hayır, ikinci kez düşünmedim. Eşyayı hâlâ istiyorum."

"Peki" dedim, "elde etmesi sandığımdan biraz daha zor olacak galiba ama üzerinde çalışıyorum."

"Seni zora koşmak istemem. Yalnızca sana zarif bir biçimde sıyrılmaya şansı vermek istedim, kullanmak istersen tabii. Kaldı ki her şey bunun için değil mi zaten?"

"Ne için?"

"Zarif bir biçimde sıyrılmak için."

Kendini nasıl hissettiğini sordum.

"Kötü değil" dedi. "Güzel bir gündü hem, değil mi? Bu yüzden beni aradığında dışarıdaydım. İçeride tıklı kalmaya katlanamadım. Ekim ayını seviyorum ama sanırım herkes sever."

"Duyguları olan herkes."

"Ya sen nasılsın Matthew?"

"İyiyim. Birden çok meşgul oldum ama benim için hep böyle olmaz mı? Yapacak hiçbir şey olmayan uzun bir zaman geçer, sonra her şey üst üste yığılır."

"Ben de bunu severim."

"Sanırım ben de ama gerginlik de oluyor. Gerçi senin şu küçük sorununla ilgileneceğim. Üzerinde çalışıyorum."

Mick, "Demek geldin" dedi. "Bir sonraki faturada neye bakacağım? Çin'i mi aradın."

"Yalnızca Tribeca'yı."

"Orayı başka bir ülke olarak tanımlayanlar var ama telefon oranları onların görüşlerini yansıtmıyor. Biraz sohbet için zamanın var, değil mi? Burke taze kahve yapmaya başladı bile."

"Şu anda kahve istemem. Bütün gün içtim durdum."

"Öyleyse bir Coca-Cola."

"Belki biraz soda."

"Allahım, ne ucuzcusun" dedi. "Otur, her ikimize de bir şeyler getireyim."

On iki yıllık Jameson şişesini ve içinden içmekten hoşlandığı Waterford kadehini çıkardı, benim için de buzlu camdan bir bardakla bir şişe Perrier getirdi. Perrier depoladığını bile bilmiyordum. Müşterilerin Perrier içtiğine, hatta nasıl telaffuz edildiğini bildiğine inanmam mümkün değildi.

"Geceyi fazla uzatmayacağız" dedim. "Maratona uygun bir ruh halinde değilim."

"İyi misin adamım? Kendini kötü mü hissediyorsun?"

"İyiyim ama kızışmaya başlayan bir olay üzerinde çalışıyorum. Sabah erkenden işe koyulabilecek durumda olmak istiyorum."

"Hepsi bu mu? Çünkü canın bir şeye sıkılmış gibi duruyorsun."

Bunu biraz düşündüm. "Şey" dedim, "sanırım başım canım sıkkın."

"Ah!"

"Tanıdığım bir kadın" dedim, "çok hasta."

"Çok hasta diyorsun."

"Pankreas kanseri. İyileşme ihtimali yok ve öyle görünüyor ki fazla zamanı kalmadı."

Dikkatle "Onu tanıyor muyum adamım?" diye sordu.

Bunu düşünmem gerekti. "Tanıdığını sanmıyorum" dedim. "Seninle tanıştığımız sırada onunla görüşmeyi kesmiştik. Onunla arkadaş kaldım ama onu buraya hiç getirmediğime eminim."

Belirgin bir rahatlamayla, "Allah'a şükürler olsun" dedi "Bir an sandım ki..."

"Nasıl? Ah, sandın ki şeyden söz ediyorum..."

Böyle bir bağlamda Elaine'in adını kullanmak istemeyerek, "Ondan" dedi. "Allah esirgesin. Öyleyse o iyi?"

"İyi. Sana en iyi dileklerini gönderdi."

"Sen de benim iyi dileklerimi ona ilet. Ama diğeri için kötü haber. Fazla zamanı yok dedin." Bardağını tekrar doldurdu, ışığa tuttu. İçkinin güzel bir rengi vardı. "Bu tür durumlarda ne dilemek gerektiğini bilemez insan. Bazen çok çabuk biterse daha iyi olur."

"O da bunu istiyor."

"Ah!"

"Herhalde sıkıntımın bir parçası da bu. Kendini vurmak istediğine karar verdi ve silahı bulacak kişi olarak da beni seçti."

Ne beklediğimi bilmiyordum ama kesinlikle yüzündeki şok ifadesini değil. Görevi kabul edip etmediğimi sordu, ben de ettiğimi söyledim.

"Sen kilisede yetişmedin" dedi. "Seni o kadar ayine götürdüm, gene de Katolik olmadın."

"Yani?"

"Yani ben asla böyle bir şeyi üstlenemezdim. Bir intihara yardım ve yataklık mı? Ben berbat bir Katolik'im ama bunu yapamazdım. Katolikler intihara karşıdır, biliyorsun."

"Cinayete de çok karşıdırlar, değil mi? Bu konuyla ilgili yasaklayan bir emir olduğunu hatırlar gibiyim."

"Öldürmeyeceksin."

"Ama belki bunu fazla ciddiye almıyorlar. Ya da belki bu bile değiştirildi."

"Ciddiye alırlar" dedi. "Ben de adam öldürdüm. Bunu biliyorsun."

"Evet."

"İnsanların yaşamlarına son verdim" dedi, "ve günahlarımı itiraf etmeden öleceğim herhalde ve bunun için cehennemde yanacağım. Ama kendi yaşamına son vermek çok ciddi bir konudur."

"Neden? Bunu hiç anlamamışımdır. Kendinden başka kimseye zarar vermiyorsun ki."

"Düşüncelerine göre Allah'a zarar veriyorsun."

"Nasıl?"

"Hayatının uzunluğu konusunda ondan daha iyiyi bildiğini söyleyerek. 'Bu yaşam hediyesi için teşekkürler ama neden alıp münasip bir yerine sokmuyorsun' diyorsun. Geri dönülemez ve itiraf edilemez bir günah işliyorsun, çünkü itiraf edecek kimse kalmıyor ortalıkta. Şey, ben bir din adamı değilim, bunu anlatmasını hiç beceremiyorum."

"Sanırım ben anladım."

"Anladın mı? Senin için bir anlam taşıyacak biçimde yetiştirilmiş olmalısın. Anlaşılan arkadaşın Katolik değil."

"Artık değil."

Katolik olarak yetiştirilmiş, öyle mi? Çok azımız bunu aşıyor, biliyorsun. Bu onu rahatsız etmiyor, ne yapmayı planlıyor?"

"Onu rahatsız ediyor."

"Ama gene de yapmaya kararlı, öyle mi?"

"Daha sonraki aşamalarda herhalde durumu iyice kötüleşecek" dedim. "Bütün bunları yaşamak istemiyor."

"Kimse istemez ama ağırlarını hafifletecek bir şeyler v l mu?"

"Onları almak istemiyor."

"Neden Allah aşkına? Biliyorsun, her zaman biraz içki içebilir. Bu koşullarda insanın kafasının karışması kolay ve daha ne olduğunu anlayamadan bir bakmış ki şişenin dibine gelmiş."

"Peki, bu intihar olmaz mı? Günahların en kötüsü, bira: önce açıklamıştın."

"Ah, ama aynı anda bütün melekelerinin denetimini elinde tutamazsın. Zihnin düzgün çalışmıyorsa sana karşı kullanılmaz. Kaldı ki" dedi, "Ona birazcık şans verirsen Allah'ın görmezden geleceğini düşünmüyor musun?"

"Sen öyle mi düşünüyorsun Mick?"

"Öyle düşünüyorum" dedi, "ama sana söyledim, ben din alimi değilim. Teolojiji bir yana bırak, hap almak silah almaktan daha kolay değil mi? Hapla ölmek daha zarif olmaz mı?"

"Doğru dürüst kullanırsan olur" dedim, "ama herkes böyle yapamıyor. Bazen insanlar kendi kusuklarını yutarak ayılıyorlar. Ama onun silahı tercih etmesinin gerçek nedeni bu değil"

Mick'e Jan'ın içki içmediğini ve ona göre ağırı hafifletmek ya da yok etmek için ilaç kullanmanın mümkün olmadığını açıkladım. Başta Mick'in yeşil gözleri inanmamış gibi bakıyordu, sonra dinledikçe düşünceli bir hal aldı.

Söylediklerimi düşünürken içkisini tazeledi. Sonunda "Seninkiler bu işi çok ciddiye alıyor" dedi.

"Hepimiz Jan'ın yaptığı seçimleri yapamayız" dedim. "Çok ağrı için bir şey alırız, kaçımız silahı bir avuç Seconal'den daha ayık bir ölme yöntemi olarak görür bilmiyorum, evet, içki içmemeyi çok ciddiye aldığımızı söyleyebilirim."

"Bizim intiharı ciddiye aldığımız kadar." içki içti, bardağının kenarından bana baktı. "Sana bir soru sorayım. Onun durumunda olsan ne yapardın?"

"Bilmiyorum" dedim. "Onun yerinde değilim ve bu durum onun yerinde olsaydım ne yapacağımı söylememi olanaksızlaştırıyor. Sanırım ağrı kesici alırdım ama öte yandan içki içmeden gitmek de isterdim. Kendimi öldürmeye gelince, şey, bunun yapabileceğim bir seçim olduğunu sanmıyorum. Ama kim bilir? Ben onun yerinde değilim."

"Ben de, Allah'a şükürler olsun. Senin yerinde olmadığımıza da memnunum."

"Sen ne yapardın Mick?"

"Allahım, bu iyi bir soru. Onu seviyorsam nasıl reddedebilirdim? Gene de böyle korkunç bir hizmeti ona nasıl yapabilirdim? Çektikleri için ona acıyorum ama bana sormadığı için minnettarım."

"Sana soran ben olsaydım?"

"Allahım, ne soru ama" dedi. "Öyle değil, değil mi? Soran sen değilsin."

"Hayır" dedim, "elbette değilim."

Başka şeylerden söz ettim ama fazla uzatmadık. Oradan epeyce erken çıktım.

Eve dönerken Lisa Holtzmann'ı ve bana gösterdiği parayı düşündüm. Paranın nereden geldiğini ve bundan ne çıkacağını merak ettim.

Kaplan'ın bürosunda bir kasa var mıydı? Bana olması gerekirmiş gibi geliyordu, her avukatın bir kasası olmalıydı. Kasanın büyük, Mick'in eski dev Mosler'ı kadar sağlam olduğunu umdum.

O Mosler'ın açıldığını birden çok kere görmüştüm. İçindeki bazı eşyaları biliyordum. Para elbette, hem dolar, hem döviz. Önemli kredilerinin kayıtları -sokakta kazandığı paralar gerekirse şiddet kullanılarak ya da şiddet tehdidiyle toplanan paralar ve faizler. Bazen değerli eşyalar, saatler, mücevherler muhtemelen çalıntı.

Ve elbette silahlar. Kasasında her zaman birkaç silah vardı. Ara sıra silaha ihtiyacım olduğunda hiç soru sormadan verir ve karşılığında para almayı kabul etmezdi. Bürosunda oturup eski tip çevirmeli telefonda konuşurken kasaya bakıp Mick'ten silah alabileceğimi düşündüm.

Hiç soru sormadan verirdi. Ama şimdi başka bir yerden bulmam gerekiyordu.

Çünkü şimdi neden istediğimi biliyordu. Verebilirdi gerçi ama bunu istemek dostluğumuzu kullanmak olurdu. Dostluğumuz ise ciddiye aldığım bir şeydi. İçki içmemek ya da intihar gibi.

14

Waddell & Yount'ın bürosu, On Dokuzuncu Sokak ile Broadvay'deki on iki katlı bir binanın sekizinci katındaydı. Zemin katında iki mağaza vardı, biri kamera ve karanlık oda malzemeleri, diğeri ise kırtasiye malzemeleri satıyordu. Binada reklamcılıkta kullanılan çeşitli malzemeler satıcısı ile bir çevreci dergi de vardı. Waddell & Yount'ın hemen altındaki kat bir erkek giyim satış yeriydi iflas ya da kapanmadan dolayı eline geçen malları indirimli ve pazarlığa tabi fiyatlarla satıyordu.

Bina eskiydi, Waddell & Yount'ın bürosu da yeni dekore edilmemişti. Yeşil halı yıpranmıştı, mobilyalar çizilmiş tahta masalar ve uygun döner iskemleler ile camlı maun kitap raflarından oluşuyordu. Üstten aydınlatma yeşil metal gölgelikli çıplak ampullerle yapılmıştı. Eski dönem görünüşü ikna ediciydi ve tek anakronizm teknolojiydi. Eski masaların üzerinde bilgisayarlar ve dijital telefonlar ile faks ve bir fotokopi makinesi vardı. Ama hiç değilse bir Luddite eski tip daktilodan hâlâ vazgeçmemişti. Eleanor Yount'ın arkasından koridorları geçerken daktilonun sesini duyabiliyordum.

Eleanor Yount altmış yaşlarında güzel bir kadındı, gri saçları ve uyanık mavi gözleri vardı. Mavi tayyörünün yakasına bir broş takmıştı, sol yüzük parmağında elmas taşlı bir alyans vardı. O sabah onda randevu almak için onu aradığımda bir saat içinde orada olmamı söylemişti. Oraya giderken oyalandım, yolda bir fincan kahve içtim. Saat artık on bir olmuştu ve Bayan Yount masasındaki koltuğa oturmuş, bana da oturmam için bir iskemle göstermişti.

"Çok komik" dedi. "Telefonda konuştuktan sonra sizinle konuşmamın sakıncalı olup olmadığını merak etmeye başladım. Böyle durumlarda ilk aklıma gelen, Glenn'e danışmak olur. Zarif bir biçimde gülümsedi. "Ama elbette bu, değil, öyle mi? Avukatımı arayıp ona durumu açıkladım. Gizleyecek ya da söyleyecek bir şeyim olmadığı için konuşmamda sakınca olmadığını söyledi." Masasının üstünden bir kalem aldı. "Yani iyi ve kötü haberlerim var, Bay Scudder. Sizinle konuşmamın bir mahzuru yok ama korkarım söyleyecek pek çok şeyim de yok."

"Glenn Holtzmann ne kadar zamandır yanınızda çalışıyordu?"

"Üç yıldan biraz fazladır. Kocamın ölümünden kısa bir süre sonra onu işe aldım. Howard Nisan ayında öldü, Glenn de Haziran'ın ilk haftasında buraya başladı herhalde. Amerikan Kitap Satıcıları Fuarı'ndan hemen önce onunla görüşme yaptım. AKS yıllık kitapçılar toplantısıdır, her zaman Anma Günü haftasında olur." Kalemi elinde çevirdi. "Kocam bir avukattı. Columbia Hukuk Fakültesi'nden mezundu ve baro üyesiydi, yani sözleşmeler konusunda kendine güveniyordu elbette."

"Bay Yount öldükten sonra..."

"Bay Waddell" dedi. "Biz evde Bay ve Bayan Waddell'dık, oysa burada Bay Waddell ve Bayan Yount'tık. Çok uzun yıllar Bayan Yount olduğum için bu alışkanlık yarattı, yoksa erkek şovenizmi için kızlık soyadımı kullanıyor değilim. Gözleri sol omzumun üzerinden bir yere bakıyor, yılları düşünüyordu. "Bu büroya taşındığımızda başkan, Eisenhower'dı" dedi. "Buranın yalnızca yarısı bize aitti, daireyi Morrie Kelton adlı bir adamla paylaşıyorduk, Kelton dans grupları ve striptizcilerle bir tür umutsuz vodvilcilere menajerlik yapıyordu. Bu kapıdan içeri New York'taki en tuhaf insanlar girerdi. Brocukvay Danny Rose'u gördünüz mü? Biz gittik ve Morrie'yi görmüş gibi olduk. Ona ne olduğunu merak ediyorum. Sanırım öldü. Şimdi doksan yaşına yakın olmalı."

Uzaktan daktilo sesi geliyordu. "Morrie Kelton" dedi. "Acımasız, zor bir küçük adamdı ama tatlı bir yanı da vardı. Okuma gözlüğü kullanır mısınız, Bay Scudder?"

"Anlayamadım."

"Bu gözlüğe ihtiyaç duyacak yaştasınız. Okuma gözlüğü kullanıyor musunuz?"

"Hayır" dedim. "Herhalde kullanabilirim ama onsuz da idare edebiliyorum. Işık çok loş olmadıkça."

"Öyleyse bizim müşterimiz olamazsınız. Okuma gözlüklerine ihtiyaç duymuyorsanız herhalde büyük punto baskıları da almıyorsunuzdur."

"Henüz değil."

"Sabırlı bir insansınız" dedi. "Bellek gezintileri yapmama izin veriyor ve ısrarlı sorularıma katlanıyorsunuz. Bunu sordum, çünkü şirketin ilk günlerini düşünüyordum. Howard Waddell'le tanıştığımda Newbold Brothers'da sözleşme hazırlıyor ve yayın hakları satıyordu. Küçük bir şirketti, birkaç yıl önce McMillan orayı satın aldı ama Howard tek başına çalışırken hâlâ umut verici bir durumdaydı. Onu harekete geçirenin ne olduğunu biliyor musunuz?"

"Nedir?"

"Yaşlılık nedeniyle görme yeteneğinin zayıflaması. Normal harflere gözünü kısarak bakıyor, kâğıdı kol uzaklığında tutuyor, harfler çok küçük olduğu için normal ciltli kitaplardan kaçınıyordu. İlk okuma gözlüğünü taktıktan bir hafta sonra büro aramaya başladı. Bir ay içinde burayı kiraladı ve Newbold'dan istifa etti. Orada

üretim bölümünde asistanlık yapıyordum. Her gün telefonda yayıncılarla tartışırken yeni bir Maxwell Parkins olmanın ve yeni edebiyat ateşinin küçük bir kıvılcımını ateşlemenin hayalini kuruyordu. 'Ellie' dedi bana, dünya gözleri zayıf yaşlılarla dolu ve onların okuyabileceği hiçbir şey yok. İncil'in otuz küsur baskısını saymazsan tek büyük Punto kitap Pozitif Düşüncenin Gücü ve Mormon Kitabı. Bu bir fırsat değilse, başka ne fırsat olabilir? Neden gelip benimle çalışmıyorsun. Gerçek bir yazarla karşılaşmayacak ya da mavi kalemini eskitmeyeceksin, zengin olacağımızı da sanmıyorum ama bahse girerim eğleneceğiz."

"Siz de onunla birlikte çalışmaya başladınız."

"Bir kez daha düşünmeden. Kaybedecek neyim vardı? Gerçekten de eğleniyorduk ve zaman içinde zengin de olduk. Ama Allah biliyor ya, başta zengin değildik. Her ikimiz de gün de on iki saat çalışıyorduk. Howard dairesini bırakıp burada bir kanepede uyumaya başladı. Kiradan ve otobüs parasından kurtulduğunu, her gün birkaç saat kazandığını iddia ediyordu Buraya küçük bir buzdolabı ve ocak getirdi, masamızda yemek yedik. Birkaç yıl tek pazarımız kütüphaneler oldu, üstelik onlara da çok az kitap satıyorduk. Ama direndik ve iş büyüdü."

Elbette birbirimize âşık olduk. Gerçekten romantik bir ilişkiydi, çünkü her ikimiz de sessizce hissettiğimiz şeyin karşılıksız olduğunu varsayıyorduk, bu yüzden uzun süre açığa vurmadan birbirimizi sevdik. Sonra kaybolan zamanı telafi ettik, gerçi böyle bir zaman olduğunu sanmıyorum, değil mi?"

İçki içtiğim yılları, yok olan günleri, sızıp kaldığım geceleri düşündüm. Freddie Fender'in şarkısı hatırladım. "Boşa Harcanmış Günler, Boşa Harcanmış Geceler." Ama gerçekten boşa harcanmış mıydı?

"Hayır" dedim, "boşa harcanan bir zaman olduğunu sanmıyorum."

"Ama telafi etmek için ne kadar koşturduk! Howard bir hafta boyunca her gece benim evimde kaldı. East End Caddesi'nde iki küçük odada yaşıyordum. Beşinci katta ve asansör yok. O sırada Howard kırk beş yaşlarındaydı ve beş kat çıkacak durumda değildi. Sabah işe gitmek için iki otobüse binmekten de hoşlanmıyordu. Bir hafta sonra, 'Ellie, bu aptalca' dedi. 'Bir emlakçıyla konuştum. Gramercy Park'ta çok uygun bir daire var. iki yatak odası, büyük bir oturma odası, parka bakıyor. İşe yürüyerek gidebiliriz. Git bir gör, olur mu? Senin yargına güveniyorum. Evi güzel bulursan adama tutacağımızı söyle.' Ve neredeyse çok doğal bir şeymiş gibi, 'Evleneceğiz. Aslında evi beğen ya da beğenme hemen gidip evlenebiliriz' diye ekledi."

"Yalnızca bu kadar."

"Yalnızca bu kadar. Ben adımlı Bayan Hovvard Waddell olarak değiştirdim, şirketin adı da Waddell & Yount oldu. Otuz yıl birlikte olduk. Bürodan taşınmadık ama Morrie Kelton'ın ölümünü aldık, ayrıca boşalınca diğer bitişik büroyu da kattık. Şimdi bu bölge moda, her tür yayıncı buraya geliyor. Biz de hâlâ buradayız, hâlâ Gramercy Park'ta oturuyorum. Ev benim için çok büyük, tek başımayım ama şimdi de büro çok küçük, yani birbirlerini dengeliyorlar sanırım. Affedersiniz, Bay Scudder. Beni bugüne döndürmeliydiniz."

"Zevkle dinledim."

"Öyleyse özrümü geri alıyorum. Glenn Holtzmann, Glenn Holtzmann. Zaman zaman bir dış danışmana ihtiyaç duyduğumuzda kullandığımız şirkette çalışan bir arkadaşının tavsiyesiyle bize başvurmuştu. Sullivan, Bienstock, Rowand and Hayes, şirketin adı buydu ve Empire State Binası'nda büroları vardı ama artık bu şirketin varlığını sürdürdüğünü sanmıyorum. Önemli değil. Glenn'in oradaki arkadaşının adını bile bilmiyorum ve çok alt düzeylerde biri olduğuna da inanıyorum."

Glenn o sırada işsizdi. Batı Pennsylvania'da Roaring Spring adlı bir kasabada büyümüş. Sanırım oraya en yakın büyük yer Altoona'dır. Penn State Üniversitesi'ne gitmiş. Bütün bunları hafızamdan söylemiyorum. Sizinle telefonda konuştuktan sonra dosyaları inceledim."

"Merak etmeye başlamıştım."

"Üniversiteden sonra birkaç yıl Altoona'da çalışmış. Dayısının bir sigorta acentesi varmış, Glenn de onun yanında çalışmış. Annesi öldüğü zaman -babası zaten ölmüşmüş- sigorta parası ve evin satışından aldığı parayla New York'a taşınmış ve New York Hukuk'a gitmiş. Özgeçmiş yazısına baktığımızda 'New York Üniversitesi Hukuk Fakültesi' olarak okuma eğiliminde olursunuz ama arada büyük bir fark var. Gene de orada başarılı olmuş ve ilk denemesinde baro sınavını geçmiş, sonra White Plains'e taşınarak orada küçük bir şirkette çalışmış. New York şirketlerinin onu işe almadığını söyledi, bununla özgeçmiş yazılarında Penn Devlet ve New York Hukuk yazanları işe almadıkları sonucunu çıkardım."

Ama Glenn Westchester County'de yaşamaktan ve çata. maktan hoşlanmadı ve çok geçmeden kentteki bir yayınevine geçerek hukuk bölümünde çalışmaya başladı. Yayınevi büyük bir Hollanda holdingi tarafından yutulduğu sırada o departmanda dirsek çürütüyordu. O sırada Howard ölmüştü, Glenn başvurusunu yapmıştı ve başkasıyla görüşmenin hiç gereği yoktu.

"Başta yapacak fazla bir iş yoktu. İşlerimizin büyük kısmı yıllardır birlikte çalıştığımız Amerikalı yayıncılarla yapıyordu. Sözleşmelerimiz düz ve kesindi. İkinci baskıcılar olarak izin almak ya da olası davalarla uğraşmak zorunda değildik. Orijinal yapıtlar basmıyoruz, bu yüzden yazar taslakları göndermediği zaman dava açmak zorunda da değiliz. Görüyorsunuz ya, Glenn, Hovvard'ın işinin yalnızca küçük bir kısmını yapmak üzere işe alınmıştı."

Bu demek değil ki onsuz yapabiliydik. Bunu en iyi nasıl açıklayabilirim?" Kaşlarını çatarak bir örnek bulmaya çalıştı. "Sekreterimin bir daktilosu var" dedi. "Elbette bilgisayarı da var şimdi ve neredeyse her şey için onu kullanıyor. Ama ara sıra doldurulması gereken bir form olduğu zaman, bunu bilgisayarla yapamaz. Bilgisayar kendi kâğıtlarını kullanır, görüyorsunuz ya, var olan bir kâğıda birkaç satır eklemek isterseniz bir daktiloya ihtiyaç duyarsınız. Çoğunlukla daktilo kullanılmaz ama bu demek değil ki onsuz yapabiliriz."

"Sanırım daktilonun sesini duydum."

"Hayır, ne duyduğunuzu biliyorum. Sekreterimin daktilosu, bilgisayarı kadar sessiz elektronik tip bir modeldir. Sizin duyduğunuz, The Front Page'deki belediye salonu gibi gürültülü olan eski bir Underwood. Yabancı haklarla ilgilenen kişi bütün çalışmaları için ondan başka hiçbir şeyi kullanmamakta ısrar eder. Eski bir makine, tuşları bozuk, o ile e harflerinin içi dolmuş. Tashih dolu bu mektupları bütün dünyaya fakslıyor. Üstelik yirmi sekiz yaşında bir kadın, emin olun, bilgisayar kuşağının geldiğini düşünüyor insan." İçini çekti. "Glenn'de bir eski tiplik olduğunu ima ediyor değilim, çünkü öyle değildi. Ama daktilo gibi ona ihtiyaç duyduğumuzda vazgeçilmez bir insandı, gerçi bu da ara sıra olurdu."

"Zamanının geri kalanında ne yapardı?"

"Masasında çoğunlukla kitap okurdu. İlgilendiği alan tarih ve dünya olaylarıydı, onun önerilerine uyarak çok sayıda kitap bastık." Gözlerini kıstı. "Glenn burada çalışmaya başladığı zaman" dedi, "danışmanlık yapmanın ötesine geçebileceğini düşünmüştüm. Doğrusunu isterseniz onu buranın veliahtı olarak görmüştüm."

"Gerçekten mi?"

"Unutmayın kocamın hukuk deneyimi vardı. Glenn'in bu konumunu için bütün inceliklerini kavramak için bir platform olarak kullanabileceğini düşünmüştüm. Emekli olmaya hazır olduğumu söylemek istemiyordum ama birkaç yıl içinde olabilir, özellikle benden sonraki doğru insanı bulmuşsam. Bunu Glenn'e hiç söylemedim ama pek de üstü kapalı bir şey değildi. Onunki geleceği olan bir işti."

"Ama bundan yararlanmadı."

"Hayır. Kocamın son projelerinden biri büyük punto kitaplar kulübüydü. Kulübün başlatılması için birçok hukuki iş gerekiyordu ve başta Glenn'in zamanının büyük kısmını aldı. Plana göre özel ilgi alanları -polisiler, bilim kurgu, yemek kitapları- olan okurlar için ek kulüpler kuracaktık. Büyüme potansiyeli olan bir alandı ve Glenn'in yapması gereken tek şey hukuk alanından çıkarak bu alanı genişletmek, bu işi kendi çocuğu gibi görmektir. Ama Glenn bunu yapmadı ve burada işe taşladıktan altı ya da sekiz ay sonra küçük havuzumuzda küçük bir kurbağa olmakla yetindiğini anladım. Başta burada oyalandığını, fırsat bulduğunda başka bir şirkete, belki bir hukuk şirketine atlayacağını sanmıştım. Sonra zaman geçti ve yanıldığı mı anladım, Glenn burada çok mutluymuştu. Büyük hırsları olmadığına karar verdim."

"Hayal kırıklığına uğradınız mı?"

"Uğramış olmalıyım herhalde. Onu yeni Howard Wardell olarak hayal etmişim ama Glenn bundan çok uzaktı. Oysa ben erken emekli olabileceğimi düşünüyordum. Bu beş yıl daha yönetimde kalacağım ama artık zamanı geldiğinde yerimi kimin alacağını biliyorum sanırım."

"Yabancı haklar sorumlusu" dedim.

"Kesinlikle doğru! Daktilosu da engel olmayacak, çünkü kendi sekreteri olacak. Bunu nasıl bildiğinizi bana anlatın."

"Yalnızca şanslı bir tahmin."

"Saçma. Tahminde bulunmuyordunuz. Kesin bir kararla konuşuyordunuz. Nasıl bildiniz?"

"Ondan söz ederken sesinizdeki bir şeyden. Ve gözleriniz-deki bakıştan."

"Bundan daha somut bir şey yok mu?"

"Hayır."

"İlginç. Onun için ne planladığımı bilmiyor, başka bilen de yok. İşinizde çok iyi olmalısınız, Bay Scudder. Bütün işiniz bu mu, insanlarla konuşup söylediklerini dinlemek? Ve konuşurken yüzlerini izlemek?"

"Büyük kısmı bu" dedim. "En çok sevdiğim kısmı da." Biraz daha işimden söz ettikten sonra Glenn Holtzmann'ın aylığını sordum.

"Yıllık artışları vardı" dedi, "ama büyük hukuk şirketlerinin okuldan yeni mezunlara verdiğiinden daha az kazanıyordu gene de. Elbette onlar adamlarını haftada yetmiş, seksen saat çalıştırırlar, bizim ise Glenn'den ne kadar az şey istediğimizi anlamıştım. Doğru dürüst yaşayacak kadar kazanıyordu. Burada işe başladığında bekardı, sonra paralı birini seçecek kadar akıllı davranıp evlendi. Yanlış bir şey mi söyledim?"

"Size karısının zengin olduğunu mu söyledim?"

"Belki sözcüklere pek dökmedi ama aldığım izlenim kesinlikle buydu."

"Eşi bir sanatçı" dedim, "serbest çalışıyordu. Aşağı Doğu Yakası'nda kötü bir kiralık evde yaşıyordu."

"Olağandışı bir şey bu."

"Glenn onunla burada tanıştı" diye konuşmaya devam ettim. "Sanat yönetmeninize çalışmalarını göstermek için gelmişti. Glenn onu fark etti, anladığım kadarıyla hayli romantikti, gerçi sizin flörtünüzden çok farklıydı."

"Flört bunun için doğru sözcükse tabii" dedi. "Ama lütfen devam edin. Büyüleyici buluyorum."

"Karisinin ayaklarını yerden kesti. Tanıştıktan bir ay sonra evlenme teklif etti."

"Bundan daha uzun süre arkadaşlık yaptıkları izlenimine kapılmışım."

"Karıyla hiç tanışmadınız mı?"

"Hayır. Denver'lı olduğunu ve düğünün orada yapıldığını biliyorum. Bürodan kimse katılmadı. Aile içi bir tören olduğunu düşünmüştüm."

"Karısı Minneapolis'in bir banliyösünden" dedim, "ama New York'a taşındığında ailesiyle bağlarını kopardığı izlenimini edindim. Belediye Salonu'nda evlendiler ve Bermuda'ya balayına gittiler."

"Babasının Vali ve Aspen'da kayak merkezi olduğunu sanmıyorum."

"Babası hakkında bir şey söylediğini hatırlamıyorum ama hayır, babasının böyle biri olduğunu sanmam. Balayından döndüklerinde Glenn ona yeni bir evle sürpriz yaptı. Ailesinden kalan parayla ön ödemeyi yaptı."

"Benim izlenimime göre okulu bitirmeye ancak yetecek parası vardı."

"Belki öğle yemeği parasını biriktirmiştir."

"Koca bir daire..."

"Müthiş bir manzarası olan iki yatak odalı küçük bir ev. En az çeyrek milyon dolarlık diyebilirim."

"Yeni bir bina, değil mi? İnşaatçılar yüzde on gibi düşü). bir faizle kredi ayarlıyorlar. Yalnızca yirmi beş bin dolara ihtiyaç duymuş olmalı. Ama ödemeye ilgili bir sorun çıkmaz mıydı?"

"Ödeme yoktu" diye açıkladım, "evi nakit parayla satın almış."

Bayan Yount bana bakakaldı. "Parayı nereden buldu?"

"Bilmiyorum."

"Aklıma ilk gelen şey zimmetine para geçirdiği elbette. Çeyrek milyon dolar mı? Bunun olanaksız olduğunu söylerim ama herkes hep böyle söyler zaten. Son bir iki yılda yayın dünyasında iki tane zimmetine para geçirme olayı duydum. Biri epey yüklü miktarda para aldı. Her ikisi de hemen yakalandı, her ikisi de kokain işine girmişti, bana öyle geliyor ki bu davranışın altında kokain yatıyor. Ekonomik açıdan zorlayıcı bir neden, kişiliği de, yargı gücünü de zayıflatıyor. Glenn kokain kullanıyor muydu?"

"Ondan kuşkulananmış mıydınız?"

"Kesinlikle hayır. Fazla içki içtiğini bile sanmam." Nakit parayı sordum. Orada çok nakit bulunur muydu? "Büyük paraları bankada tutuyorum" dedi. "Hesapta duruyor. Ama sorduğunuz bu değil sanırım."

"Nakit paradan söz ediyorum" dedim. "Yeşil dolardan."

"Yeşil dolar.' Şey, Bay Scudder, sekreterim masanın sağ üst çekmecesinde bir bozuk para kutusu bulundurur. Bahşış vermek gerektiği zaman elini kutuya atar. Sanırım iyi bir günde kutuda elli dolar bulunur ama buradan çeyrek milyon dolar çıkarmak için çok yaratıcı bir insan olmak gerekir."

"Holtzmann'ın parasını nakit aldığını sanıyorum. Sizden çalmak için bir yol bulmuşsa sahte hesaplara gizli ödemeler yapmış olması gerekir ve böyle bir işaret yok."

"Bu benim kaygımı hafifletti ama merakımı gidermedi. Parayı nereden bulduğunu sanıyorsunuz?"

"Bilmiyorum."

"Belki parası hep vardı. Belki ana-babası zengindi, belki ona büyük miktarda para bıraktılar ve Glenn bunu kimsenin bilmesini istemedi. Hukuktan mezun olmak için paranın bir kısmını kullandı, gerisini elinde tuttu."

"Nakit olarak mı? Banka hesapları, kasa belgeleri olması gerekir. Miras kaldığında para eline nakit olarak geçmemişse tabii."

"Bu nasıl olabilir ki?"

"Belki meyve kavanozunda duran bir paraydı, ailesinin ölümüyle ortaya çıkan vergisiz bir para. New York'a ne zaman geldi sizce? On yıl önce mi?"

"En azından bu kadar uzun süre önce. Enid'e baktırabilirim."

"Önemli değil. On yıl. Gördüğüm paralar yeterince yeni tir tarihteydi ama seri numaralarını ya da imzalarını kontrol etmedim, yani..."

"Gördüğünüz paralar mı?"

Bunu söylemek istememişim. "Evinde bir miktar nakit vardı" dedim.

"Büyük bir miktar mı?"

"Öyle diyebilirim."

Her ikimiz de sustuk. Sonunda Bayan Yount müşterinin kim olduğunu sordu. Ona anlattım. Bunun George Sadeck'in masum olduğu anlamına gelip gelmediğini öğrenmek istiyordu. İlle de masum olması gerekmez, dedim. Sırları olan bir adamı öldürmekten suçlu olduğu anlamına da gelebilir. Glenn Holtzmann'ın sırrını ortaya çıkardığım zaman daha çok şey öğrenmiş olabilirim ama şimdilik yalnızca bir sırrı olduğunu ortaya çıkarabildim.

"Sık sık geç saatlere kadar çalışıyordun" dedim. "Hiç değilse karısına böyle söylüyordun. Ama söylediğin gibi iş yükü o kadar hafifse..."

"Saat beşi geçtiği anda masasında durduğunu hatırlamıyorum."

"Nereye gittiğini merak ediyorum."

"Hiçbir fikrim yok."

"Bazı akşam randevulara da giderdi. İş randevuları ama anladığım kadarıyla iş Waddell & Yount'ın işi değildi."

Başını hayır anlamında salladı. "Bütün bunları hiç anlayamıyorum" dedi. "Çok saf olduğumu sanmam. Ama Çifte Hayat filminde bir rol olsa buna hiç uymayacak tek aday Glenn olurdu."

"Onunla tanışmıştım."

"Bundan söz etmediniz."

"Şey, önemli bir şey değil. Kız arkadaşım ve ben onlarla yemeğe çıktık, onunla ve karısıyla. Bu olay baharda oldu. Sonra onunla birkaç kez karşılaştım. Onlardan bir blok ötede oturuyorum. Benimle kitap yazma konusunda konuşmak istiyordu."

"Yazar mısınız?"

"Hayır ve hiç ilgilenmiyorum ama Glenn'in deneyimlerimle ilgili bir kitap basmakla ilgilendiği izlenimini edindim. Söylediklerinden şirketinizin kesinlikle ikinci baskı yayıncı olduğunu düşünüyorum."

"Evet, doğru."

"Ayrıca Glenn'in kitap yazmamla değil de benimle daha çok ilgilendiği izlenimini de edindim. Benden başka bir şey istiyordu ve ne olduğunu söylemek istemedi. Onun yanında kendimi rahat hissetmiyordum. Bana her zaman sinsî göründü."

"Açık ki içgüdüleriniz benimkinden daha iyi."

"Ya da belki burada gizli işler yapmıyordu" diye önerdim. "Belki karanlık yüzünü büro dışına saklıyordu."

Patronun kendisi olduğunu söyledi. Glenn'in karanlık bir yanı olsaydı aylığını ödeyen kadına bunu belli etmezdi. Bana büroyu gerdirip aralarında yabancı haklar sorumlusu genç kadının da bulunduğu üç çalışanıyla tanıştırdı. Onlarla yaptığım kısa konuşma bilgi dağarcığıma önemli bir şey eklemedi. Son zamanlarda Glenn'in işi büyük oranda büyük punto kitap kulübüyle ve her yıl almaları gereken kitap miktarını satın alacak üyelerle ilgili hukuki işlemlerle ilgiliydi. Konuyla ilgili olarak bilmek istediğimden fazlasını öğrendim sonunda. Bütün bunların küçük kasadaki parayla, cinayetle ya da kaldırımdaki kanla ilgisi olmadığını düşündüm.

Eleanor Yount'ın bürosuna döndüğümüzde, olayda cevaplanmayan bazı sorularla ilgili tahminimi sordu. Ona henüz tahmin yapamayacak kadar işin başında olduğumu söyledim. Söylenecek fazla bir şey yoktu.

"Böyle diyeceğinden korkuyordum" dedi, "Bunun nasıl sonuçlanacağını bilmek isterim ve gazetelerde okuyamayacağım gibi bir duyguya kapıldım."

"Okuyabilirsiniz."

"Öyle olsa bile bütün hikâye yer almaz, değil mi?"

"Genellikle yer almaz."

"Sonra gelip bana anlatır mısınız? Elbette muhasebecime W&Y'nin Glenn'in evinin parasını ödemediğinden emin olup olmadığını soracağım. Tuhaf bir şey olursa size bildiririm. Bana bir kartınızı verirseniz..."

Ona kartlarımdan birini verdim. "Bir ad, bir telefon numarası, başka bir şey yok" dedi. "Minimalist bir kartvizit. İlginç bir adamsınız, Bay Scudder. Orijinal basmıyorum ama bu kentte orijinal basan hemen herkesle yakın ilişkilerim var, yani yazmak istediğiniz bir kitap..."

"Böyle bir şey yok."

"Çok ilginç" dedi. "New York'ta kitabını bastırmaya çalışmayan bir polis ya da özel detektif olduğunu sanmıyordum. Bugünlerde kimse suçlarını aramıyor. Herkes bir yayınevi arıyor."

15

Drew Kaplan'ı daha önce de aramıştım ama mahkemedeydi. Waddell & Yount'dan tekrar aradım. Sekreteri onunla konuştuğunu ve saat üçte beni bürosunda görebileceğini söyledi. Ve evet, Bay Kaplan'ın bürosunda bir kasa vardı. Ses tonu bunu sorduğum için kendimi biraz aptal gibi hissetmeme neden oldu.

Lisa Holtzmann'ı aradım ve Glenn'in sesini tekrar dinledim. Mezardan gelen bir ses duymak zorundayım, biraz daha bilgi veren bir sesi tercih ederdim. Glenn'in bana söyleyebileceği tek şey mesaj bırakmamdı. Sinyal sesini bekledikten sonra kendimi tanıttım, Lisa telefonu hemen açtı. Ona saat üçte Court Sokağı'ndaki bürosunda Drew Kaplan ile randevusu olduğunu söyledim.

"Sen de benimle gelebilir misin Matt?"

"Ben de bunu planlıyordum" dedim. "Bir arkadaş isteyebileceğini düşünmüştüm."

"Tek başıma gitmeğe çekiniyorum."

Ona saat ikide evinde olacağımı, böylece hayli vaktimiz kalacağını söyledim. Bir telefon daha etmem gerekiyordu, TJ'nin çağrısını arayacaktım ama Waddell & Yount'da beni aramasını bekleyerek oyalanmak

istememedim, sekreterin "TJ'yi kim arıyor?" cümlesini duyunca ne hale geleceğini de görmek de istemiyordum. Dışarı çıkıp onu sokaktan aradım, sinyal sesini duyunca telefon numaramı tuşladım ve aramasını bekledim.

Beş dakika kimse aramadan geçti, bu arada yoldan geçenler telefona bakarak pis bakışlar attığından telefona bir çeyrek atıp otelimi aradım. Resepsiyondaki tek mesaj TJ'den gelen iki telefonda. Mesaj yok, yalnızca çağrı numarası. Bir para daha atıp Elaine'i aradım ama karşıma telesekreter çıktı. "Ben Matt" dedim, "orada mısınız?" Cevap gelmeyince, "Bu gece seni görmek istiyordum ama işler hızlanmaya başladı. Zamanında bitirebilirim birlikte yemek yiyebiliriz ya da geç gelirim. Programımı yapınca seni ararım." Buna ekleyecek bir şey olması gerekir gibi geliyordu ama ne olduğunu bulamadım, sonra süt bitti de beni bu sıkıntıdan kurtardı.

Almacı elimde tutarak telefonu elimle kapattım, TJ'nin arayacağını umuyordum. Otelimle ya da Elaine'in telesekreterleriyle konuşurken aramış ve meşgul sinyali almış da olabilirdi Koyu renk takım elbiseli ve şapkalı bir adam telefon edip etmeyeceğimi sorduğunda bunları düşünüyordum. "Çünkü özel büro istiyorsan" dedi, "Broadway'de birçok boş yer var, o kadar çok ki ne yapacaklarını bilemiyorlar. Onlarla konuş, sana bir masa ve iskemle verirler, telefon şirketi de özel telefonunu bağlar."

"Affedersiniz."

"Hey, önemli değil" diyerek parayı telefona attı.

Bir blok ötede bir çeyrek daha harcaayıp AA'nın Intergrup bürosunu aradım. Telefona cevap veren gönüllüye yakınlarda, öğle saatinde toplantı olup olmadığını sordum. Beni Union Alanı'nın hemen yanındaki bir cemiyet merkezine gönderdi. Oraya vardığımda toplantı başlamıştı. Orada bir saat kaldım ama söylediklerinin pek farkına varmadım. Zihnim başka bir şeye pek yer bırakmayacak kadar Glenn Holtzmann'la meşguldü. Gene de düşünmek için iyi bir yerdi ve kahve de kötü değildi. Sepete benden beklenen kadar para koydum. Para atmasam bile kimse bunu umursamazdı. Kimse kendime bir büro kiralamamı ya da iki sıra önümde uyuklayan yaşlıya bir otel odasına gitmesini söylemedi.

Elli Yedinci Sokak, Onuncu Cadde'ye birkaç dakika erken gittim. Görevde başka bir kapıcı vardı ama ona Lisanın adını söylediğimde bir gece önceki kadar şüphelenmiş bir tavır takındı. Ona kendi adımı da söyleyip Bayan Holtzmann'ın beklediğini belirttim, kapıcı bunu onaylattığı anda eski dost olduk.

Yirmi sekizinci katta tam ben çalacakken Lisa kapıyı açtı ve eşikten adımımı atar atmaz kapadı. Dirseğimin hemen üstünden kolumu tutarak geldiğime memnun olduğunu söyledi. "Beş dakika erken geldin" dedi, "son on beş dakikadır saatime yirmi kez bakmış olmalıyım."

"Gerginsin."

"Dün gece çıktığından beri gerginim. Bulduğum andan itibaren para beni tedirgin etti ama sana gösterip ve üzerinde konuştuktan sonra tamamen gerildim. Seni parayı almaya ikna etmeliydim."

"Bunu neden yapmak istiyorsun?"

"Çünkü dün gece neredeyse hiç uyumadım. Beni korkuttu, hepsi bu. Bir an dolapta güvenli olmadığına, ilk bakacakları yerin orası olacağına karar veriyordum."

"Kimin bakacağı ilk yer?"

"Hiç fikrim yok. Yataktan kalkarak kasayı raftan alıp yatağın akma tıktım. Sonra ilk bakacakları yerin yatağın altı olduğuna karar verdim. Paranın tehlikeli olduğuna karar verdim, tek istediğim bu paradan kurtulmaktı. Kasayı açıp bütün parayı pencereden fırlatmayı düşündüm."

"Bu da bir düşünce."

"Beni ne durdurdu biliyor musun? Pencereyi açmaya Korktum. Aşağıya atlamaya engel olamayacağımdan korktum. Gerçekten öyle korktum ki, kapalı ve kilitli olmasına rağmen Pencerenin yanına bile gidemedim. Yükseklikten genellikle korkmam ama korktuğum yükseklik değildi, kendi zihnimdi. Halime bak."

"İyi görünüyorsun."

"Öyle mi?"

Bana iyi görünüyordu. Flanel pantolon, yosun yeşili bir bluz, piring düğmeli mavi bir blazer giymişti. Ruj sürüp hafif makyaj yapmıştı. Parfüm de sürmüştü, orman havalı bir koku. Kahve yapmıştı, bir fincan kahve içmek için zaman vardı. Lisa kahveleri koyduktan sonra yatak odasına geçip kasayı getirdi. Küçük kutuyu ondan alıp ağırlığını ölçtüm, sonra 5-10-1'i çevirip kapağı kaldırdım.

Lisa, "Şifreyi hatırlıyorsun" dedi.

"Bu tür şeyleri hatırlarım." Paraları çıkarıp elimde kaydırıp, yakından baktım. Lisa sesini yükselterek paranın sahte olup olmadığını sordu. Bana öyle gelmediğini söyledim. Sahte değildi. Bir reçel kavanozuna konulup Pennsylvania'daki bir ahırın arka tarafına da gömülmemişti. Bazıları eskiydi -yüzlükler küçük paralara oranla daha yavaş bir hızla dolaşımında kalit ve eskimleri zaman alır- ama çoğu son on yılın tarihini taşıyordu. Holtzmann'ın efsanevi mirasından geliyorlardı. Lisa'ya pencereden atmadığına memnun olup olmadığını sordum.

"Bantlarını sökecektim" dedi, "kimseye zarar vermemek için. Kafana düşen bir deste paranın seni öldürdüğünü düşün."

"Vicdanın açısından bunu istemezdin."

"Hayır. Ama ne kadar hoş görüneceğini düşündüm, havada uçan paralar, rüzgârla sürüklenip oraya buraya düşüyor. Ne kadar çok insanı mutlu ederdi, düşünsene."

"Herhalde" dedim.

Aşağı inip Brooklyn'e gitmeyi kabul etmeyen iki taksi çevirdik. Bugünlerde taksiciler Göçmen Bürosu'ndan geçer geçmez ehliyet için başvuruyor ve öğrendikleri İngilizce ilk iki sözcük, "Brooklyn'e gitmem" oluyor. İlk ikisi ne kadar iyi İngilizce konuştuklarını gösterdiler ve gülümseyerek yanımızdan çekip gittiler, İngilizce konuşarak büyüyen bir Nijeryalı olan üçüncüsünün kanıtlayacağı bir şey yoktu ve nereye istersek oraya gitmeye hazır. Nasıl gidileceğini bilmiyordu ama gene de kabul etti.

Elbette metro daha hızlı, daha kolay ve on beş dolar daha ucuz olurdu ama akli başında hangi insan üç yüz bin dolarla metroda gitmek isterdi? Pencereden fırlatsan daha iyi olurdu.

Ben ona Lisa'nın kim olduğunu ve neden oraya geldiğini anlamken Drew Kaplan masasında oturup dikkatle dinledi. Ona neredeyse her şeyi anlatmışım ama masanın üstüne koyduğum küçük kutunun içindekiler hakkında hiçbir şey söylemedim. Konuşmam bitince Drew birkaç noktanın üzerinden geçti ama O da kutudan söz etmedi. Sonra iskemesini geri atarak gözlerini tavana dikti.

"İyi bir boya istiyor" dedim.

"Öyle mi? Senin de iyi bir tıraşa ihtiyacın var diyebilirim ama bunu diyecek kadar duyarsız mıyım?"

"Kesinlikle."

"Kesinlikle. Bayan Holtzmann, önce üzüntümü dile getirmek istiyorum. Elbette olayı gazetelerden okudum. Kocanız kaybettiğiniz için çok üzgünüm."

"Teşekkür ederim."

"Bana anlatılanların ışığında kesinlikle, çıkarlarınızı koruyacak birine ihtiyacınız olduğunu düşünüyorum. Bunu -küçük kutuyu gösterdi- güvenli bir yere koymanız gerektiğini anlıyorum. İçinde neler olduğunu bana söylemediniz, söylemeniz için bir neden de yok ama belki Matt içinde neler olduğu konusunda diyelim ki üç tahminde bulunabilir."

"Üç tahmin mi?" dedim.

"Elbette. Karanlığa sıkılmış kurşunlar gibi."

"Tamam" dedim. "Kutuda Tanzanya'dan gizlice çıkarılan fildişleri olabilir."

"Bu bir olasılık."

"Ya da Yargıç Crater içinde olabilir."

Drew eğlenerek, "Olabilir" dedi. "Uzun zamandır yoktu."

"Ne oldu, iki tahmin mi?" "Hı-hı. Bir tane kaldı."

"Eh, kutunun içinde büyük miktarda para olduğunu da söyleyebilirim."

"Bir rastlantıyla gerçekten içinde para varsa nereden geldiği konusunda bir tahminde bulunmak ister misin?"

"I-ih. Tek bir ipucu bile yok."

"Dairenin nasıl alındığı ve bu esrarengiz adamla ilgili diğer her şey kadar esrarengiz. Tamam." Bir elini kutunun üstüne koydu. "Bunu saklamak için alacağım" dedi. "İçinde ne olduğunu bilmediğimi karşılıklı kabul ediyoruz. Ayrıca şu andan itibaren bu kutunun bende bulunması ve hatta varlığı bile müşteri gizliliği kapsamına giriyor. Size kutu karşılığında bir alındı makbuzu vereceğim Bayan Holtzmann."

"Alındı makbuzu mu? Önemli değil."

"Makbuzda yalnızca Lisa Holtzmann yazacak. Size ne denmesini isterdiniz?"

"Lisa" dedi. "Bana Lisa de."

"İyi, sen de bana Drew de. Dediğim gibi, sana makbuz vereceğim ama bu kutu bir soygunda kaybolursa sigorta ya da herhangi bir yükümlülük olmayacağını anlamın gerekir. Kutunun yükümlülüğünü alıyorum, içindekilerin değil."

Lisa bana baktı. Başımı salladım, o da Drew'a anladığını söyledi.

Drew, "Rahat ol" dedi. "Müvekkillerimden para çalmam, yalnızca ücretimi yüksek tutarım. Uzun vadede çok daha kârlı bir yol ve cezaevinde daha az zaman geçiriyorsun. Lisa, buradaki şu kutu kaygı duymamız gereken tek şeyse saklamam için birkaç dolarını alırım. Ya da belki köşeye kadar gidip genç kızlık soyadıyla veya her zaman kullanmak istediğin bir soyadla bir kasa kiralamanı önerebilirim." Ayağa kalktı, ellerini önünde kavuşturdu. "Ama bu yol daha tehlikeli. Eviniz var, kocan kirli paralar almışsa İRS görevlileri evle ilgilenebilirler. Sigorta işlemleri var, buna ilişemezler ama polişelerin niteliğine ve sahipliğine bağlı olarak ya

da gelir vergisi verip vermediğine bağlı olarak değişebilir." Kaşlarını çattı. "Affedersin, kocanın ricasından küçük düşürücü şeyler söylemek değil niyetim. Saygısızlık etmek istemiyorum, yalnızca seni zor bir durumda bırakmış, bu gerçeği unutmamanı istiyorum."

"Aslında Drew bir prenstir" dedim.

Drew beni duymazlıktan geldi. "Gizli mal varlıkları olasılığı da var" diye devam etti, "ancak bilersen ortaya çıkabilirler. Senden ne istiyorum, Lisa, kutuyu korumak için beş bin dolarlık bir çek. Bu rakam senin adına yapacaklarımı karşılar."

Lisa tekrar bana baktı. Bu kez, "iyi bir fikir değil, Drew. Parası yok" dedim.

"Ah!"

"Bankada yok. Er ya da geç sigorta parasını alacak ama şimdilik günlük harcamalarını ancak karşılamaya yetecek kadar parası var."

"Anlıyorum."

Kutuya hızlı bir bakış fırlattım. Drew önce kutuya, sonra bana baktı.

"Çek olarak almak isterdim" dedi. "Bir dakikalığına koridora çıksam ve dönene kadar kutuyu kasaya koymasam, Lisa bir çek yazsa, belki eve döndüğünde buzdolabında beş bin dolar bulur, yani çek karşılıksız çıkmasın diye bankaya yatırarak kadar para bulur. Ne dersin?"

"Sanırım bu çek meselesi onun aleyhine işleyecek bir iz bırakır. Yapacakları ilk şey banka hesabına bakmaktır."

"Evet, haklısın" dedi. "Allah kahretsin. Bana bir dakika zaman verin." Oturup gözlerini kapadı. Tam bir dakika sonra gözlerini açıp, "Tamam, şöyle yapacağız" dedi. "Çek defterini yanında getirdin umarım. Avukat Drew Kaplan'a ödenecek yüz dolarlık bir çek yazmanı istiyorum."

"Gördün mü?" dedim. "Hepsi böyledir. Yüksek bir rakamla başlarlar ama genellikle aşağıya indikçe inerler."

"Ben bunu duymamış olayım" dedi Drew. "Her şeyi yazdın mı, adımı ve Avukat'ı? Tamam." Telefonu kaldırıp diyafon tuşuna bastı, "Karen, Matthew Scudder'a Lisa Holtzmann adına yaptığı araştırma hizmetleri karşılığında ödeneceği bilgisiyle bir çek yaz" dedi. Karen'a Lisa'nın adı ve soyadını heceleyerek söyledi, sonra almacı eliyle kapatarak? "Araştırma mı? Soruşturmamı mı? hangisi doğru?" diye sordu.

"Ne farkedeki?"

Omzunu silkti. Telefona, "Yüz dolarlık yaz ve çeki elinde tut" dedi. "Çıkarken çeki senden alacak."

"Bunu sevdim" dedim. "Ortak mıyız? Her şeyi yarı yarıya bölüşecek miyiz?"

Drew gene beni duymamazlıktan geldi. "Şimdi şöyle yapacağız" dedi. "Ben bir dakikalığına dışarıya çıkacağım ve geri döndüğümde Lisa çantasında tamamen unuttuğu on bin dolar bulursa hiç şaşırılmayacağım. Ve hayır, fiyatta ani bir artış da olmayacak. Hemen döneceğim."

Drew odadan çıktığı zaman kutuyu açıp her birinde beş bin dolar olan iki tomar çıkardım. Lisa paraları çantasına koyup kutuyu kapattı. Drew elinde çekimle dönene kadar bekledik. "Yüz dolar" dedi. "Artık o Cadillac'ı alabilirsin."

"Lisa'nın çantasında ne bulduğunu asla tahmin edemezsin."

"Tahminim Tanzanya fildişi olurdu ama yanıldığımı görmeye istekliyim."

Lisa'nın bana bakışı, benim başımla onaylamam. Çantasından her iki para tomarını da çıkarıp Drew'un masasına koydu

Drew içini çekip, "Kitabına uydurmaya çalışıyorsun, nakit almamaya çalışıyorsun ama nasıl bu tarzda çalışıp müvekkilimin çıkarlarını savunabilirim ki? İşte avukatların başı böyle derde giriyor." Bunu düşünüp, "Tamam, bu birinciydi. Başkaları da var" dedi. Bir tomarı alıp eliyle tarttı, sonra bana fırlattı. Diğerini alıp, kenarlarına baktı, tekrar içini çekti ve tomarı göğüs cebine soktu. Lisa'ya, "Biraz önce burada olanları anlıyor musun?"

"Sanırım."

"Eğer anlamadığın bir şey varsa Matt sana açıklayabilir. Artık bir avukatın ve bir detektifin var, burada duran arkadaşşıma bir çek yazdığım için ona söylediğin ve onun kendi başına bulduğu her şey ayrıcalıklı bilgi oldu. Bunu açığa vurmaya zorlanamaz. Açığa vuracağı için değil ama böylece kığını korumuş olur, kaba konuşmamı başışla." Kutuyu eline aldı. "İnsan fildişinin ne kadar ağır olduğunu unutuyor" dedi. "Özellikle yasak bölgede avlanmış olanları. Lisa, seninle haberleşeceğiz. Herhangi bir şey olursa beni ara ve her tür sorunla ilgili olarak beni referans göster. Hiçbir konuda kimsenin sorusuna cevap verme. Arama izni olmadan kimsenin evine girmesine izin verme, biri arama izniyle gelirse beni ara. Matthew, seni görmek her zaman bir zevk."

Blokun alt tarafındaki durakta duran bir taksi vardı ve şoför Onuncu Cadde, Elli Yedinci Sokak'a gitme konusunda sorun çıkarmadı. "Burası Manhattan" dedim ama şoför gene sorun olmadığını söyledi. Lisa semti neden özellikle belirttiğimi merak etti: Brooklyn'de Onuncu Cadde, Elli Yedinci Sokak var mıydı? Aslında var,

dedim, Sunset Park ile Bay Ridge'in birleştığı yerin yakınlarında kesişir. Lisa, Brooklyn'i hiç bilmediğini, bazı sanatçıların stüdyolarının bulunduğunu bildiği Williamsburg'a gittiğini söyledi ama oranın yakınlarında değildik, değil mi? Hayır, dedim, değiliz.

Gideceğimiz yere ulaşıp evine girene kadar konuşmamız bu düzeyde sürdü. Lisa, "Bir içki içeceğim" dedi. "Hamileyken bu alışkanlıktan kurtulmuştum ama şimdi içmemem bir neden yok, değil mi? Sanırım viski alacağım. Ya sen?"

"Kaldıysa biraz kahve."

"İçki içmiyor musun?"

"Eskiden içerdim."

Anladı, tam bir şey söylemek üzereyken fikrini değiştirdi. Mutfağa gidip benim için kahve, kendisi için de hafif viski-soda karışımına benzer bir şeyle döndü. Her ikimiz de oturacak bir kanepenin seçip Court Sokağı'ndaki avukat bürosunda olanları konuştuk. Drew nakit para almak istemedi diye açıkladım, çünkü bu bir avukatın başının belaya girmesi için iyi bir yoldu. bir sürü savunma avukatı uyuşturucu satıcılarından nakit para aldıklarında sorunlarla karşılaşılıyordu. Hükümet avukatlık ücretine uyuşturucudan yasadışı yollarla kazanıldığı savıyla el koymaya çalışıyor, bazen sanığa karşı dava düşse bile geri vermiyordu.

"Glenn uyuşturucu içinde miydi?"

"Kim bilir?" dedim. "Bu noktada kimse onun ne cehennemlik iş yaptığını söyleyemez ama para öyle ya da böyle kirli büyük olasılıkla. En azından vergilendirilmemiş gelir. Ve bir kere daha vergilendirilmemiş gelir olmak üzere, çünkü Drew bunu hesaplarına kolayca giremez ve banka hesabına nereden geldiği konusunda açık kapı bırakmadan yatıramaz. Muhasebenin dışında tutmak zorunda."

"İnsanların deftere girmeyen geliri tercih ettiğini sanırdım."

"Her zaman değil. Bu durumda vergiden muaf tutacağı para, hukuku ihlal etmesiyle dengeleniyor. Üstelik hukuku ihlal ettiğini iki kişi bilecek."

"Bu iki kişi de..."

"Seninle ben. Onu ele vereceğimizi düşünmüyor, yoksa parayı almazdı ama onun önünde beş bin dolar almamı sağlayacak benim sigortası olmamı sağladı. Şimdi benim ellerim de onunkinden daha temiz değil. Bu arada, istersen parayı sana geri yerebilirim."

"Neden?"

"Çok para bu."

"Birkaç saat önce her şeyi pencereden aşağıya fırlatacaktım, unuttun mu?"

"Böyle bir şey yapmazdın."

"Hayır ama yapmak istedim. Birkaç gün önceye kadar böyle bir paranın varlığını bile bilmiyordum. Bulduğumdan beri birinin gelip alacağından ya da beni öldüreceğinden korkuyorum. Şimdi paranın bir kısmını elimde tutma şansım var, tutamasam da hiç olmazsa artık kaygılanmam. O para tomarlarından biri sana, diğeri Brooklyn'de bir avukata gitmişse neden alırdım?"

Sorusunu içkisinden büyük bir yudum alarak vurguladı. Bu hareket hemen hafızamı tazeledi -viskinin belli belirsiz ilacı tadı, buzlarla soğutulmuş, sodayla sulandırılmış, dil soda kabarcıkları ve viskinin alkolü arasında. Allahım, arkadaki müziği bile duyabiliyorum, Brubeck ya da Chico Hamilton. Ya da Chet Baker, trompet solo yapıyor, sonra trompeti bırakıp onun içkisi kadar ince, hafızadaki kadar soğuk ve kalıcı sesiyle şarkı söylüyor.

"Birkaç telefon etmem gerek" dedim.

"Tamam" dedi. "Yatak odasındaki telefonu kullanmak ister misin? Özel konuşabilirsin orada."

"Burası iyi" dedim.

Elaine'i aradım. "Uzun bir gündü" dedim, "ve henüz bitmedi."

"Yemekten vazgeçmek mi istiyorsun?"

"Hayır, istemiyorum. Yapmam gereken birkaç şey kaldı, sonra eve gidip duş yapacak ve yarım saat kadar yatacağım. Sekizde gelsem olur mu? Köşedeki o küçük yerde yemek yiyebiliriz."

"Hangi küçük yer? Hangi köşe?"

"Sen seç."

"Tamam" dedi. "Saat sekiz mi?"

"Sekiz."

Telefonu kapayıp TJ'nin çağrısını çevirdim, sinyal sesin, duyunca Lisa'nın numarasını tuşladım. "Çağrı cihazı olan bir arkadaşım" dedim. "Beni her an arayabilir. Telefon çalarsa sen ya da ben telesekreter devreye girmeden önce telefonu açmalıyım."

"Neden sen cevap vermiyorsun, Matt? Ben kimseyle konuşmak istemiyorum. Seni aramamışlarsa yanlış numara olduğunu söyle?"

"Tekrar aramazlar mı?"

"Siktir et gitsin" diyerek kıkırdadı. "Bir süredir içki içmemiştim" dedi. "İçkinin etkisini hissediyorum. Biraz önce Elaine ile mi konuştun?"

"Evet."

"Elaine'den hoşlanıyorum."

"Ben de."

"Ben sıcakladım" diyerek ayağa kalktı. "Batı cephesine bakmak kötü. Öğleden sonraları o kadar sıcak oluyor ki. Bu yaz klima bile yetersiz kaldığı için her öğleden sonra jalousileri kapatmak zorunda kaldım. Sonra güneş batarken açmayı hatırlamam gerekti." Blazerini çıkardı, bir iskemlenin arkasına astı. "Günbatımını izlemek için kalabilir misin, Matt?"

"Sanmıyorum."

"Videomuz var. Pencerenin önüne götürüp senin için kaydedebilirim. Ah, Allah kahretsin, gene yaptım."

"Neyi yaptın?"

"Ben yerine biz dedim. Bir videom var. Ama günbatımları kaydedilemez, değil mi? Canlı olarak görmek gerekir. Aslında akvaryum videosu yapmışlar, bunu görmüş müydün?"

"Sanırım duymuştum."

"Glenn bir keresinde kiralamıştı, inanabiliyor musun? Neye benzediğini görmek için. Acayip bir şey, televizyonda gerçek bir balığın yüzdüğüne, televizyonun bir akvaryum olduğuna yemin edersin. Ne yapabilirler biliyor musun?"

"Ne?"

"Dev bir televizyon ekranı gibi" dedi, "pencereleri olmayan bir duvara ya da manzarasız pencerenin üstüne asarsın. Günbatımı videoları da satabilirler, penceren varsa pencereden dışarıya bakıyormuş gibi olur, kendi manzarandan daha iyidir, çünkü istediğin her saatte oynatabilirsin. Gecenin ikisinde çok güzel bir manzaran olur. Sence de bu parlak bir fikir değil mi?"

"Parlak."

"Bence de. Matt, biliyor musun ne istiyorum?"

"Ne?"

Telefon çaldı. "Sen aç" dedi.

Arayan TJ'ydi. Gün boyunca beni bulamadığından şikâyet ediyordu. "Onu buldum" dedi, "sonra da kaybettim."

"Tanığı mı?"

"Olanları görmüş. Ondan bilgi almak ne zordu. Utangaç bir çocuk gibi."

"Adı ne?"

"Telefondayım, Joan. Ad söylemek istemiyorum. Zaten, büyük olasılıkla bana söylediği ad bir sokak adı. Bir kız adı, yani doğduğunda taktıkları isim değil."

"Transseksüel mi?"

"O buna 'TS' diyor. Bu harflerin her zaman başka bir şeyin karşılığı olduğunu sanmıştım. Ona dedim ki, hey, sen TS ben TJ, belki de akrabayızdır. Öpüşen kuzenler gibi dedi."

"Çalışan bir kız mı?"

"Kız olarak çalışıyor. Onunla yapabildiğimce çok takıldım, hep sana ulaşmaya çalıştım. Not bıraktığın zaman telefon bulamadım. Bulduğum zaman numara meşguldü. Sonunda ulaştığımda İngilizce'yi doğru dürüst konuşamayan tuhaf bir herif çıktı karşıma. Ona adamım, dedim, sen sen değilken ne işin var da telefona cevap veriyorsun. Hâlâ bunu çıkarmaya uğraşıyordur."

"Kızın tanık olduğunu söyledin. Ne görmüş?"

"İki adamın konuştuğunu görmüş."

"Glenn ve George mu?"

"Telefonda söylememde bir sakınca yok mu? Evet, bu ikisi."

"Ateş edildiğini görmüş mü?"

"Görmediğini söylüyor. Yalnızca hemen öncesini ve hemen sonrasını görmüş. Birinin yattığını, diğerinin ceplerini karıştırdığını görmüş."

"Ya da üzerine eğilmiş mermi kovanlarını topluyor."

"Ne düşünüyordum biliyor musun? Herhalde ona soracak soruların vardır."

"Bir dolu" dedim. "Nerede?"

"Herhangi bir yerde. Saat dörtte doktorla randevusu vardı, yanında takılmama izin vermedi. Şimdi TJ, seni meşgul edecek daha iyi işlerin olduğuna eminim."

"Onu izlemeye çalıştım."

"Ettin mi?"

"Detektifler böyle yapmaz mı? Ama bana ders versen iyi olacak. Bu işte iyi değildim."

"Kolay değildir."

"Onu metroya kadar izledim ve tren ben yetişene kadar gitti. Turnikenin üstünden atladım ama gene de yetişemedim, aptalın biri bilet almadığım için beni rapor etmeye kalktı. Adamım, dedim, yüzüme haklarımı okuman gerek, yoksa kalp krizi geçireceğim." İcini çekti. "Ama onu kaybettim."

"Tekrar bulabilir misin?"

"Öyle umuyorum. Ona numaramı verdim, doktorda işi bittikten sonra beni biplemesini söyledim. Biplemezse onu Kaptan'ın oralarda arayacağım."

"Orada mı çalışıyor?"

"Caddenin her yerinde çalışıyor. Ya da Village'daki West Sokağı'nda çalışıyor. Bazıları kadar sıkı çalışmak zorunda değil, çünkü bir pezevengi ya da kokain bağımlılığı yok."

"Ne tür müşterileri var?"

"Diyelim ki doktor müşterileri var" dedi. "Şu ya da bu işlem için para veriyor, isteyecek kadar çılgınsan bu doktorların sana neler yapacaklarına inanamazsın."

"Filmlerde kız her zaman ameliyat için para biriktirirdi ama sakat erkek kardeşi tekrar yürüyebilirdi diye" dedim.

"Bunlar filmlerde kaldı" dedi. "Zaman değişti."

TJ'ye on beş, yirmi dakika daha aynı numarada olacağımı söyledim. Sonra bir süre otelde olacak, ardından Elaine'e geçecektim. Ama otelden çıkmadan Telefon Yönlendirme'yi açacaktım, yani her zamanki numarayı arayabilirdi. İstediyim her saatte ara dedim. Geç olsa da fark etmezdi.

Pencerenin önünde Lisa silüet halinde görünüyordu, hatları mavi blazeri çıkardıktan sonra daha belirginleşmişti. Gözlerim göğüslerine ve kalçalarına kaydı. "Burada yirmi dakika dana kalacağını söylediğini duydum" dedi.

"Bir sakıncası yoksa."

"Elbette yok. Konuştuğun bir muhbir miydi? Olayda bir gelişme mi var? Komik olan nedir?"

"Hiçbir şey. Benim için bazı işler yapan bir çocukla konuşuyordum. Muhbir değildir, gerçi konuşmam gereken bir muhbir var." Örneğin arkadaşım Danny Boy Bell. "Olayın aslında hiç değilse olay sonrasının bir tanığını bulmuş. Bu davada bir gelişme mi? Muhtemelen değil. Kızın ne gördüğünü ya da ne gördüğünü düşündüğünü öğrenip güvenilirliği konusunda tahminde bulunmam gerek."

"Öyleyse bir kadın."

"Tam olarak değil. Görgü tanığından ne öğrenirsem öğreneyim, Bu sabah Waddell & Yount'da öğrendiklerimden daha önemli bir şey olmayacak herhalde."

"Oraya gittiğini söylemiştin. Neler öğrendiğini anlatmadın."

Konuşmamla söz konusu yirmi dakikayı ya da belki beş-on dakika fazlasını doldurdum. Eleanor Yount'dan öğrendiklerimin çoğunu anlattım ve Lisa Holtzmann'ın kocası hakkında bildikleriyle karşılaştırdım. Birçok soru sordum ve defterimin birkaç sayfasını doldurdum, bu arada Lisa mutfağa gidip içkisini tazeledi. Bu kez bardağın içindekiler biraz daha koyu gibi geldi bana ama ışığın bir hilesi de olabilirdi. Güneş batmaya başladı.

Sonunda kanepeden kalkıp artık gitme zamanının geldiğini söyledim. "Biliyorum" dedi. "Elaine ile saat sekizde buluşacak ve köşedeki küçük yerde yemek yiyeceksin."

"Dikkatliyimisin."

"Sana yatak odamın mahremiyetini önermiştim" dedi. Bir an bu cümle havada asılı kaldı, sonra "Önce oteline gidip duş yapacaksın" dedi. Elini uzatıp yanağıma dokundu, parmaklarım yukarıya doğru gezdirdi. "Herhalde tıraş da olmak istersin."

"Herhalde."

"Bense pencerenin önüne bir iskemle çekip güneşin batışını izleyeceğim. Keşke yalnız kalmak zorunda olmasaydım."

Bir şey söylemedim. Lisa kolumu tutup beni kapıya götürdü. Kalçası benimkine çarptı, soluğundaki viski kokusunu ve parmünün ormansı kokusunu aldım.

Kapıda, "Bilmem gereken bir şey öğrenirsen beni ara" dedi.

"Ararım."

"Ya da yalnızca sohbet etmek için ara" dedi. "Yalnızım."

16

Otelden çıkmadan önce beş bin doları şifonyerin üst çekmecesine koydum. İçimdeki küçük bir ses bakacakları ilk yer burasıdır, dedi. Bunun iyi olduğuna karar verdim. Her yeri dağıtmadan önce hemen bulsunlar daha iyi. Çekmeceyi kapayıp Elaine'in evine gitmek üzere bir taksi çevirdim.

Yemek fazla başarılı değildi. Elaine'in seçtiği lokanta gerçekten de köşede küçük bir yerdi: Kendine Chien Bizarre diyen bir Fransız lokantası, logosunda feci şekilde kırılmış ve olasılıkla çıldırmış bir kaniş vardı. Vejetaryan olan Elaine menüde yakın bir geçmişte uçmayan, yüzmeyen ya da sürünmeyen tek bir şey

bulamadı. Bu daha önce de olmuştu ve Elaine genellikle bundan etkilenmez ve sebze tabağı ismarlar. Ama bu kez etkilendi, ona lokantayı seçenin kendisi olduğunu hatırlatınca da neşelenmedi. Elaine istediği yemekleri açıklarken garson kasti bir duygusuzlukla bekledi, sonunda aşırı pişirilmiş sebzeler geldi ve bunlar için aşırı para istediler.

Servis de yavaştı ve ikimiz de sohbet açacak bir ruh halinde değildik. Aramızda defalarca uzun sessizlikler oldu. Bazen bu sessizlikler iyidir. Gittiğim bir AA grubunda zaman zaman Quaker cümleleri kurulur, üyeler ancak dürtüldüklerinde konuşur. Konuşmacılar arasında sessizlikler uzar ama kimse buna sinirlenmez. Sessizlik toplantının bir parçası olarak görülür. Elaine ile benim yaşadığım sessizlikler de aynı biçimde, sohbeti koyultacak türde olurdu.

Ama bu kez değil. Rahatsız edici ve rahatlatmayan sessizlikler vardı aramızda. Saate bakmamaya çalıştım ama kendimi tutamadığım anlar oldu, Elaine bunu yaptığımı görünce sessizlik daha da derinleşti.

Eve dönerken, "Memnunluk duyduğum tek şey lokantanın bu semtte olmasıydı" dedi. "Böyle bir yemek için taksi paraya vermek zorunda kalmaktan nefret ederdim."

"Aynı semtte olmasaydı gitmezdik" dedim.

"Şaka yapmıştım" dedi.

"Ah, affedersin."

O akşamki kapıcı, çok eski günlerden beri binada olan yaşlı bir İrlandalıydı, "iyi akşamlar Bayan Mardell" dedi neşeyle, gözleri varlığını fark etmemiş gibiydi.

"İyi akşamlar Tim. Hava güzel, değil mi?"

"Ah, çok güzel" dedi Tim.

Asansörde, "Biliyorsun, orospu çocuğu kendimi görünmez hissetmeme neden oluyor" dedim. "Neden varlığını kabul etmiyor? Beni saklamaya çalıştığını mı düşünüyor?"

Elaine, "O yaşlı bir adam" dedi. "Görgüsü böyle."

"Dünyadaki herkes ya daha iyisini bilemeyecek kadar genç ya da değişemeyecek kadar yaşlı" dedim. "Bunu fark etmiş miydin?"

"Doğrusunu istersen etmişim" dedi.

Telesekreterde bir mesaj vardı. TJ'ydi, aramam için bir numara bırakmıştı. Elaine'e onu hemen aramam gerektiğini söyledim. Ara öyleyse, dedi Elaine de.

Numarayı çevirdim, ikinci çalışta açıldı. Kalın sesli bir kişi, "Sana nasıl yardımcı olabilirim canım?" dedi.

TJ'yi istedim. TJ telefona gelince, "Anlaşma oldu, Lucille. Artık buraya gelip bizi görebilirsin" dedi.

Elaine'e baktım. Siyah beyaz iskemlede oturmuş Lands End kataloğundaki giysilere bakıyordu. Almacı elimle kapatıp, "TJ arıyor" dedim.

"Sen onu aramamış mıydın?"

"Bir tanık bulmayı başardı. Sanırım oraya gidip tekrar kızı sorgulamam gerek."

"Öyle mi? Gidiyorsun demek?"

"Şey, planlarımız vardı."

"Değiştirsek iyi olacak herhalde, öyle değil mi?"

TJ'ye "Bana adresi ver" dedim.

"Dört sekiz-sekiz Batı On Sekiz, Onuncu ile Dokuzuncu arasında. Zilde ad yok ama kırk iki numarayı çalacaksın. En üst kat."

"Birkaç dakika içinde orada olurum."

"Seni bekliyoruz, Dayton. Ah, unutmadan." Sesini kıstı "Ona ne dedim, onun için birkaç dolar getireceğini söyledim. İyi mi yapmışım?"

"Sorun yok."

"Çünkü küçük bir bütçemiz olduğunu biliyorum."

"Eskisinden daha iyi" dedim. "Bir müşterimiz daha var."

Telefonu kapayıp dolaptan paltomu aldım. Elaine yeni müşterimin kim olduğunu sordu.

"Lisa Holtzmann" dedim.

"Ya!"

"Glenn sandığımızdan daha gizli kapaklıymış. O evi nakit parayla almış?"

"Nakiti nereden bulmuş?"

"Bu Lisa'nın öğrenmemi istediği şeylerden biri" dedim.

"Yani şimdi iki müşterin var."

"Doğru."

"Ve bir tanık. İşler gerçekten kızışıyor."

"Sanırım. Ne kadar süre dışarıda kalacağımı bilmiyorum-

"Nereye gidiyorsun?"

"Chelsea'ye. Bir saatten fazla kalmam herhalde."

"Sonra buraya mı dönmeyi planlıyorsun?"

"Öyle düşünüyorum, evet."

"Ya" dedi.

"Bir sorun mu var?"

Lands' End katalogu hâlâ elindeydi. Katalogu yana bırakıp, "Bu gece iyi gitmedi" dedi. "Nedenini bilmiyorum. Belki benim hatamdır. Ama bu noktada düzeltmek olanaksız. Bu tanıkla işini çabuk bitirmeye çalışacaksın, çünkü eve dönmen gerektiğini düşünecek ve bunun için bana sinir olacaksın..."

"Hayır, duymam."

"...ben de bu kadar geç kaldığın ya da eve böyle bir tavırla döndüğün için sana kızacağım. Şimdi gerçekten çalışman gerekiyor ve herhalde bu gece yapmak istediğin başka şeyler de vardır, tanıkla işini bitirdikten sonra. Haklı mıyım?"

"Herhalde Danny Boy ile konuşmam gerekiyor" dedim. "Diğerlerinin yanı sıra. Ama bunların hepsi bekleyebilir."

"Neden beklesin? Çünkü birlikte çok mu eğleniyoruz? Beni sabah ara. Bu nasıl?"

İyi olduğunu söyledim.

TJ'nin verdiği adres, Onuncu Cadde'nin köşesinden üç kapı ötede kırmızı tuğladan bir apartman çıktı. Dört kat çıktıktan sonra TJ seslendi: "Bir kat daha adamım. Bunu yapabilirsin, Prewitt."

İkisi en üst katın arkadaki dairesinin kapısında bekliyordu. TJ bir tür kasti gururla parıl parıl parlamaktaydı. "Julia, seni Matthew Scudder ile tanıştırmak istiyorum, yanında çalıştığım adam, sana anlattığım adam. Matt, bu da Julia."

Julia elini uzatarak, "Matthew" dedi. "Buraya gelmen çok tatlı, içeriye girmez misin?"

Beni koridordan bir odaya soktu. Boyalı ve poliüretan kaplı geniş tahta döşeme koyu kırmızıydı. Duvarlar soluk limon sarısıydı ve o kadar çok resim asılmıştı ki, gerçek rengini söylemek çok zordu. Resimler profesyonel tarzda çerçevelenmişti, çizimlerden kakmalara, imzalı bir Keith Haring posterine kadar çok çeşitliydi. Divanın üzerinde ise Paris is Burning filminin bir posterini asılıydı. Aydınlatma dolaylıydı, hem yerden aydınlatma vardı, hem de sehpa'nın üzerinde lambalar bulunuyordu. Lambaların ikisinin altlığı siyah panter biçimindeydi, ikisinde de cam gölgelikler vardı. Boncuklu perdeler açık mutfağı ve banyonun kapısını gizliyordu. Boncukların çoğu kesme camdı ve elmas gibi parlıyordu.

"Ev bu kadar" dedi, "ama ev evdir. Oturmaz mısın Matt! Bu koltuğu rahat bulacaksın. Bir bardak şeri içeceğim sanırım. Sen de alır mısın?"

"Hayır, teşekkür ederim."

TJ, "O içmez" dedi. "Sana anlatmıştım."

Julia, "Anlattığını biliyorum" dedi, "ama nazik olmak istedim. Cola da var, Matthew. Coca-Cola tabii."

"İyi olur."

"Buzlu mu? Bir parça limon ister misin?"

Bana Coca-Cola, kendine seri koydu. TJ zaten Cola içiyordu ama limon koymamıştı. Julia divana yerleşti, bacaklarını altında topladı ve yanındaki boşluğa eliyle vurdu. TJ buna tepki vermeyince ona bakıp yanma tekrar vurdu. TJ oraya oturdu.

İçeriden aydınlatılmışçasına parlayan esmer teniyle gerçekten egzotik bir havası vardı. Küçük kulakları, uzun dar bir burnu, etli dudakları vardı. Gözleri ve çıkık elmacık kemikleri ona belli belirsiz bir Avrasyalı hava vermişti. Yanaklarında tiraj olduğunu gösteren hiçbir belirti yoktu. Kısa saçları doğuştan olmasa bile sonradan yapılmış gölgeli bir sarıydı, ince uzundu, kilosunun büyük kısmı bacaklarındaydı. Giydiği harem pijaması geniş kalçalarını, ince belini ortaya çıkarıyordu. Ruj ve oje sürmüştü, büyük küpeler takmış, boncuklu terlikler giymişti, gerçekten hoş ve zarif görünüyordu.

Aklıma gelen ilk şeyi söyledim. "Herkesi yanıltırsın bu halinle" dedim.

"Teşekkür ederim."

"Adın Julia mı?"

İspanyol aksanıyla, "Julio'ydu" dedi. "Eskiden İspanyol asıllı bir erkektim. Şimdi kökeni belirsiz bir kadını."

"Ne kadar zamandır kadın olarak yaşıyorsun?"

"Senin kastettiğin anlamda beş yıldır. Diğer anlamda bütün hayatım boyunca."

"Ameliyat oldun mu?"

"O ameliyatı mı? Birkaç ameliyat geçirdim. Daha da geçireceğim. Ama o ameliyatı olmadım."

"Anlıyorum."

"Yüzümde estetik yaptırıp göğüslerimi büyüttüm." Göğüslerini elleriyle kavradı. "Hormon tedavisinin başlattığı şeyi silikon tamamladı. Birkaç ben aldırđım. Para biriktirdiğim ve cesaretimi topladığım zaman bir sonraki ameliyat şuradan olacak." Bir parmağını boğazına götürdü. "Adem elmasını tıraş ediyorlar. Tam

olarak yok edemiyorlar ama büyük ölçüde küçültebiliyorlar. Ama şurayı kestiklerini düşündükçe ürküyor insan. Ama buna değer diye düşünüyorum ve bir yara izi bile kalmıyor." Serisini yudumladı. "Ayrıca o ameliyat kadar da sinir bozucu değil."

"Tahmin edebiliyorum."

Güldü. "Şey, sanırım edebilirsin" dedi. "Geri dönüşü de yok. Doktora gidip fikrini değiştirdiğini, tekrar dikmesini söyleyemezsin. TJ'ye bak, bu konudan konuştuğum zaman bile kızarıyor."

TJ, "Beni hiç rahatsız etmiyor" dedi.

"Ah, öyle mi? Matthew, TJ'nin hoş bir kız olacağını sen de düşünmüyor musun?"

"Kes şunu."

"Seni rahatsız etmediğini sanmıştım. Bak, TJ'nin boyu uzun, bazı TS'ler kadar aptalca uzun değil. Omuzları biraz geniş ama bunu halledebiliriz." Ona dönüp bir elini göğsüne koydu. "Bunu seveceksin TJ" dedi. "Birlikte kız olabiliriz. Birbirimizin memeleriyle oynarız, kukumuzu okşarız."

"Neden böyle konuşmak zorunda hissediyorsun?"

"Affedersin" dedi. "Haklısın. Bir hanımefendi gibi davranmıyorum."

"Bu boktan konuşmayı kes."

"Julia, Glenn Holtzmann'ın vurulduğu gece sokakta olduğunu biliyorum" dedim.

"İşe geçelim, öyle mi?"

"Geçsek iyi olur."

İçini çekti. "Erkekler" dedi. "Her zaman önsevişmeyi atlamak isterler. Bu acele neden? Neden, çiçekleri koklamak için zaman ayırmıyorlar." Tereddüt geçirdiğimde gırtlaktan gülererek öne eğilip dizime dostça vurdu. "Beni başışla" dedi. "Bazen erkeklerle dalga geçmekten kendimi alamıyorum. Evet, oradaydım."

"Tam olarak ne gördün?"

"Glenn'i gördüm."

"Onu tanıyor muydun?"

"Hayır. Ah, çünkü adını söyledim değil mi? Eh, adam öldüğüne göre resmi olmaya gerek yok, değil mi? Ama hayır, onunla hiç karşılaşmadım."

"Onu o gecedan önce görmüş müydün?"

"Sokakta mı demek istiyorsun? Sanmıyorum. Sen On Birinci Cadde'de çok zaman geçirdin mi? Çünkü seni de gördüğümü sanmıyorum."

"Yakınlarda oturuyorum" dedim, "ama oraya fazla gitmedim, hayır."

"Kimse fazla gitmez. Yaya trafiği pek yoktur, oralarda dolaşan fazla olmaz. Satacak bir şeyleri olan bizler dışında. Müşteri adayları çok ender yaya olarak gelir. Daha çok otomobillerinde olurlar. Ya da kamyonetlerinde ama kamyonete binerek hayatını tehlikeye atmış olursun. Bir psikopatın kesmesi için para vermedim bu memelere. Geçen yıl Doğu Yakası'nda bir kızın başına gerçekten de bu geldi. Herhalde okumuşundur."

"Evet."

"Yürüyordu" dedi. "Glenn. Çekici bir adam, güzel giyinmiş. Başta onun müşteri olduğunu sandım ama kızlara bakmıyordu. Utangaç tipler bile, yanına gelip bir şey söylemeye korkanlar bile bakarlar. Gözünü dikip bakmak yerine kaçamak bakışlar atarlar ama en azından bakarlar."

"Ama Glenn bakmıyordu."

"Hayır. Bu yüzden benimle ilgilenmediğini tahmin ettim, böylece benim ona yönelik ilgim de azaldı. Geçinmek zorundaydım ve kafamı buna takıp ona artık önem vermedim. Sonra rastlantıyla oraya doğru bakınca Glenn'in telefonda olduğunu gördüm."

"Saat kaç olduğunu hatırladığını sanmıyorum."

"Lütfen" dedi. "Gece olduğunu biliyorum, çünkü ortalık karanlıktı."

"Anladım."

"Sonra bir müşteri çıktı" dedi. "Daha önce de çıktığım bir beyefendi, gerçi düzenli bir müşteri diyemem. Jersey plakalı bir Volvo steysin vagon kullanıyor. Gizlice hayatın tadını çıkarmaya çalışan biri. Köşeye gidip otomobili park ettik." İşaret parmağını dudağına götürüp emdi, bu arada gözleri hep üstümdeydi.

"Uzun sürmedi" dedi.

TJ'ye baktım. Anladığım kadarıyla yüzünde hiç ifade yoktu.

"Sonra" dedi. "Her zamanki yerime geri döndüm. Bir baktım. Caddenin ona göre karşı tarafındaydım, Elli Dördüncü Sokak'ın köşesine yakındım. Glenn, Elli Beşinci'nin köşesindeydi, Honda mağazasının önünde. O sırada onu gördüm mü? Sanmıyorum. Oraya bakmam için bir nedenim yoktu."

"Sonra?"

"Sonra tam o sırada bir otomobil yanıma geldi ve bir adam pencereyi açtı, konuşmaya başladık. Çok geçmeden pazarlığı kestik ama pazarlık sürerken biri ateş etti."

"Sokağın karşısından."

"Ses öyle geldi ama kesin olarak söyleyemem. Silah olduğundan da emin olamam, öyle olduğunu düşündüm."

"Kaç el?"

"Üç ama bunu haberlerden biliyorum. O sırada saymıyordum. Aslında önem de vermemiştim. Pazarlıkla meşguldüm. Hayranım beni prezervatifsiz düzmek istiyordu. 'Hiç aldırmiyorum' dedi. 'Senin temiz ve sağlıklı olduğunu söyleyebilirim,' Doğru, böyle kalmaya da kararlıyım, çok teşekkür ederim. Bu arada silah seslerini düşünmedim tabii. Sonra anlaşmamaya karar verdik, ben bir adım geri attım, adam çekti gitti ve tam o sırada dördüncü kez ateş edildi."

"Üçüncü ile dördüncü arasında ne kadar boşluk vardı?"

"Bilmiyorum. Dördüncü silah sesini duyduğum zaman aklımdan geçen, 'ah, tamam, daha önce de silah sesleri duymuştum' oldu. Zihnime kaydedilmişlerdi ama silah seslerini düşünmüyordum."

"Ne yaptın?"

"Silah sesine doğru baktım. Ama ateş edildiğinde otomobil hâlâ önümdeydi, caddede köşeyi görmemi engelleyen trafik vardı. Orayı görebildiğimde Glenn'in kaldırımında yattığını seçebildim. Gerçi o olduğunu bilmiyordum."

"Çünkü henüz adını duymamıştın."

"Hayır, daha önce gördüğüm beyefendi olduğunu bile bilmiyordum, çünkü yüzükoyun yatıyordu ve herhangi biri olabilirdi. Ben Bay Machismo'yla iş konuşurken o daha önce gördüğüm adam evine gitmiş olabilirdi. Daha sonra onun resmini gazetede gördüm elbette, o zaman yerde yatanın o olduğunu anladım. Ama o sırada tanıdığım tek kişi George'du."

"George Sadecki ama onu da tanı mıydun değil mi? Gazetede ya da televizyonda görene kadar."

Julia başını salladı. "George'u sürekli görürdüm" dedi. «Başta ondan korkuyordum, gözünü dikip sana bakması falan ama herkes, o George, zararsızdır, dedi. Bu yüzden onu gördüğümde merhaba derdim. 'Merhaba, George!' Ama o hiç cevap vermezdi."

"Onu olay gecesi de gördün."

"Cesedin üstüne eğilmiş olarak."

"O gece onu ilk kez o zaman mı görmüştün?"

"Hiçbir fikrim yok. George'un manzaranın bir parçası olduğunu unutmamalısın. Onu gördüğünü hatırlamak ya da gördüğün zamanları birbirinden ayırt etmek için bir neden yok. Onu daha önce de görmüş olabilir, geçen haftadan beri görmemiş de olabilirim. Onunla Glenn'i birlikte gördüm mü? Hayır, olay sonrasına kadar görmedim."

"Cesedin üzerine mi eğilmişti? Ne yaptığını düşündün?"

"Bunu söyleyemem. Herhalde adamın ölü mü, yoksa yaşıyor mu olduğunu kontrol ettiğini, belki cüzdanını aldığını düşündüm."

"Holtzmann'ı vurduğunu düşündün mü?"

"Hayır, çünkü George'u hemen tanıdım ve onun zararsız olduğunu düşünmeye alışkındım."

"Silah taşıdığını bilmiyordun."

"Kimse bundan söz etmedi, George da kesinlikle silahını göstermedi."

"Cesedin üzerine eğildiğinde elinde bir silah görmedin."

"Hayır ama uzaktaydım. Lenslerimi takmıştım ama elinde bir şey tutup tutmadığını görebileceğimi sanmıyorum. Ama izlediğime göre iki eli de serbestti."

Daha fazla bilgi alamadan onu sorguya çekmeyi sürdürdüm. Ne gördüğü konusunda benim düşünüp korktuğumdan daha netti ama olayın kendisini kaçırmıştı. İfadesi George'un masumluğunu biraz daha gerçek hale getirebilirdi ama bu kadar. Kesinlikle katilin kimliği konusunda bir ipucu sağlamıyordu.

Başka tanık var mı diye sordum.

"Bilmiyorum" dedi. "O sokak geceyarısına kadar tam olarak kalabalık değildir, gerçek hareket gece iki ile dört buçuk arasında olur. Birçok müşteri önce içmek ister. Barlar saat dörtte kapanır, yarım saat sonra herkes ya evine ya da sabaha kadar açık yerlere gider."

"Sen oraya erken gitmişsin."

"Erken gitmeyi seviyorum. Erken kalkan darbe yapar, alt kıtadaki kardeşlerimiz böyle der. Daha az müşteri var ama aynı zamanda daha az rekabet var. Rekabetten korktuğum için değil." Bana yandan bir bakış fırlattı. "Daha da önemlisi müşterilerimin fazla sarhoş olmadan gelmesini tercih ederim. Evli erkekler. Sen evli değilsin, öyle mi? Parmağında yüzük yok."

"Evli değilim, hayır."

"Ama TJ bir sevgilin olduğunu söylüyor."

"Var."

İçini çekti. "Bütün iyi adamların sahibi var. Ne diyordum! Ah, evet, erken işe başlamaktan söz ediyordum. Oraya erken gidip dükkânı olabildiğince erken kapamaktan hoşlanıyorum Gecenin gerisi bana kalıyor. Ama önce işime bakmam gerek. Bundan söz etmişken..."

"Evet?"

"Şey, bu konuyu açmaktan nefret ediyorum ama TJ harcadığım zaman için bana para vereceğini söylemişti." Cüzdanımdan birkaç ellilik çıkardım. Julia paraları pijamasının beline sıkıştırdı. "Teşekkür ederim" dedi. "Oturup sohbet ederek para almak tuhaf ama doktorların ne kadar para aldığına inanamazsın ve sigortam da giderleri karşılamıyor. Gerçi sigortalı değilim. " Âdem elmasına dokundu. "Çok geçmeden" dedi. "Şu küçük kusuru düzeltereğim, sen de katkıda bulunmanın hazzını sayacaksın. Ama işinin doyumlarla dolu olduğunu sanmam."

"Düşündüğün kadar bile değil."

"Ah, çok alçakgönüllüsün" dedi. "Noel'de elmayı soymuş olurum herhalde. Buna gelince -bacaklarının arasına vurdu- emin değilim. Biliyorsun, çıktığım erkeklerin hepsi ne zaman yaptıracağını öğrenmek istiyor. Sanki o zaman gerçek bir kadın olacağım ve dolayısıyla daha çok aranacağım."

"Ama?"

"Ama onda dokuzu ellerini ondan ayıramıyor. O kadar iğrenç bir şeyse, hiç istemedikleri bir şey olsa, neden sürekli dokunmak istiyorlar? Ayrıca yalnızca dokunmakla yetinmiyorlar. Tepki de görmek istiyorlar. Ne kadar beceriksizce yapsalar da ağızlarına almak da istiyorlar. Aklına gelebilecek her yerde istiyorlar." Şarap bardağına baktı ve boş olduğunu görünce tekrar sehpaye bıraktı. "Bunlar düzgün adamlar" dedi. "Çoğunun parmağında alyans var. Bırak sevişmeyi, başka bir erkekle oral seks yapmayı bile kabul etmezler. Ama beni bir kadın olarak görüyorlar, bu da onları özgürleştiriyor. Kamışımı oynama konusunda kendilerini serbest hissetmelerini sağlıyor." Omuzlarını silkti. "Böyle değerli bir şeyse" dedi, "belki de kestirmemem gerekiyor."

Mahkemede ya da mahkeme dışında ifade vermesine hiç gerek olmadığına karar verdik. "Yapamam" dedi, "çünkü o gece evde tek başıma Bir Yıldız Doğuyor'u izliyor, mikrodalgada mısır patlatıyordum. Ciddiyim. Bağımsız çalışan kıza musallat olmaktan hoşlanacak pezevenkler bir dolu. Bir polisle yalnızca sohbet ona üniformasının içinde ne kadar tatlı görüldüğünü serserinin teki hemen dersimi verir bana. Resmi bir kesinlikle konuşamam, hiç yolu yok."

Cola'mı bitirince gitme zamanı geldi dedim.

"Peki, artık buraya nasıl geleceğini biliyorsun...Umarım geri dönersin. Sen de gidiyor musun, TJ? Ne kadar tatlı, değil mi Matthew? Bu çocuğu kızdırmak çok eğlenceli. Biraz daha açık tenli olsaydı keşke, kızardığını görebilirdim. Ki zaman kızardığını söyleyebilirim ama göremiyorum."

TJ'nin yanına giderek ona sarıldı. Bir iki santim daha uzundu. TJ'yi kendisine çekip kulağına bir şeyler fısıldadı, sonra onu kapiya kadar dans ederek, gülererek götürdü.

TJ'nin ardından beş kat merdiven indim, ikimiz de tek bir şey bile söylemedik. Dışarıda biraz kahve içmek istediğimi söyledim. Onuncu Cadde'ye kadar yürüdük ama birkaç bar dışında açık bir yer bulamadım. Dokuzuncu Cadde'ye geri yürüdük ve tezgâhta tek bir müşterinin oturduğu bir Küba-Çin yeri bulduk Bir masaya oturup café con leche söyledim. TJ bir bardak süt içeceğini söyledi.

"Julia" dedi.

"Eski arkadaş gibi görünüyordunuz" dedim, "onun tavırlarından bana böyleymiş gibi geldi."

"Evet, şey, kolayca arkadaşlık kuranlardan Murray. Çok tuhaf, ha?"

"Ondan hoşlandım."

"Öyle mi?"

"Hı-hı."

"Hiç değilse iyi bir tanık."

"Çok iyi" dedim. "Her şeyi görmemiş ama gördüğü kısımdan çok emin. Onu bulmakla iyi iş yaptın."

"Evet, şey, hizmetimin bir parçası."

"Bir sorun mu var, TJ?"

"Hayır, her şey yolunda."

Suskunlaştık. Bacaklarını sürüyerek yürüyen garson TJ 'ye süt, bana da kahve getirdi.

"Bana yardım edebileceğin bir şey daha var" dedim.

"Söyle."

"Bir silaha ihtiyacım var."

Gözleri büyüdü ama yalnızca bir an. "Ne tür?"

"Tabanca en iyisi olur."

"Kalibresi?"

"Otuz sekizlik falan."

"Yanında mermi ister misin?"

"Dolu olsun yeter."

Bunu biraz düşündü. "Birkaç dolara mal olur" dedi.

"Ne kadar tahmin ediyorsun?"

"Bilmiyorum. Daha önce hiç silah almadım." Biraz süt içti, ağzını elinin tersiyle sildi, elini silmek için peçete kullandı. "Bir iki herifin bu boktan şeyi sattığını biliyorum. Sorun olmaz herhalde. Yüz dolar diyelim, bunun gibi bir şey."

Paraları sayıp avcuna koydum. Elini kucağına indirip sokaktan görülmeyecek biçimde paraları saydı, sonra soru sorar gibi bana baktı. "Üç yüz dolar" dedim. "Yaptığın iş için yüz dolar. Geri kalanı silah için. Sandığından daha fazla tutabilir. Ne tutarsa tutsun farkını veririm."

"İyi."

"Bir şey seni rahatsız ediyor" dedim. "Yeterince para almadığını düşünüyorsan bunu söyle."

"Saçma" dedi. "Bu değil."

"Tamam."

"Ne olduğunu bilmek ister misin? Julia, adamım."

"Ya!"

"Yani o nedir? Kız mı, erkek mi?"

"Eh, ondan kız olarak söz ediyoruz. Kız olduğunu düşünmek böyle demezdik."

"Karşılaştığım hiçbir herife benzemiyor."

"Hayır, benzemiyor."

"Bir herife benzemiyor. Onu sokakta görsen kadın olduğundan şüphe etmezsin."

"Etmezsin."

"Yakından bile etmezsin. Birçoğunu hemen söylersin ama Julia seni kandırır."

"Katılıyorum."

"Bir herif onunla çıktı diyelim, herif ne olur."

"Herhalde mutlu olur."

"Ciddi ol adamım. Gay olur mu?"

"Bilmiyorum."

"Sen gay olsaydın" dedi, "o zaman erkekleri isterdin, değil mi? Yani neden kadına benzeyen biriyle çıkmayı istersin ki?"

"İstemezsin."

"Ama bir kadın istiyorsan" diye devam etti, "neden kamışlı birini seçersin?"

"Pes ettim."

"Neden benden iyi kız olacağını söyleyip duruyor?" Göğüslerini tutmak istermiş gibi ellerini önüne getirdi ve kaşlarını çatarak baktı. "Bana söylenecek en berbat şey" dedi.

"Seni kızdırmaya çalışıyor yalnızca."

"Evet, eh bunu da iyi başarıyor. Onun gibi biriyle hiç oldun mu?"

"Hayır."

"Olur muydun?"

"Bilmiyorum."

"Şimdi Elaine'lesin ama onunla olmasaydın..."

"Bilmiyorum."

"Bana ne dediğini biliyor musun, kulağıma fısıldadığını?"

"Benden kurtulur kurtulmaz geri dönmeni söyledi."

"Duydun, ha?"

"Yalnızca bir tahmin."

"Çok iyi bir tahmin, Bess. Evi güzel, her şey yerli yerinde. Daha önce kırmızı yer tahtası görmemiştim."

"Evet."

"Bütün o resimler. Hepsine bakmak günler alır."

"Geri dönecek misin?"

"Düşünüyorum. Orosuplar kafamı karıştırıyor. Ne yapmak istediğimi bilmiyorum, ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Anlıyorum."

"Oraya gidersem kendimi tuhaf hissedeceğim ama gitmezsem de tuhaf hissedeceğim. Biliyor musun?" Başını salladı, dilini şaklattı, derin bir iç geçirdi. "Belki de korkuyorum" dedi. "Orada bulacaklarımdan korkuyorum."

"Ya gitmezsen?"

Birden sırttı. "Kaçıracaklarımdan korkuyorum."

Danny Boy'u Poogan'ın Yeri'nde buldum. Burası Batı Yetmiş İkinci Sokak'ta her zaman gittiği bir bardı. Danny Boy her zamanki masasında, yanın. da buzlu bir şişe votkayla oturuyordu. Sağ bacağını ayağı sol dizinin üzerinde duracak biçimde kaldırıma ayakkabısını inceliyordu. Aslında bej rengi, hafif topuklu bir yarım bottu bu.

"Bu nedir bilmiyorum" dedi. "Deriyi tanıdın mı?"

"Tavuskuşu derisi, değil mi?"

"Öyle" dedi, "beni rahatsız eden de bu. Hiç tavuskuşu gördün mü?"

"Yıllar önce hayvanat bahçesinde."

"Ben yalnızca On Üçüncü Kanal'da gördüm. Nature, National Geographic belgeselleri. Görülmeye değer yaratıklar. Uçamıyorlar ama müthiş koşabiliyorlar. Sırf derisini yüzüp bot yapmak için böyle bir şeyi öldürdüğünü düşünsene."

"Bu günlerde Naugahyde ile ilginç şeyler yaptıklarını biliyorum."

"Beni rahatsız eden öldürmeleri değil" dedi. "Ziyan olması. Yalnızca dışını kullanıyorlar, Allah aşkına. Etini yemiş olsalar başka ama lezzetli bir şey değil herhalde, yoksa bütün lokantaların menüsüne girmiş olurdu."

"Tavuskuşu sotesi" diye önerdim.

"Ben Tavuskuşu Wellington'ı düşünmüştüm. Ama beni anlıyorsun değil mi? Büyük Ovalar'daki bufalolar gibi binlerce tavuskuşu leşinin uzandığını düşünüyorum da."

"Kötü tavuskuşu deri yüzücülerinin kurbanları" dedim.

"Başlarında Tavuskuşu Bill Cody var. Bunun israf olduğunda sen de hemfikir misin?"

"Öyle sanırım. Botların güzel."

"Teşekkür ederim. Kolay kolay eskimez dediler. Tavuskuşundan iyi deri oluyor. Belki de derileri yüzünden onları öldürmek iyi bir şeydir. Yoksa gırtlığımız kadar tavuskuşu olurduk, farelerden daha kötü olurlardı. Allah biliyor ya, çok büyükler."

"Herhalde çok da hızlı."

"Jones Beach'i mahvederler" dedi. "Havlunu koyacak yer bulamazdın. Birkaç metrede bir başını kuma sokmuş Allah'ın belası bir tavuskuşu olurdu."

Belki On Üçüncü Kanal'da Jones Beach'i görmüştü. Oraya gitmediğine bahse girerdim. Kısa boylu ve şık Danny Boy Bell, siyah ana-babanın melez oğludur ve gündüz ortaya çıkmamaya Drakula'dan daha kararlıdır. Gece onu Poogan'ın Yeri ya da Kaz Ana'da Stoly ya da Finlandiya içip istihbarat toplarken görebilirsiniz. Gündüz ise hiçbir yerde bulamazsınız.

Ona Glenn Holtzmann hakkında ne duyduğunu sordum. Hiçbir şey, dedi. Bildiği tek şey gazetede okuduklarıydı: Masum bir kurban, silahlı bir deli ve suçla dolu sokaklarla ilgili bir yazı. Bu biçimde olmayabileceğini ölen kişinin çok parası olduğunu söyledim.

"Ah" dedi Danny Boy. "Kayıtlara girmemiş para, öyle mi? Bu konuda hiçbir şey duymadım."

"Belki şöyle bir soruşturabilirsin."

"Belki soruştururum. Senin hayatın nasıl, Matthew? Elaine ne kadar güzel, ne zaman onu dürüst bir kadın yapacaksın?"

"Eh, ben de bunu sana soracaktım, Danny Boy" dedim. "Bütün cevapları bilen sensin."

Birkaç taksiye bindim ve kulaklarını Danny Boy kadar açık görünen başka kişilerle konuştum. Bunlar onun kadar iyi giyinmiyorlardı ya da sohbetleri bu kadar keyifli değildi ama bazen bazı şeyler duyarlardı, bu da onları ziyaret etmeye değerdi.

İşim bittiğinde saat geceyarısını geçmişti. Tiffany'nin Yeri'nde idim, Beşinci Cadde'deki mücevhercide değil de, Sheridan Alanı'ndaki bütün gece açık bir kahvede. Houston Sokağı'nın biraz ilerisinde bir geceyarısı toplantısı vardı. Bu bölgede Village'in geç saatlere kadar açık olmakla ünlü kulüpleri bulunuyordu. Toplantıya gitmeyi düşündüm ama zaten yarısını kaçırmıştım. Saat ikide de bir toplantı vardı ama o kadar geç Saate kadar ayakta kalmak istemiyordum.

Elaine'i aramak için de çok geç.

Tom Sadecki'yi aramak için daha da geç, gerçi onu aramamın zamanı gelmişti. Başta yeldeğirmenlerine saldırmak gibi, görünen olay yarı yarıya akılcı bir misyona dönüşmüştü. Bu konuda ne kadar çok düşünürsem, George Sadecki'nin Glenn Holtzmann cinayetini işlemediğine o kadar çok ikna oluyordum.

Biraz şansla bunu kanıtlayabilirdim. Holtzmann'ın yaşamını didiklersem onu öldürme nedeni olan birini bulurdum ve bu da savaşın yarısıydı. Kimin yaptığını bulduktan sonra kanıtlaman gerekirdi ve mahkemeden bir karar çıkmasını sağlayacak yeterli kanıtı ihtiyacım yoktu. Suçlamanın düşmesini sağlayacak konumdaki insanları ikna etmem yeterliydi. O zaman George kendisi için sürekli hayati tehlike arzeden, başkalarına ise yalnızca dert olan yaşama biçimine geri dönebilirdi.

Bir fincan kahve daha istedim. Öndeki bir bölmeden bir kadınla bir erkek çıkararak kasaya gittiler. Adam bana başıyla selam verdi. Ben de el salladım. Onu birkaç blok ötedeki Perry Sokağı toplantısından tanıyordum. Bu semtte olduğum zaman bazen oraya giderdim.

Belki buraya taşınmalıyız diye düşündüm. Altıncı Bölge'de uzun süre polislik yaparken Village'a çok takılmışım. Yıllar önce Elaine'le ben burada tanışmıştık.

Semt o zamandan sonra çok değişti ama gene de kentin geri kalan kısmından daha az değişim geçirdi. Büyük kısmı resmi tarihi bölgeydi, binalar korunuyordu. Daha az yüksek bina vardı ve üç katlı evleriyle dolambaçlı sokaklar Elaine'in şimdi oturduğu semte oranla daha insani görünüyordu. Seçebileceğim birçok toplantı yeri vardı, Elaine de NYU'daki derslere ya da New School'a yürüyerek gidebilirdi ve SoHo'daki sanat galerileri on dakika uzaktaydı. Yapmak istediğim bu muydu? Ne yapmak istediğimi biliyordum.

Telesekreterine, "Ben Matt" dedim. "Saat geç ama ben, uyanıksan seninle konuşmak istemiştım. Seni sabah ararım."

Telefonu açtı. "Merhaba" dedi.

"Geç oldu."

"O kadar geç değil."

"Umarım seni uyandırmamışımdır."

"Hayır ama uyandırsaydın da fark etmezdi. Arayacağını umuyordum."

"Ah!"

"Evet."

"Düşünüyordum da" dedim.

"Evet?"

"Yanında arkadaş ister misin diye merak ediyordum. Ama sanırım çok geç oldu."

"Hayır" dedi, "o kadar geç değil."

Taksi beni Sekizinci Cadde'ye götürdü, Elli Sekizinci Sokak'tan sola döndü ve otelin önünden geçerek Dokuzuncu Cadde'deki kırmızı ışıkta durdu. Aklımdan, şoföre buranın iyi olduğu, burada inebileceğimi söylediğimi duydum. Ama yüksek sesle değil, yeşil ışık yandı ve bir blok daha batıya gittik. Şoför izinsiz ama sıkça yapılan bir U dönüşü yaparak beni isteğim yerde bıraktı.

Bir gece önce o kadar kuşkuyla davranan kapıcı bu kez beni tanıyarak gülümsedi. Gene de üst katı aradı, sonra tekrar gülümseyip asansörü gösterdi. Yirmi sekizinci kattaki kapıyı tıklattınca açtı. Sonra kapıyı arkamdan kapadı, zinciri taktı ve derin mavi gözleriyle bana uzun uzun bakmak için döndü.

Bir sabahlık giymişti, sarı şeritleri olan koyu yeşil bir sabahlık. Altında bir tür gecelik vardı, pembemsi ve şeffaf. Ayakları çıplaktı.

Parfümünün kokusunu alabiliyordum ya da alabildiğim, sandım. Söylemesi zor. Takside hep bu kokuyu duymuştum.

O bir şey söyledi, ben bir şey söyledim ama cümleleri hatırlamıyorum. Sonra huzursuz bir gece olduğuna dair bir şeyler söyledim, o da dolunay olduğunu söyleyerek bakmak için pencereye gitti.

Peşinden gittim, arkasında durdum. Ayı fark etmedim. Aya bakmıyordum. Hiç değilse tam olarak değil.

Elimi omuzlarına koydum. İçini çekip bana yaslandı. Sabahlığın içinden vücudunun sıcaklığını hissettim. Kollarımın arasına dönüp başını kaldırdı, ağzı açık, gözleri kocamandı. Gözlerine baktım, içinde bulacaklarımdan korktum.

Kaçıracaklarımdan korkarak onu öptüm.

Sonrasında terimin kurduğunu hissederek, kalbimin atışlarını dinleyerek yattım. Kendimi harika, neşeli hissediyordum ama aynı zamanda üzüntü ve pişmanlıkla da doluyordum.

"Gitsem iyi olacak" dedim.

"Neden?"

"Geç oldu."

"Aradığın zaman da böyle demiştin" dedi, "buraya geldikten sonra da söyledin."

"Bu cümle her dakika daha doğru oluyor. Üstelik yarın yapacak çok işim var."

"Burada kalabilirsin."

"Sanmıyorum."

"Neden? Uyumana izin veririm."

"Verir misin?"

"Hiç değilse biraz." Sırt üstü yatıyordu, ellerini dümdüz karnında kavuşturmuştu, gözleri tavana bakıyordu. Üst dudağında belli belirsiz ter boncukları vardı. Sessizlik uzadı, sonra "Elaine'den çok hoşlanıyorum" diyerek sessizliği bozdu.

"Öyle mi?"

"Evet."

Bir dirseğime dayanarak doğruldum, ona baktım. "Ben de" dedim.

"Bunu biliyorum ve..."

"Elaine'i seviyorum" dedim. "Elaine ile ben birbirimize aitiz. Bunun benimle ya da Elaine'le bir ilgisi yok. Bizi etkilemez."

"Öyleyse burada ne arıyorsun, Matt?"

"Bilmiyorum."

"Beni sen aradın, değil mi? Telefondaki sendin, değil mi?"

"Evet."

"Peki, bu nedir? Hizmetinin bir parçası mı yalnızca. 'Özür dilerim hayatım, yemek yiyip hemen gitmekten nefret ediyorum ama gidip müşterimi düzmem gerek.'"

"Kes şunu."

"Bir dul. Nasıl olduklarını bilirsin. Zavallı şey bunun için ölüyor."

"Bu fikri nereden edinmiş olabilirim peki?" Bana bakakaldı.

"Bu öğleden sonra gitmemi istemedin" dedim. "Kalıp günbatımını izlemene yardım etmemi istedin."

"Yalnızdım."

"Peki, hepsi bu mu?"

"Hayır. Hayır, bana çekici geliyordun. Benim de sana çekici geldiğimi biliyordum. Bunun olmasını istedim."

"Ve oldu."

"Ve oldu. Şimdi bir balkabağına dönüşmemi istiyorsun Ya da bir pizzaya, bir dumana. Çünkü Elaine'i seviyorsun."

Bir şey söylemedim.

"İnan bana" dedi. "Yaşamını zorlaştırmak istemiyorum. Senin yüzüğünü takmak ya da çocuklarının annesi olmak istemiyorum. Çiçek bile istemiyorum. Tuttuğum detektif olmaya devam etmeni istiyorum, arkadaşım olmanı istiyorum."

"Bu kolay."

"Öyle mi?"

"Hı-hı. İki rol arasında bir çatışma potansiyeli olmadığı sürece."

"Ne demek istiyorsun?"

"Sen yalan söylerken detektif buna dikkat eder. Bir arkadaş ise görmemezlikten gelmelidir."

"Sana ne zaman yalan söyledim?"

"Eh, beyaz bir yalandı. Aradığımda uyanık olduğunu söyledin. Ama çoktan yatmıştın."

"Nerden biliyorsun?"

"Büyük Detektifi aldatamazsın" dedim. "Buraya geldiğimde bir sabahlık ve gecelik vardı üstünde."

"Yani aradığın sırada uyuyor olmalıydım."

"Doğru."

"Gecelikle, kalktığımda da sabahlığı giydim."

"Gene doğru."

"Aradığın sırada oturma odasında HBO'da The Fabulous Baker Boys'u izliyordum. Bu öğleden sonra gördüğün giysiler vardı üzerimde."

"Kiremit rengi pantolon ve yeşil boyunlu bluz."

"Çok doğru. Seninle konuştuktan sonra televizyonu kapatıp giysilerimi çıkardım. Biraz parfüm sürdüm, makyajımı tazeledim ve gecelikle sabahlığı giydim."

"Ah!"

"Biraz sürtüklük yaptım ama kim aldırır? Ben aldırmiyorum." Elimi ellerinin arasına aldı. "Yatağa gel Büyük Detektif. İpuçlarını arayacağız."

Oradan çıktığımda saat dördü geçmişti. Barlar kapanmıştı ve ben de buna memnundum.

Elli Yedinci Sokak'tan eve giderken aynı anda birçok şey hissediyordum. Sinyalleri ayırt etmeye çalışmak yerine sistemi tamamen kapamayı tercih etmiştim.

Resepsiyona uğramadan dosdoğru odama çıktım, giysilerimi çıkardım ve duşa girdim. Bazen o saatte sıcak su olmazdı ama bu kez vardı ve suyun büyük kısmını ben kullanmış olmalıyım."

Kurulandım ve hemen yattım. Düşünecek uzun bir listem vardı ama başlayamayacak kadar yorgundum. Gözlerimi kapayıp başımı yastığa gömdüm ve gittim.

Önce saati kurmayı nasılsa akıl etmiştim, dokuz buçukta çalarak beni rüyadan uyandırdı. Alarmı kapadığım sırada rüya tümüyle yok olmuştu. Hatırlayabildiğim tek şey, odanın içinde benimle birlikte birçok insan olduğu ve benim üzerimde hiçbir şeyin olmadığıydı.

Bir duş daha yapıp tıraş olduktan sonra giyindim. Dışarı çıkarken resepsiyona uğrayıp mesaj var mı diye baktım ama yoktu. Bunun tuhaf olduğunu düşündüm ve kapıdan adım atmıştım ki Elaine'den çıktıktan sonra Telefon Yönlendirilmenin kapamamış olduğumu fark ettim. Doğru Chelsea'ye gitmiş otele şafak sökene kadar dönmemiştım.

Yukarı çıkıp yapmam gereken şeyi yaptım. Mesaj var diye Elaine'i aramayı düşündüm ama önemli bir şey olsaydı Elaine hemen otel resepsiyonunu arardı. Gene Telefon Yönlendirme'yi kapatmayı unuttuğum bir seferde böyle yapmıştı.

Kaldı ki şu anda herhalde jimnastik salonunda kaslarını güçlendiriyordu. Salona gitmemişse bile kendimi henüz onunla konuşacak gibi hissetmiyordum.

Yapacak çok işim vardı. Köşede hızlı bir kahvaltı ettim metroya binerek Chambers Sokağı'na gittim ve çeşitli bürolara uğradım. Glenn Holtzmann hakkında birkaç şey öğrendim Bunların en ilginç keskinlikle zina olarak hissettiğim şeyi yaptığım evin mülkiyetiyle ilgiliydi. Evin eski sahibi MultiCircle Productions adlı bir şirketti, bu şirket de daireyi müteahhitten üç yıl önce almıştı. MultiCircle kredi borçlarını ödeyemediği için evi kaybetmişti açık ki, çünkü Glenn Holtzmann evi bir buçuk yıl önce ABD ipotek Dairesi'nden satın almıştı. Tapu 13 Nisan tarihliydi, yani Lisa'yla evlenmesinden bir ay önce.

Gerekli işlemlerin bu tarihte tamamlanmış olması için işlemlere Lisa'ya evlenme teklif etmesinden, hatta kızla tanışmadan bile önce evi satın almış olması gerekirdi. Bu da tuhaftı. Belki evi, koşulları geri çevrilmeyecek kadar uygun olduğu için almıştı ama bu koşullar neydi? Ev için ne kadar ödediğini öğrenemedim. Kayıtlı olması gerekirdi ama kaydı bulamadım.

Saat dört sularında telefon edip Joe Durkin'i masasında yakaladım. "Biliyor musun, başıma gelebilecek en kötü şey geldi. Bir Polis Merkezi'nin tam köşesindeyim ve bana iyilik yapacak tek bir kişi bile tanımıyorum" dedim.

"Bu yüzden beni aradın."

"Evet. Tek bir hızlı soru, bir dakika bile sürmez."

"Değerli zamanımdan."

"Değerli zamanından. Glenn Holtzmann'ın suç kaydı var"

"Aman Allahım. Şu anda hangi cehennemlik işi yapıyorsun?"

"Var mıydı?"

"Elbette yok."

"Kesin olarak biliyor musun? Bizzat öğrendin mi?"

"Kendine gel, Matt. Kimsenin bakmadığını mı sanıyorsun? Olay Lindbergh'in kaçırılmasından sonraki en büyük heyecanı yarattı. Kaç kişinin olayın üzerinde çalıştığını biliyor musun:

"Her biri bu işi başkasının yaptığını varsaymış olabilir."

"Kendine gel."

"Benimle dalga geç sen" dedim. "Kontrol etmenin kime ne zararı var?"

"Ne yararı olabilir? Özellikle bu aşamada. Yemin ederim, hâlâ bu bokluğun peşinde olduğuna inanmıyorum. Amacın ne?"

"Yirmi saniyeni alacak. Yalnızca bilgisayarının tuşlarına basacaksın. Bilgisayar hemen söyler, o zaman da ikimiz de gerçeği öğreniriz."

"Bana söyleyeceği tek şey Geçersiz Komut olacak ya da Girilemez Bilgi yazacak. Bu Allah'ın belaları gelmeden polisliği bıraktığına iyi ettin. En kötü şey, okuldan yeni mezun çocukların bir buçuk dakikada bu makinaların her şeyini öğrenmeleri' Kendimi kahrolası bir dinazor gibi hissediyorum... Allah üretsın... Tamam, girdik. Kayıt yok. Ne büyük bir sürpriz."

"Emin misin?"

"Evet, eminim, hiç değilse taciz ve kötü davranış suçları da. Belki bir kez kırmızı ışıkta geçmiştir. Belki trafik cezalarını ödemiordu, birçok ödenmemiş park cezası vardı. Bu bilemem, bilgisayarına Park İhlalleri Bürosu'ndaki bilgisayar konuşmasını da söyleyemem, çünkü bunu yapmak istemiyorum."

"Holtzmann'ın otomobili yoktu."

"Kiralaymış olabilir. Kiralık bir otomobilde de trafik alabilirsiniz."

"Aslında trafik cezalarına hiç aldırmiyorum."

"Ben bunların hiçbirine aldırmiyorum. Ciddi olursak, sonra neler oluyor? Neden hâlâ bu işin peşindesin?"

"Joe, bu işe gireli bir haftadan az oldu."

"Ne olmuş? Bak, gitmem gerek. Oyun oynamayı bitirdiğin zaman beni ara da birlikte bir hamburger yiyelim."

Kendime bir fincan kahve alıp Joe'nun neden böyle sinirli olduğunu merak ettim. Kurbanla işe başlıyorsam, ki bu mükemmel ve geleneksel bir yaklaşımdır, neden kurbanın suç kaydı olup olmadığından emin olmayayım? Birinin bakmış olması mümkündü ama neden ikinci kez kontrol etmeyeyim? Üstelik Joe hâlâ olayla ilgilenmeme neden şaşırılmış, hatta beni azarlamıştı?

Tom Sadecki'nin karşısında oturup bin dolar aldığım gün Cumartesi öğleden sonraydı. Bugünse Perşembe. Dört gün olmuştu. Anlamamıştım.

Ama bu aklıma müşterimi aramayı planladığımı getirdi Defterimi karıştırıp ona dükkânından ulaşmaya çalıştım. Tefonu bir kadın açtı ve adımlı sormadan telefonu Tom'a verdi.

"Tom, ben Matt Scudder" dedim. "Sana gelişmelerle ilgili bilgi vermem gerektiği aklıma geldi."

"Ne demek istiyorsun?"

"Başta işi almaya istekli değildim ama şimdi kardeş masum olduğuna dair çok büyük bir olasılık varmış görünüyor. Savcılığa sunacak bir şey yok elimde ama Cumartesi gününe oranla yüzde yüz daha umutluyum."

"Umutlusun, ha."

"Kesinlikle" dedim, "ve bunu bilmek isteyeceğini düşündüm."

Uzun bir suskunluk oldu. Sonra Tom, "Önce bir eşşek şakası yaptığını düşündüm. Ama böyle bir durumda eşşek şakası bile yapılamaz. Sonra, birden, sarhoş olduğunu, onun için böyle saçmaladığını düşündüm. Ancak bu açıklayabilir durumunu."

"Neden söz ettiğini anlamıyorum, Tom."

"Anlamıyorsun" dedi. "Gerçekten anlamıyorsun. Dün gece son haberlerde verdiler, bu sabah bütün gazetelerde de yazıyor ama sanırım sen haberleri dinlemedin ve gazete okumadın."

Kendimi hasta gibi hissettim. "Sen söyle" dedim.

"George" dedi. "Ağabeyim George. Onu gönderdiler, Bellevue'dan Rickers'a geri döndü. Dün gece biri onu bıçakladı, zavallı orospu çocuğu. Öldü. Ağabeyim George öldü."

18

"Tom" dedim. "Üzgünüm. Çok üzgünüm."

"Evet, üzgün olduğunu biliyorum, ilk nasıl duydum, dün gece kızkardeşimden telefon geldi. Dördüncü Kanal'da görmüş. Ancak yarım saat sonra resmi olarak bilgi aldık. Bunu düşünabiliyor musun?"

"Neler oldu?"

"Allahım. Başka bir adam, bir mahkûm. O da Bellevue'da, George'la tartışmışlar. Sonra bu adam psikiyatri bölümüne, Rikers'da ne diyorlarsa işte blok mu, oraya geri dönmüş, bir iki gün sonra da George oraya gitti. Adam onun peşinden gidip bıçaklamış."

"Korkunç."

"Şunu bir dinle. Adam tekerlekli iskemlede."

"Şu adam..."

"Evet, George'u bıçaklayan adam. Belinden aşağısı felçli, Allah'ın belası ayak parmaklarını kıpırdatamıyor ama George'u bıçaklayabiliyor. İlk kez de değil üstelik. Oraya annesini bıçaklamaktan gelmiş. Aradaki fark kadının yaşıyor olması."

"Bıçağı nasıl bulmuş?"

"Bir mutfak bıçağı. Bellevue'de çalmış."

"Bellevue'da çalmış ve Rickers Island'a gizlice sokmuş mu?"

"Evet, tekerlekli iskemlenin altına bantlamış. Bıçağın ucunu da kırılmasın diye bantlamış. Yani bazı insanlar çok kaçık olabilir ama bu onları aptal kılmaz."

"Evet, kılmaz."

"Kız kardeşim çok tuhaf bir şey söyledi. 'Şimdi artık onun için kaygılanmak zorunda değilim.' Yeterli yiyeceği var mı, başı belada mı, uyuyacak bir yeri var mı diye. Tıpkı hastaneye kapanmasının rahatlatıcı bir şey olduğunu söylemesi gibi, şimdi ölmesi daha da büyük bir rahatlama. Ne demek istediğini anlıyorum. George artık güvenli bir yerde. Kimse ona zarar veremez, o da kendisine zarar veremez. Bir şey bilmek ister misin?"

"Nedir, Tom?"

"Öleli bir günden daha kısa bir süre oldu, şimdiden onu farklı hatırlamaya başladım. Anneannem Alzheimer hastalığına yakalanmıştı. Sonunda öldüğünde patetik bir yaratık haline gelmişti. Nasıl olduklarını bilirsin."

"Evet."

"Hepimiz birbirimize, bu hastalığın en acımasız yanının anneannemi farklı görmeye başlamamız olduğunu söyledik. Güçlü bir kadındı, geçen yüzyıldan gelen, beş çocuk yetiştirmiş, dört dil konuşan, ev işlerinde siyah kuşak sahibiymiş gibi yemek ve temizlik yapan bir kadın. Sonra bu kadından bütün gördüğün sürünmesi, yatağına çış yapması ve insan sesine hiç benzemeyen gürültüler çıkarması.

Ama sonra öldü ve bunun sihirli bir etkisi oldu, Matt, çünkü bir gecede onu eskiden olduğu gibi hatırladım, hepimiz böyle hatırladık. Anneannemi düşündüğüm zaman hayalimde hep mutfakta önlüğüyle ocakta bir şey karıştırırken görüyorum şimdi. Hastanedeki yatağında hayal etmem için uğraşmam gerek.

Aynı şey George için de olmaya başlıyor. Anılar uçarak geliyor, yıllardır düşünmediğim şeyler. Askere gitmeden önce, onu kaybetmeye başlamadan önce. ikimiz de küçük çocukken yaşadığımız şeyler."

Bir an sonra ekledi. "Ama gene de üzücü."

"Evet."

"Ne diyordun, masum olabilir mi? Bu ne biçim bir ironi, ha?"

"Gerçek bir olasılığa benziyor."

"İlk tepkim öfkelenmek oldu. Eğer onu kapatmasalar da başına bu gelmeyecekti gibi. Ama bu saçmalık, değil mi? Ya da nasıl öldüğüne bir bak, tekerlekli iskemleli bir adam tarafında bıçaklanarak öldürüldü. İnsanın başına böyle bir şey gelirse ancak 'böyle olması gerekti, herhalde' diyebiliyor. Kader, Karma, Allah'ın iradesi, adına ne dersen de, kartlar çok açık."

"Ne demek istediğini anlıyorum."

"Seni hasta edecek bir şey duymak ister misin? İki farklı avukattan New York kentine karşı nasıl dava açacağımı anlatan telefonlar aldım. Ağabeyim gözaltında olduğu ve kendi suçu olmadan öldürüldüğü gerekçesiyle ihmal nedeniyle ölümden dava açacakmışım. Kenti dava ettiğimi düşünebiliyor musun! Ne yapacağım, hizmetlerimin telafisini mi talep edeceğim? George'un yaşamının ne kadar değerli olduğuna nasıl karar verecekler, tahmin edilen ömründe toplayacağı düşünülen teneke kutu ve şişeleri hesap ederek mi?"

"Bugünlerde herkes tazminat davası açıyor."

"Bana anlatma. Geçen yıl bir müşterim vardı -şey, boş ver gitsin. Şöyle diyelim, ortalama bir Amerikalı'yı yıldırım çarptırıyor, yaşadığı için şükretmek yerine bir avukata koşup Allah'ı dava ediyor. Bu biçimde yaşamak istemiyorum."

"Seni anlıyorum."

"Her neyse" dedi. "İlgilendiğin için sana teşekkür etmek istiyorum. Verdiğimin ötesinde bir borcum varsa söyle ki, sana bir çek göndereyim."

"Söz konusu bile değil. Yeni bir şey bulursam..."

"Neden bunu yapacaksın ki? Ağabeyim öldü. Dava kapandı, doğru mu?"

"Resmi olarak böyle olacağından eminim."

"Bana göre de böyle, Matt. Adını temize çıkarmak için uğraşmak, ne yararı var? Şu anda her neredeyse onun için hiç fark etmeyecek. Şu anda huzura kavuştu, Allah günahlarını affetsin."

Hemen Joe'yu aradım. Bir şey söylemesine fırsat vermeden, "Sakin konuşmaya başlama. Sadecki'nin dün gece öldürüldüğü biraz önce öğrendim" dedim.

"Şehirde bu haberi duyan en son kişi sen olmalısın."

"Dün gece geç yattım ve gazete almadım. Yolda başlıklara bakmıştım ama haber ilk sayfalarda değildi. Herkes senatörle sevgilisine dikkat ediyor. Daha önce neden burnundan soluduğunu merak etmişim."

"Ben de ölü bir atı neden kamçıladığını. Ya da ağızdan ağıza suni teneffüs yaptırmanı."

"Bu çok çekici bir görüntü."

"Evet, öyle, ben çekici bir adamımdır."

"Müşterimin söylediğinden fazlasını bilmiyorum. Anladığım kadarıyla başka bir tutuklu yapmış."

"Bir kaçık vakası daha, kendi annesini öldürme girişiminden oradaymış. Tekerlekli iskemleyle mahkûm... umarım bu kadarını öğrenmişsindir."

"Öğrendim."

"En iyi kısmı" dedi. "Post'un editörü ben olsaydım, Allah esirgesin, senatörün gizli sevgilisinin yerine tekerlekli iskemle resmi koyardım. Siskacık bir adam üstelik, banka memuru gibi ama tahminimce çok yaratıcı bir orospu çocuğuymuş. Tekerlekli iskemle, Allah kahretsin, sağlam olsa tam bir baş belası olurdu."

"Onun yaptığına hiç kuşku yok mu?"

"Hiç yok. Gardiyanların önünde öldürmüş, Allah aşkına. Hepsi aptala dönmüş, burunlarının dibinde böyle bir şey oluyor ama ne yapacaksın. Serseri herif bir kobra kadar hızlıymış."

"Bunu neden yapmış, öğrenebildin mi?"

"Bir insan bir şeyi neden başka birine yapar? George ile Bellevue'da küçük bir kavga etmişler. Belki George, Gunther'in annesi hakkında bir şey söyledi, öldürmeye değmeyecek kadar pis bir kadın olduğu gibi bir şey."

"Adı bu mu? Gunther mi?"

"Gunther Bauer, Ridgewood'da iyi bir Alman ailesinden geliyor. Bu olayda iki kişi var, biri diğerini öldürüyor ve ikisi de Avrupa kökenli. Böyle bir şey ne kadar sık olur? Ringde dövüşen iki beyaz genci görmek gibi."

"Bunu görüyorsun."

"Evet, kablolu kanalda ve maç Bismarck-Kuzey Dakota'daki salonda yapılıyor. Bu kadar yeter mi Matt? Çünkü burada yapmam gereken işler var."

"Bir sorum daha var" dedim, "ama sorarsam bana çok kızacağından korkuyorum."

"Herhalde kızarım ama gene de sor."

"Birinin bu adamı George'u öldürmesi için tutma ihtimali var mı?"

"CIA gibi mi? Dışındaki dolgularla mı onu yönetiyorlar! Sonra Gunther'i haklarlar herhalde. Son zamanlarda çok mu Oliver Stone filmi izledin?"

"Senin söylediklerinden Gunther Bauer'in Jack Ruby'ye hiç benzemediğini çıkarıyorum."

"Ben de öyle derdim, evet."

"Ama Jack Ruby de öyle dedi. Yalnızca bu ihtimali ortadan kaldırmak istiyorum, hepsi bu."

"Ne yapmaya çalışıyorsun, kardeşinden birkaç dolar dam koparmaya mı? Biraz daha para tırtıklamak mı?"

"Bir müşterim daha var."

"Allah kahretsin. Kim olduğunu söylemek ister miydin?"

"Söyleyemem."

"İlginç" dedi. "Gene de bu olayda fazla bir şey olmadığını düşünüyorum ama bir telefon edeceğim. Ne saçmalık ama."

Uzun bir süre yürüdüm. Kesinlikle bir saatten fazla. Zamanın farkında değildim aslında ve belge kovalamacasına başladığımdan beri farkına varmamıştım. İlginç bir sonuç ortaya çıksın ya da çıkmasın, bu için heyecanlandırıcı bir yanı vardı.

Ne elde ettiğimi söyleyemezdim. Defterimde sayfalarca yeni not, bulduğum veriler, kâğıda dökmek istediğim düşünce ve fanteziler vardı ama bunlar beni bir yere götürür müydü?

Peki, götürüp götürmemesinin bir önemi var mıydı? George Sadecki ölmüştü, kardeşi haklıydı, yapılması gereken başka bir şey yoktu. Zavallı orospu çocuğunun adını temize çıkarmak, Üçüncü Richard'ın itibarını geri vermeye yaşamlarını adayan şu kaçıkların çabaları kadar anlamsızdı.

Başka bir müşterim daha vardı elbette. Dolabımın üst çekmecesinde beş bin doları duruyordu -gerçekten onun parasıysa ve gerçekten hâlâ bıraktığım yerde duruyorsa. Hiçbir şeyi verili şekilde alacak halde değildim.

Onun beni tutmasının aslında Drew Kaplan'ın düşüncesi olduğunu, benim kandırmalarımın sonucu olmadığını zihnimde kesinleştirmek için birkaç blok yürüdüm. Ne parayı istediğim için ne de onunla yatmak için kandırmaya çalışmadığımdan emin olmak için.

Düşünmem gereken bir şey daha vardı, onun yatağında nasıl olup da yattığım. Onun yatağında, onların yatağında, Glenn'in yatağında. Birkaç saatliğine bizim yatağımızda.

Allahım, onu aramamıştım. Çiçek göndermem gerekmiyordu, bu açıktı ama onu aramalıyım, öyle değil mi? Onunla yatmamış olsaydım, şimdi aramış olurum herhalde ama dün geceki oynaşmamız bir şey değiştirir miydi?

Herhalde. Her şeyi değiştirmesi çok mümkündü.

Elaine'i de aramamıştım. Sabah beni ara demişti ama ben aramamıştım. Akşam gergin ve rahatsız geçmesine rağmen bunu yeterince iyi çözdüğümüzü ve anlaşarak ayrıldığımızı, bitmemiş işler olmadığını düşünüyordum.

Ama şimdi vardı.

Fırsat bulur bulmaz her ikisini de aramaya karar verdim ama sokaktan aramayacaktım, trafik gürültüleri ya da fon müziğiyle aramayacaktım. Şimdi kimseyle konuşmak istemiyordum zaten. En iyisi yürümektir. Son günlerde bütün yetkililer böyle diyordu. Oradan çıkın, sorunlarınızı unutun ve yürüyün.

Doğru.

Saat altı sularında İkinci Cadde'nin doğusundaki Onuncu Sokak'ta İtalyan tarzı bir kahveye girdim. Buranın adı Cafre Literati'ydi. Her zamanki tahta iskemleler, üstü mermer masalar, içi kitap dolu, yerden tavana kadar kitaplık ve Quattrocento reproduksiyonlar vardı. Bir tabela kitapların müşterilerin okumalarına ayrıldığını ama üstünde belirtilen fiyata satılabileceklerini açıklıyordu.

İçeride yalnızca bir müşteri daha vardı: At suratlı, otuz yaşlarında bir adam. Önündeki masada gazetesini ikiye katlamış, bir hesap makinesiyle bir şeyler üzerinde çalışıyordu.

Oda sigara ve taze çekilmiş kahve kokuyordu, şu küçük De Nobill sigaralarının belli belirsiz ama şaşmaz kokusu hâlâ havadaydı.

Klasik müzik çalışıyordu. Müzik tanıdıkta ama ne olduğunu çıkaramadım. Double esspresso getiren garsona sordum. Simsiyah giyinmiş, örgülü saçları ve entelektüel gözlüğüyle uzun bacaklı sarışın garson bilirmiş gibi görünüyordu.

"Sanırım Bach" dedi.

"Gerçekten mi?"

"Öyle sanıyorum."

Kahvemi yudumlayıp burada ne aradığımı çıkarmaya çalıştım. Defterimi açıp sayfalarını karıştırarak yapabildiğimce sonuçlar çıkardım.

ABD İpotek Dairesi neydi? Herhalde ipotekli mülkleri tasfiye eden bir kurum ve ekonominin durumu göz önüne alınırsa son günlerde işleri hayli fazla olmalıydı. New York'ta stüdyo tipi bir dairede tek başına rahatça yaşayan Glenn Holtzmann tasfiyecilerle neden özel bir anlaşma yapmıştı? Büyük ihtimalle iyi bir fiyat bulmuştu ama bu piyasada ne işi vardı? Ödeme yapacak parayı nereden bulmuştu? Neden satış işleminin kaydı yoktu?

Nakit parası olduğunu varsayalım. Belki ABD İpotek Dairesi'nin para aklama gibi kârlı bir yan dalı vardı. Yeşil dolar dolu bir çantayla ödeme yaparsın, daha sonra daireyi satarsın ya da maksimum oranlarda ipoteklersin ve yasal, kayda geçirilebilir parayla çekip gidersin. Belki kendilerine ipotek yaptılar, böylece tekrar ellerine geçirebilirler, oyunu defalarca oynayabilirlerdi.

Böyle olmuş olabilir mi?

Böyle olmuş olsa bile, neden kayıt numarası yoktu. Kirli parayı aklamak istiyorsan kayıtlara geçmez misin?

Elbette ona belgeleri vermişlerdi, belirtmek istedikleri bütün belgeleri, İRS araştırmasında düzgün görünen belgeleri. Ama aynı zamanda kayıtlarda belirtmeden bunu yapmayı nasıl başardılar?

Peki, Glenn... Parayı nereden buldu, bu orospu çocuğu? Parayı nereden bulduğuna dair hâlâ elimde bir ipucu yoktu.

"Boccherini."

Şaşırarak başımı kaldırdım.

Garson kız, "Bach değil" dedi. "Boccherini. tik kez dikkatle dinledim ve bu Bach'a benzemiyor dedim. Bu yüzden kontrol ettim, Boccherini'ymiş."

"Güzel bir müzik" dedim.

"Bence de."

Holtzmann'ı biraz daha düşünmeye çalıştım ama ipin ucunu kaybetmiştim. Yolu yok. Kahvemi yudumlayıp Boccherini'yi dinledim. Tuvaletin yanındaki duvarda bir telefon vardı gözlerimi ondan alamadım. Teslim olup telefonlarımı ettiğe sırada Boccherini hâlâ çalışıyordu.

Elaine, "Allah'a şükürler olsun" dedi, "senin için kaygılanmaya başlamıştım. İyi misin?"

"Elbette iyiyim. Neden endişelendin?"

"Çünkü dün gece bir felaketti. Çünkü bu sabah arayacağını sanmıştım. Çünkü George Sadecki öldürüldü."

Ona bunu yalnızca birkaç saat önce öğrendiğimi anlattım. "Detektifler her zaman en son duyan kişi olur" dedi.

"Bunun seni nasıl etkileyeceğinden korktum."

"İçki içmeme neden olacağından mı korktun?"

"Yalnızca kendini kötü hissedeceğini düşünmüştüm."

"Kendimi aptal gibi hissettim" diye itiraf ettim, sonra Joe Durkin ve Tom Sadecki ile yaptığım konuşmaları anlattım. Elaine bunun gerçekten çok utandırıcı bir şey olduğunu kabul etti.

"Ama bir de şöyle düşün" dedi, "işine ne kadar bağlı olduğunu gösteriyor aslında. İç çamaşırlarınla oturup televizyon izlemiş olsan ya da doğru dürüst bir kahvaltı edip gazete okumayı düşünmüş olsan..."

"Şehirde benden başka herkesin bildiği şeyi öğrenebilirdim. Bu noktaya varman gerçekten iyi bir mantık ama gene de bunun müşteri adaylarımı etkilemek için kullanabileceğim bir şey olduğunu sanmıyorum."

"Hayır."

"Her neyse, suçluluk duygusuyla yanarak gezinmiyorum, onun ölümüne bir katkı olmadı. Yalnızca bunu öğrenmem biraz zaman aldı."

"Üzücü, değil mi?"

"Üzücü ama trajik değil, bütün yaşamının trajik olması dışında tabii. Tom için üzülüyorum ama bunu atlatır. Bu ölüm yaşamı basitleştirir, bunu bilecek kadar gerçekçi bir insan. Ağabeyini seviyordu ama George zor bir insan olmalı, hafızasındaki George'u sevmek daha kolay olacak."

Ona Tom'un bana anlattıklarını, George'un ölümüyle birlikte değişip eski güzel anıların yenilerin yerini aldığını anlattım. Bu konuda biraz daha konuştuk.

Elaine, "Biliyor musun, beni kapıdan çıkarken yakaladın. Belediye Sarayı'nda bir söyleşi var. Aslında orada buluşabiliriz, hâlâ bilet bulabiliriz sanırım, ancak sen sıkıntıdan ağlayabilirsin. Söyleşiden sonra buluşmamızı ister misin? Ama Chien Bizarre'da değil."

"Sen Belediye Sarayı'ndan geleceksin, ben de bir toplantıya gitmek istiyorum. Paris Yeşili nasıl? Onu çeyrek geçe diyelim mi?"

"Mükemmel."

Lisa'ya "Gün boyunca meşguldüm" dedim. "George Sadecki başka bir tutuklu tarafından bıçaklanarak öldürülmüş ama sanırım sen bunu zaten biliyorsun."

"Bu sabah CNN'de izledim."

Bunu tahmin etmiştim. Ona bulduğum az şeyi ve birçok hükümet kaydında bulamadığım şeyleri anlattım. Lisa bunları Drew'dan duyduğunu söyledi ama bana göre Drew yalnızca "müşterisini mutlu etmek için aramıştı.

Belki aynı şey benim için de söylenebilirdi.

"Bu gece meşgul olacağım" dedim. "Seninle yarın konuşuruz."

Telefon ederken kitaplıktaki kitaplardan biri gözüme ilişti Yirminci yüzyıl İngiliz ve Amerikan şiiirleri antolojisiydi, Jan Keane de bir kopyası olduğu için kitabı tanıdım. Robinson Jeffers'ın yaralı şahinle ilgili şiiirini bulabileceğimi sanmıştım ama yoktu, Jeffers'ın yarım düzine kadar başka şiiiri vardı. İnsanlara özellikle de Amerikalılar'a karşı olumsuz düşünceler beslediğim düşündüren "Shine, Perishing Republic" adlı bir şiiirini okudum.

Nisan ayının acımasızlığıyla ilgili gözlemlerle dolu "Çorak Ülke"nin giriş kısmım okudum. Ekim ayı, diye düşündüm, haklı olarak bayii vahşi olabilirdi. Birkaç şiiir daha okudum, sonra Alan Seeger'ın Birinci Dünya Savaşı'yla ilgili "Ölümler Randevum Var" şiiirini gördüm. Bu şiiiri daha önce de okumuştum ama tekrar okumamam için bir neden yoktu.

Bu şiiir bana DeWitt Clinton Parkı'ndaki heykelin tabanındaki şiiiri hatırlattı. Yazarını bilmiyordum ama başlıklara göre yapılmış bir dizin olduğu için bu şiiiri bulabildim. Şair John McCrae'ydi, anıttaki dizeler şiiirin üçüncü ve son dördüğünden alınmıştı. Şiiirin tamamı şöyle:

Gelincikler boy verir Flanders tarlalarında
Haçların arasında, sıra sıra
Yerimizi belirler; ve burası, gökyüzünde
Cesurca şarkı söyleyip uçan tarla kuşları
Duymaz aşağıdaki patlamaları.

Biz Ölüyoruz. Birkaç gün önce
Yaşıyorduk, şafağı gördük, günbatımını gördük,
Sevdik ve sevildik, şimdi yatıyoruz
Flanders tarlalarında.

Düşmanla savaşın!
Size atıyoruz cansız ellerimizden ellerimizdeki
Meşaleleri. Sizin göreviniz kaldırmak yükseğe!

Ölen bizlere yitirirsen inancını
Uyuyamayız büyüse de gelincikler
Flanders Tarlalarında.

Tam şiiiri defterime yazmaya hazırlanıyordum ki, ön kapağın iç kısmına bakmayı akıl ettim. Beş dolara kitabı satın alabilirdim. Kitapla kahvenin parasını ödeyip eve gittim.

Paris Yeşili'ne gittiğimde saat on buçuğa geliyordu. Elaine barda oturmuş Perrier içiyordu. Geç kaldığım için özür diledim, Elaine de fazla sıkılmadığını, Gary ile flört ettiğini söyledi. Paris Yeşili'nin barmeni Gary yaz başında, artık dünyadan saklanmaktan vazgeçtiğini açıklamıştı. Bu karar uyarınca onu tanıdığımdan beri bırakmış olduğu büyük kuş yuvası gibi sakalını kesmişti.

Şimdi tekrar sakal bırakıyordu. "Saklanma zamanı" diye açıkladı. "Saklanma konusunda çok şey söylenebilir."

Masamıza gidip yemeklerimizi söyledik: Elaine için büyük bir karışık salata, benim için balık. Elaine söyleşinin her dakikasından nefret edeceğimden emin olduğunu söyledi. "Ben nefret ettim" dedi, "üstelik konuyla ilgileniyorum da."

Kitap yanımdaydı, Elaine'in evine dönünce şiiiri tekrar bulup ona okudum.

"Bu nedenle geç kaldım" dedim. "Meşaleyi tutmakla mı meşguldün?"

"Birkaç blok yürüdüm" dedim. "Clinton Parkı'na gittim, orada şiiirin son üç dizesi bir savaş anıtının kaidesine yazılı. Ama yanlış yazmışlar."

"Ne demek istiyorsun."

"Yanlış alıntı yapmışlar." Defterimi çıkardım. "Anıtta şöyle Yazıyor. 'Ölenlere yitirirsen inancını / Uyuyamayız büyüse de ekincikler / Flanders Tarlalarında.'"

"Aynı şeyi biraz önce okudun mı?"

"Tam değil. Biri 'ölen bizlere' sözünü 'ölenlere' ile değiştirmiş. Şiirin küçük bir parçasını almışlar ama gene de yanlış almışlar. Üstelik şairin adını yazmamışlar."

"Belki şair bunda ısrar etmiştir, sonuçtan hoşnut olmaya bir senaristin adını filmde çıkarması gibi."

"Hiçbir şey konusunda ısrar edecek durumda olduğumu sanmıyorum. Savaşı gelinciklerin altında bitirdi bence."

"Ama dizeleri yaşad. Sana sormayı sürekli unuttuğum sev bu işte. Birkaç gün önce Lisa Holtzmann ile ilgili bir şey mi söyledin?"

"Ona ne olmuş?"

"Daha temiz, daha yeşil bir genç kız gibi bir şey ama bu doğru olamaz."

"Daha temiz, daha yeşil bir yerde daha düzgün daha tatlı bir genç kız var."

"Tamam, beni deli etti. Bu dizeyi biliyorum ama nereden bulamıyorum."

"Kipling" dedim. "Mandaky Yolu'ndan."

"Ah, elbette. Neden dizeyi bildiğimi bu açıklıyor. Duş yaparken şarkısını söylersin."

"Bu aramızda kalsa, ne dersin?"

"Kimin şarkısı olduğunu bir türlü çıkaramamıştım. Bob Hope ile Bing Crosby'nin bir filminin şarkısı olması gerektiğini düşündüm. Adı böyle olan bir film var mı, yoksa ben tırlattım mı?"

"Ya da (C) şıkkı: Yukarıdakilerin hepsi."

"Güzel. Kipling ha! Ne düşünüyorsun, biraz Kipling havasında mısın?"

"Tabii ki" dedim. "Haydi kiplişelim."

Sonrasında Elaine, "Vay canına" dedi. "Heyecanımızdan hiçbir şey kaybetmediğimizi söylemem gerek. Biliyor musun, seni yaşlı ayı? Seni seviyorum."

"Ben de seni seviyorum."

"TJ ile konuşmadın, değil mi? Umarım Julia ona başarılı olmak için nasıl giyineceği konusunda ders vermiyordur."

"TJ için her şey yoluna gider."

"Dizenin yanlış olduğunu nasıl anladın?"

"Hatırladığım kadarıyla böyle değildi."

"Bu ne biçim hafıza?"

"Tam olarak değil. Daha birkaç gün önce okudum. Çok iyi bir belleğim olsaydı, hemen orada şiiri yanlış yazdıklarım anlardım. Lisede çok okumuştum bu şiiri."

19

Ertesi gün Cuma'ydı. Günümü kent merkezinde Belediye'de, haftasonu boyunca kapanmadan önce, kayıtları bir kez daha inceleyerek geçirdim Fazla bir şey öğrenemedim.

Çıkış saatinden hemen önce ayrılıp metroya bindim. Eleanor Yount'ı aramam için mesaj bırakılmıştı. Saat neredeyse beşti ama onu masasında yakalamayı başardım.

Bayan Yount, Glenn'in zimmetine para geçirmedeğini söylemekten keyif duyuyordu. "Bu olasılığı öne sürdüğümde muhasebecim çok şaşırıldı" dedi, "böyle bir şey olmadığını söyleyebildiğinde de çok rahatladı. Glenn'in hırsız olabileceğini düşünmekten nefret ediyorum, benden hiçbir şey çalmadığını bilmek daha da rahatlatıyor beni."

Glenn'i zimmetine para geçiren biri olarak hiç düşünmemiştim. Öfkelenen Eleanor Yount'ı, Cehennem Mutfağı'nda randevu verip danışmanına dört kurşun sıkarken de düşünmüyordum.

Bayan Yount bir şey öğrenip öğrenmediğimi sordu.

Fazla bir şey yok, dedim. Daha önceden bilmediğim bazı şeyler biliyordum ama bunlar bir anlam ifade eder miydi, bunu bilmiyordum.

"Ne zaman başladı, merak ediyorum" dedi.

Ona ne demek istediğini sordum.

"Her zaman merak etmişimdir" dedi. "Sen etmez misin? Suçlu olarak mı doğulur, çocuklukta yaşananların izi kalır mı, yoksa daha sonra önemli bir şey mi yaşanır? Glenn öyle sıradan bir insan gibi görünüyordu ki. Ama bir sürü yalan söylemiş herhalde ve görüldüğünden çok farklı bir yaşam sürmüş. Babası tarafından dövüldüğü ya da amcası tarafından tacize uğradığı ortaya çıkabilir. Sonra bir gün beyinde bir ışık çaktı ve Glenn, 'İşte! Zimmetime para geçireceğim!' dedi. Ya da uyuşturucu ticareti yapacağım, şantaj yapacağım. Tam olarak ne yaptığını bilsek iyi olacak."

TJ'den de mesaj vardı. Çağrısına not bırakınca beni aradı ama konuşacaklarımız telefonda konuşmaya uygun şeyler olmadığı için fazla konuşmadık. Henüz silahı alamadığını ama üzerinde çalıştığını çıkardım.

TJ kendiliğinden Julia hakkında bir şey söylemedi, ben de sormadım.

O gece St. Paul'de konuşmacı Bronx'taki kooperatif sitesinden biriydi, inşaatta çalışmış, daha çok pencere takmıştı, iyi bir içki hikâyesi anlattı. Dikkatim biraz dağılmıştı ama konuşmacı çok ciddi bir şekilde, "Her gece kendimi mobilyalı odama kilitle ve Bolivya'ya kadar içki içerdim" deyince dikkatimi tekrar topladım.

Jim Faber oradaydı, verilen arada, "Söylediklerini yakaladın mı?" dedi. "O seyahati yapmak için LSD alman gerektiğini sanırdım ama bu adam Clan MacGregor'la La Paz'a kadar bütün o yolu gitmeyi başarmış. Bunu reklamlarında kullanabilirler."

"Sanırım deyimin bu olduğunu düşünüyor, Bolivya'ya kadar içmek. Yani dil sürçmesi değildi."

"Hayır, değildi, tam bunu söylemek istedi. Eh, ben de defalarca Bolivya'ya kadar içtim. Ve onda dokuzunda kendimi Cleveland'da buldum."

Toplantı bittiği zaman Pazar günü yemekte buluşmayı kararlaştırdık. Jim'e kahve içmek isteyip istemediğini sordum ama eve gitmesi gerekiyordu. Lisa'yı aramayı, belki evine gitmeyi düşündüm. Bunun yerine toplantıdaki bazı kişilerle birlikte Kızıl Alev'e gittim. Sonra eve gidip Cumartesi gecesi randevumuzu teyit etmek için Elaine'i aradım.

Daha sonra bir süre CNN izledim, televizyonu kapayıp beni düşünmeye yönelten bir şiir bulana kadar şiir kitabını karıştırdım. Geceyarısından sonra ışığı kapadım ve yattım.

İçki içmemek gibi diye düşündüm, gün-be-gün içkiden uzak durmak gibiydi. Burbondan bu yolla uzaklaşmışsam, Lisa Holtzmann'dan uzak durmayı da becerebilmeliydim.

Cumartesi öğleden sonra TJ telefon etti. "Otobüs terminalindeki ekmek dükkânını biliyor musun?"

"Avcumun içi gibi."

"Bana sorarsan çöreği ekmekten daha iyi yapıyorlar. Orada benimle buluşmak ister misin?"

"Saat kaçta?"

"Sen söyle. Ben beş dakikada oraya giderim."

Beş dakikadan biraz daha uzun süreceğini söyledim, Port Authority Otobüs Terminali'nin zemin katındaki Lite Bite Bagels'in tezgâhında yanına oturduğumda yarım saate yakın süre geçmişti. TJ çörek ve Cola almıştı. Ben kahve istedim.

"İyi çörekleri var" dedi. "İstemediğinden emin misin?"

"Şimdi istemiyorum."

"Dün gece seni neredeyse arayacaktım ama çok geç olmuştu. Herifin satmak istediği bir Uzi'si vardı."

"Aradığım şey bu değil."

"Evet, biliyorum. Ama çok iyi maldı. Fazladan bir klipsi var, taşımak için kılıfı var, her şey takılı. Ucuz da, çünkü herifin tek istediği uçmaktı."

Jan'ı tam otomatik bir silahla kendini öldürürken düşündüm. "Bence olmaz" dedim.

"Boşver, şimdiye kadar çoktan satmıştır. Birini vurmak için de kullanmış olabilir. Her neyse, istediğini buldum."

"Nerede?"

Beline taktığı mavi kanvas bel çantasına vurdu. "Burada" yumuşak bir sesle. "Otuz sekizlik bir tabanca, içinde üç mermi var. Beş mermi alıyor ama adamda yalnızca üç tane kalmıştı. Belki iki kişiyi vurmuştur. Üç mermi yeterli mi?" Başımı salladım. Bir teki bile yeterliydi.

"Sağdaki erkekler tuvaletini biliyor musun? Seninle orada bir-iki dakika sonra buluşalım."

Tabureden inip kafeden çıktı. Kahvemi bitirip parayı ödedim. Onu erkekler tuvaletinde buldum. Lavaboya eğilmiş aynada saçını inceliyordu. Yanına gittim, bir adam tuvaletini yaparken ellerimi yıkadım. Adam kapıdan çıkınca TJ belindeki çantayı çıkarıp bana verdi. "Kontrol et" dedi.

Bölmelerden birine girdim. Silah, beş mermili bir Dienstag'tı, iki İngiliz namlusu vardı. Son ateş edildiğinden beri temizlenmemiş gibi kokuyordu. Silindir boştu. Çantada üç mermi vardı. Her biri tek tek kâğıt havlulara sarılmıştı. Birini açarak silindire uyup uymadığını kontrol ettim, sonra çıkarıp tekrar kâğıda sardım. Üç mermiyi cebime soktum, tabancayı da belimin arkasına soktum. Kaymadığı sürece belimde olduğu anlaşılmazdı.

Bölmeden çıkıp mavi çantayı TJ'ye verdim. TJ bir sorun mu var diye sormaya başlamıştı ki, çantanın ağırlığını fark edip boş olduğunu anladı. "Adamım, Kanguru'yu istemiyor musun? Tabancayı taşımak için" dedi.

"Senin olduğunu sanmıştım."

"Malla birlikte geldi. Al."

Bölmeye geri dönüp silahı ve mermileri çantanın içine koydum, kuşağı belime olacak biçimde ayarladım. Silah çantamın içinde belimde olduğundan çok daha güvenliydi. Dışarı çıkınca TJ çantaların yasanın her iki tarafının da tercih ettiği bir seçenek olduğunu söyledi.

"Galiba bunu polisler başlattı" dedi. "Görevleri bitince silahı nasıl taşıdıklarını biliyor musun? Ceplerinde ağırlık yapmasını ya da takım elbiselerinin çizgisini bozmasını istemiyorlar. Sonra birçok sporcu gibi omuz

çantası kullanmaya başladılar ama bu küçük bir çanta gibi değil. Kaldı ki bunun gibi bir şeyi taşırken içinden çıkarıp tekrar koymayı unuttuğun zamanlar olabilir. Bel çantaları, bunları her yerde satıyorlar, çanta var mı yok mu farkında bile olmuyorsun. Hemen elini daldırmak için fermuarı açık bırakıyorsun. Ucuz da hem. On-on iki dolar. Elbette derisinden almak için daha çok para harcaman gerekir. Bir uyuşturucu satıcısının yılan balığı derisi bel çantası taktığını görmüştüm. Balık derisi mi, yılan derisi mi?"

"Balık."

"Balıktan deri yaptıklarını bilmiyordum. Çok da para istiyorlar. Almayı isteyecek kadar aptalsan timsah derisi bel çantası bile bulabilirsin sanırım."

"Olabilir."

Julia'yı sordum. "Tuhaf biri" dedi. "Sence kaç yaşında?"

"Kaç yaşında."

"Bir tahminde bulun, Les. Sence kaç yaşında?"

"Bilmiyorum. On dokuz ya da yirmi."

"Yirmi iki."

Omuzlarımı silktim. "Eh, yaklaşmışım."

"Daha genç görünüyor" dedi. "Aynı zamanda da daha büyük görünüyor. Bir an korumak isteyeceğin küçük bir kız oluyor, bir an sonra ise peşinden okula gideceğin bir öğretmen. Çok şey biliyor, değil mi?"

"Bahse girerim biliyordur."

"Düşündüğün şey değil. Her tür boktan şeyi biliyor. Giydiği o pijamayı kendi dikmiş. Buna inanabiliyor musun? Çizimim de kendi yapmış. Para kazanacak çok yol var. On Birinci Cadde'de araba tavlmasına gerek yok. Elbette şimdi paraya ihtiyacı var."

"Ya sen?"

Gözleri bulutlandı? "Bana ne olmuş?"

"Para açısından ne durumda olduğumuzu merak etmiştim. Silaha para yetti mi?"

"Evet, harika. Silah konusunda iyi bir iş yaptık. Yaptığım tek gerçek harcama, satın almak zorunda kaldığım uyuşturucuydu."

"Ne uyuşturucusu?"

"Şey, Kaptan'ın orada dolanırken. Çok soru sormak istiyorsun, insanlar senden şüphelenmemeli. Bunun en iyi yolu uyuşturucu almak. Senden para kazanıyorlar, seni sevmeleri için bir neden var."

"Çok para harcamak zorunda kaldın mı? Çünkü bunları sana ödemem gerek."

"Gerek yok. İşimi hallettim."

"Ne demek istiyorsun?"

"Yani aldığımı hemen burada Deuce'da sattım. Bir satışta para kaybettim ama diğerinde kazandım. Hatta birkaç dolar bile kaldı."

"Uyuşturucu sattın!"

"Şey, Allah kahretsin, adamım, başka ne yapacaktım? Bu boktan şeyi kullanmıyorum. Fırlatıp atacak da değilim. Ekmek parası bu, Ed. İşin içinde değilim, tıpkı silah işinde de olmadığım gibi. İçinde olmak istediğim tek iş detektiflik ama bu pisliği satın almak zorundaysam paramı da geri almam gerekir. Bunda bir yanlışlık var mı?"

"Sanırım yok" dedim. "Böyle açıkladığın zaman yok."

Odamda silahı açıp temizledim. Elimde alet yoktu ama kulak temizleme çubuğu ve biraz yağ hiçbir şey olmamasından iyiydi. İşim bitince silahı beş bin dolarla birlikte çekmeceye koydum. Parayı kasama koymayı planlamıştım ama zamanı geçmişti Pazartesi'ye kadar beklemem gerekiyordu.

Televizyonu açıp kapadım, sonra Jan'ı aradım. "Sanırım konuştuğumuz malı alabileceğim" dedim. "Bunu yapmadan önce hâlâ isteyip istemediğinden emin olmak istiyorum." Jan istediğini söyledi. "Peki, önümüzdeki haftanın sonunda getiririm herhalde" dedim.

Telefonu kapayıp, ben konuşurken, silah büyüyle yok olabilemiş gibi çekmeceyi kontrol ettim. Silah oradaydı tabii.

O gece Elaine'e TJ ile konuşmamın büyük kısmını anlattım ama silahla ilgili bölümünü es geçtim. Ona benim için uyuşturucu alıp sattığını ve bir ihtimal ameliyat geçirmemiş bir transseksüelle ilişki kurmuş olabileceğini söyledim.

Elaine, "Bir transsüüelden etkilenmiş durumda" dedi. "Önemli olan ne kadar etkilenmiş olduğu. Bir gün memelerle ortaya çıkarsa ne yaparız?"

"Bu olmaz. Yalnızca deniyor."

"Manhattan Projesi'nde de bunu yaptılar, Hiroşima'nın başına gelene bir baksana? Yani, durum ne? Birlikteler mi?"

"Sanırım kız TJ'yi yatağa götürüp iyi vakit geçirtti. Olayın yeniliği TJ'yi etkiledi ve biraz sarstı galiba. Bu demek değil ki en yakın kliniğe koşup hormon iğnesi yaptıracak. Ya da ikisi birlikte sokakta takılacaklar."

"Ben de öyle düşünüyorum. Böyle bir şey denemiş miydin?"

"Sokakta takılmayı mı?"

"Biliyorsun. Denedin mi?"

"Bildiğim kadarıyla hayır."

"Bildiğin kadarıyla hayır mı? Nasıl hem yapıp hem bilmeyebilirsin?"

"Eh, Bolivya'ya kadar içtiğin zaman tuhaf şeyler olabilir, hatırlamadığım birçok şey yaptım, yani kiminle ne yaptığını kesin olarak söyleyemem. Kız ameliyat geçirmişse ve başarılı bir ameliyatsa nasıl bilebilirsin ki?"

"Ama bildiğin kadarıyla hiç yapmadın. Yapar mıydın peki?"

"Bir kız arkadaşım var zaten."

"Teorik olarak konuşuyoruz zaten. Özellikle Julia'yı düşünmüyordum. Onun hakkında ne düşünüyorsun? Onu yapmak ister miydin?"

"Aklıma bile gelmedi."

"Çünkü 'daha düzgün daha tatlı bir yerde daha temiz ve daha yeşil bir kız' var ama galiba ters söyledim, değil mi? Daha düzgün daha tatlı bir kız. Bayan Julia'yla tanışacak mıyım? Yoksa On Birinci Cadde'ye mi gitmem gerek?"

"Buna gerek yok" dedim. "Eminim bizi düğünlerine davet ederler."

Cumartesi gecesini Elaine'in evinde geçirdim. Pazar sabahı kahvaltıdan hemen sonra otelime dönerek Telefon Yönlendirme'yi kapadım. Çekmeceyi kontrol ettim, silahın ve paranın yerinde olduğunu gördüm ve Jan'ı aradım.

"Bir-iki saat içinde evde misin?" diye sordum. "Uğramak istiyorum."

"Evde olacağım" dedi.

Yarım saat sonra Lispenard Sokağı'nın kaldırımında Jan'ın anahtarı atmasını bekliyordum. Belimde mavi bel çantası vardı. Fermuarı kapalıydı. Hemen kullanmak gibi bir niyetim yoktu.

Asansörden indiğimde Jan çantayı hemen fark etti. "Çok akıllıca" dedi. "Çok düşünceli. Seni hiç sırt çantası kullanacak biri olarak düşünmemiştim ama bu çok pratik, değil mi?"

"Ellerimi rahatça kullanmamı sağlıyor."

"Mavi renk de sana yakışmış."

"Yılan derisi olanları da var."

"Sanmıyorum, sana uygun olmaz. Hadi, içeriye gir. Kahve ister misin? Yeni yapmıştım."

Jan aynı görünüyordu. Ne tür bir değişiklik beklediğin. bilmiyorum. Görüşeli yalnızca bir hafta olmuştu. Başta saçlar biraz daha grileşmiş gibi geldi ama bunun nedeni hafızamda da ha koyu renk olmasıydı. Kahveyi getirince konuşacak bir konu bulmaya çalıştık. Cuma toplantısındaki konuşmacıyı hatırlayın Jan'a adamın Bolivya'ya kadar içtiğini anlattım. Yıllar içinde çeşitli AA salonlarında duyduğumuz tuhaf ve komik şeyleri birbirimize anlatarak kahvelerimizi içtik.

Bir sessizlik sırasında, "Silahı getirdim" dedim.

"Getirdin mi?"

Bel çantasına elimle vurdum.

"Allah aşkına" dedi. "O şeyi neden taşıdığını merak etmek hiç aklıma gelmemişti. Dün söylediklerinden hafta sonuna kadar bulamayacağını düşünmüştüm."

"Aradığımda silah elimdeydi."

"Ya!"

"Galiba bana istemediğini söylemeni umut ediyordum."

"Anlıyorum."

"Yani oyalandım. Hiç değilse oyalandığımı sanıyorum. Her zaman ne yaptığımı bilmem."

"Kulübümüze hoş geldiniz."

"Silahlar hakkında ne biliyorsun Jan?"

"Tetiği çekince ateş eder. Ne biliyorum? Neredeyse hiçbir şey. Bilmem gereken çok şey var mı?"

Yarım saat boyunca ona tabancalar hakkında temel kuralları öğrettim. Potansiyel bir intiharcıya emniyet kurallarını öğretmek saçmaydı ama Jan bunun aptalca olduğunu düşünüyor görünmüyordu. "Kendimi öldüreceksem bile" dedi, "bunu yanlış yapmak istemem." Ona silindirin nasıl çalıştığını, silahı nasıl doldurulup boşaltılacağını gösterdim. Dolu olmadığından emin oldum, ona dolu olmadığını nasıl anlayacağını gösterdim ve zamanı geldiğinde silahı nasıl tutacağını öğrettim. Gösterdiğim teknik polislerin en çok sevdiği teknikti, silahı ağzına sokmak olarak bilinen eski alışkanlık. Namlu ağızda, yukarıya kalkık, mermi doğru beyne girer.

"Bu işi görür" dedim. "Mermiler otuz sekiz kalibrelik, boşlar etkiyi artırmak için yapılmış." Yüzümü buruşturmuş olmalıyım ki Jan bana sorunun ne olduğunu sordu. "Bunu yapan insanlar gördüm" dedim. "Güzel değil. Yüzü perişan hale getiriyor."

"Kanser de öyle."

"Daha küçük bir mermi fazla dağıtmaz ama hayati noktayı kaçırma olasılığı..."

"Hayır, bu daha iyi" dedi. "Nasıl görüldüğüme neden aldırayım?"

"Ben aldırıyorum."

"Ah bebeğim" dedi. "Affedersin. Ama korkunç geliyor, değil mi? Bir silahı ağzına sokmak. Bunu hiç yaptın mı?"

"Yıllardır yapmadım."

"Sen...?"

"Düşündüm mü?" Bilmiyorum. Bir gece Syosset'deki evde geç bir saatte otururken düşündüğümü hatırlıyorum. Anita uyuyordu. Hâlâ evliydik elbette ve ben de hâlâ polistim."

"Ve içiyordun."

"Bunu söylemeye gerek bile yok, değil mi? Anita uyuyor, oğlanlar uyuyordu. Ön odadaydım ve nasıl bir şey olduğunu anlamak için silahı ağızma soktum."

"Depresyonda mıydın?"

"Zannetmiyorum. İçkiliydim ama tam anlamıyla körkütük olduğumu söyleyemem. Herhalde alkol kontrolünde sınıfta kalırdım ama zaten hep alkollü otomobil kullanmışımdır."

"Ama hiç kaza yapmadın."

"Birkaç kez yaptım ama ciddi bir şey değildi ve başım hiç belaya girmedi. Bir polis sarhoş otomobil kullandığının rapor edilmesinden önce kendini öldürür daha iyi. Bu başıma hiç gelmedi ve ben de karşılığında hiçbir alkollü polisi rapor etmedim Geçmişe baktığımda polislikten ayrılıp kente taşınmanın hayatımı kurtardığını söyleyebilirim. Çünkü silah taşımayı bıraktım, otomobil kullanmayı da bıraktım ve her ikisi de er ya da geç beni öldürecekti."

"Ağızına silah dayadığın geceyi anlat."

"Anlatacak başka bir şey var mı bilmiyorum. Metalin ve silah yağının tadını hatırlıyorum. Demek böyle hissediliyor diye düşündüm. Yapmam gereken tek şeyin bu olduğunu ve bunu yapmak istemediğimi düşündüm."

"Ve silahı ağızından çıkardın."

"Silahı ağızımdan çıkardım ve bir daha böyle bir şey yapmadım. New York'ta tek başına yaşayıp dibe vururken biraz düşündüm. Elbette artık silahım yoktu ama şehir kendini öldürmek için birçok yol sunuyor. En kolay yol içki içmekten başta bir şey yapmamak."

Jan silahı aldı, elinde çevirdi. "Ağır" dedi. "Bu kadar ağır olacağını tahmin etmemiştim."

"İnsanlar buna hep şaşırır."

"Ne beklediğimi bilmiyorum. Metal, tabii ki ağır olacak. Silahı masanın üstüne koydu. "İyi bir hafta geçirdim" dedi. "Bunu kullanmak için acelem yok, inan bana."

"Bunu duyduğuma sevindim."

"Ama evin içinde olduğunu bilmek rahatlatıcı. İhtiyacın olduğunda kullanabileceğimi biliyorum ve bu da çok rahatlatıcı. Bunu anlayabiliyor musun?"

"Sanırım."

"Biliyor musun" dedi, "insanlar senin kanser olduğunu öğrendikleri zaman hapı yutuyorsun. Çevremdeki herkese söyleyip durmuyorum tabii ama toplantılarda yaşamımdaki bu önemli olaydan konuşmamama imkân yok. Dolayısıyla bir sürü insanın haberi oldu. Doktorların, umutsuz bir vaka teşhisi koyduklarını öğrendiklerinde sana çeşitli alternatif tedavi yöntemleri bombardımanı yapıyorlar."

"Ne tür yöntemler?"

"Makrobiyotik diyetler ve buğday başağı suyundan duanın gücüne ve büyüye kadar. Meksika'da klinikler. İsviçre'de kan değiştirme operasyonu."

"Ah, Tanrım."

"Onu unutmuştum ama onun da adından çok söz ediliyor. Bu arada herkes, yaşamak için on beş günü kaldığı söylenen ama şimdi aslanlar gibi yaşamına devam eden birilerini muhakkak tanıyor. Bütün bu insanların aptal olduklarını da düşünmüyorum üstelik. Bazen bunların işe yaradığına inanıyorum. Mucizelerin olduğunu da biliyorum."

"Programda bunu hep duyarız..."

"Mucizeden beş dakika önce kendinizi öldürmeyin." Biliyorum. Mucizelere inanırım ama içkiyi bıraktığımda payıma düşen mucizeyi yaşadığıma da inanıyorum. Bir mucize daha beklemiyorum."

"Bilemezsin ki."

"Bazen bilirsin. Şunu söylemek istiyorum: Yardım etmeye çalışan insanlar var, hepsi bana bir şey söylüyor ve hepsi yararsız. Sen ise bana kullanabileceğim bir şey getirdin." Silahı tekrar eline aldı. "Komik, ha? Sence de komik değil mi?"

O sabah güneş parlıyordu ama Jan'ın evinden çıktığımda gökyüzü bulutlanmıştı. Bir hafta önce eve sırlısıklam dönmek zorunda kalmıştım. Hiç değilse şimdi yağmur yağmıyordu.

Otelime döndüğümde Jim'le yemek randevuma beş sat vardı. Bu zamanı geçirmek için bir yol aradım ve telefona baktım.

İçki içmemek gibi diye düşündüm. Gün be gün, saat saat hatta gerektiği zaman an be an başarabilirsin. Telefonu açmazsın, onu aramazsın ve oraya gitmezsin.

Çok kolay.

Saat ikide telefona uzandım. Numarasına bakmama gerek yoktu. Kocasının kayıtlı sesi mesajı okurken mezardan yükselen başka bir sesi, John McCrae'yi düşündüm. Biz ölenlere yitirirsen inancını...

"Ben Matt, Lisa. Orada mısınız?" dedim. Oradaydı. "Birkaç dakika için gelmek istiyorum. Seninle konuşmak istediğim birkaç şey var."

"Ah, ne iyi" dedi.

Lisa'nın evinden hemen lokantaya gittim. Önce duş yaptım, yani tenimde onun kokusunu taşıdığımı sanmıyorum. Belki giysilerimde vardı. Ya da zihnimde.

Kesinlikle zihnimdeydi ve birkaç kez Jim'e söyleme noktasına geldim. Sponsorların oynadığı rollerden biri de yargılamayan dinleyiciler olmalarıdır. Bu sabah büyükannemi boğdum diyebilirsin. Sponsorun, herhalde vadesi dolmuştu, der, gene de önemli olan içki içmemen.

Mick'e de bundan söz etmedim, gerçi uzun bir gece geçirmişsek anlatabilirdim. St. Clare'deki Büyük Kitap toplantısından sonra Jim'le birlikte evine kadar yürüdüm, sonra Grogan'a gittim. Mick'in bana söylediği ilk şeylerden biri güneşi birlikte görmemizin mümkün olamayacağıydı.

"Benimle çiftliğe gelmek istersen başka tabii" dedi, "çünkü birkaç saat içinde yola çıkacağım. O'Mara ile konuşmam gerek."

"Bir sorun mu var?"

"Önemli bir şey değil" dedi, "yalnızca Rosenstein, O'Mara'nın ölebileceği fikrine kapılmış."

Rosenstein, Mick'in avukatıdır, O'Mara ile karısı da Sullivan County'deki kır evinin kâhyalarıdır. O'Mara'nın hasta olup olmadığını sordum.

Mick, "Hasta değil" dedi, "yaşadığı hayata bakılırsa olmaması da gerekir, her gün açık havadasın, inekten süt içiyor, tavukların altından yumurta alıp yiyorsun. Altmış yıl yaşadı, altmış yıl daha da yaşar. Bunu Rosenstein'a da söyledim. Rosenstein, 'ama diyelim ki öldü, ne yaparsın' diyor."

"Başka birini tutmak zorunda kalırsın" dedim. "Bir dakika. Tapuda mülkün sahibi kim?"

Gülümsemesinde hiç neşe yoktu. "O'Mara" dedi. "Benim bir şeyim olmadığını biliyorsun."

"Sırtındaki giysilerinden başka."

"Sırtımdaki giysilerden başka" dedi. "Başka da bir şeyim yok. Grogan'ın kira kontratında başka birinin adı var, binanın sahibi de başkası. Otomobil de benim değil, yasal olarak değil. Çiftlik ise O'Mara ve karısına ait. Hiçbir şeyin sahibi olamam, yoksa orospu çocukları peşime düşüp elimden alırlar."

"Her zaman böyle yaptın" dedim, "hiç değilse seni tanıdığımdan beri. Hiçbir zaman mülkün olmadı."

"Çok da iyi oldu. Geçen yıl Mafya davası açmaya çalıştıkları zaman elleri böğürlerinde kaldı. Bulabildikleri her tür malın peşine düşmeye hazırlardı. Allah'ın belası dava düştü, Altoh'a ve Rosenstein'a şükürler olsun ama bu arada tutabildikleri mallarımı alıp satabilirlerdi. Bir malım olma gibi bir şanssızlık olsaydı."

"Öyleyse O'Mara'yla sorun nedir?"

"Ha" dedi. "O'Mara ölürse ve onunla birlikte karısı da ölürse, gerçi kadınlar sonsuza kadar yaşarlar..."

Her zaman değil diye düşündüm.

"...o zaman çiftliğime ne olacak? O'Mara'nın çocukla yok. California'da bir kız bir erkek yeğeni var. Karısının da U erkek kardeşi, Providence-Rhode Island'da rahip. Mirasın kim kalacağı, hangi O'Mara'nın diğerinden daha uzun yaşayacağına bağlı ama er ya da geç çiftliğim yeğenlere ya da papaza kalacak Rosenstein da O'Mara'ların mirasçılarına çiftliğin benim olduğunu, köpeklere bakmak ve yumurtaları toplamak için çiftliğe gelebileceklerini ama benim istediğim zaman orayı kullanabileceğimi nasıl söyleyeceğimi öğrenmek istiyor."

Rosenstein çiftliği korumak için çeşitli yollar önermişti, Bunların arasında O'Mara'ların vasiyetine tarihsiz ve kayıtsız bir mülk aktarımı maddesi koymaktı. Ama federal yetkililer durumu sıkı incelerse böyle bir düzenleme yasal bir kurgu olarak geçerli olmazdı.

"Yani O'Mara ile konuşacağım" dedi, "gerçi ona ne diyeceğimi bilmiyorum. 'Kendine dikkat et adamım. Ceryanda durma.' Ama cevabı biliyorum. Yaşamını hiçbir şeye sahip olmadan sürdürmek zorundasın."

"Zaten bunu yapıyorsun."

"Yapmıyorum" dedi. "Rosenstein'in dediği de bu, yasal bir kurgu. Öte yandan kâğıt üzerinde ya da gizlice bir şeye sahip olsan bunu elinden alabilirler." Elindeki bardağa baktı, viskisini içti. "Ama hiç mi hiç aldirmiyorsan" dedi, "o zaman her şey yolunda görünür. Allah aşkına, O'Mara'nın Allah'ın belası yeğeni çiftliğimi alırsa ben de ondan satın alırım. Ya da başka bir çiftlik alırım, çiftliksiz yaşarım. Bu insanı üzen, kaybetmekten daha çok etkileyen Allah'ın belası şeylere bağlanmaktır. Gecenin yarısını O'Mara'nın ölebileceğim düşünerek mi geçireceğim, yaşamında bir gün bile hastalanmamış O'Mara'nın."

"Kızılderililer toprağa sahip olunamayacağını, toprağın Büyük Ruh'a ait olduğunu söylerler. İnsanlar toprağı yalnızca kullanabilir."

"Peki, bira için ne deriz? Satın alamazsın, yalnızca kiralayabilirsin."

"Aynı şey kahve için de geçerli" dedim ve ayağa kalktım. "Bütün mülkler için geçerli" dedi. "Her şey için geçerli."

20

Pazartesi bütün gün yağmur yağdı. Bir gece önce eve dönene kadar yağmamıştı ama uyandığında bardaktan boşanırcasına yağıyordu.

Otelden hiç çıkmadım. Oraya taşındığımda lobinin yanında bir kahve vardı ama yıllar önce kapandı. Daha sonra birkaç kiracı gelip geçti, şu andaki dükkânda kadın giysileri satılıyor.

Sabah Yıldızı'nı arayıp büyük bir kahvaltı ismarladım. Kahvaltıyı getiren çocuk kapıma ıslak bir sıçan gibi geldi. Kahvaltımı edip telefonun başına geçtim ve gün boyunca telefonda konuştum. Telefon üstüne telefon ettim. Biriyle konuşmadığım, beklemeye alınmadığım ya da aranmayı beklerken parmaklarımla trampet çalmadığım zaman pencereden bakıyor, şimdi kimi aramam gerektiğini çıkarmaya çalışıyordum.

Holtzmann'ın dairesinin eski sahibi MukiCircle'in peşinden koşarken çok zaman harcadım. Şirketin Cayman Adaları'nda kurulduğunu öğrenmek için çok yeri aramam gerekti. Cayman Adaları için içinde, belalı bir hikâye olduğunu düşündürüyordu.

Apartmanın yöneticisi MultiCircle hakkında fazla bir şey bilmiyordu. Şirketle ilgili kimseyle tanışmamıştı, hatta Holtzmann'lardan önce dairede oturanlarla bile karşılaşmamıştı. Edindiği izlenime göre Holtzmann'lar orada gerçekten oturan ilk insanlardı ama yanılıyor da olabilirdi. Dairenin satışıyla ilgili de değildi. Binada satılmayan daireleri büro olarak kullanan bir satış şirketi vardı ama elbette bütün daireler uzun zaman önce satılmış, satış şirketi de taşınmıştı. Şirketin adını ve hâlâ geçerli olabilecek bir telefon numarasını herhalde bulabilirdi. Bunu yapmasını ister miydim?

Numaranın geçerli olmadığı ortaya çıktı ama doğru numarayı bulmak 411'i arayıp sormaktan daha zor bir işlem değildi. Zor olan kısım, satış şirketinde Elli Yedinci Sokak, Onuncu Cadde'deki binada oturanları tanıyan birini bulmaya çalışırken ortaya çıktı. Orayı satan kimse artık şirkette çalışmıyordu.

Neşeli bir genç adam bana, "Size yardım edebilecek biri olmalı" dedi. "Bir dakika bekleyin, tamam mı?" Bekledim, adam bir ad ve telefon numarasıyla geri döndü. Numarayı arayıp Kerry Vogel'ı sordum, beklemede birkaç dakika geçirdim ve aramam gereken bir telefon numarası aldım.

Ona ulaştığımda Kerry Vogel, beni ona yönelten kişi kadar neşeli bir ses ve tavırla konuştu. Bunun iş tanımlarının gereği olduğunu düşündüm. Bayan Vogel binayı çok iyi hatırlıyordu. Hatırlaması da gerekirdi çünkü bu binada bir buçuk yıl oturmuştu.

"Biz çingeneyiz" dedi. "Bu iş alanındaki herkes. Çılgınca bir yaşam bu ve herkes buna dayanamaz. Bir bina alırsın, içinden bir daire seçersin. Ayrıcalıklardan biri. de budur, bedava ev, yani sürekli oradasın, müşteri adayının programına uyacak randevuları kolayca verebilirsin. Ayrıca en güzel dairelerden birini seçip çekici tarzda döşemeye de teşvik edilirsin, çünkü psikoloji üzerinde olumlu etki yapar, müşteri adayını kendisini hemen orada yaşamış gibi görebilir. Güzel mobilyalar kiralarsın, duvarlara güzel resimler asarsın ve haftada bir temizlik şirketi çağırırsın. 'Sizin dairenizi istiyorum' diyen kaç tane müşteri çıktığına inanamazsınız. Böylece satışı yapar ve taşınırsınız."

Holtzmann'ların oturduğu binada beş ayrı dairede oturmuştu, bunların üçü Holtzmann'ların dairesiyle aynı dikey hattaydı ve her biri o içinde otururken satılmıştı. MultiCircle Productions adını hatırlamakta güçlük çekti ama daireyi hatırladı, orada hatırlanacak ne olduğunu anlamadım çünkü bu dairede oturmamıştı ve daire altındakiyle üstündekinin büyük ölçüde özeriydi ama ben bu işte çalışmıyordum.

Birden hatırladı. Bir adam tek başına gelip dairelere bakmıştı. Yabancıya benziyordu, Avrupalı ya da Güney Amerikalı olabilirdi, kadın hangisi olduğunu söyleyemiyordu. Adam ince uzun ve esmerdi, pek konuşmamıştı. Kadın daireyi pazarlamayı kısa tutmuştu ve her şeyi göstermemişti, çünkü adam ortamı rahatsız ediyordu.

İçgüdülerinize güvenmeniz gerekirdi, çünkü tehlikeli bitmişti bu. Hiç değilse bir kadın için. Erkekler sizi sürekli taciz ediyordu, aslında bu pek önemli değildi, sürekli bir başağrısı gibiydi ve bununla yaşamayı öğreniyordunuz. Ama bazen yalnızca taciz etmezlerdi, sözde kalmazdı, fiziksel tacize dönüşürdü. Bazen tecavüz olurdu.

Çünkü bu onlar için kolaydı. Yalnızdınız, kendi evinizdeydiniz, hatta bu fikri edinmelerini sağlayan bir yatak bile vardı orada. Bina genellikle en azından yarı yarıya dolu olduğu için de çıgılları duyacak kimse olmazdı. Zaten isteseler de duyamazlardı, çünkü ses geçirmezlik yeni binaların büyük bir satış avantajıydı. Tam olarak ses geçirmezdi, bu da potansiyel bir tecavüzcü için harika bir şey değil miydi?

Kadının şansı şimdiye kadar yaver gitmişti ama şanslı olmayan kadınlar da tanıyordu. Bu adam onunla biraz konuşmuştu, çok sessiz ve dikkatliydi ama hiçbir şey olmadı, ona hiç tacizde bulunmadı. Adam çıktığı zaman onu bir daha görmeyeceğinden emindi.

Aslında bu da doğru çıktı, bir daha adamı görmedi. Bundan sonra gördüğü tek kişi adamın İspanyol asıllı avukatı oldu. Avukatın konuşması aksanlı değildi ama adı İspanyol adıydı ve hayır, adını hatırlamıyordu. Garcia mı? Rodriguez mi? Sıradan bir İspanyol adıydı, bütün hatırladığı buydu. Alıcının adını da hatırlamıyordu, hiç duymamıştı herhalde, yoksa herhalde adamın Güney Amerikalı mı, Avrupalı mı olduğunu bilirdi, değil mi? Adından anlardı.

Kimsenin ona MultiCircle Productions'dan ya da adı her neyse ondan söz etmediğinden çok emindi. Bakın, herkes daire satın alabilir. Kooperatif kuruluna gidip, onları düzgün bir insan olduğunuza, gürültülü partiler vermeyeceğinize ya da binada huzursuzluk çıkarmayacağınıza ikna etmeniz gerekirdi, herhangi bir nedenle ya da hiç nedensiz sizi geri çevirebilirlerdi. Mülk sahibi için de, özel satıcı için de yasadışı olan birçok ayrımcılık yapabilirlerdi. Örneğin Doğu Yakası'ndaki bir kooperatif Richard Nixon'ı geri çevirmişti, Allah aşkına!

Bağımsız daireler farklıydı. Cüzdanız şişkin, çekiniz karşılıksız değilse bir daire alabilirdiniz ve diğer kiracılar ya da mülk sahipleri sizi dışarı atamazdı. Bir kere satın alınca da başkasına kiraya verebilirdiniz, ki aslında birçok kooperatif buna izin vermiyordu. Bu yüzden ABD'de güvenli bir yatırım yapmak isteyen yabancılar için lüks daireler çok popülerdi. Bu tür alıcılar daire satan kişiler açısından kârlıydı, çünkü genellikle çek yazıp nakit öderlerdi.

Bu alıcı da böyle yapmıştı. Kadın işlemin yapılışını hatırlıyordu, çünkü bunun için kimse gelmemişti, MultiCircle'ın avukatı bile. Kuryeyle çek göndermişti.

Düşününce, avukatla hiç karşılaşmış mıydı gerçekten? Birkaç kez telefonda konuşmuşlardı ve kadının zihninde avukatın Miami Vice'daki teğmen gibi bir imgesi vardı ama onu hiç görmüş müydü?

Satış fiyatını hatırlamıyordu ama tahminde bulunabilirdi. Aynı hatta dairelerin farklı fiyatları vardı -kat sayısı ne kadar artarsa, fiyat da o kadar artıyordu- o hattaki o katın fiyatı, bir bakalım, üç yirmi? Eh, on ya da on beş bin dolar eksik ya da fazla olabilir, hiç değilse buna yakın bir rakamdı.

Herhalde bunun üçte biri manzara içindi, harika değil miydi? Böyle bir manzaranız varsa müşterinin gelmesi için saatlerce beklemeye aldırılmazdınız. Kadın orada yaşamaktan hoşlanmıştı, gerçi başta semtten dolayı buna bayılmamıştı. Ama tanıdıkça daha çok sevmişti.

"Sokağın tam karşısında bir yer var" dedi, "gerçekten süper. Jimmy Armstrong'un Yeri mi? Dıştan pek bir şeye benzetiyor ama hoş bir yer ve yiyecekleri gerçekten güzel. Fıçı birası harika, fasulye nefis. Oraya gitmelisiniz."

Gideceğimi söyledim.

Elaine'i aradım. "Evde olacağını hissediyordum" dedim.

"Daha önce dışardaydım. jimnastiğe gittim. Elbette hiç taksi bulamadım ama o plastik yağmurluğumu ve şemsiyemi almıştım. Gene de gelip giderken sıırıslı oldum ama bu beni öldürmez. Odadasın, değil mi?"

"Öyle de kalacağım."

"İyi, çünkü yakında dıecek gibi görünmüyor. Daha aşağı katlarda otursaydım, bir sal yapmaya başlardım."

Ona MultiCircle'la ilgili öğrendiklerimi anlattım. "Yabancı parası" dedi "ve nereden geldiğini söylemek kolay değil. Tek bir kişi ya da bir grup, gene de söylemesi kolay değil. Bir daire çekici bir yatırım, enflasyona karşı iyi bir korunma, kendi ülkelerindeki siyasal ya da ekonomik istikrarsızlığa karşı para transferi."

"Ülkeleri neresiyse."

"Gerçi herhalde bu büyük bir kaygı değildir, Cayman Adaları'nda şirket kurmuşsan ve buraya dolar olarak para aktarabiliyorsan değildir. Gene de iyi bir yatırım, ayrıca daireyi kiraya da verebilirsin. Genellikle minimum kira dönemi vardır, otel gibi değildir, gerçi bazı yazlık dairelerde üç güne kadar inen minimum süre var. New York'ta genellikle bir aydır, bazen de daha uzun olur."

"Ya Holtzmann'ın binasında?"

"Bir ay ama bu MultiCircle için önemli değildi, çünkü orayı hiç kiraya vermediler. Glenn ile karısı -onun adını söylemekten kaçınması ilginç- orada geceyi geçiren ilk insan oldular."

"Ve bir haftadır evlilerdi. Bahse girerim iyi kutlamışlardır yeni dairelerini."

"MultiCircle nakit para ödedi" dedim. "Tek bir çek gönderdiler."

"Yani?"

"Yani nasıl oldu da daireyi kaybettiler. İpotekli mala el konulduğunu düşünüyordum ama var olmayan bir ipoteye nasıl el koyabilirler? Bazen bir şirket borçlularına mallarını verir ama bu Cayman Adaları'nda korunaklı bir şirket. Ne tür borçluları olabilir?"

"Herhalde avukatları bunu sana açıklayabilir."

"Açıklayabilir ama açıklamaz. Kim olduğunu bildiğimi varsayarak konuşuyorum ama bilmiyorum. Kadın, avukatın adını hatırlamadı. Herhalde bir yerlerde bir belgenin üzerinde yazılıdır, bulmaya çalışırım ama adamı bulmayı basarsam bile ondan bir şey öğrenemem. MultiCircle. Bana ne gibi geliyor biliyor musun?"

"Daireler çevresinde dönmek gibi mi?"

"İşin içinde iş var gibi" dedim.

"Kim oldukları ya da neden evi kaybettikleri önemli mi? Yani beni araştırıyor olsaydın, benden önce burada kimin yaşadığını öğrenmek ister miydin?"

"Bu farklı" dedim. "MultiCircle Productions'da tuhaf bir şey var, ABD İpotek Dairesi'nde tuhaf bir şey var ve Allah biliyor ya, Holtzmann'da tuhaf bir şey var. Bütün bu tuhafıklar varsa bir bağlantı olduğunu varsaymak zorundasın."

"Bence de."

"Bu bağlantının gözümün tam önünde olduğunu hissediyorum" dedim. "Ama bir türlü göremiyorum."

Joe Durkin'i aradım. "Sana bir saat önce ulaşmaya çalıştım" dedi. "İki-üç kez. Hat meşguldü."

"Bütün sabah telefonda konuştum."

"Yalnızca seni biraz rahatlatmak için söylüyorum, her Bauer uluslararası bir komployu örgütlemek için bir ajan değil. Şanslıydım, konuştuğum adam çok nazikti. Yüzüme gülmek istediğini söyleyebilirim ama kendini tutmayı başardı. Gunther'in George'la kavgası ona göre kişisel ve derinden hissettiği bir şeydi. Kimsenin güdümlü mermisi değildi Allah ona bir işi yapmayı söylemediği sürece, ki bu da bir ihtimaldir ama bir aracıdan emir almıyordu."

"Zaten bu teoriye fazla inancım yoktu."

"Hayır ama kontrol edilmesinin iyi olacağını düşündün ve çok inatçı bir orospu çocuğu olmana rağmen aptal değilsin."

"Teşekkürler."

"Bu teoriye göre biri George'un konuşmasını önlemek için Gunther'i öne sürdü, değil mi?"

"Şey, George fazla konuşkan değildi. Ama gene de davayı kapatmak için."

"Dosya zaten kapatıldı. Ama Rikers'ın içinde birinin işler çevirdiğini düşünüyorsan..."

"Orası böyle şeylerle ünlüdür."

"Ha, buna şüphe yok ama bu ortalama bir vatandaşın yapabileceği şey değil. "Cezaevi Duvarlarının Ardında Cinayet Nasıl Düzenlenir" başlıklı bir kursa katılamazsın. Popüler bir kurs olabilir ama vermiyorlar."

"Hayır."

"Yani sen oralara uzanabilecek birini düşünüyorsun. Holtzmann'ın kirli olduğunu gösteren bir şey bulmuş olmalısın."

"Evet."

"Ne yapmış?"

"Kimsenin içinde yaşamadığı bir daireyi bir yabancından satın almış."

"Aman Allahım, cehennem kadar kuşkulu bir şey bu, değil mi?"

"Bir yabancı neden daire satın alıp orada oturmaz ya da kiraya vermez? Bir fikrin var mı?"

"Bilmiyorum, Matt. Neden bir yabancı herhangi bir şeyi yapar? Neden bir yabancı polis kuvvetlerine katılır?"

"Ha?"

"Bunu okumadın mı? New York Polis Teşkilatı'nda ABD vatandaşı olma zorunluluğunu kaldırmaya yönelik bir öneri var."

"Ciddi misin? Neden bunu yapmak istesinler?"

"Teşkilatı genel nüfusun daha iyi temsilcisi haline getirmek için. Bu da geçerli bir amaç, beni yanlış anlama ama bunu yapmak için aptalca bir yol. Bu konuda konuşan PBA delegesini dinlemeliydin."

"Düşünebiliyorum."

"Sonuna kadar gitsinler bari' diyor. 'Neden yeşil karta ihtiyaç duysunlar? Yasadışı yabancıları alın içeri, kaçak Meksikalılar'ı alın içeri. Rio Grande'ye Allah'ın belası bir tabela asın. Sen de polis olabilirsin.' Çok formdaydı."

"Evet, bu alışılmadık bir öneri."

"Korkunç bir öneri" dedi "Üstelik istediklerini de elde edemeyecekler çünkü sonunda teşkilata Woodside ve Fordham Yolu'nun erkek nüfusunun yarısı gelecek, Aer Lingus uçağından yeni inmiş eşekler. Boy

zorunluluğunu kaldırdıklarında olanları hatırlıyor musun? Bunun amacı polis teşkilatına daha Çok İspanyol asıllı katmaktı."

"İşe yaradı mı?"

"Hayır" dedi. "Elbette yaramadı. Tek getirdiği bir dolu kısa boylu İtalyan oldu."

Holtzmann'ın daha önceki ev sahibini aradım. Lisa'yla tanıştığına Yorkville'deki bu binada oturuyordu. Kent merkezin inince eski şehir rehberinden adresi buldum, kentnin emlak kayıtlarından da ev sahibinin adıyla adresini aldım. Bu her zaman kolay olmaz, birçok ev sahibi MultiCircle gibi içine sızması zor, şirket kabuğunun ardına saklanır ama bu adam öyle değildi. Binanın sahibiydi, karısıyla birlikte on altı dairenin birinde oturuyor ve yöneticilik yapıyordu.

Ev sahibi, White Plains'den kente taşındıktan sonra orada oturmuş olan Glenn Holtzmann'ı hatırladı. Bay Dozoretz'in Holtzmann hakkında söyleyeceği iyi şeyler vardı yalnızca. Kirasını zamanında ödüyordu, mantıksız isteklerde bulunmuyordu ve diğer kiracılarla sorun yaşamıyordu. Kiracı olarak onu kaybettiğine üzülmuş ama şaşırılmamıştı. On dördüncü kattaki stüdyo tek bir insan için bile dardı, iki kişi içinse çok küçüktü. Ama Bay Holtzmann'ın başına gelenler büyük bir şoktu. Bir trajedi idi.

Saat öğleyi geçince yakınlardaki kafeyi arayıp biraz kahve ve birkaç sandviç göndermelerini istedim. On beş dakika sonra düşüncelere o kadar gömülmüştüm ki, kapının çalmasına şaşırıp. Öğle yemeğimi tadını pek alamadan, görev gereği yedim ve telefonun başına geri döndüm.

New York Hukuk'u aradım ve Holtzmann'ın orada okuduğu tarihi öğrenmek için birkaç farklı insanla konuşmam gerekti. Konuştuğum kimse onu hatırlamıyordu ama kayıtlara göre çok parlak bir öğrenci değildi. Kayıtlarda Holtzmann'ın mezun olduktan sonra işe girdiği bir White Plains şirketinin ad ve Holtzmann'ın oradaki adresi vardı, Hutchison Bulvarı, Grandview Sitesi ama ellerindeki en yeni bilgi buydu. Holemann kayıtları yenileme zahmetine girmemişti.

Westchester İstihbarat memuru Kane, Breslow, Jesperson & Reade şirketini listede bulamadı ama Avukatlar bölümünde bir Michael Jesperson vardı. Jesperson'ın bürosunu aradım ama öğle yemeği için dışarıya çıkmıştı. Bu havada mı, diye düşündüm. Neden kafeden bir şeyler isteyip masasında yememişti?

Grandview Sitesi'ni arayabilirdim ama telefonu açan kişiye ne soracağımı bilmiyordum. Yine de aramamak için kendimle mücadele etmem gerekti. New York Polis Teşkilatı'nda bir kısaltma kullanılırdı ya da hiç değilse eskiden kullanılırdı, Akademi'ye yeni girenlere hemen öğretilirdi ve bütün detektif odalarında sık sık duyardınız. KKKÇ derlerdi. Bu kısaltma Kıçını Kaldır ve Kapıları Çal'ın karşılığıydı.

Birçok dosyanın bu biçimde kapatıldığını, hatta kapanmayacak gibi duran dosyaların bile böyle kapandığını söylediklerini duyardınız. Birçok dosya kendi kendine kapanır. Adamın karısı 911'i arar ve kocasını vurduğunu söyler, soyguncu dükkândan çıkar ve görev başında olmayan bir devriyenin kollarına düşer, üzerinde hâlâ kızın kanının durduğu şiltenin altında eski erkek arkadaşının bıçağı vardır. Çözüm gerektiren dosyaların büyük kısmı alınan istihbaratla kapatılır. İşçi için aletleri ne kadar önemliyse, detektif için de muhbirler o kadar önemlidir.

Ama zaman zaman olay kendi başına çözülmez, kötü adamı ihbar edecek tek kişi bulamazsınız. (Ya da iyi adamı. Muhbirler de herkes gibi yalan söyler.) Bazen dosyayı temizlemek için polis çalışması gerekir, o zaman da KKKÇ devreye girer.

Ben de şimdi bunu yapıyordum. KKKÇ'nin kötü hava versiyonunu kullanıyordum. Kıçımın üstüne oturup telefonu kullanıyordum, Glenn Holtzmann'ın ölümünde, önüme dikilen boş duvara bir tür yıpratma savaşı başlatmışım. Bu işin tek yanlış görünen yanı, bazen anlamsız ve mekanik hale gelmesidir. Çıkmaz sokağa girmişsinizdir ama bunu kabul edip nerede yanlış yöne döndüğünüzü bulmaya çalışmak yerine, çalışabilecek sayısız kapıyı çalıp yararlı bir iş yaptığınızı düşünmek hoşunuza gider.

Bu yüzden Grandview'u aramadım. Ama numarasını da atmadım. Çalacağım kapılar biterse diye elimin altında tuttum.

Michael Jesperson'a ulaştığımda, Glenn Holtzmann'ın öldüğünü öğrenince çok şaşırıp. Cinayeti duymuştu ama pek dikkat etmemişti. Kaldı ki ondan çok uzaktaki bir sokakta işlenen cinayetti. Holtzmann'ın eski şirketiyle çalışması yıllar önceydi Nedense kurbanın adına dikkat etmemişti.

"Tabii ki onu hatırlıyorum" dedi. "Biz küçük bir şirkettik Yalnızca bir avuç avukat, birkaç hukuk sekreteri vardı. Holtzmann hoş bir insandı. Standart hukuk mezunlarından birkaç yaş daha büyüktü ama yalnızca birkaç yaş. Verdiği ilk izlenim hırslı bir insan olduğuydu ama sonradan tahmin ettiğimden daha az hırslı olduğu ortaya çıktı. İşini yapıyordu ama dünyayı ya-kaçak da değildi."

Bunlar Eleanor Yount'ın bana anlattıklarının aynısıydı. Bayan Yount başta onu bir halef olarak görmüş, sonra hırslı olmadığını kavramıştı. Ama Glenn nasılsa yirmi sekizinci kata kadar çıkmayı başarmıştı. Parayla daireyi toplarsak, yarım milyon dolardan daha fazla bir miras bırakmıştı. Biraz hırslı olsa neler başarabileceğini düşünün bir de.

Jessesson, "Belki de yanlış yerdeydi" dedi. "Buradan ayrıldığı zaman şaşırmadım. Kalacağını hiç düşünmemiştim. Bekardı, burada büyümemişti, öyleyse White Plains'de ne işi vardı. New Yorklu olduğu için değil. Ortabatı'daki bir yerdendi, değil mi?"

"Pennsylvania."

"Eh, orası Ortabatı değil. Ama Philadelphia'lı da değildi. Doğru hatırlıyorsam dışında bir yerdendi."

"Sanırım Altoona'dan."

"Altoona. New York, Altoona'lı insanlarla doludur. White Plains öyle değildir. Bu yüzden bizden ayrılmasına şaşırmadım ve o sırada ayrılmaya bile zaten birkaç ay sonra ayrılacaktı

"Neden?"

"Şirket bölündü. Özür dilerim, bunu bildiğinizi sanmıştım ama bilmeniz için hiçbir neden yok. Holtzmann'la ilgili bir şey değildi, neler olduğunun farkında olduğunu bile zannetmiyorum. Ben de kesinlikle farkedemedim."

Konuşmam gereken başka biri olup olmadığını sordum.

"Sanırım onu herkes kadar tanıyordum" dedi. "Ama neden araştırıyorsunuz? Suçluyu gözaltına aldığınızı sanıyordum."

"Rutin bir işlem bu" dedim.

"Ama sorumlu elinizde değil mi? Evsiz bir kaçık, yanlış hatırlamıyorsam." Bir of çektim. "Glenn'in White Plains'de kalmış olması gerektiğini söyleyecektim ama burada da yeterince suç var, bunu söylerken üzülüyorum. Karımla ben kapalı bir sitede oturuyoruz. Bizi ziyaret etmek isterseniz görevliye adınızı bırakmanız gerekir. Düşünebiliyor musunuz? Kapalı bir site. Bir ortaçağ duvarlı kenti gibi."

"Ülkenin her yerinde bunlardan yapılıyor."

"Kapalı siteler mi? Evet, çok fazla yapılıyor. Ama Altoona'da değil, sanmıyorum." Bir of daha. "Belki Altoona'da kalmış olsa daha iyi olurdu."

Neden kalmamıştı?

Neden New York'a gelmişti? Evinden çok uzakta olmayan bir üniversiteye gitmiş, mezun olduktan sonra evine dönmüş ve dayısının acentesinde sigorta işine girmişti büyük olasılıkla. Sonra birkaç dolar bulunca New York'a taşınıp Hukuk'a gitmişti.

Neden? Penn Eyaleti'nde Hukuk yok muydu? New York'a taşınmaktan daha ucuza patlardı ve Pennsylvania baro sınavına girmek, evden uzak olmayan bir yerde avukatlık yapmak için mantıklı bir ön hazırlık olurdu. Boş zamanlarında sigortacılık yapmaya bile devam edebilirdi. Bu biçimde Hukuk'u bitiren ilk insan o olmazdı.

Ama bunun yerine her şeyi silip baştan başlamıştı. Anladığım kadarıyla arkasına bile bakmamıştı. Karısını evine göçmemiş, ailesiyle tanıştırmamıştı.

Ardında ne bırakmıştı? Taşınırken yanına ne almıştı ? Ana-babası ona ne kadar miras bırakmıştı?

Ya da bir miras bırakmış mıydı?

İşe amcayla başladım. Eleanor Yount'ı arayarak şirket kayıtlarında amcanın adının bulunup bulunmadığına bakmasını rica ettim. Bayan Yount yardımcısına Glenn'in başvurusunu çıkarttırdı ve Hukuk'tan önce iş deneyimiyle ilgili belirgin bir şey olmadığını söyledi. Okul sonrası işler, yaz işleri gibi sigorta işi de kısaca özetlenmişti. Amcanın sigorta şirketinde Satış ve İdari İşler, Altoona, PA, diye yazmış, tarihleri de belirtmişti.

Altoona'nın İstihbarat'ını aradım ve görevliye Sarı Sayfalar'da Holtzmann adlı sigorta şirketini arattırdım. Görevli bölgede birçok Holtzmann olduğunu, bunların çoğunun iki n ile yazıldığını ve hiçbirinin sigorta işinde görünmediğini söyledi.

Tabii ki amcanın soyadı Glenn'inkiyle aynı olmak zorunda değildi. Ayrıca amcanın ölmesi, emekli olarak Florida'ya yerleşmesi ya da işi devredip bir Burger King açmış olması da büyük bir olasılıktı.

Gene de Altoona ne kadar büyüktü ki? Orada kaç sigorta acentesi olabilirdi ve bunlar birbirlerini tanımaz mıydı?

Görevliden en büyük Sarı Sayfa ilanı vermiş iki sigorta acentesinin adını ve telefon numarasını istedim. Görevli bunun garip bir istek olduğunu düşünmüş olabilirdi ama gene de istediğimi yaptı. Her iki acenteyi de aradım ve her ikisinde de bir süredir orada olan biriyle konuşabildim. Altoona'da sigorta işine girmiş ve Holtzmann soyadlı olabilecek Glenn Holtzmann adlı yeğenini yanında çalıştırmış olan birini aradığımı açıkladım.

Şansım yoktu.

Tekrar İstihbarat'ı arayarak yarım düzine iki n'li Holtzmann adını aldım. Sırayla her birini aradım, ilk ikisi cevap vermedi. Üçüncüsü, Ethel Merman'ın sesiyle konuşan bir kadındı ve bana kasabadaki bütün Holtzmann'ları tanıdığını, hepsinin birbiriyle akraba olduğunu ve ailede Glenn adlı kimsenin olmadığını

söyledi. Bu adda ters bir şey yoktu ama hiçbir Holtzmann'a Glenn adı verilmemişti ve verilmiş olsaydı kendisi bilirdi.

Onun Roaring Spring'den olduğunu sandığımı söyledim.

Bu başka bir şey, dedi kadın. Açıkça söylemedi ama Roaring Spring'dekilerin âdeta kuyrukları olduğunu düşünüyor gibiydi- Roaring Spring'de bir Holtzmann ailesi tanıyordu, gerçi yıllardır onlardan haber almamıştı, bu yüzden hâlâ orada varlar mı bilmiyordu. Bildiği tek şey, Roaring Spring'deki Holtzmann'ların Altoona'daki Holtzmann'larla bir ilişkisinin olmadığıydı.

"Rhineland'e kadar geri gidip bağlantı kurarsanız başka" dedi.

İstihbarat'ı arayıp Roaring Spring'deki Holtzmann'ları sordum. Bunun neden daha önce aklıma gelmediğini merak ediyordum. Fark etmedi. Orada Holtzmann yoktu. O zaman amcanın belki de amca değil, bir dayı olduğu kafama dank etti.

Lisa'yı aradım. Altoona'da Glenn'in yanında çalıştığı dayısının adını biliyor muydu?

Lisa, "Ne tuhaf soru" dedi. "Glenn hiç akrabalarından adıyla söz etti mi? Etmişse bile hatırlamıyorum. Aslında ailelerimizden pek konuşmazdık."

"Annesinin kızlık soyadını biliyor musun? Bunu söylemiş miydi?"

"Söylemediğine eminim" dedi. "Ama bir dakika, grup sigorta poliçesinde rastlamıştım. Bir dakika bekle."

Bekledim Lisa annenin kızlık soyadının Benziger olduğu bilgisiyile telefon geri geldi. "Babanın adı: John Holtzmann, annenin kızlık ad Hilde Benziger" dedi. "Bu işine yarar mı?"

"Bilmiyorum" dedim.

Altoona İstihbarat'ı aradım ve Benziger adlı bir sigorta acentesini sordum. Listede yoktu ve Benziger adını daha fazla araştırmaya zahmet etmedim. Söz konusu amca, dayı ya da bir enişte de olabilirdi, Glenn'in ana babasından birinin kız kardeşiyle evlenerek aileye katılmış olabilirdi. Amca denilen biti ikinci göbekten kuzenin babası da olabilirdi. Ne Holtzmann ne de Berniger soyadını taşıyabilirdi.

Telefonu kapayıp bundan sonra ne yapacağımı bulmaya çalıştım. Çok kapı çaldığımı ama hepsinin sürekli yüzüme kapandığını düşündüm.

Altoona'ya gitmem gerekecek miydi? Allah biliyor ya, gitmek istemiyordum. Büyük olasılıkla fazla işe yaramayacak bir bilginin peşinden koşmak için çok uzun bir yol gibi görünüyordu. Ama uzaktan bu işi çözebilir miydim, bilmiyordum. Eski şehir kayıtlarından ana-babanın adları sayesinde akrabalarının kim olduğunu bulup söz konusu amcanın adını bulabilirdim.

Konuşacağım insanın bana yardımcı olacağını varsayarsak. New York'taki kayıt memurlarının yardımcı olmalarını nasıl sağlayacağımı biliyordum. Rüşvet verirsin. Altoona'da bunu yapamayabilirdim.

Orada ne bulmam gerekiyordu.

Telefona baktım, o an çalacağını adım gibi biliyordum Arayan Lisa'ydı. "Telefonu kapadıktan sonra düşünmeye başladım" dedi. "Neden sigorta? Çünkü bana sigorta işinde çalıştığını hiç söylememişti."

"Eleanor Yount'a söylemiş."

"Bana otomobil sattığını söylemişti" dedi. "Cadillac Chevrolet satıyormuş. Bir şey daha. Oldsmobile mi?"

"Bunu ne zaman yapmış?"

"Üniversiteden sonra" dedi. "New York'a taşınmadan önce, Hukuk'a gitmeden önce."

"Otomobil Bayileri bölümünde Holtzmann adı var mı?" diye sordum. "Holtzmann Motors, Holtzmann Cadillac?"

Altoona İstihbarat'takiler çok sabırlıydı. Görevli kontrol ederken ben de Glenn Holtzmann'ı bir Honda bayisinin önündeki kaldırıma ve bir egzoz susturucusu dükkânının bulunduğu sokağa uzanmış olarak düşündüm. Kentin en büyük Cadillac bayii bir iki blok ötedeydi yalnızca.

Altoona listesinde Holtzmann yoktu. Benziger'ı denemesini söyledim. Bu kızın aklında bir ışık çıkmıştı ama nedenini söyleyemiyordu, sayfada Benziger Motors da bulamamıştı. Ona Chevrolet, Cadillac ya da bir olasılıkla Oldsmobile satan bir bayi aradığımı söyledim.

Kısa bir aramadan sonra Cadillac bayisi olarak görülen yalnızca tek bir bayi olduğunu söyledi. Sözüünü ettiğim diğer markalar ve GMC kamyonlarıyla Toyota da vardı. Bulduğu tek bayiyle ilgili olarak, "Eski dönemlerde tabela Nittany Motors'du" dedi, "Five Mile Yolu'nda."

Telefon numarasını alıp çevirdim. Telefonu açan kadın orada bir Bay Holtzmann'ın olduğunu sanmıyordu, servis bölümünde adını henüz bilmediği yeni biri vardı. Aradığım o muydu!

"Öyleyse sanırım sahibinin adı Bay Holtzmann değil" dedim.

Bu düşünce onu eğlendirmiş görünüyordu. "Eh, sanmıyorum" dedi. "Buranın sahibi Bay Joseph Lamarck'dır ve Nittany Motors kurulduğundan beri buradadır."

"Bu şirket ne kadar zamandır var?"

"Eee, birkaç yıldır."

"Ya ondan önce? Benziger Motors adını taşıdığı bir dönen, var mıydı?"

"Şey, evet" dedi. "Bu benden önceydi korkarım. İlginizin nedenini sorabilir miyim?"

Ona New York'tan aradığımı, bir cinayet araştırması yap. tığımı söyledim. Ölen kişi Benziger Motors'un eski bir çalışanı olabiliyordu, hatta Bay Benziger'in akrabası olabiliyordu.

Kadın, "Herhalde Bay Lamarck ile konuşmanız iyi olur" dedikten sonra Bay Lamarck'ın diğer telefonda konuştuğunu açıkladı. Bekler miydim? Bekleyeceğimi söyledim.

Uzun süre bekledikten sonra kalın bir erkek sesi, "Ben Joe Lamarck" dedi. "Korkarım adınızı bilmiyorum beyefendi."

Adımı söyledim.

"Biri mi öldürülmüş? Burada çalışan ve Al Benziger'in bir akrabası mı? Sanırım bu kişi Glenn Holtzmann olmalı."

"Onu tanıyor muydunuz?"

"Elbette. Çok iyi değil ve yıllardır onu düşündüğümü söyleyemem ama iyi bir gençti. Yanılmıyorsam Al'ın kız kardeşinin oğluydu. Kadın Glenn'i tek başına yetiştirdi ve Glenn, Eyalet Üniversitesi'ne gittiği sıralarda da öldü. İnanıyorum ki Al ona yardım etti, sonra Glenn'i mezun olduktan sonra yanına aldı."

"İşte nasıldı?"

"İyi. Otomobil işine büyük bir ilgi beslediğini sanmam ama bazen bu zamanla oluşur. Ama Glenn buradan ayrıldı. Neden sıkıldığını bilmiyorum, Altoona'dan mı, otomobil işinden mi? Al'dan da olabilir. İyi bir adamdı ama yanında çalışması zordu. Ondan ayrılmak zorunda kaldım."

"Benziger'da mı çalışıyordunuz?"

"Elbette ama ayrıldım, ah, Glenn işe başladıktan birkaç ay sonra olmalı. Ama Glenn ile bir ilgisi yoktu. Al bana bağırp çağırınca gidip Ferris Ford ile çalışmaya başladım. Bert Al'ın başı belaya girince burayı satın aldım ama bu bambaşka bir hikâye."

"Bunlar ne zaman oldu?"

"On beş yıl önce" dedi. "Tarih oldu neredeyse."

"Glenn de o zaman mı ayrılmıştı."

"Evet. Bundan birkaç ay sonra Al'ın başı belaya girdi, bir süre sonra da işi ben devraldım."

"Ne tür sorunları oldu?"

Bir suskunluk oldu. "Şey, bunları söylemekten hoşlanmıyorum" dedi. "Her neyse, hepsi geçmişte kaldı. Bu olayda rol alan kimse kalmadı geriye. Al ile Marie kasabayı olabildiğince çabuk terkettiler ve şimdi nerede olduğunu bilmiyorum. Hayatta olup olmadığını da bilmiyorum, tahminimce hayatta değil. Altoona'dan ayrılırken kırılgan bir adamdı."

"Onu kıran neydi?"

"Allah'ın belası federal hükümet" dedi üzüntüyle. "Söylemeyecektim ama kimseyi incitmiyorum ve bunu kolayca başka kanallardan da bulabilirsiniz. Al iki ayrı defter tutuyordu, bunu yıllardır yapıyordu.

Muhasebecisi karısı Marie'ydi, aralarında kararlaştırmışlardı sanırım. Ayrı bir muhasebecisi de vardı elbette, Perry Preiss, onun da başı bir süre belaya girdi, ta ki Al ile Marie'nin ona hiçbir bilgi vermediği ortaya çıkana kadar. Gene de bu durum onun işini sekteye uğrattı tabii."

"Benziger'lara ne oldu?"

"Anlaştılar. Başka seçenek yoktu, değil mi? IRS onları fena yakalamıştı. Ayrı defterler ve gizli banka hesaplarıyla tam bir vergi kaçırma işlemiydi. Hata yapmış olduğunuzu söyleyendiniz, bildirmedim, çünkü aklımdan çıktı diyemezsiniz. IRS her ikisini de hapse atmak istiyordu ve atabilirdi. Bana göre hiç insaf etmediler. Benziger'in sahip olduğu her şeye el koyular. Ben burayı satın aldım. Başka biri evlerini aldı, başka biri de göl kenarındaki yazlıklarını aldı."

"Ve bütün bunlar olurken Glenn ortada yoktu."

"Elbette. Bir daha da hiç dönmedi. Belki duymadı bile. O sırada neredeydi, New York'ta mı?"

"New York'ta" dedim. "Hukuk okulunda, annesi öldüğü zaman miras kalan parayı okula verdi."

Bay Lamarck söylediğimi tekrarlamamı istedi. Söyleyince "Hayır, işin bu kısmı yanlış" dedi. Glenn Holtzmann, Roaring Spring'de bir karavanda büyüdü, üstelik karavanın sahibi bile değillerdi. Sanırım annesinin kardeşinin verdiği paralar dışında tek kuruşu bile yoktu."

"Belki bir sigorta parası vardı."

"Olsa şaşırırdım ama böyle bir şey olsa bile para çoktan bitmiş olurdu. Annesinin Glenn üniversiteye başladığı sırada öldüğünü söylememiş miydiniz?"

"Sanırım söylediniz."

"Şüpheli bir durum, değil mi?" dedi. "Parayı nereden buldu?"

"Bilmiyorum. İRS, Al Benziger'ı araştırmayı nereden akıl etti?"

"Aman Allahım" dedi.

"İkinci defterin varlığını kim biliyordu?"

"Bir saat önce kimsenin bilmediğini söyledim. Perry Preiss bilmiyordu, bunu çok iyi biliyorum. Ben bilmiyordum. Al ile Marie dışında kimse bilmiyor derdim."

"Şimdi ne diyorsunuz?"

"Şimdi Glenn biliyor muydu diye merak ediyorum"

"Aman Allahım, aman Allahım."

21

Drew'a, "Glenn bir muhbirdi" dedim. "Serbest çalışan bir muhbir. İşe Altoona'da dayısı Al'ın arabalarını satarken başladı."

"Altoona'da Al Dayı."

"Yengesiyle dayısının büyük vergi kaçırdığını keşfetti. İki ayrı defter, gizli banka hesapları vardı. Dayının zor bir adam olduğunu çıkardım, bu yüzden Glenn kendi başına çalışmaya karar verdi."

"Onları IRS'e mi gammazladı?"

"Bu yolla para kazanılabilir" dedim. "Bunu her zaman biliyordum ama bu kadar popüler bir sanayi olduğunun farkında değildim. Sırf muhbirlerle ayrılmış 800'lü bir numaraları var. Dün bu numarayı aradım ve bana programın nasıl işlediğini anlatan bir kadınla konuştum. Ona bir sürü soru sordum ve kadının bu soruları ilk kez duymadığı izlenimini edindim. Bütün gün orada oturup ağgözlü ve öfkeliyle konuşuyor olmalı."

"Bunlardan çok var."

"Ben de öyle düşünüyorum. Aldığın para, alınan vergi ve cezaların bir yüzdesi ve bu yüzde de verdiğin malzemenin niteliğine bağlı. Onlara defterleri getirir ve olayı hazır olarak sunarsan, yalnızca parmağını uzatıp nereye bakacaklarını söylediğin için daha yüksek bir yüzde alıyorsun."

"Çok adil."

"İstersen kimliğin de ortaya çıkmayabilir ve Glenn'in de öyle yaptığını eminim. Dayısı bu işi kimin yaptığını tahmin etmiş olabilir, etmemiş de olabilir. Leavenworth'dan uzaklaşmak zorundaydı. Sahip olduğu her şeyi satıp kasabayı utanç içinde terketti. Ne kadara anlaştığını bilmiyorum ama Glenn'in davranışı ona Hukuk'u bitirtecek kadar çok para kaldırdı."

"Vergi vermek zorunda mıydı?"

"Biliyor musun" dedim, "kadına bunu da sordum. Önceden aldıklarını söyledi, öndergi gibi bir şey."

"Alırlar" dedi.

Brooklyn'in Borough Salonu'nun köşesine yakın Joralemon Sokağı'ndaki Docket'taydık. Burası hoş bir bar, yüksek tavanlı, meşe, pirinç ve kırmızı deriyle döşenmiş. Müşteriler çoğunlukla avukattı, gerçi buraya polisler de çok gelirdi. Öğle yemeği zamanı çok işlekti. İçi dolu sandviçler satarlar, içkiyi bol verirlerdi.

Drew, "Harika bir gün" dedi.

"Güzel" dedim. "Son kez burada yemek yediğimde de böyleydi. Bahardı, Brooklyn Cinayet Şubesi'nden bir polisle yemek yemiştım. John Kelly, şimdi, içeri girer girmez onu barda gördüm. O gün öyle güzel bir gündü ki, buradan çıkıp Bay Ridge'de yürüyüş yapmıştım. Bugün Bay Ridge'e gideceğimi sanmam. Biliyor musun? Dün hava sıcak ve güneşli olsaydı, hâlâ Glenn Holtzmann'ın parasının nereden geldiğini merak ediyor olacaktım."

"Hava eve kapanmana neden oldu."

"Ve bütün günümü telefonda geçirdim, yapılacak en doğru şey buymuş, ortaya çıktı. İşe nasıl başladığını keşfeder etmez, sonrasında kimi ve neyi arayacağımı tahmin etmek zor olmadı. Glenn baro sınavını geçince White Plains'deki bir hukuk şirketinde çalışmaya başladı. Glenn ayrıldıktan kısa süre sonra şirket iflas etti. Konuştuğum şirket ortağı, Holtzmann'ın bu işle bir ilgisi olmadığını söylemişti."

"Bahse girerim doğrudan bir ilgisi vardı."

"Ama imzasını atmadı. Jesperson'ı tekrar aradım, avukatın adı bu, ona şirkete ne olduğunu sordum. Bu soru onu şaşırttı çünkü neden bilmek istediğimi bile sormadı. Öyle görünüyor ki diğer ortaklar birkaç uyuşturucu satıcısını savunmuş."

"Avukata uyuşturucu parasından ödeme yapıldı, avukat bunu bildirmede, kendileriyle birlikte onu da batırdılar. Bu tür hikâyelerden ne kadar nefret ettiğimi bilemezsin, Matt."

"Tam olarak böyle değildi. Şirketin uyuşturucu parasıyla bir ilgisi yoktu, başka davalarda bu müvekkilleri savunmuşlardı. Ödeme çekle yapıldı ya da nakit kullanılmışsa bile bunu bilen kimse yoktu. Ama bir ortak kokaine bağımlılık geliştirdi."

"Ah, sakın anlatma."

"Bu alışkanlığını kendi başına biraz satıcılık yaparak finanse etti. Sonra satış işlerinden birinde ortağı Uyuşturucuyla Mücadele Dairesi çıktı. Ona satıcı müvekkillerini ele verme şansı önerdiler ama sanırım federal cezaevi adsız bir mezardan daha cazip göründü, iş bittiği sırada adamın müvekkillerinden de para çaldığı ortaya çıktı. Jesperson, şirketi tasfiye etmenin zorunlu olduğu, tasfiye edecek fazla bir şey kalmadığı izlenimi yarattı bende."

"Holtzmann'ın UMD'yı işin içine soktuğunu varsayıyorum."

"Ben de aynı şeyi düşünüyorum" dedim. "Onları arayıp bunu soramam. Ama sanırım iyi bir varsayım bu."

"Herhalde UMD de muhbirlere para veriyor olmalı."

"Bunu sormak için onları aradım. Vergi bürosundaki hoş bayan kadar nazik değillerdi ama evet, uyuşturucu satıcılarının kellesine ödül koyuyorlardı ve el koydukları miktardan bir yüzde ekliyordular. Tanıdığım bir adamdan işlerin nasıl yürüdüğünü öğrendim. Arkadaşım çok şey biliyor ve bu bilginin açık pazardaki değerini de biliyor." Danny Boy'la birlikte onu evinden aramıştık, kötü hava dün gece onun da evde kapalı kalmasına neden olmuştu. "Sıfır tolerans politikası uyuşturuculara karşı savaşı kazanamayabilir" dedim, "ama muharebelerin maliyetini azaltmaya başlıyor. Bir uyuşturucu baskınında yapacağın ilk iş yapabileceğin her şeye el koymak. Araçlar, yatlar. Elbette uyuşturucular da ve tutukladığın insanlarda varsa nakit paraya da el koyarsın. Evlerinde bir toplantı yapılıyorsa ya da malı oraya depolamışlarsa bunları da alırsın. Bu kadar çok mal mülk varsa, birden muhbirleri besleyecek büyük bir bütçen olur."

Drew, "Daire" dedi.

"Birden durum çok açık oldu, değil mi? Bazı Avrupalılar ya da Güney Amerikalılar bir Cayman Adaları şirketinin kalkanını kullanarak nakit parayla evi aldılar. Uyuşturucu parasının yanı sıra bir düzine başka neden de olabilir ama kesinlikle listedeydiler. Hükümetin el koyması, ortada el konulacak bir ipotek yokken MultiCircle Productions'ın evi nasıl kaybettiğini açıklıyor. Ayrıca işin içinde ABD İpotek Dairesi de var. Tapuda bir iz bulamadım, çünkü muhtemelen bir hükümet kurumundaki dosya dışında hiçbir yerde bulunmuyor. El konulan malların tasfiyesi için bir tür şirket kılıfı olmalı."

"El koydukları şeyleri ortalığa açıklamaktan hoşlandıklarını sanırdım. Vergi mükelleflerine uyuşturucu satıcılarını gerçekten mahvettiklerini göstermek için."

"Her zaman değil" dedim. "Bazen hiç açığa vurmazlar. Böylece Kongre'deki kimse onların ellerinden ne kadar para geçtiğini öğrenmez."

"Belki paranın bir miktarı bazen avuçlarına yapışıyordur."

"Kesinlikle konu dışı bir şey olmaz, değil mi?"

"Ya Holtzmann? Evi almak için ne yaptı ve kime yaptı?"

"Bilmiyorum" dedim, "ilk düşüncem MultiCircle'daki birine dava açmalarına yardım ettiği oldu. Ama bu durumda eli boğründe kalırdı. Canına okuduğu biri onu tanıyorsa ve onların evlerinde oturuyorsa..."

"Peki evi nasıl elde etti? Verdiği bir tür bilginin karşılığı olmalı."

"Diyelim Joe Blow'u ihbar etti ve altı papal alacak. Biri dedi ki, 'Bak, yaşayacak doğru dürüst bir yere ihtiyacın var, el konulan mülklerin listesi burada, neden buradan bir daire seçmiyorsun, onu senin üzerine yaparız.'"

"Aynı ödül."

"Her zaman böyledir."

Drew garsona işaret ederek boş kahve fincanlarımızı gösterdi. Fincanlarımız dolunca Drew, "Peki Joe Blow kim? Bir fikrin var mı?" diye sordu.

"Hayır."

"İş başvurusuna bak. Altoona'da otomobil satmaktan White Plains'de hukuk şirketine gidiyor. Bundan sonra kime yöneldi, kıyamet günü Johannes'e mi?"

"Bir yayıncının hukuk bölümüne girdi. Yabancı bir holding şirketi devraldığında bu gemi de battı."

"Bunu nasıl becerdi?"

"Bu işle bir ilgisi olduğunu sanmıyorum. Oradan Waddell & Yount'a geçti, öldüğü sırada orada çalışıyordu. Profesyonel bir muhbir için bir yayıncının hukuk bölümü komik bir meslek alanı."

"Yani?"

"Şey, bir teorim" var dedim. "Gerçeklere de uyuyor, Glenn Holtzmann'a karşı duygularıma da uyuyor sanırım."

"Adamı tanıdığını sürekli unutuyorum."

"Aslında tanı mıyordum. Birkaç kez karşılaşmıştım, hepsi bu."

"Teorini bir duyalım bakalım."

"Sanırım bu işe baş koydu" dedim. "Sanırım dayısının yaptıklarını keşfetti ve haklı bir öfkeyle kişisel kırgınlığının bir karışımını hissetti. Al Dayı'yı ihbar etti ve zaman içinde Altoona'dan çıktı. İRS parasını alınca kendisine bir Mercedes almadı. Parça parça kullanarak Hukuk'tan mezun oldu. Miras sayesinde Hukuk diplomasını alabildiğini söylemişti. Eh, gammazlıkla kazandığı parayı bir tür babadan kalan miras olarak düşünmesine şaşırılmazdım. Belki paranın zaten ona ait olması gerektiğini, Al Benziger paranın aslan payını almışken annesinin yoksulluk içinde yaşadığını düşünüyordu."

White Plains'de işe girdi. İlk tercihi değildi, kentteki iyi şirketi tercih ederdi ama elinden gelen bu kadardı. İyi bir ilk izlenim bırakmayı başardı ama insanların ondan beklediklerinden daha az hırslı olduğu ortaya çıktı.

Aynı şey Waddell & Yount'da da yaşandı. Eleanor Yount onu işe aldığı anda halefi olabileceğini düşündü ama hırsı olmadığını kavraması uzun sürmedi.

White Plains'de ortaklardan birinin uyuşturucu işine girdiğini keşfetti. Belki işinden, mesleğinin gelişme şeklinden biraz hayal kırıklığına uğramıştı. Belki harcamaları gelirinden fazla olmaya başlamıştı. Bir ortak vardı, burnunu elektrikli süpürge gibi kullanan. Glenn, Al Dayı'yı ve ona hak ettiğini vermenin ne kadar tatmin edici olduğunu hatırladı. Kârlı da üstelik."

"Böylece adamı gammazladı."

"Aynen böyle yaptı. Bir kez daha çekip gittiğinde işler felaket bir hal almıştı. Bir yayınevinde iş buldu, orada kalabildiği kadar kaldı, sonra başka bir yayınevine geçti. Hırslı değildi, cesur da değildi. Doğu Seksenlerde küçük bir stüdyo tipi dairede oturuyordu.

Zaman içinde bir vurgun yapmak için bir fırsat daha çıktı önüne, tik önce, Lisa'yla karşılaştıktan sonra, birlikte oturacakları bir eve ihtiyaç duyduklarına karar verdiğini ve hemen gammazlayacağı birini bulunduğunu düşünmüştüm. Ama zamanlama mantıklı olmazdı. Bence Lisa'dan bile önce önüne bir fırsat çıktı. Bunu değerlendirdi ve Lisa'yla evlenmesi söz konusu olunca da gerekli evrakların tamamlanmasını hızlandırdı."

"Ben de fırsatlar gördüm ve yararlandım." Ben boş boş bakınca Drew, "George Washington Plunkett, geçen yüzyıl yazarı. Tuhaf politik anıları vardır hem dürüst, hem de kendine dönüktü. Böyle diyordu. Fırsatları görmüş ve geri çevirmemişti. Dostumuzun gördüğü fırsatı merak ediyorum."

"Bilmiyorum" dedim. "Bir tahmin yapmak zorunda kalaydım, bunun işiyle ilgisi olmadığını söyledim. Bir ihtimal Yorkville'de tanıdığı biriyle ilgiliydi."

"Çünkü oradan taşındı."

"Tarzı böyle, değil mi? Birini gammazla, sonra cehennem olup git. Birini ihbar etti ve güzel bir komisyon aldı. 'Eh, Glenn, paranı nasıl almak isterdin?' 'Belki gayri menkul olarak ödeyebiliriz. Bugünlerde elimizde neler var?' 'Bir bakalım, iki yatak odalı bir daire var. Üst katta, nehir manzaralı, yalnızca Pazar günleri evi kullanan Korsikalı bir beyefendiye aitti, işte anahtarlar, neden gidip bakmıyorsun?'"

"İşler böyle midir? Ellerindeki gösterirler ve seçim yapmana izin mi verirler?"

"İşlerin nasıl yürüdüğünü bilmiyorum. Ama daireyi bu biçimde aldığına inanıyorum. Tam o sıralarda Lisa ile tanışmıştı. İşler ciddiye binince adamlara belgeleri hazırlamalarını söyledi, Bermuda'dan döndüklerinde ev taşınmaya hazırды."

"Ya küçük kasadaki para?"

"Sanırım başka bir iş. Ya da aynı işin devamı. Bana göre evlendiklerinde karşısına bir şey çıktı. Muhabirliği, mesleğinin yan dalı olarak görmeye başladı, yalnızca bir-iki kez önüne çıkan bir fırsat olarak değil. Yeni fırsatlar aramaya başladı."

"Bunu nereden biliyorsun?"

"Programından. İşte yaptığı tek şey sekiz saati doldurmaktı ama Lisa'ya onu geceleri ve hafta sonları da masasına mihlayarak ağır iş yüküyle ilgili masallar anlatıyordu. Sanırım dışarıda fırsat peşinde koşuyordu. Benimle de bu nedenle ilgilendiğini sanıyorum."

"Senin de vergi kaçırıldığını tahmin etti, ha? Senden ne alacaklardı, ikinci çift ayakkabını mı?"

"Onu etkileyen mesleğimdi" dedim. "Anılarımı yayınlamak istediğini söyledi. Eh, bu tam bir yutturmacaydı. Çalıştığı şirket orijinal kitap yayınlamıyordu. Benden istediği detektiflerin nasıl çalıştığını anlatmamdı. Onu mesleğin cilvelerini öğretmemi istiyordu. İkimizi ortak olarak düşünmüş olabilir, insanların üzerindeki pisliği ortaya çıkarıp altına dönüştürecektik. Aklında ne olduğunu hiçbir zaman öğrenemedim, çünkü ondan pek hoşlanmadığım için cesaretlendirmedim."

"Dolayısıyla o da kendi başına çalıştı."

"Açık ki öyle."

"Onu kim öldürdü?"

"Bilmiyorum."

"Bir fikrin var mı?"

"Yok" dedim. "Burnunu ait olmadığı bir yere soktuğunu varsayıyorum. Biri onun ne yaptığını keşfetmiş olmalı."

"Ve onu vurdu."

"Uyuşturucu satıcılarıyla takıldığı zaman riske atılmış olursun. Vergi kaçırarak akrabaları ele verirken riske atılmış olursun. Er ya da geç akrabalar ve White Plains'deki avukatlar gibi kişiler biter. Diğer oyuncular akıllıysa, sonunda öldürülebilirsin."

"Bir meslek tehlikesi."

"Ben de böyle diyorum. Öte yandan polisin en başından itibaren düşündüğü biçimde de olabilir."

"George Sadecki."

"Bir ihtimal George yaptı ve yapmamışsa bile ne fark eder ki? Onun adını temize çıkarmak kimin ne işine yarar? Bana göre George masum ama bırak kimin suçlu olduğunu söylemeyi, George'un masum olduğunu

bile kanıtlayamam. Glenn geride hiç not bırakmadı, ölümü halinde açılacak şu geleneksel mühürlü zarflardan."

"Bazı insanlar düşüncelidir. Biraz daha kahve ister misin?"

Başımı hayır anlamında salladım. "Herhalde biri bu cinayetten paçayı sıyracak" dedim, "ama bu her zaman olur zaten."

"Ve daha iyi bir insana da olamazdı."

"Glenn'in ne kadar kötü bir insan olduğunu bilmiyorum. Paralı muhbirdi ama öte yandan kötü adamları adalete teslim ederek komisyon alan bir yuppie kahraman olduğunu da söyleyebiliriz. Olaya nasıl bakarsam bakayım ruhunun, öcünün alınması için kıvrandığını düşünmüyorum."

"Ya ortak müvekkilimiz? Kocasının katili cezasız kalırsa gece rahat uyuyabilir mi?"

"Neden uyuyamasın? Sen onun avukatısın. Onun için yapabileceğin en iyi şey ne?"

Drew bunu biraz düşündü. "Bırakalım burada kalsın" dedi. "Ben de olsam böyle derdim."

"Gizli mallar için birkaç gün daha bekleyelim. Ama bir şey bulacağımızı sanmıyorum."

"Hayır, ben de sanmıyorum."

"Öte yandan IRS'in de parazit yapacağını sanmam. Bu işten evin tapusu ve para dolu kutuyla çıkacağını düşünüyorum. Bu da kulağa kötü gelmiyor."

"Hayır."

"Dosyayı temiz kapatmak istiyorsun" dedi. "Onu kimin nasıl ve neden öldürdüğünü bilmek iyi olurdu. Katilin bunun hesabını verdiğini görmek daha da iyi olurdu. Ama sana söylemeni gerek, her şey şu anda kapatılırsa müşterinin çıkarları en iyi biçimde gözetilmiş olur. Bundan bir dava çıkarır, biraz baskı uygularsak, vergi dairesinin milyonlarca soruyla ortaya çıkacağını görürsün. Bunu kim ister ki?"

"Kimse."

"Ayrıca kimseyi mahkûm da ettiremeyiz. Bunu kim yapmışsa eminim buradan ST. Louis'e kadar, olay sırasında nerede olduğunu kanıtlayacak durumdadır. Holtzmann vurulduğunda herhalde Papa'yla ve Lubavitcher hahamıyla pinokle oynadığını kanıtlayabilir."

"Bu bir kâğıt oyunu herhalde."

"Eh, Papa'yı bilirsin" dedi Drew. "Kart duygusu yoktur ama oynamayı sever."

22

Birkaç gün sonra üstüme takım elbise giyip kravat taktıktan sonra pencerenin yanına gittim ve havanın nasıl olacağını tahmin etmeye çalıştım. Şu anda güneşli, serin ve açıldı, böyle kalacağını umut ettim.

Bir şey bakışlarımı Pare Vendome'un banklarına çevirmeme neden oldu. Taş küplerin üzerine eğilmiş tanıdık bir silüet gördüm. Aşağıya indim, metro için sola dönmek yerine karşıya geçip beyaz saçlı zayıf siyah adamın yanına gittim. Times gazetesinin satranç köşesini açmış, önündeki satranç taşlarıyla tahtadaki bir sorunu halletmeye çalışıyordu.

"İyi görünüyorsun" dedi. "Kratını sevdim."

Teşekkür ettim. "Barry, bu öğleden sonra George için tören yapılacak" dedim. "Bunun için Brooklyn'e gidiyorum."

"Öyle mi?"

"Erkek kardeşi telefon edip söyledi. Yalnızca aile katılacak ama gelmeme sevineceklerini söyledi."

"Tören için güzel bir gün" dedi, "umarım yağmur yağmaz."

"Sen de gelebilirsin."

"Cenaze törenine mi?"

"Belki birlikte gidebiliriz diye düşünmüştüm."

Bana uzun, inceleyici bir bakışla baktı. "Hayır" dedi, "sanırım olmaz."

"Oraya yakışmayacağını düşünüyorsan" dedim, "şey, ancak benim kadar yakışsın."

"Herhalde haklısın" dedi. "Her ikimiz de aynı rengiz, ikimiz de aynı giyinmişiz."

"Aman, Allah aşkına."

"Olay şu" dedi, "yakışıp yakışmamam önemli değil gitmek istemiyorum. Geri dönünce bana nasıl olduğunu anlatırsın. Bu nasıl?"

D trenine bindim. George'u Nostrand Caddesi'ndeki cenaze töreninden sonra gömdüler. Törende tahmin ettiğimden daha çok insan vardı, elli kişiye yakın. Tom, karısı, kız kardeşi ve akrabaları. Komşular, AA'daki arkadaşlar. Kalabalık çoğunlukla beyazdı ve erkeklerin büyük kısmı kravat takıp ceket giymişti ama birkaç siyah kişi, birkaç gömleklilik beyefendi de vardı. Barry gelse fazla yabancı kalmazdı.

Tabut kapalı, tören kısaydı. Ayini yöneten papaz George'u tanıımıyordu ve ölümden fiziksel, zihinsel zayıflıktan kurtuluş olarak söz etti. Örtüler kalkar, dedi, kör gözler tekrar görebilir. Ruh yükselir.

Onun ardından Tom çıkarak birkaç şey söyledi. Bir anlamda George'u uzun zaman önce kaybetmiştik, dedi. "Ama onu sevmeye devam ettik. Ondaki tatlılığı sevdik. Bir gün bulutların dağılacağını, onu geri kazanacağımızı hep umduk. Şimdi o gitti, bu asla olamayacak. Ama diğer bir anlamda onu tekrar kazandık."

Artık bizimle birlikte ve bir daha hiç yolunu kaybetmeyecek." Sesi kırıldı ama son sözlerini söyleyebildi. "Seni seviyorum, George" dedi.

İki dua okundu. "Onward, Christian Soldiers" ve "Abide With Me." Her ikisini de koyu renk saçları beline kadar uzanan iri yapılı bir kadın tek başına söyledi, sesi salonu dolduruyordu. İlk dua sırasında George'u ordu ceketini giymiş, cepleri mermi kovanlarıyla dolu olarak düşündüm. Eski asker, yavaş yavaş yok olan. İkinciyi dinlerken Theloniou Monk albümündeki enstrümantal biçimini düşündüm: Jan Keane'de bu plak vardı. Yıllardır dinlememiştim.

Ayinden sonra Queens'deki mezarlığa giden otomobil geçidi oldu ama buna katılmayıp trenle Manhattan'a döndüm. Barry'i tam bıraktığım yerde buldum. Karşısına oturup Goerge'un cenaze törenini anlattım. Anlattıklarımı dinledi ve biraz satranç oynamayı önerdi.

"Yalnız bir oyun" dedim.

Beni yenmesi uzun sürmedi. Şahımı kaptırınca George'un şerefine kadeh kaldırmanın uygun olacağını söyledim. Ona beş dolar verdim, gidip bir şişe viski ve bir kahveyle geri döndü, büyük yudumlar aldıktan sonra şişenin kapağını kapadı ve "Bak, ben asla cenaze törenlerine gitmem. Törenlere inanmam. Yararı nedir ki?" dedi.

"Elveda demek için iyi bir yol."

"Buna da inanmam. İnsanlar gelir ve gider. Dünyanın gidişatı böyle."

"Sanırım öyle."

"Neye alıştığını bağlı. George buradaydı, ona alışmıştım. Ortalıkta dolanmasına alışmıştım. Şimdi gitti, buna alışıyorum. İnsanın alışamayacağı bir şey yok."

Sonraki hafta başında, nihayet Glenn Holtzmann'ın cesedini teslim ettiler. Dul eşi istemiş olsa daha erken de verebilirlerdi sanırım. Lisa için birkaç telefon konuşması yapıp cesedin morgtan alınarak yakılmasını sağladım. Tören olmadı.

Elaine, "Eksik kalmış gibi geliyor" dedi. "Bir tür tören olması gerekmez miydi? Gelmek isteyen insanlar olmalı."

"Herhalde bürosunda çalışanlar gelirdi" dedim, "ama çok arkadaşı olduğunu sanmam. Lisa için en kolay yol çabuk bir yakma işlemi olması ve tören yapılmamasıydı."

"Katılması gerekmiyor mu? Onunla birlikte gitmen gerektiğini düşünüyor musun?"

"Lisa her şeyi kontrol altına almış görünüyor" dedim, "ben de her şeyi olurlarına bırakmaya başladım."

Bu yüzden kocasının küllerini almaya gittiğinde Lisa Holtzmann'a eşlik etmemiştim. Ama bir iki gün sonra saat onda AA toplantısından çıkınca yürüyerek ya da kendimle konuşarak yok edemeyeceğim bir huzursuzluk hissettim.

Telefona sarıldım. "Ben Matt" dedim. "Yanına bir arkadaş ister misin?"

Ertesi sabah Midtown North'a gittim. Durkin yerinde değildi ama elimdeki iş için ona ihtiyacım yoktu. Birkaç farklı polisle konuşarak Holtzmann'ın dul eşini temsil ettiğimi ve ona teslim edilen kişisel eşyaların eksik olduğunu açıkladım. "Kocasının anahtarlarını geri almamış" dedim. "Yanında kesinlikle anahtarları vardı ama karısına teslim edilmedi."

Kimse bu konuda bir şey bilmiyordu. Bir polis, "Çok boktan bir durum" dedi. "Ona kilidi değiştirmesini söyle."

Aynı şeyleri Manhattan Cinayet Şubesi'nde ve Central Booking'de de tekrarladım. Günün büyük bir kısmını yapacak önemli işleri olan insanları rahatsız etmekle geçirdim ama akşam üzerine doğru bir karakoldan cebimde anahtarlarla çıktım. Anahtarların Holtzmann'a ait olup olmadığını anlamak zor olmadı -anahtarlardan biri evlerinin kapısına uydu. Kasasının anahtarını bulmak da kolaydı. Kendi bankamdaki bir görevlinin elinde, bu kasanın bulunduğu bankayla şubesini gösteren bir çizelge vardı.

Drew Kaplan kasayı açmak için izin aldı ve Lisa'yla birlikte yanlarında İç Gelir Servisi'nin bir temsilcisiyle kasayı açtılar. Herkesin nakit para ve Krugerrand umduğunu sanıyorum ama kimsenin kalp atışlarını hızlandıracak bir şey yoktu içinde. Bir doğum belgesi, bir evlilik cüzdanı. Tanımadıkları kişilerin eski resimleri, Glenn'in okul resimleri.

Drew, "IRS temsilcisi tahammül edemedi" dedi. "İçine koyacak bir şeyin yoksa neden kasa tutarsın? Üstelik en küçük kasayı bile almazsın. Kasada başka bir şey olmalı, dedi. Ona göre kasayı açmış, nakit parayı almış ve ondan sonra Sam Amca'yı aramıştık. Bankanın kayıtlarına bakmasını ve sahibinin ölümünden sonra kimsenin kasayı açmadığını teyit etmesini önerdim. Gerçi bunu zaten biliyordu, can sıkıcı orospu çocuğu ama öyle ya da böyle hükümetin dolandırıldığını düşünüyordu."

"Ki dolandırıldı da."

"Ben de olsam böyle derdim" dedi. "Bir tahmin yapsaydım, Lisa'nın çekmecede bulduğu paranın eskiden kasada olduğunu söyledim. Kayıtlara göre Glenn ölmeden bir hafta önce bankaya gitmiş. Bence oraya gitti, parayı aldı, teneke bir kutuya koyup dolaba kaldırdı. Peki, bunu neden yapsın?"

"Hemen ihtiyaç duyarsa diye."

"Evet. Nakit para alışverişi için ya da yalnızca parayı hemen alıp kaçabilmesi için. Aklıma gelen diğer bir düşünce de uğursuz bir önsezisi olmasıydı."

"Ben en çok bunu sevdim" dedim. "Glenn tehlikede olduğunu fark ediyor ve paranın Lisa'nın eline geçmesini sağlamak istiyor. Bu kasada kimseyi utandıracak bir şeyin olmamasını açıklıyor. IRS'in dul karısının omzunun üstünden bakacağını tahmin ediyordu."

"IRS hakkında her şeyi bildiğini de biliyoruz, Al Dayı'yı gammazladığından beri."

"Lisa'ya karşı iyi duygular beslediğini de biliyoruz" dedim, "çünkü kasanın şifresi olarak evlilik yıldönümünün tarihini seçmişti."

"Bunu bilmiyordum." "Beş-bir-bir" dedim. "11 Mayıs."

"Hoş bir düşünce" dedi. "Anahtarları bulman da iyi bir işti."

"Er ya da geç ortaya çıkacaktı."

"Bunun için bahse girme" dedi. "Hiç bulunamayacak bir yere saklamak istersen polis teşkilatının deposundaki bir rafa kaldır. Orada Peter Stuyvesant'ın tahta bacağı bile var, yastık için Boss Tweed'in cüzdanını kullanabilirsin."

İşin sonuna gelmiş olmalıydık.

Bana verdikleri görevi yapmıştım. Tetiği kimin çektiğin, bulamamıştım ama görevim bu değildi zaten. Lisa Holtzmann'ın mali çıkarlarını korumak üzere imza atmıştım ve bunu yaptığımı düşünüyordum. Onun adına yaptığım son iş, onunla bir kez daha Drew'un bürosuna gitmek oldu. Lisa oradan küçük kutuyu aldı. Manhattan'a kadar taksi tutup İkinci Cadde'de kızlık soyadıyla banka hesabının bulunduğu bir bankaya gittik. Lisa orada bir kasa kiralayıp parayı içine koydu. Gerekirse sonsuza kadar ya da biri parayı aklamanın iyi bir yolunu bulana kadar orada kalabilirdi.

Zamanımın karşılığında cömert bir para almıştım ama en az zaman karşılığında en çok para aldığım bir vaka değildi ve aşırı ödeme yapıldığını da düşünmüyordum.

Her neyse, kısa zamanda dengelendi zaten. Lisa'nın parayı saklamasına yardım ettikten bir iki hafta sonra Chelsea'deki toplu konutlarda oturan bir kadın için çalıştım. İş AA'dan tanıdığım biri aracılığıyla gelmişti. Bu kadın kız kardeşinin bir arkadaşı ya da bir arkadaşın kız kardeşiydi, bunun gibi bir şey. Kadın dokuz yaşındaki kızını taciz ettiğini anlayınca birlikte yaşadığı adamı kapı dışarı etmişti. Erkek arkadaş kapı dışarı edilmek istemiyordu. İki kez gelip kadını dövmüştü. İkinci kez geldikten sonra kadın korunma emri çıkarttı ama bu ancak olayın sonrasında yararlı olabilirdi. Adam hemen emri ihlal etti, hazır oradayken kızı da ihlal etti. Kadın bunu polise bildirdi ve polis adam için arama emri çıkardı ama kimse onun nerede oturduğunu bilmiyordu ve polis, aile içi huzursuzluk olarak gördüğü bir konuda, büyük bir kovalamaca başlatacak da değildi-

Kadının evine giderek içerde nöbet tuttum. Kadın çok kötü bir durumdaydı. Hiç durmadan şarap içiyor, Newpolight'ları birbiri ardına yakıyor, saatlerce fal bakıyordu. Evinde kaldığım beş gün boyunca televizyonu hiç kapamamıştı.

Gün boyunca bir iskemlede oturup kitap okuyor ya da dadanabileceğim bir program açmışsa televizyon izliyordum. Deliye dönmek için bol bol telefon ediyordum. Geceyarısına doğru nöbete Eddie Rankin katılıyordu. Güvenilir'e zaman zaman iş yapan bir adamdı, refleksleri hızlıydı ve şiddete meraklıydı. Erkek arkadaşın geceyarısı gelme ihtimalinin çok yüksek olduğunu düşündüm, bir dövüşme olursa Eddie işe yarardı. İkimiz birlikte, kanepede uyuyakalana kadar bir iki saat karşılıklı masal anlatırdık. Saat beşte Eddie beni uyandırır, ben de ona yüz dolar verip eve yollardım.

Buna bir haftadan fazla dayanabileceğimi sanmıyordum ama beşinci gece erkek arkadaş ortaya çıktı. Saat iki buçuk sularıydı. Çocuk kadının yatak odasında uyuyordu. Kadınsa her gece yaptığı gibi televizyonun önündeki iskemlede sızmıştı. Televizyon hâlâ açıktı, ben şekerleme yaparken Eddie televizyon izliyordu. Kilitte bir anahtar sesi duydum, kapı hızla açılıp erkek arkadaş deliye dönmüş biçimde içeri girerken ben de oturup ayaklarımı kanepeden sarkıtmıştım.

Harekete geçmeme gerek kalmadı. Adam kapıdan daha iki adım atmadan Eddie onun üstüne atlamıştı bile. Sol yumruğuyla göğüs kafesinin altına vurdu, karaciğerine isabet ettirmiş olmalı, çünkü zavallı orospu çocuğu anında oyunun dışında kaldı. Vurulmuş gibi yere düştü ve yüzükoyun kapaklanırken Eddie'nin dizini tuttu.

Polisleri çağırabilirdik, kadın adama karşı şikâyetle bulunabilirdi, tabii bunları yapacak kadar ayık olacağını düşünürsek. Ama adam kefaletle bırakılırdı, bu tür insanlar her zaman kefaleti öderler ve herhalde daha sonra tekrar gelip, kadını öldürürdü. Biz orada olmasak bu gelişinde de öldürmek istemiş olabilirdi, yerde inleyerek yatarken üstünü arayınca üstünde büyük bir çakı buldum.

Tekrar gelmesini nasıl önleyeceğimizi düşündük. Eddie palyaçoğu pencerenin kenarına doğru sürüklerken, "Belki camdan düşmüştür" dedi. "Bana bu tür bir adama benziyormuş gibi geldi, çatılarda çok yürüyor ve düşmesi çok muhtemel."

Ama elbette onu çatıdan ya da pencereden aşağıya atmadık. Onu ölesiye dövdüm. Aslında bunu Eddie yaptı: Kasıklarına, kaburgalarına tekme atarak, ellerine sertçe basarak. Benim böyle bir şeyi yapmam için büyük bir öfke duymam gerekirdi ve bir kez durumu kontrol altına alınca duygularımı da kontrol altına almış oldum. Öte yandan Eddie hiçbir zaman öfkeden uzak değildi ve hiçbir kıskırtma olmasa bile iradesiyle öfkelenebilirdi.

Böyle bir istek duysam herhalde adamın nasıl bir çocukluk geçirdiğini tahmin edebilirdim.

Yeterince dövdükten sonra adamı ayağa kaldırıp kapının dışına çıkardık. Merdiven boşluğunda adamın gömleğinden tutup onu bir daha asla görmek istemediğimi söyledim. "Bir daha buraya gelersen" dedim, "kollarınla bacaklarını kırarım, gözlerini oyarım, kamışını kesip sana yediririm."

Oradan çıkıp Eddie'nin otomobiliyle onun sevdiği bir lokantaya gittik. "Daha da kötü vuracaktım" dedi, "ta ki sen kamışını yedirmekten söz edene kadar. Bana anlatsana. Allah'ın belası herif anahtarı nasıl buldu?"

"Sanırım kadın kilidi değiştirmedir."

"Aman Allahım."

"Eh, kilit pahalı. Fazla parası yok, evin halinden bunu kendin de tahmin edebilirsin."

"Hey, bize verecek parası vardı" dedi. "Bana beş gece için gecede yüz dolar verdin, bu gece için fazladan para da verdin -ona ikramiye vermiştim- ne eder, altı yüz mü? Sormamda sakınca yoksa sen ne kadar alıyorsun?"

Para almadığımı itiraf ettim, ısrar edince onun ücretini cebimden verdiğimi söyledim. Kadının akraba olup olmadığını sordu. Hayır dedim, Eddie kaşlarını çatarak onunla yatıp yatmadığımı sordu.

"Allah aşkına, Eddie" dedim.

"Boşver" dedi. "Yani demek istiyorum ki, sen nesen, Allah'ın belası bir kurtarıcı mı?"

"Avukatlar buna 'pro bono' diyor" dedim. Arada bir parasız işler yaparım. Kadın bir arkadaşın arkadaşı ve parası yok, bir insanı böyle bir durumda bok gibi ortada bırakamazsın."

"Adam tam bir bok torbasıydı, doğru."

"Yani yapamayacağımı söylemek yerine yardım etmek daha kolaydı" dedim. "Hepsi bu. Bunu alışkanlık haline de getirmiyorum."

"Allah kahretsin, umarım getirmiyorsundur" dedi. Daha sonra dışarıya çıkınca, "Bir kez daha soruyorum, Matt" dedi. "Onunla yatmadığına emin misin?"

"Evet, eminim" dedim. "Yatsam ne fark eder ki?"

"Şey, şansımı deneyeceğimi düşünüyorum. Ama senin için fark etmezse."

"Benim yerim kentin başka bir tarafında" dedim. "Ama sen ciddi misin?"

"Neden olmasın?"

"Şey..."

"Bak" dedi. "Onun bir domuz olduğunu biliyorum. Ama güzel bir vücudu ve baygın gözleri var. Hey, bir aşk ilişkisinden söz etmiyorum. Onu bir kere yapmak isterdim, hepsi bu."

"Bence bir sakıncası yok."

"O gözler ve o ağız. Her şeyi yaptırabileceğin bir kadına benziyor, ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Bir an suskun kaldım. Sonra, "Ama çocuğa dokunma" dedim.

"Hey" dedi. "Ben neyim, bir hayvan mı? Buna sakın cevap verme."

"Vermem."

"Bir hayvan olabilirim" dedi, "ama bunun da bir sınırı var."

Kısa bir süre sonra yıldönümümü kutladım. İçki içmeden geçen bir yıl daha, gün be gün yaşanan bir aylıklık.

AA geleneğinin kabul gören bir maddesi, son içkimizin yıldönümünde büyük bir gerginlik yaşama eğiliminde oluruz ve sanırım bu genellikle doğrudur. Bu kez neler hissettiğimi söylemek zor, bana öyle geliyor ki, suçlu yıldönümüne atamayacağım kadar çok gerginlik vardı yaşamımda.

Yıldönümünü kutladık. Dokuzuncu Cadde'deki bir merkezde yapılan açık bir toplantıda konuştum. Elaine de toplantıya katılarak hikâyemi anlatmamı dinledi, üstelik ilk kez duymuyordu. Daha sonra Jim ve Beverly Faber ile birlikte yemeğe gittik.

Jim, "Göreceksin" dedi. "Yavaş yavaş yanına sokulacak. Bugünlerden birinde uyanıp Uzun İçkisizlik dönemine girdiğini anlayacaksın."

"Herhalde iç huzuruna da kavuşurum" dedim.

"Bunu bilmiyorum."

Bazı eski AA'cılar bırakın başkalarını tebrik etmeyi, kendi yıldönümlerini bile kutlamazlar. Tıpkı öteki günler gibi bir gün daha derler ve belki de haklıdırlar.

Yemekten sonra Elaine'in evine döndük. Bir süre konuştuktan sonra yatıp seviştik. Tam uyumak üzereydim ki bir şey beni uyandırdı. Ne olduğunu bilmiyorum. Elaine yanımda yatıyordu, arkası dönüktü, düzenli soluk alıyordu. Onu uyandırmamak için kıpırdamaya korkarak yattım. Uyuyacağımı umdum ama sonunda bundan vazgeçip diğer odaya gittim.

Karanlıkta kanepeye oturdum ve beni neyin uyandırdığımı düşünmekten kurtulmaya çalıştım. Bir gün tekrar içeceğimi düşünmekten kendimi alamıyordum. Bu kaçınılmaz bir şeymiş gibi görünüyordu.

Belki de eskilerin yılları saymamasının nedeni buydu, belki uzun vadeli programlar yapmak ya da uzun uzun düşünmek tehlikeliydi.

Üç-dört günde bir Grogan'a gidip Ballou ile zaman geçirirdim. Oraya geç saatte, kapanmaya yakın bir saatte giderdim, birlikte bir masaya oturup içerdik. Mick İrlanda viskisi, ben de kahve, Cola ya da soda. En iyi zaman müşteriler gittikten, barmen iskemleleri toplayıp yerleri süpürüp eve gittikten sonraydı. Sonra biri dışında bütün ışıkları söndürür, birbirimize hikâyeler anlatır ve sessizliği paylaşırdık.

Mick, Chelsea'deki işimle ilgili hikâyeden hoşlandı.

"Adamın canını yakmak gerekiyor" dedi. "Onu öldürmek istemiyorsan -ve onu öldürmek istemiyordun, değil mi?"

"Hayır."

"Onları ya öldürmek ya da içlerine Allah korkusu salmak gerekir bazılarını öldürmek daha kolaydır. Adamın canını yakıp iyice korkutabilirsin, sonra içki içip kahrolası uyuşturucu alır, içinde hiç korku kalmaz. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Unutur."

"Kesinlikle. Senden korktuğunu unutur. Allah'ın belası aklından çıkar. Bu yüzden canını, kendi adını unutsa bile bunu hiç unutamayacağı biçimde yakmak zorundasın."

Bu sözler sessizlikte yankılandı. Ardından gelen suskunluk sırasında öldürmenin daha basit ve daha kesin olup olmadığını merak ettim. Özellikle kolayca öldürebilen, öldürmenin ikinci benlik haline geldiği bir insansan. Çok hoşlandığım arkadaşım Mick Ballou'ya baktım ve hiç hoşlanmadığım şık bir adamı düşündüm. Sessizlik uzadı, gece düşüncelerimi kendime sakladım.

Gece uzarsa Mick çoğunlukla ayine katılmam için beni zorlardı. Geceyi saat sekizde On Dördüncü Sokak'taki St. Bernard ayiniyle noktalamaktan hoşlanıyordu. Babası her sabah bu ayine katılır, beyaz kasap önlüğüyle gidip küçük şapelde diz çöker, bir blok ötede satırını kullanmaya başlamadan önce komünyon ekmeğini yedi.

Mick babasının eski önlüğünü saklamıştı ve ayine gittiği zaman hep o önlüğü giyerdi. Yaşlı adamın satırı da ondaydı ama satırı evden çıkarmazdı. Babası her güne kasap ayiniyle başlardı, Mick ise dizlerinin üzerine doğrulup yatağa giderdi -kendisinden başka birinin adına kayıtlı birkaç evinden birine, kent dışındaki çiftliğe ya da Grogan'daki bürosunda bulunan eski deri koltuğa. Ve babasının aksine komünyon ekmeği almazdı.

Ama bir keresinde her ikimiz de mihrabın yanına giderek sırayla kutsal ekmekten almıştık. Ayinden önceki gece, satın yanma almış ve onunla taze et kesmişti. Her ikimiz de yan yana, kutsal ruha saygı ya da saygısızlık içinde durmadan önce, artık hangisini tercih ederseniz, önlüklerimizi kana bulamıştık.

Eski dostumun önlüğünde taze kan var mıydı?

Şimdi de gece gündüze dönüşürken ayine benimle gel diye zorluyordu beni. Her zaman bu gece olmaz, derdim. Belki başka bir zaman, ama bu gece olmaz.

Elaine derslere gitmekten vazgeçti.

Bir gece birlikte yemek yerken onun derste olması gerektiğini fark ettim. Tam bir şey söyleyecektim ki beni susturdu. "Bunun için endişelenme" dedi. "Kursu bıraktım."

"Neden?"

"Gerçi resmi bir işlem falan yapmadım. Yalnızca gitmekten vazgeçtim. Kredili dersler almıyorsan resmi olarak bırakmanın bir anlamı yok. On Üçüncü Kanal'a taahhütlü mektup göndererek Nova'yı izlemeyeceğini söylemeye benzer bir şey olur bu. Neden zahmet edeyim? Uzaktan kumandaya basıp Amerika'daki herkes gibi Roseanne'ı izleyebilirsin."

Ona artık derse gitmek istememe noktasına nasıl geldiğini sordum.

"Bilmiyorum" dedi.

"Ah."

"Çünkü bu saçmalık" dedi. "Çünkü çok basmakalıbım, çok zamanı ve yapacak hiçbir şeyi olmayan diğer kadınlardan farkım yok. Tarlalardaki çiçeklere benziyorum, çalışmıyorum, üretmiyorum, ne işe yararım ki?"

"Derslerden hoşlandığını sanmıştım."

"Hayatımın özü değiller."

"Hayır."

"Hayatımın özü olamazlar. Bir hayatım yok. Sorun da bu."

Ne söyleyeceğimi, ne önereceğimi bilmiyordum. Bir şey düşünmeye çalışırken Elaine'in ruh hali değişti. Kişisel uzaktan kumandasındaki bir düğmeye basmış ve başka bir kanala geçmiş gibiydi tıpkı.

"Bu kadar yeter" dedi. "Artık asık suratla herkesin içinde somurtmak yok. İnsanlar neşeli yüzler görmekten hoşlanıyor. Hiç değilse Telekız Okulu'nda bize bunu öğrettiler."

Birkaç günde bir telefonu kaldırıp Lisa'yı arıyordum. Bazen onu öğleden sonra, bazen de geceyarısı arıyordum. Hemen her zararı evdeydi. Gelip gelemeyeceğimi sorardım. O da her zaman gelmemi söylerdi.

Bir süre sonra telesekreterdeki mesajı değiştirerek Glenn'nin sesi yerine aynı derecede donuk kendi sesini koydu.

Yanlış numara çevirmediğimi kavradıktan sonraki ilk işim artık ruhlar dünyasından gelen o sesi dinlemek zorunda kalmamanın, karısıyla konuşmadan önce adamın sesini duymak zorunda kalmamanın verdiği rahatlık oldu.

Ama bir sonraki sefer telesekreterdeki mesajı dinlerken "Flanders Tarlalarındaki dizeleri söyleyen Glenn'in sesini duyuyordum gene de.

"Ölen bizlere yitirsen inancını
Uyuyamayız"

Lisa'yı evinin dışında hiç görmedim, hiç konuşmak için aramadım, merdivenlerini hiç kahve içmek ya da bir şeyler yemek için çıkmadım. Oraya erken ya da geç bir saatte giderdim. Üzerinde herhangi bir giysi olabiliirdi -jean ve svetsört, bir etek ve svetsört, bir gecelik. Konuşurduk. Bana White Bear Lake'deki yaşamını, babasının dokuz-on yaşından itibaren yatağına gelmeye başlamasını anlatırdı. Babası içine girmenin dışında her şeyi yapmıştı. Bunun yanlış olacağını söylemişti.

Ben ona savaş hikâyeleri, yıllar içinde tanıdığım bazı kişiliklerin sözel portrelerini, kanunun her iki tarafında karşılaştığım alışılmadık kişileri anlatırdım. Bu biçimde kendimle ilgili fazla bir şey anlatmadan sohbetin payıma düşen kısmını yerine getirirdim, buna da memnundum.

Ve yatağa yatarlık.

Bir öğleden sonra arka planda Patsy Cline çalarken Lisa bana ne yaptığımızı düşündüğümü sordu. Yalnızca birlikte oluyoruz dedim.

"Hayır" dedi. "Ne demek istediğimi biliyorsun. Amacı ne? Neden buradasın."

"Herkesin bir yeri olması gerekir."

"Ben ciddiylim."

"Ciddi olduğumu biliyorum. Cevabım yok. Buradayım, çünkü burada olmak istiyorum ama bunun nedenini bilmiyorum."

Patsy ölen bir aşkı anlatıyordu.

Lisa, "Bu evden pek çıkmıyorum" dedi. "Pencerenin yapında oturup New Jersey'e bakıyorum. Sanat yönetmenlerine kitabımı gösterebilirim, tanıdıklarımı arayabilirim, biraz çalışabilirim. Yarın diyorum kendime. Önümüzdeki hafta, önümüzdeki ay. Yılın ilk ayından sonra, ne saçmalık, herkes şimdi hiç iş çıkmayacağını biliyor. Ekonomi berbat. Herkes bunu biliyor."

"Bu doğru, değil mi?"

"Bilmiyorum. İş aramıyorum, bu yüzden iş olmadığını nasıl bilebilirim? Ama orada duran o kadar çok para varken hayatımı kazanmak için heyecanla nasıl çalışabilirim?"

"Bir zorunluluk yoksa..."

"Kendi işimi kurabilirim" dedi. "Ama bunu da yapmıyorum. Televizyon izliyorum. Günbatımını izliyorum. Aramayacağını umuyorum ama beklediğim bu aslında. Aramanı bekliyorum."

Ben de aynı biçimde bekliyordum, aramayı ya da aramamayı bekliyordum. Bugün onu aramayacağım. Karar vereceğim. Bazen kararına sadık kalırdım. Bazen de kalmazdım.

"Neden buraya geliyorsun Matt?"

"Bilmiyorum."

"Ben neyim, bir tahminin var mı? İlaç mıyım? Bir şişe içki miyim?"

"Belki."

"Babam içerdi. Bunu sana söylediğimi biliyorum."

"Evet."

"Önceki gün beni öptüğün zaman bir şeyin eksik olduğunu hissettim ve bunun ne olduğunu buldum. Soluğundaki viski kokusu ydu eksik olan. Bunu tahmin etmek için bir psikiyatru ihtiyacımız yok, değil mi?"

Bir şey söylemedim. Patsy Cline, Yok olan aşkımızı hatırlıyorum diyordu.

"Yani benim için böyle olduğunu düşünüyorum" dedi "Yatağında babam var ve annemin duyacağından korkmama da gerek yok, çünkü annem evde değil. İçime girmezdi. Bunun günah olduğunu düşünürdün."

"Ben de öyle."

"Sen de mi?"

Başımı salladım. "Ama ben gene de giriyorum" dedim.

Aynı gün daha sonra ölen kocasından konuştuk. Elaine'den hiç söz etmedik, sohbetten bu konuyu çıkarmıştım ama Lisa'ya kocası hakkında konuşmak istemediğimi söylediğimi sanmıyorum.

"Glenn'in bunu bekleyip beklemediğini merak ediyorum" dedi.

"Bunu mu?"

"Bizi. Sanırım bekliyordu."

"Neden böyle söylüyorsun?"

"Bilmiyorum. Sana hayrandı. Bu kadarını biliyorum."

"Yararlı olabileceğimi düşünüyordu."

"Bundan fazlası vardı. Seni aramamı aklıma sokmuştu. Beni arayan sen oldun, bunu biliyorum ama ben seni zaten arayacaktım. Bir keresinde bana bir insanın başı derde girerse, aranılması gereken en iyi kişinin sen olacağını söylediğini hatırlıyorum. Bunu belirgin bir yoğunlukla söyledi üstelik, sanki daha sonra hatırlamamı istemiş gibi. Sanki başına bir şey gelirse seni aramamı söylemiş gibi."

"Onun sözlerine gerçek dışı anlamlar yüklüyorsun."

"Sanmıyorum" diyerek dirseğimi okşadı. "Kesinlikle bunu kastettiğini düşünüyorum. Aslında küçük kutuda paranın yanında bir not olmamasına şaşırdım. 'Matt Scudder'ı ara, o sana ne yapacağını söyleyecektir' gibi bir not." Elini uzattı. "Öyle mi? Bana ne yapacağımı söyleyecek misin?"

O gün evinden çıktığımda On Birinci Cadde'ye kadar bir blok yürüyüp Glenn'in öldürüldüğü köşeye gittim. Trafik ışığı birkaç kez değişene kadar orada durdum, sonra Kaptan'a saygılarımı sunmak için DeWitt Clinton Parkı'na yürüdüm. McCrae'nin yanlış aktarılmış dizelerini okudum:

"ÖLENLERE YİTİRİRSEN İNANCINI
UYUYAMAYIZ..."

Glenn Holtzmann'a, George Sadecki'ye inancımı yitirmiş miydim? Yapabileceğim başka bir şey var mıydı, hareketsizliğim ruhlarının huzursuz olmasına mı neden oluyordu?

Ne yapabiliirdim? Beni nereye götüreceğinden korkuyorsam nasıl yapabiliirdim?

23

Noel'den iki hafta önce Elaine'le birlikte Doğu Village'daki bir Karayip lokantasında Ray Ve Bitsy Galindez'le yemek yedik. Ray bir polis ressamı, görgü tanıklarıyla birlikte çalışır ve Aranıyor ilanlarıyla NYPD bültenleri için kimlikleri meçhul şüphelilerin çizimlerini yapar. Benzersiz bir yeteneği vardır yaptığı işte çok iyidir. Onu kendi davalarımın ikisinde kullandım. Her iki olayda da aklımdaki bir çekmecedeki yüzler çıkarıp kâğıdın üstüne dökerek olağanüstü bir iş çıkardı.

Yemekten sonra Elaine'in evine gittik. Bu evde Ray'in benim için yaptığı çizimler çerçeveletilip duvara asılmıştı. Tuhaf bir grup oluşturuyorlardı. Çizimlerin ikisi katilleri, üçüncüsü ise bunlardan birinin kurbanı olan bir oğlanı gösteriyordu. Diğer adam -adı James Leo Motley- neredeyse Elaine'i öldürecekti.

Bitsy Galindez daha önce Elaine'in evine gelmemiş ve resimleri görmemişti. Resimlere bakıp omuzlarını silkti, Elaine'in bunlara her gün bakmaya nasıl katlandığını anlayamadığını söyledi. Elaine bu resimlerin sanat eseri olduğunu, asıl amacını aştığını anlattı. Biraz utanan Ray iyi çizimler olduğunu, benzerliğin belirgin olduğunu, yeteneğini bildiğini ama sanat eseri demenin abartılı olacağını söyledi.

Elaine karşı saldırıya geçti. "Ne kadar iyi olduğunu kendin bile bilmiyorsun" dedi. "Keşke bir galerim olsaydı, sana gösterirdim."

"Bir galeri" dedi. "Sabıkalılar galerisi olurdu, değil mi?"

"Ben ciddiğim, Ray. Aslında Matt'in bir portresini yapmanı düşünüyordum."

"Matt kimi öldürdü? Yalnızca bir şakaydı."

"Portre yapıyorsun, değil mi?"

"İsteyen olduğu zaman." Ellerini havaya kaldırdı. "Bu sahte bir alçakgönüllülük değil Elaine, sokakta benim kadar, belki daha iyi portre yapacak yüzlerce kalem kâğıtlı adam var. Yapımda oturursan portreni yaparım ve özel bir şey ortaya çıkmaz. İnan bana."

"Bu herhalde doğru" dedi Elaine, "çünkü senin işini benzersiz kılan bir insanın resmini görmeden yapman. Ben Matt'in resmini benimle çalışarak, o bir şüpheli, ben de görgü tanığıymışım gibi çizmeni düşünüyordum."

"Ama ben onu zaten gördüm."

"Biliyorum."

"Yani bu beni engeller. Ama ne demek istediğini anlıyorum, bunu yaparım, ilginç bir fikir."

"Babam" dedi Elaine.

"Anlayamadım."

"Babamın resmini yapabilirsin" dedi. "Babam öldü, yıllar önce öldü. Elimde birkaç fotoğrafı var elbette. Ön kapının sağında çerçeveli resimlerden biri de ona ait ama bakma."

"Bakmam."

"Aslında çıkarken kazayla gözün ilişirse diye duvardan indireceğim. Bu benim için çok heyecanlandırıcı bir fikir, Ray. Bunu yapabilirsin, değil mi? İkimiz oturursak babamın resmini çizebilir misin?"

"Sanırım çizebilirim" dedi. "Neden olmasın?"

Elaine bana, "Noel için bunu istiyorum" dedi. "Umarım henüz bana hediye almamışsındır, çünkü aslında bunu istiyorum."

"Senindir" dedim.

"Babam" dedi. "Biliyor musun, zihnimde hayalini yaratmak zor. Bunu yapabilecek miyim, merak ediyorum."

"İhtiyaç duyduğun zaman bellek yerine gelir."

Elaine bana baktı. "Şimdiden gelmeye başladı bile" dedi ve gözleri yaşlarla doldu. "Affedersiniz" diyerek ayağa kalktı.

Galindezler gittikten sonra Elaine, "Ben çılgın değilim, biliyorsun. Ray'in gerçekten benzersiz bir yeteneği var" dedi.

"Biliyorum."

"Onunla çalışmak duygusal bir iş olacak. Düşündüğüm zaman bile nasıl etkilendiğimi gördüm. Ama bunu gerçekten yapmak istiyorum. Biraz ağlayabilirim ama olsun. Kleenex ucuz, değil mi?"

"Evet."

"Yapabilseydim sanat eseri olduğunu ona gösterirdim."

"Neden yapmıyorsun?" Elaine bana baktı. "Bunu daha önce de söyledin" dedim, "ve sırf Ray'le ilgili olarak da değil. Belki de bir galeri açmalısın."

"Ne komik bir düşünce."

"Belki de o kadar komik değildir."

"Bunu düşünmüştüm" diye itiraf etti. "Ama bir Allah'ın belası hobi daha olur, değil mi? Üstelik Hunter'da derse gitmekten de daha pahalı."

"Chance bunu başardı."

Chance ortak bir arkadaşımızdı. Yıllarca Afrika sanat eserleri toplayan ve Madison Caddesi'ndeki bir galeride başarıyla satan bir siyahtı.

"Chance farklı" dedi. "Chance işe başladığında bu alanı, bu işle ilgilenen insanların yüzde doksanından daha iyi tanıyordu. Ama ben ne biliyorum ki?"

Pencere kenarında asılı büyük bir soyut resmi gösterdim. "Buna kaç para verdiğini ve şimdiki değerini bir daha söyle" dedim.

"Bu tamamen şanstı."

"Ya da iyi bir göz."

Elaine başını olmaz anlamına salladı. "Sanatla ilgili yeterince şey bilmiyorum. Ticaret hakkında da hiçbir şey bilmiyorum. Gerçekçi olalım, tamam mı? Şimdiye kadar yalnızca kukumu sattım."

Ruh halinin böyle değişmesi komikti. Ray ve Bitsy ile iyi zaman geçirmiştik, babasının resminin yapılacağı düşüncesi Elaine'i heyecanlandırmıştı ama şimdi gökyüzünü bulutların kaplaması gibi üstüne bir hüznün çökmüştü. Orada kalmayı planlamıştım ama geceyarısından biraz önce bir toplantıya gitmek istediğimi söyledim. "Sonra otele döneceğim" dedim, Elaine de beni bundan vazgeçirmeye çalışmadı.

Manhattan'da iki düzenli geceyarısı toplantısı vardır. Biri Batı Kırk Altıncı Sokak'ta, biri Houston'da. En yakın olanını seçerek bir saat iskemlede oturup kötü kahve içtim. Toplantıyı yöneten kişi işe yedi yaşında tiner koklayarak başlamıştı ve ondan sonraki yıllarda denemediği tek bir madde kalmamıştı. Onbeş yaşında ilk detoksikasyon koğuşunu tanımış, on sekiz yaşında acil bölümünde tutuklanmış ve eroin yüzünden kalbinin sıkışması nedeniyle iki kez neredeyse ölmüştü. Şimdi yirmi dört yaşındaydı, iki küsur yıldır içki içmiyordu, kalbinde kalıcı hasarlar vardı ve yeni HIV-pozitif teşhisi konulmuştu.

"Ama içki içmiyorum" dedi.

Bir ara salona göz gezdirdim ve Amerika'daki en yaşlı kişi olabilecek köşedeki adam dışında salondaki en yaşlı insan olduğumu anladım. Tartışma sırasında birkaç kez elimi kaldırma noktasına geldim ama nedense kaldırmadım. Toplantı bitmeden çıkacaktım neredeyse ama bunu da yapmayıp görevşinaslıkla toplantı bitene kadar kaldım.

Daha sonra Onuncu Cadde'ye kadar yürüyüp Grogan'a girdim.

Mick, "ilk kez konuştuğumuz zamanı hatırlıyor musun? Sana gömleğini çıkarttırmıştım" dedi.

"Dinleyici takmadığımdan emin olmak istiyordun."

"Evet" dedi. "Umarım bu gece de takmamışsındır."

Burke çıkmıştı. Yerler süpürülmüştü, bizimki dışında bütün masaların üstüne iskemleler konulmuştu. Bir ampul hâlâ yanıyordu. Mick, mahkemede anlatacak olsa hapse gireceği bir hikâye anlattı. Uzun zaman önce olmuştu ama zaman aşımına girmeyen unsurlar içeriyordu.

"Dinleyici yok" dedim. Bardağıma baktım. Soda içiyordum ama bardağa bakışımı gören biri içinde daha güçlü bir şey olduğunu sanırdı. Viski bardaklarına da böyle bakardım eskiden, sanki içinde şifreli cevaplar varmış gibi. Aslında viskinin yaptığı tek şey soruları yok etmekte ama bunun da yeterli olduğu zamanlar vardı.

"İyi misin adamım?"

"Sanırım iyiyim" dedim. "Dün Güvenilir için üç günlük parça başı iş yaptım. Sonra bu öğleden sonrayı bir dudu rahatlatarak geçirdim."

"Ya!"

"Ya da o beni rahatlattı. Şu anda pek de rahatlamamış gibi gelmiyor."

Mick bekledi.

Sonunda, "Eski bir müşterim" dedim. "On Birinci Cadde'de vurulan adamı hatırlıyor musun?"

"Evet. Bu işi bitirdiğini sanmıştım."

"Karısıyla işimi bitirmemişim, öyle görünüyor."

"Ah."

Biri kapıyı zorladı. Kapı kilitliydi ama içeride yanan ışık ve masadaki görüntümüz zavallı bir sarhoşun yüreğinde umut ışığı yakmak için yeterliydi. Mick ayağa kalktı, kapıya kadar yürüdü ve adama gitmesini işaret etti. Adam kapı kolunu bir kez daha denedikten sonra vazgeçip uzaklaştı.

Mick tekrar oturup bardağını doldurdu. "Buraya bir-iki kez geldi" dedi. "Bunu sana söylemiş miydim?"

"Holtzmann mı?"

"Evet, o. Bu yaz buraya ait olmayan, kişiler çok geldi. Bunun bir nedeni semtin değişmesi, diğeri de Allah'ın belası o gazete yazısı."

Newsday'de Grogan'la ilgili bir yazı çıkmıştı. Mick'in adı çevresindeki efsaneye özel bir vurgu yaparak sevecen bir tavırla müdavimlerinden söz ediyordu. "Bu yazı insanları buraya mı çekti?" diye sordum. "İnsan uzaklaştıracağını düşünüyor."

"Sen öyle düşünebilirsin" dedi, "ama insanoğlu tuhaf bir ırk. Adamın o dönemde buraya geldi, ortalığı kolağan etti. Sanki köşede bir ceset bulabilirmiş gibi bir hali vardı."

"Bir muhbirdi" dedim. "Ya!"

"Dayısını IRS'e gammazladı, sonra uyuşturucu işine giren bir avukat buldu."

"Aman Allahım" dedi Mick.

"Bu işte çok iyiydi. Ama öldürülmesinin nedeni de bu olabilir."

"Diğer adam değil miydi? Ordu ceketli adam?"

"Eh, o da olabilir. Bilemiyorum."

"Bilemiyorsun" dedi. "Ya o değilse? Öyleyse kim?"

"Tuzağa düşürmek üzere olduğu biri belki."

"Öyleyse şantajcıydı."

"Hayır, dal değiştirmeye karar vermemişse değildi."

Mick kaşlarını çattı. "O halde onu öldürmeyi kim isteyebilir? Dayı mı? Avukat mı?"

"Pek öyleye benzemiyor."

"Olayı soruşturuyorlar, sanmam, yoksa federaller ortalıkta sürü gibi dolaşırdı. Birine tuzak hazırlıyordu dedin. Ve henüz UMD, IRS'ye ya da başka bir kuruma gitmemişti."

"Doğru."

"Öyleyse adamın onu öldürmesi gerektiğini nasıl bilebilirdi? Ve neden öldürsün? Neden uyarmasın? Biriyle dalaşsa ne yapardı sence?"

"Tazı gibi kaçardı."

"Ben de aynı şeyi söyledim. Elini kaldırmam bile gerekmezdi. Ben olsaydım sesimi bile yükseltmek zorunda kalmazdım. Çok yumuşak bir sesle konuşurdum."

"Ve yanında büyük bir sopa taşırdın."

"Bu adam için sopaya ihtiyaç kalmazdı."

"Belki geçmişinden gelen biriydi" dedim. "Dayı ya da avukat değil ama yaptığı başka bir işle ilgili biri, bilmediğim bir işle. Holtzmann'la hesaplaşmayı kafasına koymuş biri."

"Ve onu On Birinci Cadde'de yakaladı. Oraya sık sık gider miydi? Onu orada araması normal mi?"

"Onu oraya kadar izlemiş olabilir?"

"Telefona uzandığı zaman da vurmuş mu?" Bardağını kaldırdı. "Ah, ben kimim ki sana işini öğretiyorum?" "Birinini bunu yapması gerekir" dedim.

Başka şeylerden söz etmeye başladık ve hikâyeler arasında sessizliğin uzamasına izin verdik. Mick, Jameson şişesinden fazla içmiyordu, bardağını esrikliği kaybolmayacak derecede kaldırıyordu, içtiğine dikkat ediyordu, bunu çok iyi hatırlıyordum, ben de bunu çok yapmışım, ta ki hayat beni dikkat etmenin mümkün olmadığı bir noktaya getirene kadar, çünkü hain içki beni rahatlatmadan sarhoş ediyordu.

Zihnimde bir şey saklambaç oynuyordu, son bir-iki gündür okuduğum ya da duyduğum bir şey. Ama bir türlü ne olduğunu bulamıyordum...

Yılın o mevsiminde günler kısadır ama sonunda dışarıda gökyüzü ışıdı. Mick barın arkasına geçerek taze kahve yapmaya başladı. İki kupa doldurarak kendininkine viski koydu. Bu ikisini kaç kere karıştırdığımı tahmin etmekten nefret ederdim, mükemmel bir bileşim -zihni canlandırmak için kafein, ruhu susturmak için alkol.

Kahvelerimizi içtik. Mick saatine baktı, barın arkasındaki saatle sağlamasını yaptı. "Ayin zamanı geldi" dedi. "Gelecek misin?"

Papaz İrlanda kökenliydi, ayak işlerine bakan oğlan kadar gençti neredeyse. Ayine yalnızca bir düzine kadar insan katılmıştı ve bunların çoğu rahibeydi. Mick'in dışında kimse kasap önlüğu takmamıştı. Sanırım komünyon ekmeği almayan tek kişi bizlerdik.

Mick gümüş rengi Cadillac'ını kilisenin yanındaki levazımatçının önüne park etmişti. Otomobile bindiğimiz zaman anahtarı kontağa soktu ama aracı hemen çalıştırmadı. "İyi misin adamım?" diye sordu.

"Sanırım."

"Senle o nasılsınız?"

Elaine'i kastediyordu. "Biraz gergin" dedim.

"Diğerini biliyor mu?"

"Hayır."

"Peki, onu seviyor musun? Diğerini yani."

"İyi bir kadın" dedim. "Ona iyilikler diliyorum."

Bekledi.

"Hayır" dedim, "onu sevmiyorum. Onun yaşamında ne cehennemlik işim olduğunu bilmiyorum. Onun benim hayatımda ne işi olduğunu da bilmiyorum."

"Ah Allahım" dedi, "sen içki içmiyorsun." Sanki bu her şeyi açıklıyormuş gibi.

"Yani?"

"Yani bir erkeğin bir şey yapması gerekir, birini ya da diğerini." Kontak anahtarını çevirdi, büyük motora gaz verdi. "Doğa böyle" dedi.

24

Otel resepsiyonunda bir mesaj vardı. Jan Keane'i ara.

"Mutlu yıldönümleri" dedi Jan. "Ne kadar, bir ay mı geç kaldım?"

"Bundan biraz daha az."

"Yeterince yakın o zaman. Biliyor musun, tarihi hatırlıyordum. Seni aramaya hazırlanmışım, sonra aklımdan tümüyle silindi. Beynimde bir delik var sanki."

"Böyle şeyler olur."

"Aslını ararsan giderek artan bir sıklıkla oluyor. Alzheimer'in ilk aşamalarında olduğumdan korkuyordum ama biliyor musun, bunun için kaygı duymam gerekmiyor."

"Nasılsın, Jan?" diye sordum.

"Ah, Matthew, çok kötü değilim. Çok iyi de değilim ama kötü de değilim. Yıldönümünü kaçırdığım için üzgünüm. İyi birgün müydü?"

"İyiydi."

"Memnun oldum" dedi. "Senden bir iyilik isteyebilir miyim? Söz veriyorum, son istediğimden daha az yorucu olacak. Beni görmeye gelebilir misin?"

"Elbette" dedim. "Ne zaman?" "Ne kadar erken olursa o kadar iyi."

Bütün gece uyumamışım ama yorgun değildim. "Şimdi geleyim mi?"

"Mükemmel."

"Saat kaç, ona yirmi mi var? On bir civarında gelirim."

"Evde olacağım" dedi.

Birkaç dakika erken gittim, duş yapmış, tıraş olmuş ve temiz giysiler giymiştim. Zilini çaldım. Zilini çaldıktan sonra dışarı çıkarak anahtarı atmasını bekledim. Jan anahtarı tam önüme attı, ben de havada yakaladım. Jan alkışladı, asansörden inerken ellerini biraz daha çırpı." "

"Şanslı bir yakalamaydı" dedim.

"En iyi türden. Tamam, şimdi diyeceğini biliyorum. 'Berbat görünüyorsun, Jan.'"

"O kadar da kötü görünmüyorsun."

"Aman, haydi. Gözlerim hâlâ görüyor, aynam da hâlâ işe yarıyor. Gerçi ben benimkinin üstünü örtmeyi düşünüyorum. Yahudiler bunu yapar, değil mi? Biri öldüğü zaman."

"Sanırım Ortodokslar da yapar."

"Eh, doğru iz üzerinde olduklarını söyleyebilirim ama zamanlama yanlış. Ölürlen aynanın üstünün örtülmesi gerekir. Öldükten sonra ne fark eder ki?"

Bunu söylemeyecektim ama iyi görünmüyordu. Yüzü soluktu, sarımsıydı. Yüzü çökmüştü, burnu, kulakları ve kaşı büyümüş gibiydi, gözleri iyice çukurlaşmıştı. Yaklaşan ölümü daha önce de yeterince gerçektir ama şimdi reddedilemez hale gelmişti. Yüzüne bakakaldım.

"İçeri gir" dedi. "Taze kahve yapmıştım." Fincanlarımızı elimize alınca, "Hemen konuya gireyim. Silah için sana bir kez daha teşekkür etmek istiyorum. Her şey onunla farklı oldu."

"Ah!"

"Çok farklı. Bu sabah uyandım ve kendime sordum, peki yaşlı kız, şu şeyi kullanmak zorunda mısın? Zamanı geldi mi? Kendime, hayır, henüz değil, henüz zamanı gelmedi, dedim. Öyleyse bugünden zevk alabilirim."

"Anlıyorum."

"Yani sana tekrar teşekkür etmek istiyorum. Ama seni buraya bunu söylemek için çağırmadım. Bunu telefonda da söyleyebilirdim. Matthew, Medusa'yı sana bırakıyorum."

Ona baktım.

"Bunun için kendini suçlayabilirsin" dedi. "İlk karşılaştığımız gece ona büyük bir hayranlık duymuştun."

"Gözüne bakmamam için beni uyarmıştın. Bakışı erkekleri taşa çevirir demiştin."

"Seni kendimle ilgili olarak da uyarıyor olabilirdim. Her iki durumda da dinlemedin zaten. İnatçı bir piçsin, değil mi?"

"Herkes bana böyle diyor."

"Ciddi olursak" dedi, "her zaman o heykele yakınlık duydun, yani ya gerçekten sevdin..."

"Elbette sevdim."

"...ya da kendi yalanlarının tuzağına düştün, çünkü onu almanı istiyorum."

"O harika bir eser" dedim "ve ondan gerçekten hoşlanıyorum ve umarım benim olması için uzun zaman beklemek zorunda kalırım."

"Ha!" Ellerini çırpı. "Bu nedenle seni bu sabah buraya çağırdım. Medusa seninle birlikte eve gidecek. Hayır, benimle tartışma. Vasiyetnameme bütün o saçmalıkları yazıp herkesi bekletmeyi istemiyorum. Büyükannem öldüğü zaman ailenin masa örtüleri ve gümüş takımlar konusunda verdiği savaşın ne kadar eğlenceli olduğunu hatırlıyorum. Annem mezara, kardeşi Pat'in tören sabahı cebine büyükannenin altın küpelerini koyduğuna inanarak gitti. Ailedeki kimsenin bir şeyi yoktu, yani Hope elmasıyla ilgili kavga etmiyorlardı. Hayır, özel eşyalarımı önceden dağıtıyorum. Azrail'le randevun olduğunu bilmelin iyi yanlarından biri de bu. Bütün bu saçmalıklardan kurtulup her şeyin istediğin yere gittiğinden emin olabiliyorsun."

"Ya hayatta kalırsan?"

Bana inanmazmış gibi baktı, sonra kahkaha attı. "Hey anlaşma anlaşmadır" dedi. "Gene de heykeli almak zorundasın Bu nasıl?"

"Sen öyle diyorsan."

Heykeli paketlemişti, tahta kutu kaidenin yanında duruyordu. Kaidenin de benim olduğunu söyledi ama onu almak için başka zaman gelsem daha iyi olurdu. Kutu içindeki bronz tek parçaydı ama ağırdı, kaideyi kaldırmayı kolay ama manevra yapması zordu. Yardım almadan heykeli götürebilir miydim? Kutuyu kaldırdım, omzuma attım. Hayli ağırdı ama taşıyabilirdim. Kutuyu çatı katından çıkardım ve soluk almak için asansörün önünde yere bıraktım.

Jan, "Taksi tutsan iyi olur" dedi. "Dalga geçme."

"Dur sana bir bakayım. Bir şey bilmek ister misin? Berbat görünüyorsun."

"Teşekkürler."

"Ciddiyim. Kötü görüdüğümü biliyorum ama benim bir mazeretim var. İyi misin?"

"Bütün gece ayaktaydım."

"Uyuyamadın mı?"

"Denemedim bile. Mesajını aldığımda yatmak üzereydim."

"Keşke söyleseydin. Bu iş bekleyebilirdi."

"O kadar da uykum yoktu. Yorgundum ama uykum yoktu."

"Bu duyguyu bilirim. Bugünlerde uyanık olduğum saatlerde çoğunlukla böyleyim." Kaşlarını çattı. "Ama daha fazlası var. Bir şey canını sıkıyor."

İçimi çektim.

"Bak. Özel hayatına..."

"Hayır" dedim. "Hayır, haklısın. Biraz daha kahve var

Uzun süre konuşmuş olmalıyım. Sözlerim bitince bir-iki dakika sessiz kaldık. Sonra Jan kahve fincanlarımızı mutfağa götürüp tekrar doldurarak getirdi.

"Sence ne? diye sordu. "Seks değil."

"Hayır."

"Sanmıyorum. Öyleyse ne? Yaşlılık sendromu mu?"

"Belki."

"Belki de değil."

"Onunla olduğum zaman" dedim, "başka bir dünyaya geçiyorum, her şey uzaklaşıyor, uğraşmam gerekmiyor. Cinsellikte özel bir yan yok. Güzel ve genç, başta bu heyecan vericiydi, yeni olması heyecan vericiydi. Ama Elaine ile sevişmek daha iyi. Diğeriyle..."

"Adını söyleyebilirsin."

"Lisa'yla. Her zaman başarılı olabiliyorum. Bazen de mekanik bir iş. Oradayım, bir ilişki yaşıyoruz ama hayatımdaki varlığını açıklayamıyorum."

"Her şeyden uzaklaşmak."

"Hı-hı."

"Kime anlattın?"

"Kimseye" dedim. "Hayır, bu tam doğru değil. Sana anlattım tabii ki..."

"Ben sayılmam."

"Ve birkaç saat önce bütün gece oturup içtiğim adama anlattım. Şey, içki içen oydu. Ben soda içtim."

"Küçük iyilikleri için Tanrı'ya şükürler olsun."

"Jim'le de konuşmak istedim. Dilimin ucuna yapışıp kaldı. Bak, Jim, Elaine'i tanıyor. Elaine'nden bir şey saklamak yeterince kötü ama başkaları bilir de o bilmezse..."

"İyi değil."

"Hayır. Üstelik konuşmak işi gerçek haline getiriyor ve gerçek olmasını istemiyorum. Rüyalarda gidilen bir yer olmasını istiyorum, ille de bir şey olması gerekiyorsa. Son zamanlarda onun evinden her çıktığımda bittiğini, bir daha oraya gitmeyeceğimi söylüyorum kendime. Ama birkaç gün sonra telefona sarılıyorum."

"Toplantılarda bundan söz ettiğini sanmıyorum."

"Hayır. Aynı nedenlerle."

"Kimsenin seni tanımadığı bir toplantıya gitmeyi deneyebilirsin. Son üç yüzyıldır herkesin kuzeniyle evlendiği Bronx'un uzak bir semti."

"Çocuklar da sakat bacaklarla doğuyor."

"Düşüncem bu. Orada her şeyi söyleyebilirsin."

"Söyleyebilirim."

"Doğru. Ama söylemezsin. Toplantılara gidiyor musun?"

"Elbette."

"Her zamanki kadar mı?"

"Biraz azaltmış olabilirim, bilmiyorum. Ben, ah, kendimi biraz uzaklaşmış hissediyorum. Aklım başka yerlerde geziniyor. Burada ne işim var diye merak ediyorum."

"Kulağa hiç hoş gelmiyor."

"Hayır."

"Biliyor musun" dedi, "sanırım konuşmak için doğru insanı seçtin. Ölmek çok eğitici bir süreç. Bu yolla çok şey öğreniyor insan. Tek sorun yeni öğrendiklerini uygulayacak zamanın yok. Ama her zaman böyle olmaz mı? On beş yaşındayken kendi kendime, 'Şimdi bildiklerimi bilerek tekrar on iki yaşında olsam keşke' derdim. On beş yaşındayken ne biliyordum acaba?"

"Şimdi ne biliyorsun?"

"Zamanın harcanmayacak kadar az olduğunu biliyorum. Ancak önemli şeylerin önemli olduğunu biliyorum. Küçük şeylerle uğraşmamayı biliyorum." Yüzünü astı. "Bütün bu parlak düşünceler, tampona yapıştırılan çıkartmalar gibi geliyor. En kötü kısmı da on beş yaşında bunları biliyorum gibi gelmesi, belki on iki yaşındayken de biliyorum. Ama şimdi bunları daha farklı biçimde biliyorum."

"Galiba anladım."

"Umarım anlamışsındır, Matthew." Bir elini koluma koydu. "Seni seviyorum, biliyorsun. Gerçekten biliyorsun. Kötü olmanı istemiyorum."

Gazetelerdeki bir şey. Son bir-iki gündeki bir şey.

Takside giderken bunu düşündüm, yanımda kutu içinde bronz heykel vardı. Otelimin önünde taksiciye para verdikten sonra kutuyu tekrar omzuma aldım. Kutuyu koymak için odamda bir yer buldum. Kutuyu açmam gerekirdi ama bu iş bekleyebilirdi. Kaideyi almak için geri dönmem gerekirdi ama bu da bekleyebilirdi.

Kütüphaneye gittim ve aradığım yazıyı bulmak uzun sürmedi. Uç gün öncesinin gazetelerini taramıştım. Nerede okuduğumdan emin değildim, çünkü bütün yerel gazeteler bu haberi yazmıştı ve hiçbirinde fazla ayrıntı yoktu.

Roger Prysock adlı bir adam önceki gece Park Avenue South ile Doğu Yirmi Sekizinci Sokak'ın köşesinde vurularak öldürülmüştü. Polise göre olay yerindeki tanıklar kurban telefonla konuşurken bir otomobilin yanına yanaştığını söylemişti. Otomobilden silahlı bir adam çıkmış, Prysock'u göğsünden birkaç kez vurmuş, son kurşunu ensesine sıkmış, otomobile geri dönmüş ve uzaklaşmıştı. Post'a göre lastiklerini cıyaklatarak. Ölen kişinin otuz altı yaşında olduğu ve kabarık bir suç dosyası bulunduğu yazılıyordu. İşlediği suçlar arasında taciz ve çalıntı mal bulundurma da vardı.

Danny Boy, "Pezevenkti" dedi. "Hem de nadir cinsten."

"Ne demek istiyorsun."

"Adam beyazdı."

"İlk beyaz pezevenk değildi."

"Hayır ama sokak düzeyinde fazla beyaz yoktur ve Dodger Prysock da tam bir sokak adamıydı."

"Dodger mı?"

"Nom de la rue, sokak adı. Kaçınılmaz gibi bir şey, değil mi? Roger the Dodger ve Los Angeles kökenliydi."

"Ben Brooklyn'i düşünmüştüm."

"Çünkü tarih uygun var. Bay Prysock seçtiği alanda egemen bir figür dediklerinden değildi ama hayatını kazanıyordu."

"Pembe şapkalar ve zoot takım elbiseler giymeye yetecek kadar mı?"

"Onun tarzı değil. Dodger bu tarzı kardeşlerine bıraktı. Kendisi J. Press gibi giyinirdi."

"Onu kim öldürdü?"

Danny Boy, "Hiç fikrim yok" dedi. "Şort duyduğumda kent dışındaydı. Sonra onunla ilgili aldığım ilk haber gazetelerdeki yazı oldu. Onu kim öldürdü? Benden paso. Sen yapmadın, değil mi?"

"Hayır."

"Eh, ben de yapmadım" dedi, "ama geriye gene de çok insan kalıyor."

Batı On Sekizinci Sokak, No. 488'in en üst katına çıktığımda öğleden sonra olmuştu ama gecenin ortasında aynı görünürdü herhalde. Pencerelerden hiç gün ışığı girmiyordu. Pencerelerin alt tarafı aynalarla kaplıydı, üst kısımları ise duvarlar gibi limon sarısına boyanmıştı.

Julia, "Burayı gören kimse olmaz" dedi. "Güneş bile. Allah bile."

Bana bir fincan çay verdi, bir iskemleye oturttu, kendisi de ayaklarını altına toplayarak divana yerleşti. Bu kez harem pijamaları yoktu. Siyah pantolon ve fuşya rengi bluz giymişti. Bluz ipekti, boğaz kısmındaki düğmesi açıktı ve altında Allah'ın ya da cerrahların ona vermediği hiçbir şey yok gibiydi.

TJ'nin çağrısına not bırakmıştım, birkaç kez telefonlaştık. Şimdi de Majesteleri'nin huzuruna çıkma onuruna erişmiştim.

"Roger Prysock" dedim.

"Bir Arthur Prysock yok muydu" diye merak etti. "Bir müzikçi, hatırlayacak gibiyim."

"Bu Roger olanı."

"Belki bir akrabadır."

"Her şey olabilir" dedim. "Roger the Dodger, ona böyle diyorlar."

"Diyorlardı. Adam öldü."

"Telefon ederken sokakta vurulmuş. Göğüsten üç-dört mermi, sigorta için bir tane daha. Ensedem. Bu sana tanıdık geliyor mu?"

"Bir zil çalabilir. Çay nasıl?"

"Güzel. Uzun boylu bir adamdı, koyu renk saçlı ve gözlü. İyi görünüşlü. İyi giyinirdi ama meslektaşları kadar parlak giyinmezdi."

Julia kaşlarını kaldırarak, "Meslektaş" dedi.

"Hatırladığım kadarıyla kızların gezindiği bir sokakta öldürüldü. Şimdi uzun boylu, esmer, şık giyimli ve aynı tür bir sokakta aynı şekilde ölen başka kimi tanıyoruz?"

Julia, "Aman Allahım" dedi. "Aynı şeyleri yeniden mi yaşıyoruz sence?"

"Onu kim öldürdü Julia?"

"Eh" dedi, "kesinlikle dostumuz Glenn'i öldüren kişiyle aynı kişiymiş gibi görünüyor ve sana kim olduğunu bilmediğimi söylemiştim."

"Biliniyordun."

"Fiil çekimlerinde hata mı yaptım Matthew?"

Başımı hayır anlamında salladım. "Onu kimin öldürdüğünü biliniyordun" dedim, "ama sanırım şimdi biliyorsun. Çünkü Glenn Holtzmann'ın yanlışlıkla öldürdüğünü düşünüyorum. Onu öldüren adam Roger Prysock'ı arıyordu. Belki Dodger'ı yalnızca tarifinden biliyordu ya da belki o ışıkta aldatacak derecede birbirlerine benziyorlardı."

"Ben o sokaktaydım" dedi. "Glenn bana Dodger Prysock'a benziyor gibi görünmedi."

"Ama o olmadığım zaten biliyordun. Daha önce yakından görmüştün."

"Bu doğru" dedi. Bir tırnağını inceledi, şeytan tırnağını ağızıyla kopardı. "İki cinayet arasında bağlantı kurmadım" dedi. "Birincisi, Glenn, onu haftalardır aklıma bile getirmedim. İkinci cinayetin ayrıntılarını da duymamıştım. Enseye sıkılan kurşundan haberim yoktu."

"Bir tür imza."

"Evet." Tırnaklarını biraz daha inceledi ve oje ıslakmış gibi üfledi. "Kente geri döndüğünü bile bilmiyordum."

"Prysock."

"Evet. Onu aylardır görmemişim. Los Angeles'a geri döndüğünü duymuştum. Sanırım oralıydı."

"Ben de öyle duydum."

"Geri döndüğünü ilk kez öldüğünü duyduğum zaman öğrendim" dedi.

"Kiminle sorunu vardı?"

Gözlerini benimkilerden kaçırdı. "Benim pezevengim yok" dedi. "Ya da menajerim, bazıları bugünlerde kendilerine böyle denmesini istiyor da. Roger the Dodger'ı pek tanımazdım, onu fazla düşünmezdim. Kıyafetleri tutucuydu ama Tripler'dan bir takım elbise alıp on dolarlık orospu gibi dururdu. Güven bana."

"Tamam."

"Söyleyeceğim her şey ikinci el şeyler olur. Benden de öğrenmedin, çünkü bir daha asla bunları tekrarlamam. Bunda anlaştık mı?"

"Tamamen."

"Ne duydum" dedi, "ve bunu Dodger ortadan kaybolana kadar duymamıştım, sağlık nedenleriyle California'ya gittiğini duydum. Diğer bir deyişle biri onu öldürmek istiyordu."

"Kim?"

"Adamı tanımıyorum. Hepsinin sokak adı var ve onunla hiç karşılaşmadım, çünkü biz kızlarla aynı kötü sokaklarda dolaşmaz."

"Ona ne derler?"

"Zoot."

"Zoot" dedim.

"Rahmetli Bay Prysock'unkinden çok farklı alaycı görüntüsüne atfen."

"Zoot takım elbise giyer."

"Gerçek bir zoot takım" dedi, "bunun ne olduğunu biliyorsan anlarsın. İnsanlar bu etiketi gerçekten zevksiz ve parlak şeylere yapıştırır, geniş kenarlı şapka ve kürk döşemeli pembe Cadillac'a uygun şeylere, ama zoot takım kırkların tarzıydı."

"Drape yakası ve çizgileriyle" dedim. "Beni şaşırtıyorsun sevgilim. Erkek giyimi tarihçisi gibisin."

"Tam olarak değil" dedim. "Bana Zoot'u anlat. Siyah mı?"

"Bana medyum olduğunu hiç söylememiştin."

"Rengi koyu" dedim. "Uzun sivri çene, yuvarlağa yakın bir yüz. Küçük düğme burun."

"Sanki onu tanıyormuş gibisin."

"Ben de onunla hiç tanışmadım" dedim. "Ama onu bir kere toz mavi zoot takım ve aynalı güneş gözlüğüyle görmüştüm. Ve bir şapka." Gözlerimi kapayıp hafızamı yoğunlaştırdım. "Hasır şapka, koyu kahve, çok dar kenarlı. Ve çok çirkin bir şapka bandı."

"Onu ne zaman gördün?"

"Bir yıl önce, belki bir buçuk yıl olabilir. Adını da duymuştum ama Zoot değildi."

"Ne yapıyordu?"

"Bir arkadaşımınla aynı masada oturuyordu. O gittikten sonra yerine ben oturdum."

"Ve adını öğrendin."

"Ama sokak adı değildi."

"Şimdi de büyük ikramiye sorusu. Şapkasının bandı ne renkti?"

Kaşlarımı çatarak düşündüm, sonra başımı salladım. "Üzgünüm" dedim.

"İnan bana, ben de üzgünüm" dedi, "ama tam bir kayıp değil. Hâlâ mikrodalga fırın ve televizyon alabilirsin. Hatırlamaya Çalış programında konuğumuz olduğunuz için de teşekkürler."

Joe Durkin'e, "Nicholson James" dedim. "Hayata James Nicholson adıyla başladı ve zaman içinde bazı resmi evraklarda adını tersine çevirdi. Tahminime göre mahkeme emriydi, çünkü en çok bu tür resmi evrakları gördü. Her ne ise, bundan hoşlandı. En kısa zamanda adını hukuki olarak da değiştirdi, bu yaptığı son yasal iş olabilir."

"Ya son yasadışı eylemi?"

"Söylemesi zor. Park Avenue South'da Roger Prysock adlı bir adamı vurdu ama bu birkaç gece önceydi, dolayısıyla o zamandan beri yarım düzine A sınıfı suç işlemiş olabilir. Öte yandan belki kutsal emirler alıyordur. Bilemezsin ki."

Joe, "Bilemezsin" diye bana katıldı. "Fazla aldırıldığımı da söyleyemem, tabii dostun Nick benim bölgemden uzak durduğu sürece. Kısaca kendine böyle mi diyor? Nick mi? Yoksa Jim'i mi tercih eder?"

"Bazıları ona Zoot diyor."

"Güzel" dedi. "Klas bir ad. Elbette kalıbının adamıysa onu Papaz Zoot yaparlar. Koşup Yoksul Kadınlar'a katılırsa belki Kızkardeş Zoot yaparlar. Bana bir şey söyler misin? Tamamen başka bir bölgede bir pislik tarafından öldürülen başka bir pislige neden aldirayım?"

"Vurduğu adam uzun boylu, koyu renk saçlı, koyu renk gözlü, iyi giyimli bir adamdı ve olay sırasında telefon kulübesinden konuşuyordu. Zoot adamın göğsüne birkaç kurşun sıktı, sonuncusunu ise ensesine sıktı."

Joe ayağa kalktı. "Tamam" dedi. "İlgimi çektin."

"İki ay önce, işte ne zamansa, Nicholson James, Roger Prysock ile dalaştı. Kavganın nedenini bilmiyorum. Kızlar ya da para herhalde. Bir gece Zooter On Birinci Cadde'de yürüyüşe çıkıyor. Belki Prysock'ı arıyor, belki yalnızca şansı yaver gidiyor, aradığı adam orada, Prysock'ın her zaman yaptığı gibi telefonda konuşuyor, manken gibi giyinmiş, Prysock'ın giyinmeyi sevdiği gibi."

"Ama Prysock değil."

"Glenn Holtzmann" dedim, "yürüyüşe çıkmış ve büyük ihtimalle kendi işini takip etmeye çalışıyor ama bunu asla bilemeyiz, çünkü harekete geçme imkânı bulamadı. Zoot arabasından iner, ona üç el ateş eder. Holtzmann yüzükoyun düşer, dolayısıyla Zoot yanlış adamı seçmediğini anlamamışsa artık anlama şansı yoktur. Her neyse zaten gecedir ve ortalık aydınlık da değildir."

"Tıpkı Nicholson James gibi."

"Böylece ona bir el daha ateş ederek evine gider" diye devam ettim, "ya da yaptığı işi kutlamak için nereye gidecekse. Bu arada George Sadecki gölgelerin arasındadır ve Mekong Delta'sındaki o noktaya yürüyüp kovanları toplamasının iyi olacağına karar verir. İyi polis araştırması onu cebi kanıtlarla dolu olarak yakalar ve George yapmadığına yemin edemez durumdadır."

"Ya gerçek kurban?"

"Roger the Dodger mı? Orijinal Dodger'lar gibi L. A'ya kaçar. Aslını ararsan Zoot, Holtzmann'ı vurduğu sırada herhalde çoktan kent dışına çıkmıştır ya da hemen arkasından çıkar. George Rickers'a gider, oradan Bellevue gönderilerek tekrar Rickers'a döner ve bıçaklanarak öldürülür. Olay zaten kapanmıştır, külleri eşeleyecek bir duruşma bile olmayacaktır."

"Sokaktaki söylentiler nasıl? Nasıl oluyor da kimse Holtzmann'ın yanlışlıkla vurulduğunu bilmiyor?"

"Nasıl bilebilirler ki? Zoot'un Prysock'la hesaplaşması olduğunu bilenler bile fazla değil, bilenler de fazla önem vermemişler. Pezevenkler her zaman birbirleriyle dalaşır. Hemen harekete geçmezlerse genellikle iş söner. Sokaktaki insanlar Holtzmann ile Prysock'ın birbirlerine benzediğini ya da gazetelerin yazdığı gibi George'un katil olmadığını bilmiyordu. Prysock'ın kendisi bile bu kadar ciddi bir şey olduğunu bilmiyordu. Artık dönebileceğini düşündü. Nicholson James onun kente döndüğünü duydu, doğru telefonu ve bu telefonu kullanan doğru adamı bulana kadar otomobiliyle dolaştı, sonra daha önce de yaptığı şeyi yaptı."

Olayın üzerinden birkaç kez geçtik. Joe onun ne yapmasını beklediğimi sordu.

"Belki Prysock cinayetini soruşturabilirsin" diye önerdim. "Onlara Nicholson James'i aramalarını söyleyebilirsiniz."

"Zoot olarak da tanınan James'i." Joe'nun parmakları masanın üstünde trompet çalıyordu. "Peki, ben bütün bunları nasıl öğrendim?"

"Muhbirlerinden biri söyledi."

"Sanırım ona da küçük bir kuş söylemiş."

"Konuşkan bir küçük kuş" dedim.

"Herhalde çoktan öğrenmişlerdir. Zoot'un Lenox Caddesi'ndeki bir barda ağzını açması ve üç kişinin de hemen telefona sarılması muhtemel."

"Olabilir."

"Ama sen böyle olduğunu sanmıyorsun."

"Söylenti yayılmış olsa" dedim, "bir arkadaşım bunu duymuş olurdu. Ama duymamış."

"Herhalde kimden söz ettiğini biliyorum." "Herhalde biliyorsun."

"Bunu duymamış mı? İlginç. Gene de bu işi kendin yapar bilirsin. Bir telefona git ama Park ya da On Birinci Cadde'dekiler olmasın. Bunun için bana ihtiyacın yok."

"Senden gelirse daha fazla önem verirler."

"Durkin konuşunca insanlar dinler.' Bu reklamı hatırlıyor musun, E. F. Hutton'ı hatırlıyor musun? Ne oldu bunlara?"

"Bilmiyorum."

"Belki de insanlar dinlemekten vazgeçmiştir." Kaşlarını çattı. "Matt, son çizgiyi nasıl çekeceğiz, ha? Olay nasıl bitecek?"

"Şans ve iyi bir polis çalışmasıyla" dedim, "Nicholson James, Roger Prysock cinayetinden ceza alır."

"Ya uyuyan köpekler?"

"Ha?"

"Holtzmann ve Sadecki. Bu içi kurtçuk dolu kutu yeniden açılırsa felaket olur. Zoot'un Holtzmann cinayetinden sıyracağını biliyorsun. Aslında bu olayın tekrar açılması Prysock davasını zora sokabilir. Savunmanın eline koz verir."

"Departman açısından iyi olmaz sanırım."

"Sadecki'yi yakaladıkları için takdir alan birkaç kişi tanıyorum. Onunla Holtzmann'a ne dedim, uyuyan köpekler. Belki bırakırız uyurlar. Zoot'un konuyu kendiliğinden açacağını sanmam. O kadar aptal değil."

"Hayır, değil."

"Ya sen, Matt? Sen bırakabilir misin?"

"Müşterime bağlı" dedim. "Bir bakalım, bunu ona satabilir miyim?"

Oteldeki odamdan telefon açtım, Tom Sadecki'yi dükkânında buldum. Olayı hızla anlattım, Tom da sözümü kesmeden dinledi. Her şeyi anlatınca, "Şimdi bir karar vermek gerekiyor" dedim. "Görüldüğü kadarıyla katil Roger Prysock cinayeti için duruşmaya çıkabilir ya da çıkmayabilir ve çıkarsa mahkûm olabilir ya da olmayabilir. Bu ne kadar iyi bir iddianame hazırlayacaklarına bağlı. Bana göre ya suçunu itiraf edecek ya da duruşmaya çıkacak, çünkü olay henüz yeni ve görgü tanıkları var ama ne olacağını kesin olarak söylemek için henüz erken.

Katille Holtzmann arasında bağlantı kurmaya çalışır ve elimizdekileri açıklarsak, bu Prysock davasını zayıflatabilir. Yapabileceğimiz en iyi şey ağabeyinin adını temize çıkarmak olur. Bir süre önce bunun önemli olmadığını söylemiştin ama istersen fikrini değiştirme şansın var."

"Allahım" dedi, "bütün bunların bittiğini sanmıştım."

"Böyle düşünen tek kişi sen değilsin."

"Sence ne yapmalıyım?"

"Ben buna cevap veremem" dedim. "Benim için olduğu gibi bırakmak daha kolay olur, Allah biliyor ya, polisler için de daha kolay olur ama önemli olan tek şey senin ne istediğin, senin ve ailenin."

"George yapmadı mı? Bundan emin inisin?"

"Kesinlikle."

"Çok komik" dedi. "Başta buna inanmak benim için çok önemliydi, sonra olduğu gibi bırakmak önemli oldu. Şimdi de başta haklı olduğum ortaya çıktı, bunu öğrendiğime memnun oldum ama artık bir önemi yok. Olayın George'la ya da bizimle bir ilgisi yokmuş gibi geliyor."

"Ne demek istediğini anlıyorum."

"Her şeyi yeniden yaşamak zorunda kalabiliriz, değil mi? Adını temize çıkarmak. Adının temize çıkmasına ihtiyacı yok George'un. Bırakalım dünya onu unutsun. Biz onu hatırlıyoruz. Bu kadarı bize yeter."

"Öyleyse bu biçimde bırakacağız" dedim.

Lisa'yı aradım. Merhaba dedim, o da merhaba dedi ve kendimi davet ettirmemi bekledi.

Bunun yerine ona kocasının onu bir pezevenkle karıştıran biri tarafından öldürüldüğünü anlattım. "Dava yeniden açılmayacak" dedim. "Bunu isteyebilecek tek kişi George Sadecki'nin kardeşiymi ama istemedi. Allah biliyor ya, polisler dosyayı tekrar açmamaktan memnun olacaklar, biz de memnun olacağız."

"Yani bu bir şeyi değiştirmiyor."

"Açık uçları birbirine bağlıyor" dedim. "Glenn'in hakkında bilgi verdiği ya da tuzak kurmaya çalıştığı biri tarafından öldürülmediğini bilmek de rahatlatıcı. Ama pratik açıdan bir şey değişmez."

"Uğursuz bir önsesizi olması komik."

"Varsa tabii. Belki öldürülebileceğini bildiği bir şey üzerinde çalışıyordu, belki önce o pezevenk öldürmese zaten öldürülecekti."

Biraz daha konuştuk. Bana oraya gelmek isteyip istemediğimi sordu.

"Bu gece olmaz" dedim. "Çok yorgunum."

"Biraz uyu."

"Uyuyacağım" dedim. "Seni ararım."

Telefonu kapadım. Pencerenin yanına yürüyüp birkaç dakika dışarı baktım. Sonra telefonu kaldırıp bir numara daha çevirdim.

"Merhaba" dedim. "Gelebilir miyim?"

"Şimdi mi?"

"Kötü bir zaman mı seçtim?"

"Bilmiyorum" dedi.

"Seni gerçekten görmek istiyorum" dedim. "Yorgunluktan ölüyorum, önceki geceden beri yatağa yatmadım."

"Bir sorun mu var?"

"Hayır ama çok meşguldüm. Ama yarına kadar bekleyebilir sanırım."

"Hayır" dedi, "gelebilirsin."

"Emin misin?"

"Gelebilirsin" dedi.

25

Elaine'e, "Glenn kazayla öldürüldü" dedim. "Başta böyle görünmüştü, polis olayı böyle görmüştü. Yirmi sekizinci katta oturan bir adam yanlış zamanda, yanlış yerde, kötü bir yerde yürüyüşe çıkmış takım elbiseli bir adam."

George Sadecki'yle takıştığını düşündüler, kendimi ne kadar zorlarsam zorlayayım bu olasılığı tamamen gözardı edemedim. Ama Glenn Holtzmann'da bir terslik vardı ve hakkında ne kadar çok şey öğrenirsem, zavallı George'dan daha fazla öldürme nedeni olan birinin olduğuna o kadar çok inanıyordum. Cinayet kesinlikle bana kasti geliyordu. Enseye sıkılan son kurşun ters gitmiş bir soygun ya da terslenmiş bir dilenci olduğu izlenimini vermiyordu.

Elaine, "Kaldı ki sonunda böyle olduğu ortaya çıktı" dedi.

"Kesinlikle böyle oldu. Nicholson James, Roger Prysock'u temizlemek için çok iyi bir nedeni olduğunu düşünüyordu, Glenn'i öldürürken Roger'ı öldürdüğünü sandı. Sonra George ortaya çıkınca Allah'ın onu gözlediğini hissetmiş olmalı. Elbette gidip kimseye ne yaptığını anlatmadı, çünkü yanlışlıkla yanlış kişiyi vurmak barlarda övünülecek bir malzeme değildir. Bir yabancıyı öldürdü ve başka bir yabancı da bunun için tutuklandı, yani dünyadaki en kolay şey böyle bir şey olmamış gibi yapmak."

Sonra Prysock dönmenin güvenli olduğunu düşünerek geri geldi, Nicholson James de bunu öğrendi ve kaseti başa sardı. Aynı paralı telefon, göğse üç kurşun ve bir coup de grâce ama bu kez doğru adamı bulmuştu."

"Peki, kimse aradaki bağlantıyı kurmadı mı?"

"Kurmaları için bir neden yoktu" dedim. Holtzmann cinayetiyle Prysock arasında beş semtte beş yüze yakın cinayet işlendi. Çoğu ateşli silahlarla işlendi ve büyük bir kısmı da sokakta oldu. Benzerlikler çarpıcı ama bunları ancak kafanda Holtzmann cinayeti varsa görebilirsin ve olayı soruşturan polislerin düşünecek başka şeyleri vardı. Unutma ki Prysock kentin diğer yakasında öldürüldü. Bu olayı soruşturan kimse Holtzmann vakasıyla bağlantı kurmadı. Ayrıca Holtzmann cinayetinin geçmişte kaldığını da unutma. Dosya kapatıldı, katil yakalanmakla kalmadı, aynı zamanda da öldü. Baltayla öldürülen bir karı-koca olursa, Lizzie Borden'ı düşünebilirsin. Ama ona dava açmaya çalışmazsın."

"Ne demek istediğini anlıyorum."

"Kafasında jeton düşen tek bir kişi vardı. O da bendim, çünkü hiçbir zaman tam olarak George'un yaptığını düşünmedim. Son birkaç ayda ne kadar çok cinayet işlenirse işlensin aklımda yalnızca bir tanesi vardı. Yani Holtzmann'la Prysock arasında bağlantı kuracak bir kişi varsa o da bendim."

"Sen de bağlantıyı kurdun."

"Hayır" dedim, "sorun da bu ya, kurmadım. Prysock cinayeti dört yerel gazetede de çıktı, yani en az bir kez okumuş olmam gerekir. Gerçekten de okudum, çünkü birkaç gün sonra haberi hatırladım. Hatta kafamda bir ışık bile çaktı ama nedense bunu görmemeyi başardım."

"Neden?"

"Çünkü tam olarak körleşmiştim. Peg Halam buna İrlanda körlüğü derdi. Görmek istemediğin şeyleri görmediğin zaman İrlanda körü olursun."

"Neden görmek istemedin?"

"Sana körlüğümü nasıl yendiğimi anlatacağım, bu sana nedeni hakkında bir fikir verecektir. Dün gece buradan çıktıktan sonra Alanon Evi'nde bir geceyarısı toplantısına gittim. Sonra da Mick'i görmeye gittim."

Ona Grogan'da geçirdiğim saatleri anlattım ve sohbetimizin Glenn Holtzmann ile ilgili kısmını aktardım, ikimizin gökyüzünün ışmasını izlediğimizi kasap ayını için St. Bernard Kilisesi'ne gittiğimizi anlattım.

"Ama Mick orada beyaz önlüklü tek kişiydi" dedim. "Kilisede yalnızca bizimle ve rahibeler vardı."

"Onun Holtzmann'ı öldürdüğünü düşünüyordun" dedi.

"Bundan korkuyordum. Altoona'da hukuk okulu parasının nereden geldiğini anlatan birini bulduğum zaman aklıma gelen ilk düşüncelerden biri de buydu. Holtzmann bir muhbirdi, arkadaşım Mick ise otomobilini, evini, iş yerini, hepsini hükümet el koyamasın diye başkalarının üzerine yapmıştı. Bundan sürekli söz eder, bir şeye sahip olduğunu kanıtlasalar mallarına nasıl el koyacaklarını, kiracılar ölür ve miras başkasına kalırsa diye avukatının çiftliği kaybetmemesi için bir şeyler yapmasını istediğini anlatırdı.

Glenn ile bir kez Grogan'da karşılaşmıştım. Barda Cola içiyordum, Glenn, Guinness içtiğimi sandı, Cehennem Mutfağı'ndaki barlarda ne kadar iyi bir karışım yaptıklarını bir düşün. Ama oranın sahibinin kim olduğunu biliyordu ve Kasap Ballou hakkında bir sürü sorular sordu, ta ki bunları soracak yanlış kişi seçtiğini söyleyene kadar. Ama başka insanlara sormuş olabilir ve bir şeyler öğrenmiş, öğrendiklerini kullanmaya çalışmış olabilir.

Mick'in onu öldürdüğünü düşünmek fazla anlamlı gelmiyordu. Glenn gizlice işler çevirmişti ve bizim ele verdiğini bildiğimiz iki kişi bunları başına kimin getirdiğini bile bilmiyordu. Kendini kesinlikle soğukkanlı bir katil olarak tanınan bir adama açık etmezdi. Mick neler olduğunu bir biçimde anlamış olsa bile dünyadaki en kolay şey onu uyarması olurdu.

İşte burada yanıldım. Olayı düşünmek yerine kafamın gerisine attım. İşimin bittiği düşüncesine dört elle sarıldım, çünkü iki müşterim için de elimden geleni yapmıştım. Lisa Holtzmann'ın parası emin yerdeydi ve George Sadecki için yapabileceğim bir şey de kalmamıştı. Gerçek katile ulaşamazdım, bu yüzden onu aramaktan vazgeçtim.

Bu arada bir şey içimi kemirip duruyordu. Grogan'dan uzak kalamıyordum. Birkaç günde bir Mick'in yanına gidiyor, onunla oturuyor ama kafamdakileri konuşmuyordum. Bilinçli olarak değil, çünkü bu konuda düşünmeme izin vermiyordum.

Sonra Nicholson James, Roger the Dodger'ı vurdu. Allah'ın belası yazıyı okudum ama zihnimde yer etmedi."

"Sonra gidip Mick'le konuştun."

"Gidip onunla konuştum" dedim, "ve nasılsa Glenn Holtzmann konusu açıldı." Nasıl açıldığını anlatmama gerek yoktu. "Bana söyledikleri, kaygımın doğru dürüst düşünmemi engellediğini ortaya çıkardı. Mucizevi bir şekilde kafamda ışık çakan bir şey okuduğumu hatırlamaya başladım. Ne olduğunu bilmiyordum ama bir şey olduğunu biliyordum."

"Zihnin çalışma tarzı ne kadar komik."

"Evet."

"Varsay ki o yapmıştı" dedi.

"Mick mi?"

Basanı salladı. "Varsay ki itiraf etti ya da kesinlikle emin olduğun bir kanıtla karşılaştın. O zaman ne olurdu?"

"Yani ne mi yapardım?"

"Hı-hı."

Düşünmeme gerek yoktu. "Hiçbir şey yapmazdım" dedim. "Dosya kapanmış, benim de işim bitmişti."

"Cinayetten paçasını kurtarması seni rahatsız etmez miydi?"

"Mick'in kaç cinayetten paçasını kurtardığını tahmin etmekten nefret ederdim" dedim. "Bir tanesine tanık oldum, ayrıca Mick başka cinayetlerini de anlattı. Bunlara dayanmışsam, neden bir başkası boğazımda yumru yapsın?"

"İçinde sen olsan bile mi?"

"Ben nasıl içinde olabilirim? Kurbanı öylesine tanıdığım için mi? Olay kucağıma düştüğü için mi? Yakın bir tanıdığımın öldürülmesi ya da olayın kendisinin özellikle çirkin olması gibi değildi. Mick, Glenn'i öldürmüş olsaydı iyi bir nedeni olduğunu söylerdim."

"Yani ondan şüphelenmek ona karşı duygularını değiştirmede."

"Tam olarak değil, hayır."

"İlişkinizi de etkilemedi."

"Neden etkilesin?"

"Ama bu sabah onunla birlikte ayine gittin" dedi. "Uzun bir zamandır bunu yapmıyordun."

"Yahudi kızlar" dedim. "Tek bir şeyi bile kaçırmıyorsunuz."

"Öyle mi?"

"Sanırım haklısın" dedim. "Ondan şüphelendiğim sürece o küçük alışkanlığımıza katılmaya izin veremezdim sanırım. Şüphe yok olur olmaz, bunu vurgulayacak bir şey yapma isteği duydum."

"Sonra gazetede yazıyı hatırladın."

"Bir yazı olduğunu ve yeni bir haber olduğunu hatırladım. Aradığım şeyi bulana kadar son günlerin gazetelerini taradım. Sonra olayı eşelemeye başladım. Julia, Zoot adlı bir muhabbet tellalından söz ettiği anda, zoot takımıyla gördüğüm bir adamı düşündüm. Nicholson James'di bu, kaçırılma olayını araştırdığım sırada Danny Boy ile konuşurken görmüştüm onu. Kenan Huri'nin karısı. Hatırlıyordur herhalde."

"Elbette."

"Daha sonra Danny Boy'la konuştum ama iki pezevenk arasında kan davası olduğunu bilmiyordu bile, yani Julia'nın bilmesi şans oldu. Ama olay şansa dolu değildi, bu yüzden bu şansı kullandım."

"Seni suçlayamam" dedi. "Ah, yorgun görünüyorsun canım. Sana kahve verebilirim ama bu herhalde ihtiyaç duyduğun son şey."

"Herhalde haklısın."

"Ben de yorgunum" dedi. "Dün gece pek uyuyamadım. Son günlerde kafamda çok şey var."

"Biliyorum."

"Aradığın zaman korktum. Bütün gece uyumadığını ve benimle konuşman gerektiğini söyledin. Söyleyeceklerinden korktum."

"Yalnızca sana neler olduğunu anlatmak istedim."

"Biliyorum."

"Tek başıma uyumak da istemedim."

"Eh, tek başına uyumak zorunda değilsin" dedi.

Yatağa yattığımda, ne kadar yorgun olursam olayım, kolay uyuyamayacağımı düşünüyordum. Ama bir baktım ki yatak odasının penceresinden gün ışığı sızıyor, evin içine taze kahve kokusu sinmiş.

İkinci fincan kahvemini içerken telefon çaldı. Elaine açtı, konuşurken yüzünün değiştiğini gördüm. "Bir dakika" dedi. "Matt burada."

Almacı eliyle kapatarak, "Sana" dedi. "Janice Keane."

"Ah."

Telefonu bana verdikten sonra odadan çıktı. Arkasından gidecektim ama kahrolası telefon elimdeydi. "Alo" dedim.

"Matthew, özür dilerim, kötü bir zaman seçmişim, değil mi?"

"Önemli değil."

"Sonra aramamı ister misin?"

"Hayır" dedim, "gerek yok."

"Eminsen" dedi. "Çünkü acil bir şey yok, her şeyin belirli bir acilliğe bürünmesi dışında. Dün aydınlanma diyebileceğim bir an yaşadım, sen çıktuktan biraz sonra. Neredeyse seni arayacaktım ama bununla uyuyup sabah hâlâ yerinde mi diye bakmak istedim."

"Peki, yerinde miydi?"

"Hı-hı. Bunu seninle paylaşmak istedim, çünkü bir tür seni de ilgilendiriyor."

"Evet?"

"Kendimi öldürmeyeceğim" dedi. "Bana getirdiğin o silahı kullanmayacağım."

"Gerçekten mi?"

"Evet. Neler olduğunu bilmek istiyor musun? Sen çıktuktan sonra aynaya baktım ve ne kadar çirkin görüldüğüme inanmadım. Eee, ne olmuş, diye düşündüm. Bununla yaşayabilirim. Birden ne kadar olursa o kadar yaşayabileceğimi kavradım. Bu konuda bir şey yapamayabilirim ama bununla da yaşayabilirim. Buna dayanabilirim."

Haber bu. Kontrol edemeyeceğim şeyler var, acı ve görüntüm gibi, bu işten hayatta kalarak sınırlanamayacağımı da kesin olarak biliyorum. Silah bana bir tür denetim sağladı. İşlerin gidişinden hoşlanmazsam her zaman tetiği çekebilirdim. Ama denetimi sağlamak zorunda olduğumu kim söylüyor, kaldı ki kim bu hayatta herhangi bir şeyin denetimini sağlıyor ki? Boş-ver, biraz acıya katlanabilirim. Kaldırabileceğinden fazlası olmaz, böyle demezler mi?"

"Öyle derler."

"Birden neyi anladım biliyor musun? Hiçbir şeyi kaçırmak istemiyorum, içki içmemenin amacı bu, kendi hayatını kaçırmaktan vazgeçiyorsun. Eh, ben de geri kalan hayatımı yaşamak istiyorum. Ölmek bir deneyim, bunu da kaçırmak istemediğim ortaya çıktı. Her zaman ölümün sürpriz bir biçimde gelmesini istediğimi"

söyledim. Bir kalp krizi falan ve tercihen uykumda olmalı ki bir an bile ne olduğunu anlayamayayım. Eh, hiç de bunu istemediğim ortaya çıktı, işleri hale yola sokmak için zamanım olmasını tercih ediyorum. Bir ışık gibi sönecek olursam, insanlara vermek istediğim eşyaları verme şansım hiç olmayacak. Bu arada kaideyi almak için buraya gelmeyi unutma."

"Biliyorum."

"Dolayısıyla sana bir kez daha silah için teşekkür etmek istedim" dedi, "çünkü ona ihtiyaç duymadığımı anlamak için elimin altında olması gerekiyordu. Doğru bir şey mi yapıyorum bilmiyorum ama..."

"İyi yapıyorsun."

"Öyle mi? Bazen merak ediyorum. Dün gece yatağa yatmadan önce ne düşündüğümü biliyor musun? Ölmekle ilgili olarak beni en çok korkutan şeyin başaramayacağım korkusu olduğunu, bunu nasıl yapacağımı bilmediğimden korktuğumu kavradım. Sonra düşündüm, bunu başaran bütün o gerizekâllara bir bak. Ne kadar zor olabilir? Yani annem bunu başarabiliyorsa herkes yapabilir."

"Sen çılgınsın" dedim. "Ama sanırım bunu zaten biliyorsun."

Yatak odasına geçtiğim zaman Elaine'i tuvalet masasının aynası önündeki tabureye oturmuş kendine bakarken buldum. Bana bakmak için döndü.

"Jan'dı" dedim.

"Kim olduğunu biliyorum."

"Beni buradan nasıl aradığını bilmiyorum. Ona bunu söylememiştim. Bu numaranın onda olduğunu bilmiyordum."

"Telefon Yönlendirme açıldı."

"Olamaz. Dün gece açmadım."

"Açman gerekmezdi" dedi. "Bir gece önceden beri kapamadın."

"Aman Allahım" dedim. "Dalga geçiyorsun."

"Hayır."

Düşündüm. "Haklısın" dedim. "Hiç kapamadım."

"Dün sabah da aradı."

"Burayı mı aradı? Çünkü gittiğimde resepsiyonda bir mesaj vardı."

"Biliyorum. Mesajı bırakan bendim. 'Jan Keane'i ara' diye not bıraktım. Telefon numarası vermemişti ama herhalde sen biliyorsundur diye düşündüm."

"Evet, elbette."

Elaine, "Elbette" dedi. Küçük tabureden kalkarak pencerenin yanına gitti. Pencere nehre doğru doğuya bakıyor ama oturma odasındaki manzara daha iyi.

"Jan'ı hatırlarsın" dedim. "Onunla SoHo'da tanışmıştın."

"Ah, hatırlıyorum tabii. Eski kız arkadaşın."

"Doğru."

Bana döndü, yüzü çarpılmıştı. "Allah kahretsin" dedi. "Sorun nedir?"

"Dün gece bu konuşmayı yapacağımızdan korkmuştum" dedi. "Bu yüzden buraya gelmek istediğini düşünmüştüm, konuşalım diye. Konuşmak istemiyordum ama konuşmamız gerek, değil mi?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Jan Keane" dedi hecelerin üstüne basa basa. "Onu görüyorsun, değil mi? Onunla ilişkin var, değil mi? Ona hâlâ âşıkısın, değil mi?"

"Tanırım."

"Bu konuyu açmayacaktım" dedi. "Yemin ederim açmayacaktım ama böyle oldu. Peki, şimdi ne yapacağız? Ben bir şey söylememişim gibi mi davranacağız?"

"Jan ölüyor" dedim.

Jan ölüyor, dedim. Pankreas kanseri. Yalnızca birkaç ayı kaldı, ona bir yıl vermişlerdi ve çoğu geçti.

Birkaç ay önce beni aradı dedim. Glenn Holtzmann vurulduğu sıralarda. Bana öleceğini söylemek ve benden bir iyilik istemek için. Bir silah istiyordu. Artık dayanamayacağı noktaya geldiğinde kendini öldürebilirdi böylece.

Dün beni aradı, dedim, çünkü bana bir şey vermek istiyordu. İsteddiği insanlara gittiğinden emin olmak için bazı eşyalarını dağıtmaya başladı. Dün sabah evine gittim ve ilk yaptığı heykellerden birini aldım. Jan iyi görünmüyordu, bu yüzden fazla uzun sürmeyeceğini tahmin ediyorum.

Bugün aradı, dedim, ağzına silahı dayayıp beynini dağıtmayacağını söylemek için. Ölümün kendi hızında gelmesini istediğine karar vermişti ve bu kararını, bunu nasıl verdiğini bana söylemek istiyordu

Evet, dedim, onu görüyordum, gerçi senin kastettiğin anlamda değil. Hayır, dedim, onunla ilişkim yok. Hayır, dedim, ona âşık değilim. Seni seviyorum, sana önem veriyorum, o benim için iyi bir arkadaştı, dedim ama ona âşık değilim.

Sana âşığım, dedim. Sevdiğim tek kişi sensin. Şimdiye kadar sevdiğim tek kişi sensin. Sana âşığım.

"Kendimi tam bir aptal gibi hissediyorum" dedi.

"Neden?"

"Çünkü ölmekte olan bir kadını deli gibi kıskandım. Dün bütün gün oturup ondan nefret ettim. Kendimi aptal, kötü yürekli, küçük ve değersiz hissediyorum. Ve kaçık. Özellikle kaçık."

"Bilmiyordun."

"Hayır" dedi, "ama bu başka bir şey. Bu kadar süre bunu taşıyıp neden tek bir söz bile söylemedin? Ne kadar oldu, iki ay mı? Neden bana söylemedin?"

"Bilmiyorum."

"Bu konuyu konuştuğun biri var mı?"

"Jim'e biraz anlattım ama benden silah istediğini söylemedim. Bir de Mick'le konuştum."

"Silahı ondan aldın herhalde."

"Mick intihara karşı."

"Ama cinayete değil."

"Bir gün sana çizdiği sınırı açıklarım. Ondan silah istemedim, çünkü onu kötü bir duruma sokmak istemiyordum."

"Peki silahı nereden buldun?"

"TJ benim için sokaktaki bir adamdan satın aldı."

"Allahım" dedi. "Ona silah aldırıyorsun, uyuşturucu sattırıyorsun, transseksüellere takılmasına neden oluyorsun. Oğlanın üzerinde büyük bir olumlu etkin var. Ona neden silah istediğini söyledin mi?"

"Sormadı."

"Ben de sormadım" dedi, "ama sen anlatabilirdin. Neden anlatmadın."

Düşündüm. "Sanırım korkuyordum" dedim. "Anlamayacağımdan mı?"

"Bu değil. Benden daha iyi anlarsın. Belki onaylamayacağından."

"Ona silah vermeni mi? Onaylamak ya da onaylamamak nasıl üstüme vazife olabilir? Her neyse, sen gene de istediğini yapardın, değil mi?"

"Herhalde."

"Bu arada ağzından silahı çekme kararını onaylıyorum. Ama ona silah verme ve kendi seçimini yapmaya bırakma kararını da onaylıyorum. Benim asıl aldırışım, sen böyle acılar yaşarken benim hiçbir şey bilmemem. Öldüğü zaman ne yapmayı planlıyordun, cenazeye gitmemeyi mi? Ya da bana Sunnyside'da boks maçına gideceğini mi söyleyecektin?"

"Bir şey bulurdum."

"Çok rahatlatıcı."

"Sanırım inkâr etmek istiyordum" dedim. "Sana anlatmak olayı gerçek haline getirecekti."

"Bunu anlayabiliyorum."

"Korktuğum bir şey daha vardı."

"Nedir?"

"Senin öleceğin" dedim.

"Hasta falan değilim."

"Biliyorum."

"Öyleyse..."

"Jan'ın ölmesinden nefret ediyorum" dedim, "o gittiği zaman içimde bir şey yok olacak ama böyle şeyler oluyor, insanları kaybediyorsun ve hayatın sana öğrettiği şeylerden biri de bu. Ama senin başına bir şey gelse ne yapacağımı bilemezdim. Bu sürekli kafamdaydı, düşünmememin tek nedeni düşünmeme izin vermememdi. Bazen yataktayken göğsüne dokunduğumda orada bir şeyin büyüdüğünü düşünürken buluyorum kendimi ya da orospu çocuğunun seni bıçakladığı yerdeki yara izlerinin sana bilmediğimiz bir zarar verip vermediğini merak ediyorum. Kendi ölümlülüğümün farkına varalı birkaç yıl oldu ve pek de eğlenceli değildi ama buna alıştım. Şimdi Jan'ın başına gelenler senin ölümlülüğünün farkına varmama neden oldu ve bundan hoşlanmıyorum."

"Aptal yaşlı ayı. Ben sonsuza kadar yaşayacağım. Bunu bilmiyor muydun?"

"Hiç söylememiştin."

"Hiç seçeneğim yok" dedim. "Al-Anon'dayım. Yeryüzünde bana ihtiyaç duyan biri olduğu sürece ölmeme izin yok. Sarıl bana. Sevgilim, seni kaybettiğimi sanmıştım."

"Asla kaybetmeyeceksin."

"Düşündüm de, Jan ilginç, başarılı, kahrolası bir sanatçı, hayatını kazanmak için yetişkin ömrünü düzüşmekle geçiren birinden daha hayran olunacak, daha heyecan verici biri olmalı."

"Böyle düşündün, ha?"

"Hı-hı. Onun daha temiz, daha yeşil bir genç kız olduğunu düşündüm."

"Bu hiçbir şey bilmediğini gösteriyor. Daha temiz, daha yeşil kız sensin."

"Öyle mi?"

"Kuşku yok."

"Ben ha?"

"Sen."

"Demek yanılmışım" dedi. "Yanlışımın düzeltilmesini kabul ediyorum. Dinle, yatağa yatalım mı, ne dersin? Bir şey yapmak için değil. Yalnızca, biliyorsun, birbirimize yakın olmak için."

"Bu akıllıca bir iş olur mu? Denetimimizi kaybedebiliriz."

"Olabilir" dedi.

O öğleden sonra oturma odasının penceresinde duruyordum.

Elaine yanıma geldi. "Bu gece daha soğuk olacak sanırım" dedi. "Kar yağabilir."

"Yılın ilk karı olur, değil mi?"

"Hı-hı. Dışarı çıkıp yürüyebilir ya da evde kalarak pencereden izleyebiliriz. Bunu yaşamayı ne kadar çok istediğimize bağlı."

"Buraya ilk geldiğim zamanları düşünüyordum. Şu binalar yapılmadan önce daha iyi bir manzaran vardı."

"Biliyorum."

"Sanırım taşınma zamanı geldi."

"Ya!"

"Pare Vendome'da birkaç satılık daire var" dedim. "Batı Elli Yedinci Sokak'ta da başka daireler vardır eminim. Art Deco lobisi olan bir yerde yaşamayı hep istediğimi biliyorum."

"Ve Bela Bartok'un orada oturduğunu belirten plaket bulunan bir binada."

"Yarın ya da öbür gün" dedim, "ikimiz için bir ev aramaya başlasan iyi olacak. Hoşlandığın bir şey bulur bulmaz da tutarız."

"Sen de benimle gelmek istemez misin?"

"Ben yalnızca engel olurum" dedim. "Seçtiğin her yerde çok mutlu olacağımı biliyorum. Tanrım, küçük bir otel odasında nasıl bu kadar uzun süre yaşayabildim? En azından önünde oturup dışarısını izleyeceğim bir pencere olması iyi olur, diğer tarafında hava boşluğundan daha ilginç bir şey olan bir pencere. Herhalde ikinci bir yatak odası olmasını isteyeceğiz. Ama bunun dışında ben memnun edilmesi kolay bir insanım."

"Ve kendi semtinde kalmak istiyorsun."

"Eh, orası ya da SoHo, galeriye yürüyerek gitmek istersen..."

"Hangi galeri?"

"Senin galerin" dedim. "Elli Yedinci Sokak'taki bütün galeriler otelimden beş dakika uzakta ve oradaki apartmanlarda kiralık yerler vardır herhalde."

"Olmalı, galerilerin bugünlerdeki haline bakarsak. Ne zaman bir galeri açmaya karar verdim?"

"Henüz vermedin" dedim, "ama vereceğini sanıyorum. Yoksa yanılıyor muyum?"

Elaine düşündü. "Sanırım haklısın" dedi. "Ne korkutucu bir düşünce."

"Daireyi senin seçmen için diğer bir nedeni de kirayı senin verecek olman ya da kiranın büyük kısmını" dedim. "Bunun beni rahatsız etmesinin aptallık olacağına karar verdim."

"Haklısın. Aptalca olur."

"Bu yüzden böyle düşünmemeye çalışacağım."

"Bu daireyi emlakçıya verebilirim" dedi. "Bunu hemen yapabilirim. Buranın satılmasını beklememek için de diğer mülklerden aldığım parayı artırabilirim. Şimdi arayıp yarın ya da öbür gün için birkaç randevu ayarlayabilirim. Bir şey bilmek ister misin? Birden taşınmayı bekleyemez hale geldim."

"İyi."

"Bu konuda epeyce konuştuk, sonra konuşmayı bıraktı ve şimdi de..."

"Şimdi hazırız" dedim. Derin bir soluk aldım. "Bir yer bulduğun zaman, eve ve semte alıştığımız zaman, her şey istediğin biçimde olduğu zaman, evlenmemizi istiyorum."

"Bu biçimde mi?"

Başımı salladım. "Bu biçimde."

Ocak ayının ortalarında sonunda Lispenard Sokağı'na giderek kaideyi aldım. Noel ile Yeni Yıl arasındaki haftada Elaine ile birlikte oraya gitmiştik. Jan'ın tatilini kutlamak için gelen sekiz-on arkadaşıyla birlikteydik. Kaideyi eve götürmek niyetindeydik ama sonra unuttuk ve kaidemiz çıktı.

Bu kez özel olarak gittim. Jan, "İyi görünüyorsun" dedi. "Ev nasıl? Henüz taşınmadınız mı?"

"Ayın birinde iş bitecek."

"Harika. Bilmeyorum sana söyledim mi ama Elaine'i sevdim. Noel için ona güzel bir şey almışsındır umarım."

"Bir polis ressamına babasının resmini çizdirdim."

"Neden? Babası aranıyor mu?"

"Yıllar önce ölmüş."

"Bir fotoğrafını çoğaltacak kimseyi bulamadın mı?"

"Ressam bellekten çalıştı" dedim, "Elaine'in belleğinden. Ona işlemi anlattım. Jan bunu büyüleyici ama tuhaf bir Noel hediyesi olarak buldu. "İstedığı buydu" dedim. "Böyle bir ressamla çalışmak çok güçlü bir duygusal deneyimdi ve sonuç iyi oldu. Ve aaa, ona başka bir şey daha verdim."

"Ah."

"Bir yüzük."

"Dalga geçme. Eh, Elaine müthiş, Matthew. İyi yapmışsın."

"Biliyorum."

"O da iyi yapmış. Her ikiniz için de memnun oldum."

"Teşekkür ederim" dedim. "İyi görünüyorsun."

"Ha! İyi görünüyorsun, değil mi? Olmak istediğimden daha zayıfım, yemin ederim bunu söyleyeceğimi asla sanmazdım. Ama bu doğru, değil mi? Daha iyi görünüyorsun."

"Kesinlikle."

"Eh, kendimi daha iyi hissediyorum. Birkaç şey deniyorum."

"Ya."

"Diyetimi değiştirdim, taze meyve suyu terapisi yapıyorum ve sana anlatmaya utandığım başka şeyler deniyorum. Bak, yaşamak istediğime kararını verdim."

"Harika."

"Eh, bu bir şey değiştirir mi bilmeyorum. Yıllardır havuç suyu içip her gün bir avuç vitamin alan insanlar tanıyorum ama iflas eden cenaze levazımatçısına hiç rastlamadım. Ancak itiraf edeyim ki kendimi daha iyi hissediyorum. Bu da çok önemli bir şey, değil mi?"

"Kesinlikle ben de öyle düşünüyorum."

"Ve kim bilir, ha? Mucizeler olur. Tıp buna başka bir ad veriyor, hepsi bu. Spontan hafifleme diyorlar. Ya da ilk tanının yanlış olması gerektiğini söylüyorlar. Ama ne dedikleri kimin umurunda?" Omuzlarını silktiler. "Doğruyu söylemek gerekirse" dedi, "çok şey beklemiyorum. Ama hiç bilinmez ki."

Elaine, "Bilinmez ki" dedi. "Doktorlar her şeyi bilmez."

"Bilmezler."

"Bildikleri tek şey ilaç, ameliyat ve radyasyondur. Geleneksel tıbbın birçok alternatifi var ve bazen çok daha iyi iş görüyorlar. Jan kendisi için gerçekten iyi şeyler yapıyor gibi görünüyor. Bunun ne zararı olabilir ki?"

"Bence de olmaz."

"Hayır, tutum değişikliği çok şey farkettiler. Her şeyin zihninde olduğunu söylemek istemiyorum, çok açık ki bedeninde hastalık ama kafanda bir farklılık olursa, sence de öyle değil mi?"

"Kesinlikle."

"Mucizeler olur, tıpkı Jan'ın dediği gibi. Allahım, her ikimizin de bildiği mucizelere bir bak. Örneğin bize bir bak. Biz mucizemiz, değil mi?"

"Bence de öyle."

"Peki, Jan neden bir mucize olmasın? Sana bir şey söyleyeceğim. Bence bu işten yırtacak."

"Allahım, bu harika olurdu" dedim. "Umarım haklısındır."

"Sanırım haklıyım" dedi. "İçimde böyle bir duygu var."

Jan Nisan'da öldü.

Eliot, "Ayların en zalimidir nisan" diye yazmıştı, "leylaklar / Açtırır ölü topraktan, yoğurup / Bellekte isteği, diriltir / Ölgün kökleri bahar yağmurlarıyla."

Şiirden anladığımı sandığım bu kadardı ama bu da yeterliydi.

En acımasız ay ve Jan için sonuna doğru hayli acımasız oldu sanırım ama gene de buna dayandı. Hiç ağı kesici almadı, gerçi birkaçımız onu ikna etmeye çalıştık. Kendini vurmadı da. Silahı geri vermedi, her zaman bir seçenek olarak kalmasını istedi ama kullanma düşüncesine hiç yanaşmadı bile.

Nicholson James zaman içinde yakalandı ve Roger Prysock cinayetiyle yargılandı. Davayı çok yakından izlemedim ama güçlü bir iddianame gibi görünüyordu. Polis hem görgü tanıkları, hem de fiziksel kanıtlar buldu. James ister mahkemeye çıksın, ister suçunu itiraf etsin, onun ciddi bir hüküm giyeceğine bahse girerim. Avukatları erteleme işleriyle uğraşırken o da Rickers Island'da çile çekiyor.

Şimdi oteldeki odamdayım. Buradan Pare Vendome'u görebiliyorum ama dairemizi göremiyorum. Binanın arka tarafında on dördüncü kattayız, güney ve batı tarafına güzel bir manzaramız var. Bu oda resmi olarak bürom olacak, gerçi burada kendimi bir müşteriyle görüşürken düşünemiyorum. Odayı dosyalarım için de kullanamam, kayıtlarım bir sigara kutusuna sığacak kadar az.

Ama özel bir yerim olması gene de hoşuma gidiyor ve Elaine de buna aldırılmaz görünüyor.

Penceremden bizimkinin yanı sıra başka bir binayı da görebilirim. Sağa doğru bakmam gerek, o zaman Glenn Holtzmann'ın oturduğu, dul karısının hâlâ oturmaya devam ettiği yüksek apartmanın bir kısmını görebilirim. Lisa'nın penceresini de göremem. Binanın batı tarafına, Hudson'a bakan yanında.

Bazen burada oturup oraya bakarım, bazen telefon numarası birden aklıma gelir. Çünkü galiba hiç unutmadım.

Ben Matt, derim. Arkadaş ister misin?